

**Catalunya vs. Espanya. Investigació qualitativa de base sobre
les actituds, imatge i opinions en relació a Catalunya ciutadans
d'ambdós territoris**

Estudi encarregat per l'Agència de Patrocini i Mecenatge

Juny de 2000

RPEEO 133 b

ces

“CATALUNYA vs. ESPANYA”

**INVESTIGACIÓ QUALITATIVA DE BASE SOBRE LES
ACTITUDS, IMATGE I OPINIONS EN RELACIÓ A
CATALUNYA I ESPANYA DELS CIUTADANS D'AMBDÓS
TERRITORIS**

Informe de resultats

AGÈNCIA DE PATROCINI I MECENATGE

Ref. R-011

Barcelona, 9 de juny 2000

ÍNDEX

I.	INTRODUCCIÓ.....	1
II.	PLANTEJAMENT DE L'ESTUDI.....	3
III.	OBJECTIUS.....	6
IV.	METODOLOGIA.....	12
IV. RESULTATS		
1.	CONCEPTUALITZACIÓ I SIGNIFICACIONS D'ESPANYA.....	37
A) ÀMBIT ESPANYA		
1.1.	Concepte d'Espanya.....	38
1.2.	Denominacions d'Espanya.....	44
1.3.	Símbols i imatges associats.....	50
B) ÀMBIT CATALUNYA		
1.4.	Concepte d'Espanya.....	62
1.5.	Denominacions d'Espanya.....	66
1.6.	Símbols i imatges associats.....	69

2. CONCEPTUALITZACIÓ I SIGNIFICACIONS DE CATALUNYA	75
A) ÀMBIT ESPANYA	
2.1. Concepte de Catalunya	76
2.2. Denominacions de Catalunya.....	82
2.3. Símbols i imatges associats	86
B) ÀMBIT CATALUNYA	
2.4. Concepte de Catalunya per part dels catalans	92
2.5. Denominacions de Catalunya.....	98
2.6. Símbols i imatges associats	101
3. ANÀLISI COMPARATIU ESPANYA / CATALUNYA.....	112
3.1. Concepte d'Espanya	112
3.2. Concepte de Catalunya	117
4. DIFERÈNCIES PERCEBUDES ENTRE CATALUNYA I ESPANYA	123
A) Àmbit espanyol	123
B) Àmbit català	143
C) Comparatiu	156

5. IMATGE DELS ESPANYOLS I DELS CATALANS.....	161
5.1. Imatge dels espanyols.....	161
A) Àmbit Espanya	161
B) Àmbit Catalunya	170
C) Comparatiu	175
5.2. Imatge dels catalans.....	176
A) Àmbit Espanya	176
B) Àmbit Catalunya	191
C) Comparatiu	201
6. FACTORS D'AFINITAT I ANTAGONISME ENTRE ESPANYA I CATALUNYA	207
6.1. Factors d'afinitat	208
A) Àmbit espanyol	212
B) Àmbit català	213
6.2. Factors d'antagonisme	215
7. LA QÜESTIÓ LINGÜÍSTICA	225
A) Àmbit Espanya	225
B) Àmbit Catalunya	241

8. ÀMBIT POLÍTIC	254
A) ÀMBIT ESPANYA.....	257
8.1. La política i els polítics.....	257
8.2. El nacionalisme	271
B) ÀMBIT CATALUNYA	277
8.3. La política i els polítics.....	277
8.4. El nacionalisme	281
9. LA QÜESTIÓ ECONOMICA.....	288
A) ÀMBIT ESPANYA.....	289
9.1. Realitat econòmica percebuda	289
9.2. Actituds en relació al finançament autonòmic	297
9.3. Altres qüestions econòmiques plantejades	305

B) ÀMBIT CATALUNYA.....	308
9.4. Realitat econòmica percebuda.....	308
9.5. Actituds en relació al finançament autonòmic.....	313
10. ACTITUDS, DEMANDES I EXPECTATIVES ENVERS LA RELACIÓ CATALUNYA/ESPANYA.....	320
A) ÀMBIT ESPANYA.....	320
10.1. Fórmules d'integració.....	329
B) ÀMBIT CATALUNYA.....	337
10.1.(b) Fórmules d'integració.....	345
10.2. El model autonòmic.....	353
A) Àmbit Espanya.....	354
B) Àmbit Catalunya.....	364
11. ACTITUDS I VALORACIÓ EN RELACIÓ AL PROJECTE "CATALUNYA ABIERTA".....	369
11.1. Valoració, actituds i opinions per part dels espanyols.....	370
11.2. Valoració, actituds i opinions per part dels catalans.....	390
VI. ANEXE (Bateria de imatges).....	399

I. INTRODUCCIÓ

El present document conté els resultats de la investigació realitzada d'acord amb el projecte de data 16 de març de 2000, i es presenta dins del termini del contracte signat per a la realització del treball amb l'Agència de Patrocini i Mecenatge de la Generalitat de Catalunya.

CATALUNYA vs. ESPANYA s'inscriu dins del programa d'activitats del projecte "Catalunya abierta", que té com objectiu fonamental afavorir el coneixement i aproximació entre Catalunya y la resta d'Espanya, per tal de millorar els nivells d'acceptació, comprensió i simpatia entre la societat civil d'ambdós territoris, des del respecte i la tolerància a la idiosincracia i sentiments dels uns i dels altres.

CATALUNYA vs. ESPANYA es el primer dels estudis que es realitza en línia amb els objectius general del projecte, i en aquest sentit està concebut com una investigació de base d'utilitat per el disseny i execució d'altres fases i activitats vinculades al projecte, així com per estimular el debat i reflexió interna a partir de les conclusions obtingudes.

La dimensió pràctica i d'aplicabilitat del present estudi als objectius del projecte, ha determinat que el temps de realització, tot i la envergadura i complexitat del procés, hagi estat molt inferior a l'habitual en aquest tipus de treballs (2 mesos enfront els 3 proposats en el calendari inicial).

L'informe que es presenta dona completa resposta a tots els objectius que ens proposàvem, però cal assenyalar que la quantitat d'informació recollida ens permet deixar la porta oberta a anàlisi més detinguts i exhaustius sobre aquelles qüestions que requereixin un superior grau de profundització.

Aquest primer document recull, doncs, l'informe redactat dels resultats, i una informació resumida en esquemes per facilitar un accés ràpid als continguts dels diferents capítols.

II. PLANTEJAMENT DE L'ESTUDI

“*CATALUNYA vs. ESPANYA*” s’ha formula com un estudi sociològic i documental, però al mateix temps com una investigació de caràcter psicològic, tota vegada que els continguts i metodologia de l’estudi han facilitat aquest enfoc.

Hem realitzat un treball de caràcter descriptiu, però a l’hora explicatiu i exploratori, que ens ha permès saber el que pensem, el que senten i perquè, els catalans i la resta dels espanyols sobre els diferents temes objecte d’estudi.

Es tracta d’una investigació qualitativa d’ampli abast, mitjançant la realització de 28 reunions de grup –grups de discussió- amb l’auxili de tècniques complementàries [d’estimulació, projectives, de recollida de informació, etc.].

Aquesta metodologia ens ha permès l’anàlisi i comparació de les posicions dels diferents grups, objectivant les diferències de criteris i posició existents.

L’estudi s’ha realitzat a Catalunya i a la resta d’Espanya, a partir de mostres de diferents talls d’edat i entre els catalans considerant l’ascendència.

Per tal d'ajustar la línia de punts i optimitzar els resultats a nivell de informació es van realitzar prèviament dues reunions pilot –1 a Barcelona i 1 a Madrid- que ens van permetre afegir i reconduir determinats continguts o tècniques de treball.

Donats els temes a tractar no hem considerat convenient paucar en excés la conducció de les reunions. D'aquesta manera, s'ha potenciat l'emergència d'expressions i manifestacions que reflecteixen pensaments i sentiments íntims i fins i tot "irracionals" i alhora el discurs racional i socialment acceptat.

- El treball de camp ha estat realitzat entre els dies 5 i 14 d'abril ambdós inclosos.
- S'han considerat 9 àmbits geogràfics diferents (4 a Catalunya i 5 a la resta d'Espanya)
- Han participat com conductors/moderadors de les reunions 8 tècnics en investigació
- Han treballat en el buidat i anàlisi dels continguts 4 tècnics (25 d'abril/15 de maig)
- En la redacció de l'informe han participats 4 tècnics (16 de maig/6 de juny)

EQUIP TÈCNIC

Director de l'estudi:

Jaume Montané Ortiz
Lciat. en Dret
Tècnic en Investigació
Director de Centre d'Estudis Sociològics

Tècnics:

Sonia Jurado
Lcda. en Ciències de la Informació
(Periodisme)

Patrícia Illa
Sociòloga

Raquel Lasmarias
Sociòloga

Anna López
Sociòloga

Lourdes Oliver
Economista

Francesca Pujol
Lcda. en Investigació i
Tècniques de Mercat

Judith Rincón
Psicòloga

**Coordinació de camp
I captació participants:**

Anna Cañas
Psicòloga

III. OBJECTIUS

Els **objectius generals** de la present investigació han sigut:

- ESTABLIR EL CONCEPTE I IMATGE EXISTENT DE “ESPANYA” I CATALUNYA
- DETERMINAR LES DIFERÈNCIES PERCEBUDES ENTRE AMBDÓS TERRITORIS
- DEFINIR LA IMATGE EXISTENT DELS ESPANYOLS I DE “LOS CATALANES”
- DESCOBRIR LES QÜESTIONS I ASPECTES QUE GENEREN SENTIMENTS D'ACCEPTACIÓ O REBUIG
- DEFINIR ELS ÀMBITS D'AFINITAT I D'ANTAGONISME ENTRE AMBDUES COMUNITATS
- DETERMINAR EL GRAU DE CONEIXEMENT DIRECTE DEL TERRITORI I DE LES PERSONES I LA SEVA INCIDÈNCIA EN LA IMATGE I ACTITUDS EXISTENTS
- MESURAR LA INCIDÈNCIA DE DIFERENTS FACTORS PEL QUE FA AL DISTANCIAMENT ENTRE COMUNITATS

- CONCRETAR LES DEMANDES QUE ES FORMULEN PER PART DELS CIUTADANS D'AMB DUES COMUNITATS PER REDUIR O ELIMINAR ELS GREUGES, CRITIQUESS O ANTAGONISMES
- DETERMINAR GRAU DE PREDISPOSICIÓ A FER, CANVIAR, CEDIR EN ALGUNES QÜESTIONS PER TAL DE MILLORAR LA IMATGE I RELACIONS ENTRE COMUNITATS
- APROFUNDIR EN LES PROBLEMÀTIQUES REFERIDES A:
 - ✓ LA LLENGUA
 - ✓ EL NACIONALISME
 - ✓ LA "SOLIDARITAT" FISCAL
- VALORAR LA INICIATIVA QUE COMPORTA EL PROJECTE "CATALUNYA ABIERTA"

A nivell específic es contemplaran les següents qüestions:

- **DEFINICIÓ DE “ESPAÑA” I CATALUNYA**
 - ✓ Introduir conceptes nació, regió i CCAA
 - ✓ Associacions espontànies
 - ✓ Símbols i referents més representatius
 - Actituds davant d’ells
 - Acceptació / rebuig

- **DIFERÈNCIES PERCEBUDES ENTRE AMBDÓS TERRITORIS**
 - ✓ A nivell espontani
 - ✓ A nivell suggerit
 - La llengua
 - La cultura
 - L’estructura econòmica
 - La proximitat a Europa
 - La història, etc.

- **IMATGE DELS ESPANYOLS I “LOS CATALANES”**
 - ✓ Trets i característiques diferenciadores
 - ✓ Incidència del coneixement personal
 - ✓ Personatges públics representatius del perfil construït
 - Acceptats / simpàtics / valorats
 - Rebutjats / antipàtics / no valorats

- **SENTIMENTS ENTORN A LO ESPANYOL I “LO CATALÁN”**
 - ✓ Qüestions que generen reaccions més visceral
 - ✓ Motius explícits y subjacents dels sentiments
 - ✓ Posicionament davant els diferents temes que es plantegin
 - Afecte – odi
 - Tolerància – intolerància
 - Comprensió – incomprensió
 - Simpatia - antipatia

- GRAU DE CONEIXEMENT DIRECTE DE LA REALITAT
 - ✓ Coneixement de territori i persones
 - ✓ Han visitat, han viscut a Catalunya/Espanya
 - ✓ Incidència en la imatge, les actituds
 - ✓ Amistat / enemistat
 - ✓ Preferències destinacions vacances
 - ✓ Predisposició a viure Catalunya / Espanya

- ÀMBITS D'AFINITAT / ANTAGONISME
 - ✓ Motius d'aproximació o distanciament
 - ✓ Àmbit econòmic
 - ✓ Àmbit social
 - ✓ Àmbit esportiu
 - ✓ Àmbit cultural / lingüístic
 - ✓ Àmbit polític
 - ✓ Concretar aspectes concrets (exemples)

- JERARQUITZACIÓ DE LES QÜESTIONS "CRÍTIQUES" PEL QUE FA AL DISTANCIAMENT / INCOMPRESIÓ
 - ✓ A nivell espontani
 - ✓ En funció de les qüestions aparegudes al llarg de les reunions

- **DEMANDES I EXPECTATIVES DELS CIUTADANS**

- ✓ Reivindicacions / exigències (dimensió radicalitzada)
- ✓ Propostes de mínims que afavoreixin reduir o eliminar els greuges, crítiques i antagonismes
- ✓ ¿Es desitja una superior aproximació, comprensió?
- ✓ Formules de integració de Catalunya a Espanya, preservant la seva personalitat
 - Estatut de diferenciació respecte a la resta de CCAA
 - Model actual
 - Model homogeni per totes les CCAA
 - Més autonomia – federalisme
 - Menys autonomia

- **APROFUNDIR EN LES QÜESTIONS DE LA LLENGUA, EL NACIONALISME, LA "SOLIDARITAT" FISCAL**
- **VALORAR LA INICIATIVA QUE COMPORTA EL PROJECTE "CATALUNYA OBERTA"**

IV. METODOLOGIA

UNIVERS

A) CATALUNYA

Ciudadans amb residència al territori de Catalunya, d'ambdós sexes, amb edats compreses entre els 20 i els 69 anys, amb representació de individus nascuts a Catalunya d'ascendència catalana i d'ascendència espanyola i complementàriament de individus de 55 a 69 anys no nascuts a Catalunya i representació de diferents classes socials.

B) RESTA D'ESPANYA

Ciudadans amb residència a Madrid, Sevilla, València, La Corunya i Saragossa. Nascuts preferentment a la comunitat autònoma de pertinença (excepte Madrid), d'ambdós sexes, amb edats compreses entre els 20 i els 69 anys, corresponents a diferents status socio-econòmics

TÈCNICA

S'han realitzat Reunions de Grup amb un mínim de 6 i un màxim de 8 participants, nombre idoni per facilitar la participació i aprofundiment en els temes a tractar.

La duració de les reunions ha estat d'un mínim de 2 h. i un màxim de 3h.

S'han utilitzat tècniques i suports complementaris tals com: tècniques projectives, utilització de conceptes escrits, etc., com fórmules per estimular el discurs.

DISSENY I MOSTRA

El treball de camp s'ha dut a terme en base a 28 Reunions de Grup, de les que 12 s'han realitzat a Catalunya i 16 a la resta de ciutats més representatives de la resta del territori espanyol.

Això determina unes mostres de $n=88$ individus a Catalunya i de $n=126$ a Espanya, amb un total de 214 persones.

La **distribució** d'aquestes **Reunions de Grup** ha estat la següent:

CATALUNYA

Els àmbits de residència triats són:

Barcelona ciutat
Àrea Metropolitana de BCN
Vic
Lleida

Les altres variables a tenir en compte per la configuració del grup són edat i ascendència.

Les reunions han estat mixtes, és a dir amb presència d'homes i dones, i tanmateix s'han determinat uns grups homogenis en funció del status social.

CATALUNYA

	AMB	BARCELONA	LLEIDA	VIC	TOTAL
20-29 anys	1 RG M.M.	1 RG M.M-M.A 1 RG M.A.		1 RG M.B.	4 RG
35-49 anys	1 RG M.M.	1 RG M.M-M.B 1 RG M.A.	1 RG M.M.		4 RG
55-69 anys	1 RG M.B.	1 RG M.A.	1 RG M.M-M.A	1 RG M.A.	4 RG
TOTAL	3 RG	5 RG	2 RG	2 RG	12 RG

RESTA D'ESPANYA

Els àmbits triats són:

Madrid
Sevilla
València
La Corunya
Saragossa

Dins de cada àmbit, els grups s'han format per trams d'edat, amb presència d'ambdós sexes i s'ha determinat l'existència de grups homogenis en funció del status social.

ESPANYA

	LA CORUNYA	MADRID	SARAGOSSA	SEVILLA	VALENCIA	TOTAL
20-29 anys	1 RG M.M.	1 RG M.M.	1 RG M.A.	1 RG M.A.	1 RG M.B.	5 RG
35-49 anys	1 RG M.A.	1 RG M.A. 1 RG M.M.	1 RG M.B.	1 RG M.B.	1 RG M.M.	6 RG
55-69 anys	1 RG M.B.	1 RG M.M.	1 RG M.M.	1 RG M.M.	1 RG M.A.	5 RG
TOTAL	3 RG	4 RG	3 RG	3 RG	3 RG	16 RG

CARACTERÍSTIQUES SOCIODEMOGRÀFIQUES (Freqüències)

		SEXE			CLASE SOCIAL			ASCENDENCIA		
		Total	Homes	Dones	M.A	M.M	M.B	Ascendència catalana	Ascendència no catalana	No nascuts a Catalunya
Espanya	20-29 anys	40	20	20	16	16	8			
Catalunya		32	16	16	10	14	8	16	16	
Total		72	36	36	26	31	16			
Espanya	35-49 anys	47	24	23	16	16	15			
Catalunya		24	12	12	8	16	0	16	8	
Total		71	36	35	24	32	15			
Espanya	55-69 anys	39	19	20	7	24	8			
Catalunya		32	16	16	24	8	0	8	16	8
Total		71	35	36	31	32	8			
ESPANYA	TOTAL	126	63	63	39	56	31			
CATALUNYA		88	44	44	42	38	8	40	40	8
TOTAL		214	107	107	81	94	39	40	40	8

FITXA TÈCNICA

UNIVERS OBJECTE D'ESTUDI

Homes i dones entre 20 i 69 anys, nascuts a Espanya

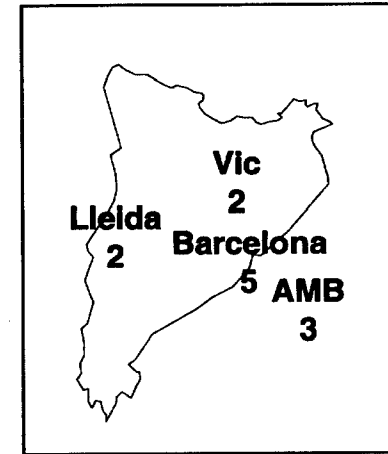
MOSTRA

S'han realitzat 28 reunions de grup, amb un total de 214 persones, amb les següents quotes de sexe i edat:

- Sexe
50% homes 50% dones
- Edat
de 20 a 29 anys (33,6%)
de 35 a 49 anys (33,2%)
de 55 a 69 anys (33,2%)

FITXA TÈCNICA

**DISTRIBUCIÓ DE
L A MOSTRA**

TÈCNICA

28 Reunions de Grup:
16 a Espanya
12 a Catalunya

TREBALL DE CAMP

Realitzat entre el 5 i el 14 d'abril del 2.000.

LÍNIA DE PUNTS REUNIONS CATALUNYA vs. ESPANYA

Introducción y pautas comunes a cualquier reunión de grupo. –Referencia a carácter sociológico del estudio-.

(Muy importante!! En las reuniones de Catalunya hacer hincapié en que el grupo en general, y cada participante en particular se exprese en la lengua en que se sienta más cómodo y/o pueda expresar mejor sus ideas – catalán o castellano-)

TEMA INICIAL = ESPAÑA

- ¿Qué es España? Definir España – Expresar idea/concepto de España (Discurso libre y abierto)
- Estado, Nación, País → Qué concepto la define mejor, con cual se sienten más confortables, se identifican más ¿Por qué?
- (Asociaciones espontáneas) – Cuando piensan en España, ¿qué imágenes y que les viene a la cabeza? ¿En qué piensan? –lo primero que emerge-
- Que símbolos, personas, imágenes les parecen representativas de España – evocan (emergencia espontánea)

⇒ Con cuáles se identifica y con cuales no

- Presentar símbolos y referentes representativos (mostrar batería imágenes)

- ⇒ Bandera
- ⇒ Selección Nacional de Fútbol
- ⇒ Parlamento español
- ⇒ Ejército
- ⇒ Toro o plaza de toros
- ⇒ Folklórico / Flamenco
- ⇒ Olimpiadas de Barcelona
- ⇒ Rey

(recoger actitud y opinión frente a cada uno de ellos)

⇒ Nivel de identificación con cada uno de ellos → con cuales se identifican, neutros y con cuales no (aceptación o rechazo)

CATALUNYA

- ¿Qué es Catalunya? Definir Catalunya – Expresar idea/concepto de Catalunya (Discurso libre y abierto)
- Región, Nación, Comunidad Autónoma → Qué concepto la define mejor, con cual se sienten más confortables, se identifican más ¿Por qué?
- (Asociaciones espontáneas) – Cuando piensan en Catalunya, ¿qué imágenes y que les viene a la cabeza? ¿En qué piensan? –lo primero que emerge-
- Que símbolos, personas, imágenes les parecen representativas o evocan Catalunya (emergencia espontánea)

⇒ Con cuáles se identifica y con cuales no

- Presentar símbolos y referentes representativos (mostrar batería imágenes)
 - ⇒ Bandera
 - ⇒ Barça
 - ⇒ Generalitat (Edif. Pça. Sant Jaume)
 - ⇒ Mossos d'Esquadra
 - ⇒ Sardanas
 - ⇒ Olimpiadas de Barcelona
(recoger actitud y opinión frente a cada uno de ellas)

 - ⇒ Nivel de identificación con cada uno de ellos → con cuales se identifican, neutros y con cuales no

2º BLOQUE = Diferencias entre ESPAÑA y CATALUNYA

(RETOMANDO LOS CONCEPTOS SURGIDOS SOBRE España y Catalunya – preservando la definición realizada por el grupo)

- ¿Qué diferencias existen, que no es igual o es distinto, entre España y Catalunya? ¿Qué casos no son comunes o no tienen en común estas dos realidades/territorios?
(Desarrollo a nivel espontáneo)
- ¿Cómo ven estas diferencias? ¿Las tienen asumidas con naturalidad? ¿No se acaban de aceptar/entender? ¿Generan simpatía o no, proximidad o distanciamiento?
- (Sugerir la batería siguiente → colocar cartones sobre la mesa)
 - ⇒ Lengua
 - ⇒ Cultura
 - ⇒ Historia
 - ⇒ Estructura económica
 - ⇒ Proximidad a Europa

¿Cuál de estas cuestiones diferencia más a ambos territorios?
A parte de ésta ¿reconocen otras diferencias objetivas?
¿Cuáles aceptan y cuáles rechazan? ¿Por qué?

- ¿Han visitado, han vivido en algún lugar de España/Catalunya?

⇒ Frecuencia, tiempo, motivo

(tomar nota de cada participante y observar actitudes y opiniones a lo largo de la REUNIÓN)

- ¿Es atractiva España –indicar diferentes destinos- / Catalunya como lugar para pasar las vacaciones?
- ¿Irían a vivir a cualquier lugar de España/Catalunya? ¿Por qué?

⇒ Favorecer la explicitación de motivos

3er BLOQUE = Imagen de los españoles y los catalanes

- ¿Qué diferencias existen, en qué se parecen y en qué no se parecen los españoles en general y los catalanes?

- ⇒ Describir perfil –cómo es- un español en general y un catalán (autodefinición e imagen percibida del contrario)
- ⇒ Aspectos positivos y negativos
- ⇒ Características y atributos que admira y que le disgustan

- ⇒ (Tras haber descrito perfil – estereotipo)

- ⇒ Personaje público/popular/famoso que mejor represente el perfil

- de español
- de catalán

- ⇒ ¿Conoce alguno/s – muchos catalanes/españoles (en el caso de Catalunya se entiende que residan en su territorio)?
- ⇒ ¿Tiene amistad con alguno/s – muchos catalanes/españoles? (Id. anterior Catalunya)
- ⇒ ¿Es comparable el carácter y forma de ser de los catalanes y los españoles?

[Presentar batería de fotografías de personajes públicos/populares/ famosos]

⇒ Batería personajes catalanes

- Jordi Pujol
- Josep Lluís Nuñez
- Joan Manuel Serrat
- Narcís Serra
- Josep Guardiola
- Alex Crivillé
- Sergio Dalma
-
-

⇒ Batería personajes españoles:

- José Mª Aznar
- Alfonso Guerra
- Rocío Jurado
- Matías Prats
- Raúl González
- Lorenzo Sanz

[Para cada una de las baterías individualmente]

⇒ Más aceptados/simpáticos/valorados ¿Por qué? Aspectos valorados / positivos

⇒ Más rechazados/antipáticos/menos valorados ¿Por qué? Aspectos que influyen/negativos

(Respecto a los catalanes más valorados por los españoles, o los españoles más valorados por los catalanes)

⇒ Estas personas que valoran ¿coinciden con el perfil descrito?

⇒ El hecho de ser mejor ¿significa que los catalanes/españoles pueden ser así y que tenemos por tanto una imagen equivocada de ellos?

⇒ ¿Por qué no nos acaban de caer bien/de ser del todo simpáticos o nos caen mal?

4º BLOQUE = ÁMBITOS DE AFINIDAD y ANTAGONISMO

- ¿Qué cuestiones alejan a Catalunya de España (o a España de Catalunya), y cuáles nos aproximan? ¿ En qué ámbitos existe una mayor afinidad y un mayor antagonismo? (Discurso libre)

[Sumarizar los aspectos surgidos y sugerir ámbitos siguientes:]

- ⇒ **Ámbito social** – Las personas, los ciudadanos de Catalunya y España (o al revés) ¿son afines o antagónicos?
 - ⇒ (si no surge remitir a ciudadanos catalanes nacidos u oriundos de diferentes lugares de España)
 - ⇒ **Ámbito económico** - ¿Existe antagonismo? ¿En qué aspectos? ¿Por qué?
 - ⇒ **Ámbito cultural**
 - ⇒ **Ámbito deportivo**
 - ⇒ **Ámbito político (nacionalismo)¹**
 - ⇒ **Ámbito lingüístico**
- } Concretar aspectos concretos

¹ Profundizar = qué piensan del nacionalismo, específicamente de CIU, tiene justificación?, les molesta?, etc

(Profundizar en el tema de la lengua)

- Conflicto lingüístico en Catalunya ¿Existe?
- Límites del uso del catalán ¿En qué ámbitos no debería utilizarse el catalán?
- Derechos y deberes
- Cómo es y cómo debería ser

[Recentrage]

- ⇒ ¿Cuáles son las cuestiones que impiden que entre Catalunya y España existan unos niveles óptimos de comprensión y armonía?
- ⇒ ¿Qué cosas destacarían por encima de las demás ¿En qué orden las situarían?

[Sumarizar los temas surgidos a lo largo del bloque y evaluar grado de conflicto que generan]

5º BLOQUE = DEMANDAS Y EXPECTATIVAS DE LOS CIUDADANOS

- ¿Cómo querríamos que fuesen las cosas en relación con Catalunya o España? ¿Qué reivindicaríamos o exigiríamos? ¿Qué debería existir y que debería desaparecer?
- Con la máxima buena voluntad ¿Hasta donde estaríamos dispuestos a ceder, aceptar, transigir para favorecer la reducción o eliminación de los agravios, críticas, antagonismos e incomprensión? ¿Cuáles serían los mínimos a los que no se renunciaría bajo ningún concepto?
- ¿Se desea una buena armonía y relación entre Catalunya y España? ¿Es deseable una mayor aproximación y comprensión?

¿Qué habría que hacer? ¿Quién debería hacerlo? ¿Qué estarían dispuestos a hacer personalmente?

[Recentrage]

- ¿Cuál sería la mejor fórmula de integración a nivel político y económico de Catalunya en España preservando su personalidad? ¿Es legítimo que preserve su personalidad como territorio?

- El modelo autonómico actual ¿Es adecuado? ¿No es adecuado? ¿Por qué?

- ⇒ Modelo actual

- ⇒ Modelo homogéneo para todas las CCAA

- Más autonomía para todas. Estado federal
 - Menos autonomía

- ⇒ Estatuto de diferenciación respecto al resto de CCAA

[Recentrage]

- Una de las reivindicaciones que se formulan desde Catalunya es la relativa a la financiación –explicar- (Catalunya recibe del Estado – en concepto de transferencias para financiar los servicios públicos y de inversiones- una cantidad inferior a la que aporta a través de los impuestos)

¿Es lógica/justa esta situación?

¿Es justo que se tache a Catalunya de insolidaria por el hecho de reivindicar una participación mayor en los ingresos fiscales que genera?

Los ciudadanos de Catalunya ¿Tienen los mismos derechos que los del resto de autonomías a nivel de servicios públicos básicos?

(ejemplo: sanidad, educación, obras públicas)

¿Por qué ha de aportar Catalunya más de lo que recibe?

¿Qué recibe Catalunya a cambio?

Plantear supuestos peajes y pensiones jubilados/sueldos funcionarios (doble penalización IPC general y coste de la vida)

TEMA FINAL = VALORACIÓN PROYECTO CATALUNYA ABIERTA

(Explicar iniciativa de proyecto para dar a conocer Catalunya y favorecer los niveles de aproximación y comprensión de España a Catalunya y al revés)

- ¿Qué les parece, cómo valoran esta iniciativa?
- ¿Interesa conocer mejor Catalunya? (España)
- ¿Qué gustaría conocer más/mejor de Catalunya? (España)
- ¿Qué se podría hacer para facilitar este conocimiento?

RESULTATS

1- CONCEPTUALITZACIÓ I SIGNIFICACIONS D'ESPANYA

1. CONCEPTUALITZACIÓ I SIGNIFICACIONS D'ESPANYA

De forma majoritària, Espanya es conceptualitza com un **país molt divers i molt variat**, on hi ha maneres diferents de viure.

“...España es un conjunto de autonomías donde cada una de ellas tiene su manera de vivir...”

“...es muy diferente. En España hay muchas costumbres distintas...”

“...les comunitats, totes són diferents. Cadascuna té els seus costums i la seva cultura...No és lo mateix un català que un andalús...”

Tot i que aquestes percepcions es fan presents a gairebé totes les reunions, la conceptualització d'Espanya presenta diferències significatives segons es tracta d'espanyols o de catalans.

A) ÀMBIT ESPANYA

1.1. CONCEPTE D'ESPANYA

- Espanya és conceptualitzada per part dels assistents a les reunions com un **territori**, com un **país** al que es pertany i en el que es viu.

“...es mi tierra...”

“...es el país donde he nacido...donde me he criado...”

- Es tracta d'un país on **es viu bé** i on la gent es sent bé vivint. Es percep com **el millor país** del món per viure.

“...un país maravilloso donde según parece mucha gente vive de maravilla...”

“...el mejor país del mundo...”

“...como se vive en España no se vive en ningún país...”

- Segons l'opinió dels consultats, Espanya és un país envejat fora de les seves fronteres per la forma de viure i de relacionar-se els seus ciutadans.

"...algunos países nos envidian la forma de vivir..."

"...yo pienso que es el mejor sitio de Europa para vivir. Por comodidad y porque es donde mejor se lo pasa uno. Donde se vive más bien..."

- Altres característiques d'Espanya destacades pels assistents a les reunions són el **caràcter alegre dels espanyols** i la **manera oberta de relacionar-se** entre ells, aquests dos trets incideixen de nou en la imatge positiva d'Espanya.

"...somos un país alegre..."

"...somos más extrovertidos que en el resto de Europa..."

- Així mateix, es percep com un país que **ha canviat molt** durant els últims anys. Un canvi intern que s'ha traslladat a l'exterior i ha millorat la imatge que del país es té al estranger.

"...estábamos muy aislados, siempre hemos sido un país muy acomplejado. Ahora ya nos vamos creyendo que somos buenos. Que somos europeos..."

"...estamos mucho mejor. Hemos cambiado mucho internamente y los extranjeros nos ven mucho mejor..."

"...no es lo mismo la España de antes que la de ahora, hemos mejorado mucho..."

- A nivell socio-cultural, Espanya es conceptualitza majoritàriament com **un país plural amb realitats culturals diferents**.

“...es un país mediterráneo con muchas culturas...”

“...es muy plural. Yo no sé si hay otro país que sea tan plural como España...”

Aquesta **diversitat**, segons els assistents a les reunions, és **present a molts àmbits de la realitat espanyola** abastant des de la cultura, la manera de ser dels ciutadans fins a l'economia.

“...es un país integrado por otros países...yo diría, un país integrado por 17 autonomías muy distintas. Con un carácter muy distinto, tradiciones y costumbres distintas. Mucha variedad en cuanto a carácter, forma de ser y de ver las cosas...”

“...es un Estado homogéneo con diferentes nacionalidades...y digo diferentes nacionalidades porque España, desde hace siglos ha estado siempre separada. Por eso hay diferentes nacionalidades o regiones, si se le puede llamar regiones...”

Cal mencionar que les diferències percebudes entre les comunitats que integren Espanya es fan més evidents respecte de Catalunya i el País Basc. Aquest fet comporta que en molts casos aquestes dues comunitats siguin considerades “nacionalitats” i no “regions” com la resta. Així mateix, es detecta que predomina l'opinió de que tant el País Basc com Catalunya es diferencien de la resta de comunitats per una identitat pròpia que les fa distanciar-se de la resta de comunitats que perceben més unides entre sí.

“...básicamente lo que es la zona de Catalunya y el País Vasco. El resto estamos más unidos..”
“...unas pocas autonomías (País Vasco y Cataluña) nos llevan de cabeza al resto ...”

Tanmateix existeix una consciència generalitzada entre els participants envers que aquestes **diferències** entre comunitats arriben també al **àmbit econòmic**.

“...siempre ha habido mucha diferenciación económica entre regiones o Comunidades o como las quieras llamar...”
“...es un país donde el motor es Catalunya y el País Vasco...”
“...no soy ni regionalista ni nacionalista ni nada parecido, pero dentro de las CC AA hay diferencias.
“...varía el poder adquisitivo, los sueldos, las infraestructuras...dentro de España hay diferencias en este sentido...”

[Com que aquest tema es desenvolupa amb més profunditat en d'altres capítols del present informe, ens limitem a fer una breu menció dins d'aquest apartat.]

- En general per a tots els grups d'edat estudiats, tot i que la diversitat d'Espanya és manifesta a nivell de cultures diferents, de maneres de viure i d'estructura econòmica, **Espanya és un sol país**.

“...España es un Estado unitario ...”
“...somos un solo país y una sola nación...”

En aquest sentit manifesten que es tracta d'**una única entitat** que convé **mantenir cohesionada** enfront de les tendències disgregadores a les quals, molts dels participants, adjudiquen conseqüències i efectes negatius pel conjunt del país. En definitiva, es detecta que opten per un concepte unitari d'Espanya com a reacció davant el risc de fracció interna.

"...estamos perdiendo lo que es el país y el concepto de ser españoles y eso no es bueno..."

"...debería ser una cosa más unida, sin tanto separatismo, más global..."

"...es un Estado unido, pero debido a temas políticos parece que sea una unión de Estados pequeños..."

- Per a tots els grups de edat, i de manera generalitzada, quan es surt a l'estranger, la identificació com a espanyol és total.

"...cuando estamos en el extranjero todos decimos que somos españoles..."

"... cuando te encuentras a uno en otro país nunca dices: mira, un catalan; o mira, un vasco. Dices: mira, un español..."

- ⇒ No obstant, es detecta que pels joves d'entre 20 i 29 anys, aquesta identificació com a espanyols ve matisada per la identificació amb la Comunitat Autònoma a la que pertanyen.

"...con España no te sientes identificado, te identificas con la comunidad donde vives..."

"...ante todo soy valenciano..."

El fet de identificar-se primer amb la comunitat a la que es pertany no vol dir per a la majoria dels entrevistats joves, deixar de sentir-se espanyols al mateix temps.

“...decir que eres gallego no va reñido con ser español...”

Només una part dels joves afirmen que el terme “espanyol” té connotacions negatives ideològicament parlant.

“...decir: soy español, suena facha...”

“...es que muy poca gente presume de ser español...”

1- CONCEPTUALITZACIÓ I SIGNIFICACIONS D'ESPANYA

VISIÓ COMPARTIDA D'ESPANYA

ESPANYA:
PAÍS PLURAL, DIVERS, VARIAT, AMB REALITATS MOLT DIFERENTS

CULTURES, MANERES DE VIURE, COSTUMS, TRADICIONS, LENGÜES, PAISATGES,
CLIMA, GASTRONOMIA, FORMES DE SER, RIQUESA ECONÒMICA, ETC.

1- CONCEPTUALITZACIÓ I SIGNIFICACIONS D'ESPANYA

CONCEPTUALITZACIÓ ESPONTÀNIA D'ESPANYA PER PART DELS ESPANYOLS

TERRITORI / PAÍS AL QUAL ES PERTANY
"es mi tierra"

SENTIMENTS ASSOCIATS

ORGULL DE PERTINENÇA

"el mejor país del mundo"

SATISFACCIÓ PER LA
MANERA DE VIURE I LA
MANERA DE SER

"como se vive en España no se vive en
ningún país"
"somos un país alegre"

MILLORA DE L'AUTOESTIMA

(Consciència d'evolució i progrés
creixent)

"ahora ya vamos creyendo que somos buenos"
"hemos mejorado mucho"

REFORÇAMENT DE LA COMPLAENÇA A PARTIR DE
L'ASSOCIACIÓ/COMPARACIÓ AMB ALTRES PAÏSOS

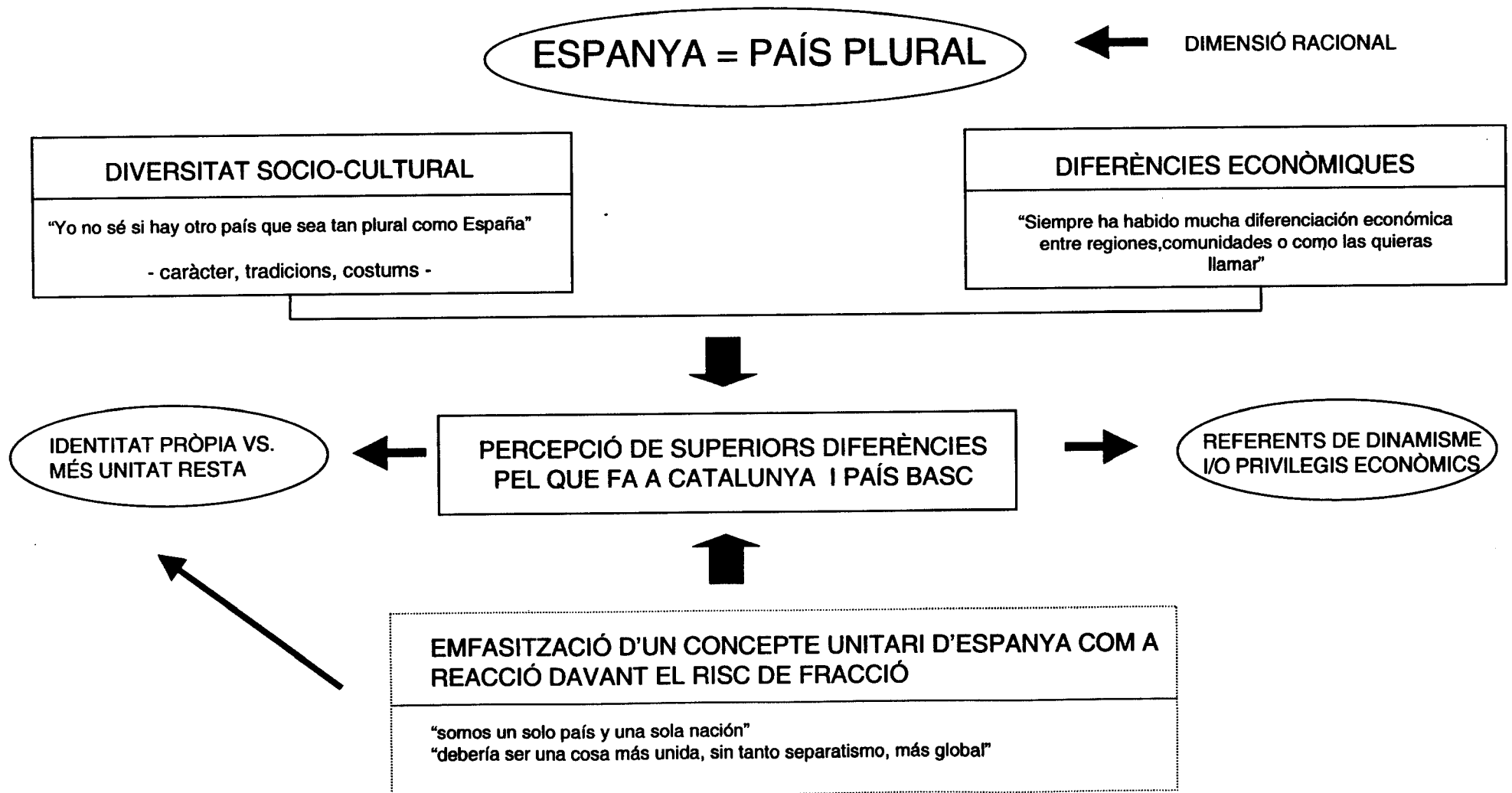
"el mejor sitio de Europa para vivir"

"somos mas extrovertidos que el resto de Europa"

"...los extranjeros nos ven mucho mejor"

→ - millora de la imatge exterior-

1- CONCEPTUALITZACIÓ I SIGNIFICACIONS D'ESPANYA

1.2. DENOMINACIONS D'ESPANYA

- Respecte als **termes formals per referir-se a Espanya** destaca la **preferència**, bastant estesa al conjunt dels participants, a parlar de **país** a l'hora de fer referència a Espanya.

"...lo primero que se me viene a la cabeza si me preguntan qué es España, es decir que es un país..."

Es configura com un terme que dóna **cabuda a tota la diversitat** de la hem parlat anteriorment i comparant-lo amb d'altres termes, com són nació, estat o pàtria, és el més **desproveït de significats polítics o ideològics**.

"...es un país...el país donde hemos nacido..."

"...país sólo hay uno que es España..."

"...mi país...un país con una cultura muy diversa y muy rica, con distintos idiomas..."

Així mateix, és configura com un terme que forma part del llenguatge i vocabulari **quotidià** utilitzat per la totalitat dels participants -especialment entre els menors de 49 anys- a la vegada que és considerat per part d'alguns dels participants com la **denominació més "moderna"** a l'hora de referir-se a Espanya.

“...de todos los términos el que más se utiliza es país...no vas a decir el Estado o la nación española...”

“...es el término más cotidiano...el que se utiliza a nivel de la calle...”

Quan es proposa als participants els termes nació, Estat i pàtria, es detecta, en algunes ocasions un gran **desconeixement** dels conceptes en la mesura en que es fan servir de forma indiscriminada per definir Espanya i les Comunitats Autònomes.

“...España es una nación de Estados más pequeños...”

“...tengo mi país que es España pero también por otro lado tengo mi nación que es Valencia...”

- El concepte **Estat** malgrat que no es perfila com un terme utilitzat habitualment pels participants, quan es proposa, es fa servir per fer referència a l'**organització política del territori**.

“...aunque en la Constitución se define como Estado y Nación, no son términos que utilice normalmente la gente...”

“...un Estado es algo más formal...”

“...suena a discurso político...”

“...España es un Estado debido a temas políticos...”

Aquesta denominació és considerada **molt formal** i adequada per parlar d'Espanya a nivell **institucional i internacional** però no es perfila com un terme tant proper als participants com país.

"...suena a discurso político...a algo más formal y serio que país..."

"...cuando dices España te viene más a la cabeza un país que un Estado..."

"...Estado sería lo que representa España fuera de los límites de España...lo que se utiliza en la UE o en la ONU..."

No obstant, comparant aquest terme amb d'altres com són nació i pàtria, els participants de 20 a 29 anys i els de 35 a 49 es mostren clarament favorables a utilitzar el terme Estat enfront dels altres dos per referir-se a Espanya.

"...no sabría decir la diferencia entre Estado y nación...pero suena mejor Estado...más moderno..."

- Respecte del terme **nació** per fer referència a Espanya apareixen **diferències segons l'edat** dels individus.

⇒ Es detecta que els individus més grans investigats són els que **menys problemes** tenen a l'hora de fer servir aquest terme per parlar d'Espanya ja que a nivell espontani alguns l'utilitzen quan se'ls demana que defineixin que és Espanya.

"...es la nación donde vivimos, donde he nacido yo y mis padres..."

"...una nación con muchos siglos de historia..."

"...somos un solo país y una sola nació..."

"...es una nación muy plural, con unas regiones muy diferentes las unas de las otras..."

⇒ En general, entre els individus de 35 a 49 anys es **rebutja** aquest terme per denominar a Espanya ja que li atribueixen:

- Connotacions negatives per associar-lo amb la dictadura franquista.

"...nación me da la impresión de que nos da como pudor mencionar eso porque nos recuerda al franquismo..."

- Cert grau de conflicte a l'hora d'utilitzar-lo pel tema dels nacionalismes.

"...creo que lo obviamos un poco...de ahí los nacionalismos..."

"...la nación básica es Espanya, pero cada Comunidad quiere su nacionalidad, pero cada uno hace la guerra por su cuenta..."

- Ser un terme antiquat.

"...no me molesta el término pero me sugiere algo más antiguo..."

⇒ Entre els joves espanyols investigats es fan poques aportacions respecte d'aquest terme però es detecta que també es considera antiquat.

- En general, s'associa a la paraula **pàtria** una **implicació personal** més gran que país o Estat, que són més descriptives, segons es desprèn del discurs dels assistents a les reunions, la pàtria **és un sentiment**, i una **identificació amb el territori**.

“...eso de patria, depende de si te sientes muy español o no...”

“...lo de la patria es un concepto subjetivo. Hay gente que nace en un país pero no siente que sea su patria. Es un concepto que se vive personalmente, es un sentimiento...”

“...se utiliza cuando los nacionales quieren expresar añoranza por el lugar donde nacieron...”

La majoria dels individus investigats **rebutgen** aquesta denominació, els motius donats per fonamentar aquest rebuig són:

⇒ Es tracta d'una paraula molt utilitzada pel règim franquista i llavors, està molt carregada de connotacions polítiques.

“...no me gusta. Eso es lo que nos enseñaban antes...”

“...suena mucho a fascismo...”

“...suena a régimen anterior...”

“...suena facha...a cuando estaba Franco...”

⇒ Es percep com un terme antiquat i anacrònic.

“...queda un poco carca...”

“...entiendo la palabra patria como muy trasnochada...en desuso...”

“...es una palabra como atrasada...ridícula...”

No obstant, trobem entre alguns dels participants més grans de València i Sevilla, i alguns dels de La Corunya de 35 a 49 anys una acceptació d'aquest terme i inclús un cert sentiment de pèrdua per la caiguda en desús del mateix i el que significa per ells.

“...donde nacemos, donde convivimos, todo eso es patria...”

“...España es mi patria, mi casa...”

“...lo que se está perdiendo es lo que fue la patria...estamos perdiendo lo que es el país y el concepto de españoles y de patria...”

1.2- DENOMINACIONS D'ESPANYA

SUPORTA LA
DIVERSITAT
CONTINGUDA

PREFERÈNCIA MAJORITÀRIA DENOMINACIÓ “PAÍS” TANT A
NIVELL ESPONTANI COM SUGGERIT PER DEFINIR ESPANYA

DESPROVEÏT DE
SIGNIFICATS POLÍTICS O
IDEOLÒGICS

- ADOPTADA EN EL LLENGUATGE QUOTIDIÀ “no vas a decir el Estado o la nación”
- CONSIDERADA MÉS MODERNA

VERSUS

“ESTADO”

- FA RELACIÓ A L'ORGANITZACIÓ
POLÍTICA DEL TERRITORI

- TERME MOLT FORMAL

- Adecuat per la seva utilització a
nivell institucional i internacional

“...Un Estado es algo más formal”
“...Sería lo que representa a
España fuera de los límites de
España”

- MÉS MODERN en relació a “nación”
i “patria”

“Suena mejor”

“NACIÓN”

- Diferent valoració i significat segons grup d'edat
- 50 anys + 50 anys

DENOMINACIÓ
REBUTJADA per

- Associació dictadura
franquista
“nos da como Judas...porque
nos recuerda al franquismo”
- Confrontació
nacionalismes
“la nación básica es España
pero...”
- Antiquat
“me sugiere algo más antiguo”

UTILITZACIÓ NATURAL A
NIVELL ESPONTANI

“es la nación donde vivimos”

“...una nación con muchos
siglos de historia”

“PATRIA”

- REBUIG GENERALITZAT
D'AQUEST TERME PER:
- Associació al règim franquista
“Suena mucho a fascismo”
- Antiquat i anacrònic
“Suena un poco carca”
- Inadequat: És un sentiment, una
implicació personal

ES DETECTA EN ALGUN CAS
UNA CERTA NOSTÀLGIA PEL
SEU DESÚS

“...lo que se está perdiendo es lo que
fue la patria...”

PREFERÈNCIA MAJORITÀRIA RESPECTE A

1.3. SIMBOLS I IMATGES ASSOCIATS

- En relació als **símbols i imatges associats a Espanya** trobem que a nivell **espontani** la tendència general es decanta per escollir en primer lloc elements paisatgístics, en segon terme per aspectes relacionats amb l'àmbit cultural i per últim s'opta per un símbol de caire més institucional.

En concret els elements citats majoritàriament per representar simbòlicament Espanya són:

1. Sol
2. Platges, mar
3. Mapa, "piel de toro"
4. La gastronomia
5. La bandera

En alguns casos es mencionen també: el **flamenc**, la **alegria** del seus habitants, els **braus** i el **caràcter** del espanyol.

⇒ Per tal d'aprofundir més en els possibles símbols, imatges i/o personatges referents per representar Espanya, es van establir els següents elements visuals, com a fórmules per a estimular el discurs referent a els signes d'identificació: la bandera d'Espanya, la selecció nacional de futbol, el Congrés dels Diputats, El Rei, l'exèrcit, els braus, el flamenc i el Cobi o mascota olímpica.

Durant les reunions, es va facilitar als assistents fotografies al·lusives a cadascú dels elements d'anàlisi, sense cap ordre previ de presentació.

Un cop discutides i analitzades en grup les imatges, es va passar a establir quines eren representatives de Espanya i quines no ho eren. I per extensió, amb quines imatges s'identificaven i amb quines no s'identificaven.

- Per ordre de major a menor **representativitat** per a Espanya van ser seleccionades les següents imatges suggerides:

- 1) La bandera
- 2) El Rei
- 3) El Congrés de Diputats
- 4) El flamenc
- 5) Els braus
- 6) La selecció nacional de futbol
- 7) El Cobi
- 8) L'exèrcit

- La bandera

La bandera es configura com el **símbol més representatiu d'Espanya** de tots els proposats.

"...es lo que más representa España..."

"...cada país tiene la suya..."

"...sino nos representa la bandera ya me dirás..."

En aquest sentit, trobem que:

⇒ A nivell espontani quan es demana als participants que mencionin símbols representatius d'Espanya, la bandera sempre és mencionada per alguns dels individus assistents a les reunions.

⇒ A nivell suggerit, la majoria dels participants opinen que la bandera és el **símbol més representatiu** d'Espanya de tots els proposats.

En general, tots els individus estudiats **es senten identificats** amb la bandera excepte alguns dels individus de 20 a 29 anys que no comparteixen aquesta opinió ja que manifesten no sentir cap lligam amb ella.

"...yo no creo que la defienda..."

"...a mí no me dice nada..."

"...yo no me siento identificada con ella pero sé que es la bandera de España..."

Per la seva banda, alguns dels participants de Madrid de 35 a 49 anys asseguren que molta gent no s'identifica amb la bandera perquè aquesta encara arrossega connotacions polítiques de la dictadura franquista i que aquest és un tema que encara s'ha de superar.

"...la relacionamos con el franquismo...se abusó demasiado, durante muchos años..."

"...en lugar de identificarla con un país se ha identificado con un régimen..."

- El Rei

Per a la major part dels participants el Rei **representa** a Espanya i en concret la seva unitat, només alguns joves no estan d'acord amb la representativitat d'aquesta figura avui dia, tot i que reconeixen el paper que la monarquia va desenvolupar durant la transició

"...identifica rápidamente a nuestro país allí donde va..."

"...en la Transición tuvo su papel, pero ahora ya no hace falta..."

"...yo no me identifico..."

Destaca la **valoració positiva** que es fa del Rei centrant-se sobretot en la seva **qualitat humana** i en la seva **projecció internacional** com a figura diplomàtica.

"...es simpático. A la gente le cae bien..."

"...yo lo veo como una figura diplomática..."

"...me cae bien, pero no lo veo necesario..."

- El Congrés de Diputats

En tercer lloc, amb menor grau d'acord, els participants situen el Congrés de Diputats.

"...es un símbolo del Estado..."

S'aprecia que el Congrés representa per una banda la **unitat de l'Estat Espanyol** i per una altra a tots els espanyols ja que els parlamentaris han estat escollits per representació de tots els espanyols.

"...estos nos representan a todos...Representa la unidad del Estado. Son representantes de todos los españoles, han estado escogidos por ellos..."

Cal mencionar que en alguns casos es manifesta cert sentiment de llunyania respecte d'aquesta institució democràtica perquè s'assegura que el seu funcionament no reflexa la realitat dels problemes de la societat espanyola.

"...allí no se discuten los problemas de España, se discuten los problemas de ellos..."

Cal destacar que en molts casos s'assegura que aquests tres símbols formen un conjunt que representa a Espanya com a país i com a Estat. Tots tres representen segons alguns dels participants lo que és actualment Espanya: una democràcia parlamentària i una monarquia constitucional.

“...las tres cosas van juntas, representan el estado entero, los tres poderes, el ejecutivo, el legislativo y el judicial...”

“...si España fuera una persona la representaría el Rey, la bandera y el parlamento...”

Darrera dels símbols institucionals, apareixen els símbols que fan referència a la cultura, el folklore i l'esport. Es tracta de temes que no reflecteixen tant el consens dels grups en quan a representativitat i amb els quals els participants a les reunions no es senten gaire identificats.

- El flamenc

El flamenc segons la majoria dels participants ha format part de la **imatge d'Espanya en el passat** i continua sent una **imatge representativa d'Espanya a l'estranger** encara que per molts aquest és un fet negatiu.

“...esta no es la España de hoy, aunque los extranjeros nos sigan viendo de esta manera...”

“...eso es para turistas, eso es el pasado...”

“...dentro de España el flamenco es el andaluz, pero fuera el flamenco es España entera...”

Entre els individus que sí consideren el flamenc com a un símbol representatiu d'Espanya destaquen:

⇒ Els participants a les **reunions realitzades a Sevilla** on una gran majoria dels assistents pensen que el flamenc sí es representatiu d'Espanya.

"...El flamenco es inconfundible..."

"...representa a todo el país aunque sea propio del sur..."

⇒ Es detecta que els grups de **joves** es senten més identificats amb aquest símbol que no pas amb els mencionats amb anterioritat

"...todo el mundo tiene su bandera, su parlamento y sus políticos, pero el flamenco sólo lo tenemos en España..."

- Els braus

Aquest és un tema que suscita debat entre els assistents a les reunions, es tracta d'un tema on es barregen qüestions de representativitat i opinions personals envers la festa en sí mateixa.

“...no me gusta pero dicen que es la fiesta nacional...hay gente a favor y otros en contra...”
“...cuando veo gente en la plaza disfrutando cuando ven sufrir a un animal pienso que lo que tienen es mucha incultura...no me gusta que eso represente a España...”

A Espanya, de manera bastant generalitzada, es considera que és un **símbol de cara als estrangers** però que no és representatiu de l'Espanya d'avui dia, tot i que ha estat molt utilitzat en el passat.

“...para el extranjero, todos los hombres españoles son toreros...”
“...aunque no nos sintamos representados está claro que eso no lo tiene ningún otro país...”

A les reunions celebrades a Sevilla és on trobem més opinions a favor de la representativitat d'aquest símbol.

“...se puede estar de acuerdo o no pero todo el mundo en el extranjero lo indentifica con España...”

- **La selecció nacional de futbol**

Per a la majoria dels assistents es tracta **només d'un esport**, i com a tal és representatiu d'Espanya només per aquells a que agrada aquest esport. Tanmateix, tothom reconeix que els agrada que guanyi Espanya quan juga la selecció nacional.

"...representa solo a los que les gusta el futbol..."

"...eso sólo es un deporte..."

"...cuando juega nos gusta que gane España..."

No obstant, entre els participants més grans de 35 anys apareixen alguns comentaris en relació als intents que perceben per configurar la selecció espanyola de futbol com a un símbol representatiu d'Espanya pels nens i així aconseguir que es sentin identificats amb ella les noves generacions.

- El Cobi

Són molt poques les mencions que hi ha a favor de la representativitat d'aquest símbol. Es considera majoritàriament com **representatiu de Barcelona** i d'un moment concret en el temps però no pas d'Espanya.

"...lo fue quizá en su momento, pero ahora ya no..."

"...es de las Olimpiadas..."

"...representa Barcelona..."

Les poques mencions a favor del Cobi com a símbol d'Espanya destaquen la seva **modernitat**, el seu disseny.

"...es moderno. Representa la modernidad..."

Cal assenyalar que algunes de les mencions en contra de la representativitat de aquest element fan referència a la manera en que es va percebre l'esdeveniment olímpic. En aquest sentit, s'assegura que les Olimpíades van ser catalanes i no pas espanyoles.

"...las Olimpiadas no las vivimos como españolas, sino como catalanas. Se las agenciaron con el dinero de los españoles..."

- L'exèrcit

En general, l'exèrcit **no** es considera **representatiu d'Espanya**.

"...pronto será un ejército europeo..."

"...representa el poder militar de un país, pero todos los países lo tienen..."

"...a mí no me representa en nada..."

"...cualquier país tiene su ejército...no es representativo..."

Com succeïa amb els braus, respecte d'aquest element es barregen les qüestions de representativitat amb valoracions personals. És important destacar que la major part dels participants **eviten parlar del exèrcit** com a símbol representatiu d'Espanya i el rebutgen com a tal sense argumentar gaire els motius.

Entre aquells participants que expliciten els motius de manca de representativitat de l'exèrcit es menciona que durant l'època franquista aquest es va configurar com una força repressora i com a tal encara arrossega una manca de esperit democràtic que fa que no representi a l'Espanya actual.

"...creo que hemos pasado una época muy mala con el ejército y todavía quedan mandos con esas ideas...aquí durante muchos años han sido los represores...mucho se ha de modernizar..."

"...todavía queda mucho entre la gente de lo del militar y la dictadura...aunque ha cambiado mucho aún les cuesta..."

A nivell general tampoc aquesta institució genera un sentiment **d'identificació** i en aquest sentit, una gran part dels joves tendeixen a identificar l'exèrcit amb el Servei Militar i els més grans amb la dictadura franquista.

"...a mí no me dice nada..."

"...si tengo que hacer el servicio militar, lo haría obligado, no porque me guste..."

1.3- SÍMBOLS I IMATGES ASSOCIADES

ASSOCIACIONS ESPONTÀNIES

- Imatges i símbols que evoca Espanya

- SOL
- PLATGES/MAR
- MAPA/"piel de toro"
- GASTRONOMIA
- LA BANDERA

} Freqüència més alta de mencions

- FLAMENC
- "ALEGRIA" DE LA GENT
- BRAUS
- CARÀCTER

} Amb menor freqüència

- EXCEPTE LA BANDERA - símbol identificador per excelència- I LA REPRESENTACIÓ MITJANÇANT EL MAPA, LA RESTA D'ASSOCIACIONS I SÍMBOLS ORIENTEN CAP A UNA IMATGE VITALISTA, HEDONISTA I DE QUALITAT DE VIDA.

GRAU DE REPRESENTATIVITAT DE SÍMBOLS SUGGERITS (en base a bateria d'imatges presentades)

- Ordre de més a menys representatiu -

- 1- LA BANDERA
- 2- EL REI
- 3- EL CONGRES DE DIPUTATS

} MOLT REPRESENTATIUS
- remetent a unitat -

- 4- EL FLAMENC
- 5- ELS BRAUS

} BASTANT REPRESENTATIUS

- 6- SELECCIÓ NACIONAL DE FUTBOL

} POC REPRESENTATIUS

- 7- EL COBI
- 8- L'EXÈRCIT

} GENS REPRESENTATIUS

- ELS SÍMBOLS INSTITUCIONALS SÓN ELS CONSIDERATS MÉS REPRESENTATIUS, A CONTINUACIÓ ES SITUEN LES MANIFESTACIONS CULTURALS MÉS TRADICIONALS I DIFERENCIADES RESPECTE ALTRES PAÏSOS.
- EL FUTBOL TOT I SUSCITAR IDENTIFICACIÓ NO SE LI ATORGA UN VALOR REPRESENTATIU
- PER RAONS DIFERENTS EL COBI I L'EXÈRCIT NO ES CREUEN REPRESENTATIUS D'ESPANYA.

B) ÀMBIT CATALUNYA

1.4. CONCEPTE D'ESPANYA

Tant a nivell d'associacions com en termes descriptius, a Catalunya predominen les **conceptualitzacions de caràcter polític i sociològic**.

"...és un conjunt de pobles, llengües, cultures i costums sota una mateixa Constitució..."

Per a la major part dels assistents a les reunions de Catalunya, la **varietat** i la **diversitat** són els atributs més sobresortints d'aquesta entitat.

"...es un país muy heterogéneo en cuanto a culturas, costumbres, etc..."

"...Espanya és una pluralitat d'Estats. És un Estat polític. Hi ha tres idiomes, el gallec, el català i el basc. I això comporta també formes diferents de pensament..."

Destaquen els individus més grans de 55 anys com els que expressen aquestes diferències amb un discurs més conciliador.

"...és un conjunt de comunitats on existeixen diferents maneres de viure, de parlar, de pensar i d'entendre un país.."

Es detecten diferències respecte de la conceptualització d'Espanya segons l'ascendència dels participants, d'aquesta manera trobem que:

⇒ Pels individus d'ascendència catalana, en general, la postura respecte d'Espanya és la de **marcar distàncies** i emfasitzar la diferència respecte a Catalunya

"...és un altre país..."

"...Espanya és tot allò que no és Catalunya..."

"...penso en Espanya com quelcom llunyà, diferent. Automàticament excloc Catalunya..."

Per part d'alguns dels assistents més radicals, existeix un **fort rebuig** vers Espanya basat en la percepció de que aquesta es vol imposar a Catalunya i es percep com una imposició per part del que es considera més fort.

"...es vol imposar. Nosaltres som espanyols però abans que tot som catalans..."

"...Espanya és un Estat dintre del qual hi ha altres nacions o cultures, però hi ha una que predomina i no deixa que les altres es desenvolupin..."

En qualsevol cas i a pesar de l'exposat anteriorment, existeix entre la majoria dels participants una predisposició a **entendre's** i **d'escorçar distàncies** entre tots dos territoris.

"...és un país veí amb el que seria bo que ens entenguéssim el millor possible..."

Tot i que sembla ser que la diversitat existent al territori espanyol ho fa difícil d'aconseguir.

"...hi ha multitud de cultures i és difícil trobar elements aglutinadors entre totes..."

⇒ Pels individus d'ascendència no catalana, Espanya és un **país** format per diverses **Comunitats Autònomes** entre les quals **inclouen** explícitament **Catalunya**.

"...yo veo que es un país que lo componen distintas regiones, diferentes entre sí, pero todas ellas se llaman España..."

"...es un país, y yo lo veo como un conjunto de Comunidades Autónomas. Todas ellas son España..."

En aquest sentit, els catalans d'ascendència no catalana **reconeixen** majoritàriament l'**existència** de **Comunitats Autònomes** molt diferents quan a cultura, forma de viure, caràcter, etc.

"...está España y las Comunidades. Cada una tiene su cultura, su forma de ser...No es lo mismo un catalán que un andaluz.."

Aquests individus puntualitzen que la diferència cultural no vol dir que cap **cultura** estigui per sota o per sobre de les altres i situen explícitament **totes al mateix nivell**.

“...per a mi, tinc tan assimilada la cultura catalana com la espanyola, i de fet les poso totes al mateix nivell...”

“..no penso en una cultura que estigui per sobra dels altres. Totes estan al mateix nivell...”

Cal assenyalar, que al igual que els catalans d'ascendència catalana, alguns dels participants d'ascendència no catalana, veuen la **necessitat d'establir un diàleg** entre ambdós territoris.

“...el problema en Espanya es que muchas regiones viven de espaldas unas a otras pensando en los tópicos... pero poco a poco esto se va arreglando...”

- Tant pels uns com pels altres, **Europa** constitueix un recurs d'associació, d'eliminació de fronteres que redueix el conflicte de pertinença i la angoixa d'haver de prendre posicions.

“... Espanya és Europa. Jo soc europeu..”

“... Nosaltres som espanyols, però abans que tot som catalans. I no soc independentista, soc europeu...”

En tot cas, molts d'ells manifesten que quan viatgen fora d'Espanya es consideren com a espanyols.

“...si vaig al l'estranger i algú en diu espanyol, també em sento identificat...”

“...yo si veo la bandera de España en el extranjero me identifico más con ella que si la veo aquí...”

1.4- CONCEPTE D'ESPANYA PER PART DELS CATALANS

PREDOMINI DE LES CONCEPTUALITZACIONS DE CARÀCTER SOCIOLÒGIC I POLÍTIC
"conjunt de pobles, llengües, cultures i costums sota una mateixa Constitució"

VISIÓ DE PAÍS HETEROGENI, PLURAL I AMB IDENTITATS DIFERENCIADES

ES PERCEP PERÒ UNA DIFERENT VISIÓ I ACTITUD VERS ESPANYA SEGONS L'ASCENDÈNCIA DELS INDIVIDUS

ASCENDÈNCIA CATALANA

- ES TENDEIX A MARCAR DISTÀNCIES I EMFASITZAR LES DIFERÈNCIES RESPECTE ESPANYA
"és un altre país"
"Espanya es tot allò que no és Catalunya"
- PERÒ MAJORITÀRIAMENT A L'HORA EXISTEIX UNA PREDISPOSICIÓ A L'ENTESA I A L'ESCURÇAMENT DE DISTÀNCIES ENTRE AMB DÓS TERRITORIS
"es un país veí amb el que seria bo que ens entenguéssim"
- TOT I QUE ES CONSIDERA QUE LA MATEIXA DIVERSITAT HO FA DIFÍCIL
- UNA MINORIA RADICAL PERCEP ESPANYA COM UNA IMPOSICIÓ QUE "OFEGA" EL PROPI DESENVOLUPAMENT

ASCENDÈNCIA NO CATALANA

- DES DE LA VISIÓ COMUNA DE LA DIVERSITAT: ESPANYA ES UN PAÍS FORMAT PER DIVERSES "COMUNITATS AUTÒNOMES" ENTRE LES QUE INCLOUEN EXPLÍCITAMENT CATALUNYA
"yo veo que es un país que lo componen distintas regiones, diferentes entre si, pero todas se llaman España"
- DIFERENTS CULTURES NO SIGNIFICA QUE CAP D'ELLES ESTIGUI PER SOBRA DE LES ALTRES
- I TAMBÉ ES VEU LA NECESSITAT D'ESTABLIR UN DIÀLEG ENTRE AMB DÓS TERRITORIS

EUROPA: REDUEIX EL CONFLICTE DE PERTINENÇA

1.5. DENOMINACIONS D'ESPANYA

- En relació a la **denominació d'Espanya** existeix una tendència molt generalitzada a parlar de **país**. Es detecta que aquest terme és l'escollit majoritàriament per configurar-se com una denominació **neutral** i en certa forma eufemística per a denominar Espanya.

"...és un altre país..."

"... es un país muy heterogéneo..."

"...es un país compuesto de culturas diferentes..."

Així mateix, es tracta d'un concepte que **permet englobar** una realitat sociològica i cultural diversa i **tota la diversitat** interna

En relació als altres termes proposats als participants trobem que:

- Espanya es conceptualitza també com una organització política i és llavors quan es fa servir el terme **Estat**.

No obstant, la major part dels participants catalans mostren cert rebuig vers aquesta denominació i per fer-la més adient a la imatge i conceptualització que tenen d'Espanya afegeixen el terme **plurinacional**.

"...Espanya és un Estat plurinacional..."

Cal mencionar que l'expressió "estat espanyol" no agrada i, en general, comporta connotacions polítiques negatives.

"...em recorda allò de Franco..."

- Es detecta que pels participants catalans la paraula **nació** no s'adequa a la conceptualització que ells tenen d'**Espanya**.

⇒ Especialment fort és el rebuig d'aquest terme per definir Espanya entre els individus d'ascendència catalana.

"...Espanya és un conjunt de nacions, de cultures, que comporten un territori on l'ideal seria que cap dominés als altres..."

"...Espanya no és una nació. És un conjunt de nacions on unes poques són històriques..."

En aquest sentit, es percep que aquests individus es senten molt més a gust utilitzant aquest terme a l'hora de referir-se a determinades **Comunitats Autònomes** que no pas per parlar d'Espanya.

⇒ Només, entre alguns dels participants d'origen espanyol, s'accepta el terme nació per Espanya però sense contradir la percepció dels d'origen català de que certes comunitats autònomes també són nacions.

"..la nacionalidad es española..."

"...es una nación de naciones..."

- El terme **pàtria** es configura com el **pitjor valorat** dels que es van considerar. Es tracte d'un terme negativament conceptualitzat per la majoria dels assistents a les reunions i que presenta connotacions molt negatives

"...suena mal..."

"...em recorda a Franco..."

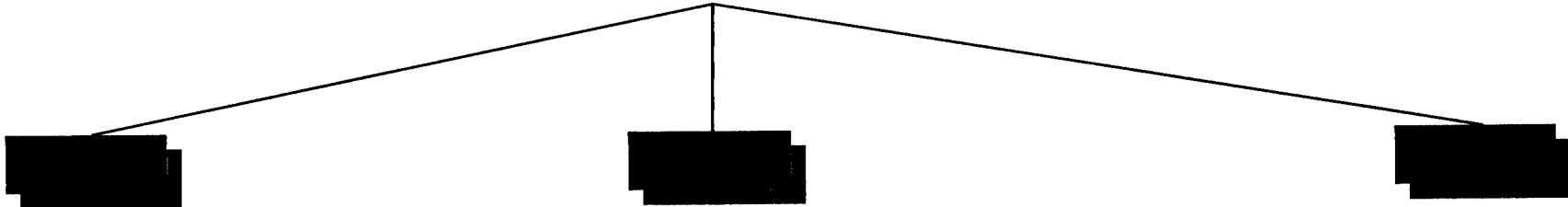
"...té significats feixistes..."

Així mateix, es perfila com una paraula que no fan servir normalment els participants i que en cap cas es considera adequada per denominar a Espanya.

1.5- DENOMINACIONS D'ESPANYA

TENDÈNCIA MAJORITÀRIA A PARLAR DE: "PAÍS"

- per ser una denominació neutral (en certa forma eufemística)
- permet englobar tota la diversitat interna
 - "és un altre país"
 - "és un país muy heterogéneo"
- PREFERÈNCIA CLARA RESPECTE ALTRES DENOMINACIONS SUGGERIDES

• ADOPTAT/UTILITZAT AL REFERIR-SE A L'ORGANITZACIÓ POLÍTICA/ADMINISTRATIVA

• REBUIG A LA IMATGE I CONCEPTE

"ESTADO ESPAÑOL"
"em recorda allò de Franco"

• RECURS D'UTILITZACIÓ DEL TERME AMB EL QUALIFICATIU "PLURINACIONAL"
"Espanya és un Estat plurinacional"

• DENOMINACIÓ REBUTJADA O ADAPTADA AMB MATISOS SEGONS L'ASCENDÈNCIA

• ELS INDIVIDUS D'ASCENDÈNCIA CATALANA CONTESTEN EL CONCEPTE REFERIT A ESPANYA, EN FUNCIÓ DE L'ATRIBUCIÓ DE NACIÓ A CATALUNYA

"Espanya no és una nació, és un conjunt de nacions, on unes poques són històriques"

• ELS D'ASCENDÈNCIA NO CATALANA EN ALGUNS CASOS ACCEPTEN AQUEST TERME I FINS HI TOT CONSIDEREN COMPATIBLE LA SEVA UTILITZACIÓ REFERIDA A ESPANYA I A ALGUN DELS SEUS TERRITORIS

"es una nación de naciones"

• PRESENTA CONNOTACIONS NEGATIVES I REMET A ALTRES ÈPOQUES

▼

REBUIG GENERALITZAT

"suena mal"
"té significats feixistes"

1.6. SIMBOLS I IMATGES ASSOCIATS

- Les representacions simbòliques associades a Espanya de manera espontània són de contingut molt variat, a continuació les recollim per ordre de major a menor contingut simbòlic:

- La bandera, el mapa i el Rei es configuren com els símbols d'Espanya més representatius pels catalans
- El sol, les platges/mar i el flamenc es consideren elements molt representatius d'Espanya de cara a l'estranger:

Després apareix un altre grup amb molta menys representativitat que els mencionats amb antelació

- Personatges polítics: J.M. Aznar, M. Fraga, A. Suárez, F. González.
 - Equips de futbol: Real Madrid i Barça
- De forma suggerida, al llarg de les reunions es va aplicar el mateix anàlisi agafant com a base les fotografies mencionades al capítol anterior.

És important assenyalar que en general a les reunions celebrades a Catalunya no existeix gaire identificació amb les imatges proposades en les reunions.

A continuació abordarem separatament per segments d'edat el grau de representativitat i d'identificació atorgat als símbols proposats:

- **Els joves:**

Pel que fa al grau de **representativitat** mencionen en primer lloc a **bandera** i el **Rei**, tot i que la majoria afirmen no sentir-se identificats amb cap dels dos símbols.

“...a mi no em diuen rés però són representatius d'Espanya..”

“...que m'agradi el Rei, no sincerament. Crec que fa una mica de mitjancer i de diplomàtic...”

Destaquen els joves els d'ascendència catalana com els que menys identificats es mostren amb aquests dos símbols.

“...la figura sobra, és un vestigi de l'Edat Mitjana...”

“...la bandera no és la meva, no em diu rés, però sí és representativa d'Espanya..”

En general **no s'identifiquen amb cap dels símbols proposats** ja que, en general, tampoc es senten identificats amb Espanya, d'aquesta manera el **Cobi** és el símbol que és configura com el que més identificació genera entre els joves però sempre es fa referència a que representa a Catalunya i no pas a Espanya.

“...el Cobi per modernitat i perquè va a donar a conèixer Catalunya fora d'Espanya...”

La institució pitjor valorada per part de la major part dels joves és la del **exèrcit** aquesta valoració incideix en que no li concedeixin cap representativitat i no es sentin en absolut identificats amb ell.

“...espero que acabi desapareixent...”

- **Individus més grans de 35 anys fins a 69:**

Pel que fa a la **resta de grups d'edat**, no hi ha una única línia de preferències clares. En aquest sentit es detecten diferències segons l'ascendència dels participants:

⇒ Els d'ascendència catalana s'inclinen per atorgar un major grau de representativitat al **Rei** i el **Congrés dels Diputats**.

“...el Rei el puc tolerar...”

“...el Parlament el salvaria, perquè hi estem representats també els catalans...”

Així mateix, encara que manifesten **no sentir-se identificats amb cap dels símbols proposats**, també el Rei i el Congrés es perfilen com els que generen més identificació.

“...tot això em resulta aliè, no m'identifico amb cap...”

“...la resta de coses tenen un gust ranci...és com tirar enrera...”

El **Rei** s'accepta pel seu paper durant la transició i en moments clau de la història recent d'Espanya i per la seves qualitats personals, i el **Congrés** per ser un òrgan on perceben representats a tots els ciutadans

"...al Congrés el salvaria perquè estem representats també els catalans..."

Respecte de la **bandera**, la majoria accepta que és representativa d'Espanya però no es senten identificats. En aquest sentit manifesten que s'identifiquen més amb la senyera.

Finalment, cal afegir que mostren un especial **rebuig** per l'**exèrcit** i en canvi es senten molt a gust amb el **Cobi** encara que reconeixen que no representa Espanya sinó Catalunya i sobretot Barcelona.

"...ens identifiquem perquè simbolitza unes Olimpíades que es van fer aquí..."

⇒ Els catalans d'ascendència no catalana atorguen representativitat a la **bandera**, en primer lloc, i al **Rei** en segon lloc.

"...la bandera sí es representativa, pero trae malos recuerdos..."

"...la bandera es representativa y la veo muy ligada a la imagen del Rey..."

"...el Rei cau molt bé, és simpàtic i té bona imatge a l'estranger..."

La majoria es **senten identificats** amb aquests dos símbols encara que alguns mostren cert rebuig per la bandera per relacionar-la amb la dictadura franquista i uns altres es manifesten contraris a la monarquia.

"...no me gusta lo de tener Rey, no me gusta la monarquía como institución..."

En tercer lloc, es posiciona el **Congrés** dels Diputats encara que no amb la mateixa unanimitat que els dos anteriors.

“...simboliza la democracia pero para mí es menos representativo que el Rey...”

Respecte de la **selecció espanyola de futbol** alguns d'aquests individus la perceben representativa d'Espanya i inclús es senten identificats.

Davant de l'**exèrcit** encara que no manifesten un grau tant alt de rebuig com els individus d'ascendència catalana, asseguren que actualment no és una institució representativa d'Espanya.

“...antes era un cosa más representativa pero ahora ha perdido muchísimo...”

“...això ja no representa a Espanya...”

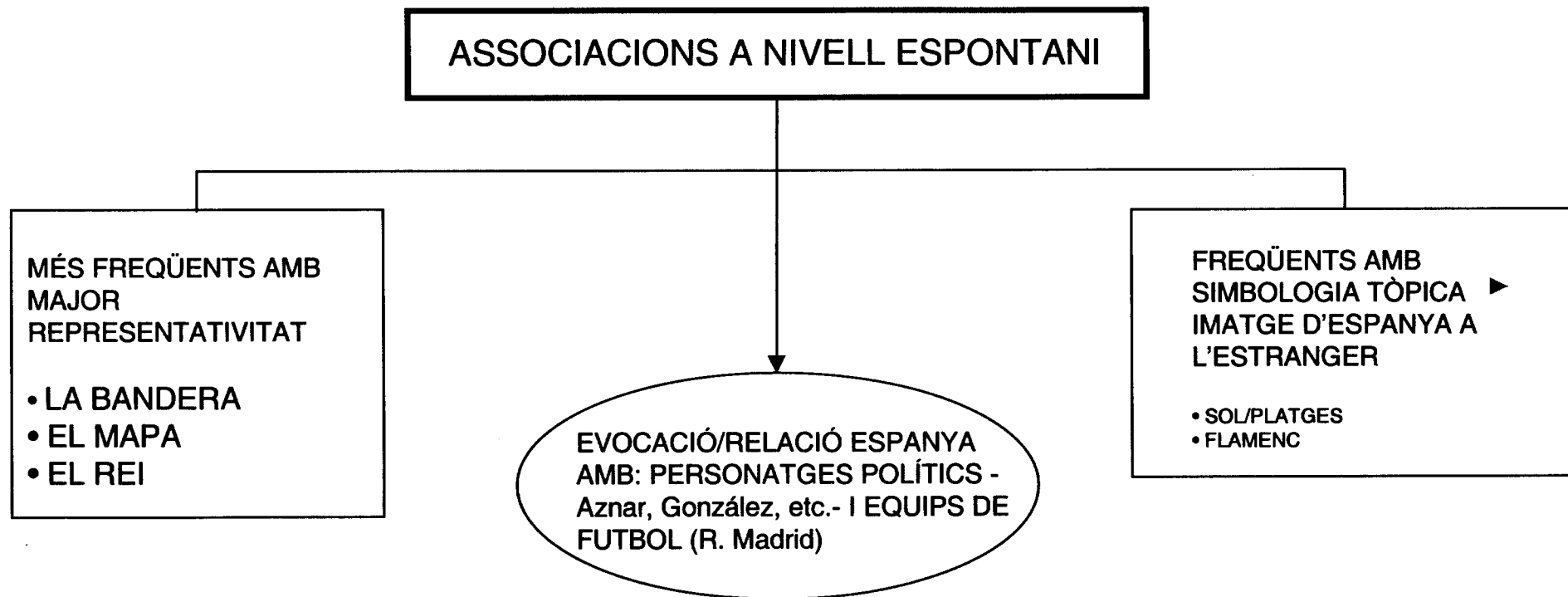
“...cada vez tiene menos importancia, afortunadamente...”

En general i per a tots els grups d'edat, el **flamenc** i els **braus** són **representatius d'Espanya de cara al estranger** però consideren que tot i que aquesta imatge està canviant, encara ara és pot considerar representativa. Cal afegir que en general **no se senten identificats**.

“...per desgràcia és representatiu a l'estranger...”

“...eso es el tópico y ya estamos hartos de verlo. Ahora eso ya está cambiando...”

1.6- SÍMBOLS I IMATGES ASSOCIADES (1)

1.6- SÍMBOLS I IMATGES ASSOCIADES (2)

REPRESENTATIVITAT/IDENTIFICACIÓ A NIVELL SUGGERIT

← (En base a bateria proposada)

Diferenciació segons segments d'edat

JOVES

ADULTS

ASCENDÈNCIA CATALANA

ASCENDÈNCIA NO CATALANA

- REPRESENTATIUS; LA BANDERA I EL REI
(no identificació amb cap dels símbols)

"a mi no em diuen res però son representatius d'Espanya"

- MENYS IDENTIFICACIÓ ELS D'ASCENDÈNCIA CATALANA

- NO IDENTIFICACIÓ AMB CAP DELS SÍMBOLS SUGGERITS PERQUÈ TAMPOC ES SENTEN IDENTIFICATS AMB ESPANYA
- MÉS SIMPATIA COBI, ENCARA QUE S'ASSOCIA A CATALUNYA/BARCELONA, MÉS ANTIPATIA L'EXÈRCIT.

SUPERIOR REPRESENTATIVITAT I UN CERT GRAU D'IDENTIFICACIÓ

- EL REI
- CONGRES DE DIPUTATS

"El rei el puc tolerar"

"El Parlament el salvaria perquè estem representats els catalans"

- BANDERA: REPRESENTATIVA/NO IDENTIFICACIÓ
- REBUIG A L'EXÈRCIT
- COBI AGRADA, PERÒ REPRESENTATIU DE CATALUNYA/BARCELONA

SÍMBOLS MÉS REPRESENTATIUS

- LA BANDERA
- EL REI

- NIVELLS D'IDENTIFICACIÓ DIVERSOS SEGONS VALORACIÓ MONARQUIA I ASSOCIACIÓ BANDERA=FRANQUISME
- LA REPRESENTATIVITAT DEL CONGRES NO ÉS TANMATEIX UNÀNIME
- SELECCIÓ ESPANYOLA - Parcialment considerada representativa i es senten identificats
- EXÈRCIT - No igual grau de rebuig però actualment no representatiu "cada vez tiene menos importancia, afortunadamente"

2- CONCEPTUALITZACIÓ I SIGNIFICACIONS DE CATALUNYA

2. CONCEPTUALITZACIONS I SIGNIFICACIONS DE CATALUNYA

Catalunya és una realitat que es percep de manera diferent dins i fora del seu territori. És important assenyalar que en totes les reunions realitzades es **genera** de seguida un **debat** al voltant del tema, on ningú no és indiferent i tothom té alguna cosa a dir.

Tant catalans com espanyols afirmen que Catalunya és el **territori més avançat i modern del país**, la zona **més europea i desenvolupada** d'Espanya, però les percepcions i les conclusions a que s'arriben per part dels uns i dels altres són molt diferents.

En el present capítol recollim les percepcions i apreciacions respecte de Catalunya presents als dos segments estudiats.

A) ÀMBIT ESPANYA

2.1. CONCEPTE DE CATALUNYA

- Des d'un primer moment i de forma majoritària els participants a les reunions realitzades a Espanya consideren Catalunya com una entitat més, dintre del context espanyol. És a dir, perceben que Catalunya **forma part d'Espanya**

"...es una Comunidad Autónoma más..."

"...una región de España...con su cultura y su tradición pero para mí es España..."

"...está dentro de España aunque ellos quieran independizarse"

A més a més d'aquesta opinió compartida per la gran majoria d'aquests individus, apareixen tot un seguit d'**apreciacions comuns respecte de Catalunya:**

- Tothom està d'acord en afirmar que Catalunya és la comunitat **més desenvolupada** d'Espanya.

"...es más avanzada que el resto de España, en todos los ámbitos: ciencia, literatura, económicamente, en todo..."

- De forma generalitzada es percep també com la zona **més rica i avançada econòmicament**.

“...es la Comunidad más rica de España...”

“...es una zona industrial muy rica...”

Aquesta primacia econòmica no és nova segons alguns assistents a les reunions. ja que s’assegura que en el passat Catalunya ja estava més avançada que la resta del país.

“...siempre han sido la parte más avanzada de España...”

- Així mateix, Catalunya es considerada per a molts assistents, com una comunitat **més europea** que la resta del país.

“...parece que pertenece más a Europa que a España...”

“...a mí me recuerda más algo europeo....”

- De Catalunya també es destaca de forma general la **capacitat per a la planificació, l’organització i la previsió** dels catalans.

“...es gente muy válida...”

“...yo creo que saben gestionar muy bien lo suyo...”

Es detecta que tot lo vist fins ara genera, a una part dels participants, un **sentiment de recança i recel** cap a Catalunya. El desenvolupament econòmic no és ben acceptat per aquests assistents i l'adjudiquen no només al mèrit propi dels catalans sinó també al **tracte privilegiat** que perceben ha rebut en detriment d'altres comunitats.

- "... es un pueblo muy trabajador, pero también muy bien ayudado de toda la vida..."*
- "...desde el poder político no han sabido tratar de forma igualitaria a todas las CC AA. Hicieron la división entre históricas y no históricas, y eso me parece un agravio comparativo..."*
- "...es una Comunidad Autónoma más, pero tiene más privilegios, de toda la vida..."*
- "...siempre han tenido más influencia a nivel político y han conseguido más cosas..."*

Així mateix, per altra banda alguns dels participants mencionen que Catalunya gaudeix d'una situació econòmica pròspera no només degut als catalans sinó que el paper dels ciutadans que hi van emigrar és cabdal en aquest desenvolupament.

- "...casi no se puede hablar de Catalunya porque hay más gente de toda España que catalanes..."*
- "...todo el mérito no es de los catalanes..."*
- "...es gente muy trabajadora, pero hay más gente de fuera que de allí..."*
- "...es que Catalunya la han subido los emigrantes..."*

- La percepció de que Catalunya “**mira siempre por lo suyo**” està molt interioritzada per part dels espanyols. Són molts els qui pensen que **Catalunya mira només pels seus interessos** que, en molts casos, pressuposa que els interessos del catalans són contraris als interessos de la resta del país.

“...Catalunya genera una gran riqueza y ha creado un imperio comercial, y yo me alegro de eso. Pero todos estamos pagando un precio político y económico por eso...”

“...son emprendedores y miran siempre por lo suyo...”

“...primero son ellos y luego los demás...”

Tot i això, uns quants assistents a les reunions, defensen aquesta posició i en certa manera la comparteixen

“...han mirado por su pueblo y eso honra a una persona...”

“...si nosotros pudiésemos hacerlo también lo haríamos...”

“...se creen superiores, pero con razón...”

- Una altra de les percepcions generalitzades respecte de Catalunya és la del **caràcter tancat del català**.

“...se cierran mucho en sí mismos, en sus familias, en sus maneras de pensar. No son tan abiertos como nosotros...”

“...son clasistas...”

“...son cerrados a la gente...”

Tot i que són pocs, també alguns dels assistents manifesten el seu desacord sobre aquest tema, argumentant que la falta de coneixement directe fa arribar a generalitzacions que no són certes en el cas dels catalans.

“...cuando los conoces no son tan cerrados...”

“...todo eso son tópicos...”

- Per últim, **la llengua** es destaca con un altre tret diferenciador molt important de Catalunya, i que la identifica com a diferent de la resta del país.

Segons la major part dels participants a l'estudi, de totes les edats, coincideixen a afirmar que el català és un signe d'identitat per a Catalunya i pels seus ciutadans.

“...lo representativo de Cataluña es el catalán...”

“...tienen incluso una lengua propia. La han conservado y eso dice mucho a favor de un pueblo...”

A les reunions celebrades a València aquest tema suscita a alguns dels participants comentaris força negatius motivats per la política lingüística que jutgen volen imposar els catalans a València.

“...ni somos catalanes, ni hablamos catalán. Nos están dominando como quieren...”

“...intentan apropiarse de nuestra lengua...”

“...Pujol dice que nos parecemos a los catalanes y que tarde o temprano caeremos, pero en lo único que nos parecemos es en la lengua. No tiene derecho a decir eso...”

Pel que fa la resta d'espanyols, molts d'ells valoren de forma molt negativa la política lingüística aplicada a Catalunya. Un quants la qualifiquen com a font de **problemes** tant a dins com a fora de Catalunya.

“...telefonar a Cataluña es odioso. Les hablas en castellano y te contestan en catalán... Te dicen que les hables en catalán y como no sabes, te cuelgan...”

“...si vas a Catalunya tendràs problemas, seguro...”

“...te miran mal si hablas castellano...”

2- CONCEPTUALITZACIÓ I SIGNIFICACIONS DE CATALUNYA

VISIÓ COMPARTIDA DE CATALUNYA COM EL TERRITORI MÉS
AVANÇAT I MODERN DEL PAÍS
(més europeu i desenvolupat)

A BANDA DE L'OBJECTIVITZACIÓ D'AQUESTS ATRIBUTS, LA
CONCEPTUALITZACIÓ I SIGNIFICACIONS SÓN DIFERENTS SEGONS
L'ÀMBIT ANALITZAT

PARLAR DE CATALUNYA SUSCITA DEBAT I
NO DEIXA NINGÚ INDIFERENT

2.1- CONCEPTE DE CATALUNYA PER PART DELS ESPANYOLS

ESPECIAL ÈMFASIS EN AFIRMAR QUE CATALUNYA ÉS UNA PART D'ESPANYA

EXPLICITACIÓ
MAJORITÀRIA

"una región de España ...con su cultura, su tradición pero para mi es España"

ASPECTES I QÜESTIONS AMB LES QUE ES DESCRIU EL CONCEPTE QUE ES TÉ DE
CATALUNYA

- COMUNITAT MÉS RICA I AVANÇADA
- MÉS EUROPEA
- BONS GESTORS

COMUNITAT DIFERENCIADA DE LA RESTA PER TENIR
UNA LLENGUA PRÒPIA (signe d'identitat)

ACTITUDS D'ADMIRACIÓ I ENVEJA

- TENDÈNCIA D'ALGUNS A NO ATORGAR DEL TOT ELS MÈRITS DE CATALUNYA RESPECTE A L'ÈXIT ASSOLIT A NIVELL ECONÒMIC, EN FUNCIÓ DE:

- PAPER DESTACAT DE LES CORRENTS MIGRATÒRIES PROCEDENTS D'ALTRES COMUNITATS
"es que Catalunya la han subido los emigrantes"

- TRACTE PRIVILEGIAT PER PART DE TOTS ELS GOVERNS D'ESPANYA
"pero tiene más privilegios de toda la vida"

COMUNITAT TANCADA EN SI
MATEIXA, EGOISTA I INSOLIDARIA

ACTITUD DE
GREUGE

"primero son ellos y luego los demás"
"si nosotros pudiéramos también lo haríamos"
"son emprendedores y miran siempre lo suyo"

CAPACITAT DE REINTERPRETACIÓ
PARCIAL DELS TÒPICS QUAN LA QÜESTIÓ
ES TRASLLADA AL TERRENY DE LES
PERSONES

2.2. DENOMINACIONS DE CATALUNYA

- Els termes més utilitzats per a referir-se a Catalunya són principalment **Comunitat Autònoma** i **regió**.

“...es una Comunidad Autónoma que tiene más rasgos identificativos que otras Comunidades Autónomas...”

“...es una Comunidad Autónoma con un sentimiento nacional más marcado que el resto...”

“...es una Autonomía más de España, la cual tiene su lengua, su cultura y su tradición...con sus defectos y sus virtudes como cualquier otra...”

“...para mí todo son regiones, pero me da igual como lo quieran llamar...”

“...es una Comunidad Autónoma, pero toda la vida ha sido una región. Cuando yo estudiaba era una región...”

- ⇒ La major part dels joves es decanten per fer servir el terme Comunitat Autònoma encara que alguns d'ells –especialment els de Sevilla i Madrid- manifesten que utilitzen aquest terme per ser el “políticament correcte” i en aquest sentit afirmen que per ells és lo mateix una Comunitat Autònoma que una regió.

“...es una Comunitat Autónoma porque lo dice la Constitución...si la Constitución dijera nación o región sería lo mismo...”

“...es una Comunidad Autónoma dentro del Estado español...”

“...es una Comunidad Autónoma pero una Comunidad Autónoma para mí es lo mismo que una región...”

⇒ Entre els individus de 35 a 49 anys investigats s'utilitza tant el terme Comunitat Autònoma com regió i fins i tot un mateix individu utilitza tant un terme com l'altre. Es detecta que en aquest segment d'edat l'ús és bastant indiscriminat.

“...siempre ha habido diferencias entre las Comunidades, o regiones, o como se les quiera llamar...”

“...de momento es eso, una Comunidad...”

“...es una Comunidad Autónoma otra cosa es que ellos tengan aspiraciones independentistas...”

“..antes eran regiones y ahora Comunidades Autónomas...yo hablaría de regiones...”

⇒ Per part dels participants més gran de 55 anys predomina l'ús del terme regió per referir-se a Catalunya i en diversos casos es fa referència a que lo que ara es denomina institucionalment Comunitat Autònoma és lo que ells consideren regions

“...las Comunidades Autónomas de ahora son las regiones de toda la vida...”

“...toda la vida fue una región...”

□ A **nivell minoritari** alguns dels participants a les reunions de Sevilla i València afirmen que Catalunya és un país i uns altres una nació.

“...es una nación aparte, separada de España, muy diferente en todo...”

“..para mí son una nacionalidad pero la independencia plena todavía no creo que la tenga...”

“...es un país que está dentro de España...”

“...es un país independiente porque no necesita a España para sobrevivir...también puede ser una nación...”

“...son un país porque lo tienen muy claro y muy definido. Tienen su economía fuerte y ellos se identifican mucho con su cultura, con su lengua...”

- No obstant, el terme **país** no és bé acceptat per la resta de participants a l'hora d'aplicar-lo a Catalunya. En general suscita emocions negatives en gran part dels assistents a les reunions de grup.

“...me niego a llamar país a una Comunidad Autónoma...”

“...España es un país! Y Catalunya está integrada en España...”

“...un país tiene fronteras y ellos no tienen fronteras...”

En aquest sentit, s'associa al terme país una unicitat i unes delimitacions territorials que els assistents a les reunions no reconeixen a Catalunya.

- El mateix passa amb el terme **nació**, que és rebutjat per referir-se a Catalunya per la major part dels participants.

“...políticamente Catalunya es una CC AA pero ellos dicen nación por ideales suyos...”

“...no puede haber una nación dentro de otra nación...”

“...si es una nación tendría que tener una Constitución propia...”

La majoria dels assistents a les reunions no accepten que Catalunya pugui ser una nació, tot i que estiguin d'acord en dir que Catalunya és diferent de la resta del país i que té elements propis que la fan diferent a les altres CC AA.

En definitiva, la majoria dels espanyols no consideren que Catalunya es pugui definir com a país o com a nació. És per això que les aspiracions nacionalistes catalanes s'interpreten com a una cosa negativa per a Espanya i per la unitat del país.

"...yo la veo fuera de España. Ellos antes que nada son catalanes..."

"...son separatistas, más que los vascos. Antes de que nos demos cuenta serán independientes..."

"...Para mí son una nacionalidad, pero la independencia plena no creo que la consigan todavía..."

2.2- DENOMINACIONS DE CATALUNYA (1)

ELS TERMES UTILITZATS INDISTINTAMENT SÓN

- “COMUNIDAD AUTÓNOMA”
- “REGIÓN”

“es una comunidad autonoma, pero toda la vida ha sido una region”
“para mi todo son regiones, pero me da igual como lo quieran llamar”

L'EDAT ÉS UNA VARIABLE QUE MODIFICA L'ADOPCIÓ I/O
PREFERÈNCIA D'UNA DENOMINACIÓ O ALTRA

JOVES

• **MAJORITÀRIAMENT UTILITZEN
EL TERME COMUNITAT
AUTÒNOMA**

- Per alguns aquesta es la denominació
“políticament correcta”

“porque lo dice la Constitución”
“Comunidad Autonoma para mi es lo mismo
que un región”

ADULTS

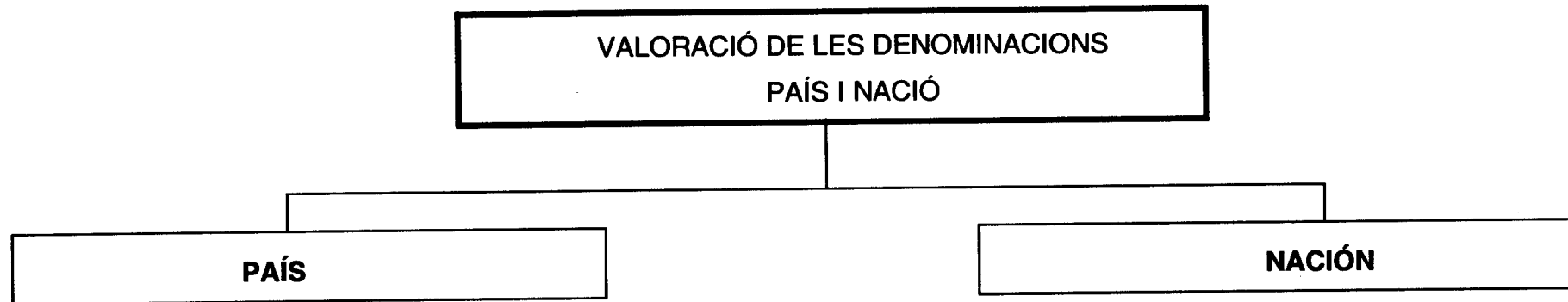
• **UTILITZACIÓ
INDISTINTA DE
COMUNITAT
AUTÒNOMA O
REGIÓ**

GRANS

• **UTILITZACIÓ I
PREFERÈNCIA
DECLARADA DEL TERME
REGIÓ**

“toda la vida ha sido un
región”

2.2- DENOMINACIONS DE CATALUNYA (2)

- ES REBUTJA I ES CONSIDERA INADEQUAT UTILITZAR PAÍS AL REFERIR-SE AL CATALUNYA

CONCEBEIXEN UN PAÍS COM UNA UNITAT TERRITORIAL AMB DELIMITACIÓ DE FRONTERES

"me niego a llamar país a una Comunidad Autónoma"
"España es un país y Catalunya esta integrada en España"

- REBUIG GENERALITZAT A NIVELL EMOCIONAL, AMB SUPORT D'ARGUMENTS RACIONALS

"no puede haber una nación dentro de otra"
"para ser una nación debería tener una Constitución propia"

2.3. SIMBOLS I IMATGES ASSOCIATS

- Les associacions que de forma espontània es mencionen com a possibles símbols de Catalunya són molt nombrosos, no obstant detectem que predomina la tendència entre els participants a escollir com a símbols representatius de Catalunya elements de caire cultural, fugint d'aquells de caire més polític.

Dins d'aquest context apareixen per ordre de representativitat els següents símbols, alguns dels qual hem agrupat:

- Artistes i les seves obres més importants: destaca Antoni Gaudí i la Sagrada Família, també es menciona a Dalí i Miró.
- El Barça
- Jordi Pujol
- Barcelona i carrers molt emblemàtics d'aquesta ciutat com poden ser Les Rambles i la Diagonal.

“...cuando se dice Catalunya automáticamente pienso en Barcelona...”

- En menor grau apareixen: Montserrat, la Costa Brava, la sardana, la barretina i el pa amb tomàquet

- De la mateixa manera que al analitzar la imatge que es té d'Espanya; es van presentar, a les reunions de grup, diferents fotografies representatives de Catalunya. Concretament es van mostrar fotografies dels següents temes: la senyera, el Parlament de Catalunya, els Mossos d'Esquadra, sardanes, castellers, les Olimpíades i el Barça.

Per ordre de major a menor **representativitat**, els símbols seleccionats van ser:

- 1) La senyera
- 2) La sardana
- 3) El Barça
- 4) La Generalitat
- 5) Els castellers
- 6) Els Mossos d'Esquadra
- 7) El Cobi

- **La senyera.**

Es considera el símbol més representatiu de Catalunya en consonància amb la consideració de que la bandera era l'element més representatiu d'Espanya.

"...está en todas partes. En todos los edificios, en todos los ayuntamientos..."

"...lo que más representa a Catalunya pienso que es la bandera..."

"...lo pondría lo primero igual que hemos dicho la bandera de España..."

Alguns dels participants manifesten el seu rebuig vers la senyera ja que la perceben a més a més com un símbol nacionalista i independentista.

"...para los catalanes la senyera implica nacionalismo...."

- **La sardana**

Es configura com el segon element més representatiu de Catalunya. Es detecta que el posicionen en aquest segon lloc per la preferència que mostren els participants a escollir aspectes culturals per representar Catalunya en detriment d'altres de caire més polític.

La sardana representa pels participants una de les manifestacions més conegudes, representatives i pròpies del folklore català i la cultura catalana.

"...es un baile muy de ellos..."

"...es representativo, como las sevillanas en Andalucía..."

▪ El Barça

El Barça ja es configurava com a un element representatiu de Catalunya a nivell espontani, ja que és una de les referències més recurrents entre els participants a l'hora de mencionar imatges i símbols de Catalunya.

Tothom coneix aquest equip i el relaciona amb Catalunya i la major part dels seus ciutadans.

"...el Barça dicen que es más que un club..."

"...en todo el mundo se conoce al Barcelona..."

Només en alguns casos es rebutja per considerar que és més un esport que altra cosa i que no representa a tots els catalans.

"...eso suena más a futbol que a Catalunya..."

- **La Generalitat.**

La Generalitat es configura en un símbol de Catalunya principalment entre els participants més joves i aquells més grans. Tot i que l'edifici no és gaire conegut, la Institució sí que és valorada positivament com a representació de tots el catalans.

"...el edificio es poco conocido..."

"...representa a todos los catalanes..."

- **Els castellers:**

Respecte d'aquest element apareixen opinions divergents, mentre que per uns sí que és representatiu de Catalunya per uns altres no ho és ja que asseguren que: també es realitzen a altres llocs d'Espanya, que el seu origen no es català i que només es fan a algunes zones de Catalunya.

"...en Navarra también los hacen. Los veo más de Sanfermines..."

"...el origen es valenciano...."

"...creo que también se hacen en Valencia, no es sólo catalán..."

"...son sólo de algunos puntos concretos, no de toda Catalunya..."

- **Els Mossos d'Esquadra.**

En general, resulten poc coneguts i els assistents a les reunions que els coneixen afirmen que és una força de seguretat encara incipient, ni molt menys tant coneguda com la policia autònoma basca.

“...no son representativos porque no se les oye nunca...”

“...son poco conocidos...no sabemos ni como van vestidos...”

“...se han de respetar como una institución más de Cataluña, pero no pintan nada...”

“...cuando dicen policía autonómica pienso en la del País Vasco, no pienso en Catalunya...”

“...están un poco de adorno...tienen muy pocas competencias...”

- **El Cobi.**

Es rebutja com a representatiu de Catalunya. En aquest sentit, s'associa a Barcelona i a les Olimpíades i es considera que no té cap actualitat.

“...eso es Barcelona más que nada, lo veo de Barcelona...”

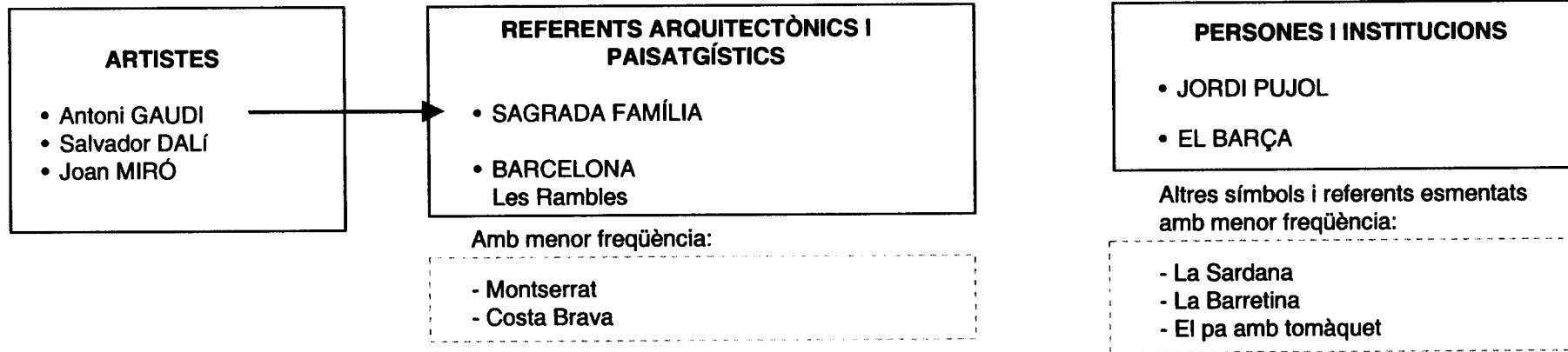
“...representa sólo las Olimpiadas..”

“...el Cobi pasó a la historia...”

2.3- SÍMBOLS I IMATGES ASSOCIATS

ASSOCIACIONS ESPONTÀNIES A CATALUNYA

- CATALUNYA EVOCA PREFERENTMENT IMATGES I REFERENTS VINCULATS A L'ÀMBIT CULTURAL I ARQUITECTÒNIC/PAISATGÍSTIC
AL PARLAR DE CATALUNYA EMERGEIXEN AMB MÉS FREQUÈNCIA

ASSOCIACIONS A NIVELL SUGGERIT

(En base a bateria proposada)

SÍMBOLS I INSTITUCIONS MÉS REPRESENTATIUS

- LA SENYERA ("LA BANDERA")
- LA SARDANA
- EL BARÇA
- LA GENERALITAT
(no consciència anterior,
interpretació racional de la seva
representativitat)

OPINIONS DIVERGENTS RESPECTE A LA SEVA REPRESENTATIVITAT

- CASTELLERS

NO ES PERCEBEN SÍMBOLS REPRESENTATIUS

- MOSSOS D'ESQUADRA
- COBI

B) ÀMBIT CATALUNYA

2.4. CONCEPTE DE CATALUNYA PER PART DELS CATALANS

Quan els catalans parlen de Catalunya, apareixen en el seu discurs sentiments i emocions molt properes i es detecta que s'autoexigeixen una major implicació personal en les seves opinions.

“...és casa meva...”

“...és el meu país...”

“...és un sentiment...”

- Resulta molt significativa la manera de definir i conceptualitzar Catalunya, per a la majoria de catalans d'ascendència catalana majors de 35 anys (els dos grups de més edat contemplats al l'estudi).

“...és un sentiment...”

“...és una sensació al ventre...”

“...són coses que les portes a la sang...”

Aquesta manera de sentir Catalunya trasllueix una total identificació amb el país al que es pertany i una total identificació amb els seus valors culturals.

“...m’encanta ser catalana...”

“... si hagués de viure fora, m’enyoraria molt ...”

- Entre el grup de joves no es troben aquest tipus de descripcions de caràcter emocional, els joves s’inclinen més per definicions de tipus més racional i no tan compromeses emocionalment parlant.

“...Catalunya té la seva identitat, la seva manera de sentir i de ser i això no s’ha de perdre...”

Molts dels catalans d’ascendència no catalana coincideixen a afirmar que **Catalunya forma part de Espanya**, però fent esment especial amb els trets diferencials que presenta amb respecte la resta del país.

“...es una parte de España con características especiales...”

“...una part de Espanya diferent, amb diferent manera de pensar...”

- Pel que fa als **sentiments** dels individus d’ascendència no catalana es detecta que moltes vegades conviuen amb sentiments contradictoris respecte a la seva catalanitat i espanyolitat i eviten haver-se de posicionar en un lloc o un altre buscant un equilibri que de vegades els resulta difícil.

“...yo me siento español antes que catalán...”

“...yo me siento catalán porque vivo aquí, pero mis padres son de fuera y también siento lo otro...”

Al grup de joves de 20 a 29 anys hi ha molta polèmica sobre si sentir-se o no sentir-se català. Es tracta d'un tema que voreja el sentiment d'identitat personal i la pertinença a un univers cultural i social determinat.

"...no renúncio a Leon que es mi país, pero para mí Catalunya es todo. Cuando siento hablar mal de Cataluña se me enciende la sangre..."

"...la gente no es de donde nace sino de donde vive..."

- Per unanimitat, tant els catalans d'ascendència catalana com pels d'ascendència no catalana, es tracta d'un país on no falta res, un país on hom se sent afortunat de viure-hi i, que a més a més, és la zona més desenvolupada d'Espanya.

"..hemos tenido suerte de nacer aquí porque es una de las regiones de España donde más se ha evolucionado..."

"...és privilegiat amb respecte a la resta d'Espanya..."

- Pel que fa a la vessant econòmica, tothom considera que es tracta del territori més ric i pròsper del conjunt espanyol.

"...el més ric i el millor d'Espanya sens dubte..."

"...hi ha de tot. És un país privilegiat..."

- Per a molts, és un país que es **troba molt a prop d'Europa**, geogràficament parlant i per també culturalment.

"...estem molt a prop d'Europa..."

"...per la seva posició, crec que estem privilegiats amb la resta d'Espanya..."

"...es una cultura muy cosmopolita...está al mismo nivel que Londres o París..."

- Culturalment parlant, Catalunya compta, segons la major part dels catalans, amb una **cultura pròpia** molt diferent de la resta d'Espanya.

"...aquí hi ha una cultura pròpia..."

"...he nascut aquí. És la meva cultura i quan vaig a fora veig que és diferent ..."

Es tracta però, d'una cultura que la major part dels catalans consideren al mateix nivell que d'altres cultures existents a Espanya.

"...para mí, es una cultura que está al mismo nivel que España..."

"...totes les cultures estan al mateix nivell..."

- És també segons alguns assistents a les reunions, un país amb una **història pròpia** i diferent de la història del conjunt de la península.

"...tenim una història molt llarga, molt moguda; amb creuament de cultures que ens fa diferents..."

Una història on han tingut cabuda moltes cultures diferents, la qual cosa ha aportat diferència als catalans de la resta d'espanyols.

- Per tots els catalans participants a l'estudi, Catalunya és un **país acollidor**. Un país on es rep bé la gent que arriba de fora. En aquest sentit, compta amb una llarga tradició de ser país de destí per a moltes pobles al llarg de la història.

"...ha acollit cultures diferents. Per aquí ha passat tothom..."

"...molta gent ha vingut de fora i es senten catalans perquè se'ls ha acollit bé..."

La majoria de catalans d'ascendència no catalana comparteixen aquesta opinió i manifesten la bona **convivència**, en general, existent a Catalunya entre gent de cultures diferents.

"...s'ha desenvolupat molt i ha donat entrada a molta gent. Hi ha una gran varietat de gent i la gent es busca la vida bastant millor que en altres regions d'Espanya..."

"...sense problemes de convivència a pesar de les diferents procedències..."

"...en Catalunya no hay problemas de convivencia..."

"...es un país en el que me encuentro muy a gusto..."

Alguns d'ells manifesten el fet de que Catalunya és gran gràcies a l'esforç de tots plegats.

"...Catalunya es grande gracias a todos...."

- Es tracta, segons la majoria dels participants, d'un país on existeix una manera de ser, de viure i de treballar diferent de la resta d'Espanya.

"...hi ha una manera diferent de pensar, de treballar diferent..."

"...aquí se trabaja más..."

- La llengua és mencionada per la majoria dels assistents a les reunions com un signe d'identitat catalana i es considera un aspecte fonamental que s'ha de conservar.

"...tenim una llengua pròpia i això no ho podem perdre..."

"...Catalunya és una entitat lingüística diferenciada..."

"...allà no tenen dos llengües i aquí sí, i és necessari conservar la nostra..."

Es considera que es dona una imatge a l'exterior que no és la imatge real de Catalunya degut al desconeixement de la gent de fora en general, a la deficient informació donada pels mitjans de comunicació i a la deficient tasca dels polítics portada a terme fora de Catalunya.

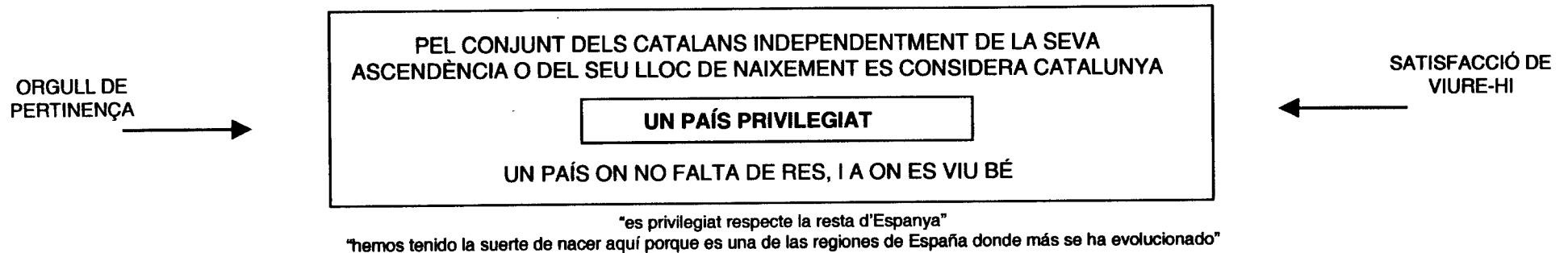
"...els de fora no valoren més Catalunya perquè no la coneixen..."

"...els hi fa falta entendre a la gent d'aquí..."

"...tothom que ve aquí es troba sorprès. Es pensaven que era una altra cosa..."

"...els polítics d'aquí han projectat una imatge de Catalunya que no és la real..."

2.4- CONCEPTE DE CATALUNYA PER PART DELS CATALANS (1)

ASPECTES DEFINITORIS AMB UN FORT GRAU DE COINCIDÈNCIA

- TERRITORI MÉS RIC I PRÒSPER D'ESPANYA
- CULTURA PRÒPIA, ENCARA QUE NO SUPERIOR
- UN PAÍS AMB BONA CONVIVÈNCIA, MALGRAT LES DIFERÈNCIES PERCEBUES
- MOLT A PROP D'EUROPA GEOGRÀFICA I CULTURALMENT
- PAÍS ACOLLIDOR
- IDIOSINCRÀSIA PRÒPIA (MANERA DE SER, DE VIURE I DE TREBALLAR DIFERENT)
- LA LLENGUA: SIGNE DE LA IDENTITAT CATALANA

ES CONSIDERA QUE LA IMATGE QUE ES TÉ FORA DE CATALUNYA NO CORRESPON A LA REALITAT DEGUT AL DESCONEIXEMENT I DESINFORMACIÓ ATRIBUÏBLE A MITJANS DE COMUNICACIÓ I POLÍTICS

"tothom que ve aquí es troba sorprès. Es pensaven que era un altre cosa"
"els de fora no valoren més Catalunya, perquè no la coneixen"

2.4- CONCEPTE DE CATALUNYA PER PART DELS CATALANS (2)

EL GRAU D'IMPLICACIÓ I LA DIMENSIÓ EMOCIONAL DE LA SIGNIFICACIÓ DE CATALUNYA ES DIFERENT SEGONS L'ASCENDÈNCIA

ASCENDÈNCIA CATALANA

- MANIFESTACIÓ DE LA PRÒPIA IDENTITAT, IDENTIFICACIÓ I PERTINENÇA

"es casa meva"
"es el meu país"

- EMERGÈNCIA VERBALITZADA DE SIGNIFICATS EMOCIONALS

"es un sentiment"
"es una sensació alventre"
"son coses que portes a la sang"

DERIVA EN ORGULL I FORTS LLIGAMS AFECTIUS

"m'encanta ser catalana"
"si hagués de viure a fora, m'enyoraria molt"

ASCENDÈNCIA NO CATALANA

- ES VIVENCIEN SENTIMENTS CONTRADICTORIS RESPECTE LA SEVA CATALANITAT/ESPANYOLITAT TOT BUSCANT UN EQUILIBRI

"yo me siento español antes que catalan"
"yo me siento catalán porque vivo aquí, pero mis padres son de fuera y también siento lo otro"

- ENTRE ELS JOVES EL CONFLICTE DE PERTINENÇA ES RESOLT PER UNA PERTINENÇA A CATALUNYA SENSE ABDICAR DELS ORÍGENS

"no renuncio a León que es mi país, pero para mi Catalunya es todo. Cuando siento hablar mal de Catalunya se me enciende la sangre"
"la gente no es de donde nace, sino de donde vive"

COINCIDÈNCIA MOLT EXTENSA EN AFIRMAR QUE CATALUNYA FORMA PART D'ESPANYA

"una parte de España con características muy especiales"

2.5. DENOMINACIONS DE CATALUNYA

- Per la majoria de persones d'ascendència catalana, Catalunya és principalment una **nació**. Es tracta d'un terme que defineix Catalunya amb connotacions culturals.

"...abans de formar part d'Espanya, és Catalunya..."

"...una nació és una entitat cultural i lingüística diferenciada..."

Dintre d'aquest col·lectiu, a tots els grups d'edat en general, es percep Catalunya com una nació, i com a una realitat propera amb la qual se senten identificats.

"...és la meva nació..."

"...Catalunya és una nació, és casa meva..."

- Uns quants assistents d'ascendència catalana es refereixen a Catalunya com un **país**. Aquest terme té més contingut polític que l'anterior i es fa servir per igualar a Catalunya amb Espanya, considerada majoritàriament un país, el país veí o país més gran que inclou d'altres.

"...és el meu país..."

"...és un país petit dins d'un gran país..."

- La denominació **Comunitat Autònoma** es fa servir de forma minoritària per part dels assistents a les reunions d'ascendència catalana.

"...és una Comunitat Autònoma diferent..."

"...ara és una Comunitat Autònoma..."

- La majoria dels catalans d'ascendència no catalana consideren Catalunya com una **Comunitat Autònoma**, tot i que molt diferent de la resta de l'Estat.

"...és una CC AA que es diferencia molt de la resta..."

"...a mí el concepto de Autonomía ya me va bien..."

- Només uns quants dels participants d'ascendència espanyola defineixen Catalunya com a **país**, com a resultat d'una major identificació amb la realitat catalana.

"...és el meu país, on visc..."

"...és un país on em trobo molt bé..."

- En general els catalans d'ascendència no catalana pensen que Catalunya **no** és una **nació**.

"...nació és una cosa massa gran..."

"...nación sería el conjunto de Comunidades Autónomas..."

- A la reunió realitzada amb individus de 55 a 69 anys no nascuts a Catalunya, es fa servir molt freqüentment el terme **regió** com a forma de denominar Catalunya.

“...una región preciosa...”

“...una región rica, próspera y organizada...”

“...una región muy independiente...”

“...una región puntera de España...”

2.5- DENOMINACIONS DE CATALUNYA

DIFERENTS ACCEPCIONS SEGONS ASCENDÈNCIA

ASCENDÈNCIA CATALANA

ASCENDÈNCIA NO CATALANA

- ES CONSIDERA MAJORITÀRIAMENT UNA NACIÓ

En aquest sentit té:

- CONNOTACIONS AFECTIVES

"es la meva nació"

"Catalunya es una nació, es casa meva"

- SENTIT IDENTITARI

"una nació es una entitat cultural i lingüística diferenciada"

- PER ALGUNS ES UN PAÍS, SEMPRE EN COMPARACIÓ I EN PEU D'IGUALTAT AMB ALTRES I EN PARTICULAR AMB ESPANYA

"es un país petit dins d'un gran país"

- MINORITÀRIAMENT ES PARLA DE COMUNITAT AUTÒNOMA

"es una Comunitat Autònoma diferent"

"ara es una Comunitat Autònoma"

- ES CONSIDERA MAJORITÀRIAMENT UNA COMUNITAT AUTÒNOMA

"a mi el concepto de autonomia ya me va bien"

- ALGUNS CATALANS D'ASCENDÈNCIA ESPANYOLA - VIC I LLEIDA- DEFINEIXEN CATALUNYA COM UN PAÍS, TOT PROJECTANT UN GRAU D'IDENTIFICACIÓ SUPERIOR

"es el meu país, on visc"

"es un país a on em trobo molt bé"

- EN GENERAL PENSEN QUE CATALUNYA NO ES UNA NACIÓ

"nació es una cosa més gran"

"nación sería el conjunto de CCAA"

- EL GRUP DE GENT GRAN NO NASCUDA A CATALUNYA ES REFEREIXEN A CATALUNYA COM UNA REGIÓ

2.6. SIMBOLS I IMATGES ASSOCIATS

- A nivell espontani el símbol més representatiu de Catalunya, és la **Sagrada Família**, amb una diferencia significativa amb la resta de símbols esmentats.

Darrera d'aquest símbol es mencionen altres com:

- La senyera
- Gaudí
- Montserrat
- La sardana
- El Barça
- Jordi Pujol

- De forma suggerida i per ordre de **representativitat** apareixen els següents símbols:

- 1) La senyera
- 2) La sardana
- 3) La Generalitat
- 4) El Barça
- 5) Els castellers
- 6) El Cobi
- 7) Els Mossos d'Esquadra

- **La senyera:**

Es percep com a **representativa de Catalunya** per la totalitat dels catalans investigats. És a dir, tant pels d'ascendència catalana com no catalana la senyera es configura com el **símbol més representatiu** de Catalunya

"...és el més representatiu de Catalunya..."

Així mateix, la majoria dels participants afirmen sentir-se **identificats** i alguns expressen sentiments d'afecció vers ella.

"...m'identifico molt..."

Només per part d'alguns joves es manifesta **cert rebuig** cap a la senyera però aquest rebuig es fa extensiu a qualsevol bandera.

"...jo es que les banderes...són una tonteria..."

- **La sardana:**

En segon lloc, es posiciona la sardana com a **símbol representatiu** de Catalunya. En general se considera molt representativa de Catalunya, de la seva cultura i folklore.

“...es sólo de Catalunya...”

“...las ves y en seguida lo asocias con Catalunya...”

En alguns casos els participants afirmen que aquest ball **representa** també la **forma de ser i mentalitat** dels catalans, aspecte també mencionat respecte dels castellers.

“...es un buen símbolo porque representa a un pueblo que se da la mano para juntos hacer algo...muy como es el pueblo catalán...”

Es detecta per part d'alguns dels participants més grans un lleu sentiment de **pèrdua** respecte del grau de representativitat de les sardanes.

“...durant molts anys va ser sinònim de folklore. Ara s'ha perdut molt...”

En relació a la **identificació** amb la sardana, tot i que és bastant generalitzada, es percep que és més important entre els joves que a la resta de grups d'edat investigats.

- **La Generalitat:**

La Generalitat es perfila com a **representativa** de Catalunya principalment pels individus de 20 a 29 anys i de 35 a 49 de totes les poblacions investigades i pels més grans de Barcelona.

“...representa Catalunya a nivell polític...”

“...para mí es más cercana La Generalitat que Las Cortes...”

“...es lo opuesto a Madrid y por eso tiene un poco más de símbolo que las Cortes en España...”

“...és un edifici emblemàtic del poder polític català...”

Els individus de 55 a 69 anys de Vic i Lleida afirmen percebre poc representativa la Generalitat; cal mencionar que en aquesta apreciació algunes vegades aquests individus es refereixen més a l'edifici que no pas a la institució.

“...últimament s'ha posat com de moda, abans no se sentia parlar...”

“...està com amagada, no és coneguda com els lleons de Madrid...”

- **El Barça:**

Respecte del Barça com a símbol **representatiu** de Catalunya trobem que es configura com a tal principalment pels joves, i els adults i gent gran de Barcelona i la seva àrea metropolitana, encara que alguns manifesten cert rebuig a lo que perceben que és actualment el Barça.

“..per a la gent de fora sí que representa a Catalunya...”

“...per molt que no vulguem, sí que és representatiu de Catalunya...”

“...ara hi ha molts diners...històricament representava a Catalunya contra Espanya...”

La resta de participants encara que reconeixen el paper del Barça per donar a conèixer Catalunya, es mostren poc predisposats a acceptar-lo com a símbol representatiu perquè consideren que és un equip **només de Barcelona** i que per això no pot configurar-se com a representatiu de tota Catalunya.

“...és més representatiu de Barcelona...”

“...hi ha més equips catalans, només representa una part, a Barcelona...”

▪ Els Castellers

Respecte dels Castellers apareixen alguns grups que és manifesten molt a favor de la **capacitat representativa** de Catalunya d'aquesta manifestació. En aquest sentit alguns consideren que simbolitza molt bé la **manera de ser dels catalans** i que resulta més representatiu que la sardana.

“...simbolitza que tots fem pinya per aconseguir alguna cosa...”

“...es un buen símbolo porque representa la unión para construir algo y con una buena base...”

“...simbolitza la forma de treballar dels catalans...representa la constància i el dia a dia...”

No obstant, principalment a les reunions realitzades amb gent de 55 a 69 anys es considera que els Castellers no representen Catalunya perquè són **només propis d'una zona de Catalunya**.

“...son más de la zona de Tarragona, Valls, no de toda Catalunya...”

“...és local, de Tarragona i Vilafranca però no de tot Catalunya...”

- **El Cobi:**

En general aquest element **no es configura com a representatiu** de Catalunya, només el perceben com a tal els joves d'ascendència catalana de Barcelona i l'àrea metropolitana i en destaquen que va ajudar a donar a conèixer Catalunya al món.

"..ha donat a conèixer Catalunya al món..."

Els **motius** per no considerar-lo representatiu de Catalunya són bàsicament dos:

- S'associa només a Barcelona.

"...és molt més Barcelona que Catalunya..."

"...és de Barcelona, no és d'una nació..."

- No pot ser un símbol de Catalunya perquè ja no té cap actualitat, va ser representatiu d'un moment concret ja passat.

"...fue una época que ya pasó..."

"...és un símbol més de Barcelona i molt lligat a una època concreta..."

Respecte de la **identificació** amb el Cobi només apareix en els grups de joves anteriorment assenyalats.

▪ **Els Mossos d'Esquadra:**

La majoria dels participants asseguren que els Mossos d'Esquadra **no són representatius** de Catalunya pels següents **motius**:

- La seva instauració i creació és massa recent, sent encara molt fort per alguns el record de la Guàrdia Civil.

"...són molt nous...no els tenim carinyo, hi ha molt més carinyo per la Guàrdia Civil..."

"...hace muy poco que están...con los años quizá sí pero de momento, no..."

"...todavía no es representativo...es muy reciente..."

- Encara no estan presents a tot el territori català.

Només a una de les reunions portades a terme a Catalunya es considera que els Mossos d'Esquadra són representatius de Catalunya.

"...la Guàrdia Civil la identifico automàticament amb Espanya y los Mossos amb Catalunya..."

Crida l'atenció la quantitat de **crítiques** que realitzen de manera espontània els participants sobre aquest cos policial, especialment destaquen els comentaris desfavorables realitzats a les reunions de Lleida i Vic.

"...són arrogants, i poc professionals..."

"...els hi falta entendre la gent..."

"...van de superiors a la població..."

"...els paguen molt i agafen nois que tenen molta vanitat..."

Es detecta que aquesta valoració negativa incideix en la **absència d'identificació** dels participants amb els Mossos d'Esquadra.

2.6- SÍMBOLS I IMATGES ASSOCIATS

ASSOCIACIONS ESPONTÀNIES

- SOBRESURT LA IMATGE DE

LA SAGRADA FAMÍLIA

COM EL SÍMBOL MES REPRESENTATIU DE CATALUNYA

- A UNA CERTA DISTANCIA I AMB UNA FREQUÈNCIA SIMILAR S'ESMENTEN

- LA SENYERA
- GAUDÍ
- MONTSERRAT
- LA SARDANA
- EL BARÇA
- JORDI PUJOL

REPRESENTATIVITAT DE SÍMBOLS/IMATGES A NIVELL SUGGERIT

(En base a bateria proposada)

- SEGONS FREQUÈNCIA D'ESMENT I CAPACITAT PER REPRESENTAR CATALUNYA

- LA SENYERA
- LA SARDANA
- GENERALITAT A nivell racional
- EL BARÇA Més present a nivell espontani
- ELS CASTELLERS Controvèrsia segons edat i representativitat parcial
- EL COBI
- ELS MOSSOS D'ESQUADRA

3. ANÀLISI COMPARATIU ESPANYA / CATALUNYA

3. ANÀLISI COMPARATIU ESPANYA / CATALUNYA

Al llarg d'aquest capítol es farà menció d'aquelles percepcions que són expressades de forma majoritària o que reflecteixen un major consens per part de tot dos segments investigats. Les opinions que no són tant significatives a l'hora de treure conclusions queden recollides en els dos capítols precedents.

3.1. CONCEPTE D'ESPANYA

▫ Aspectes convergents del discurs

La majoria dels espanyols i dels catalans participants a l'estudi, pensen que **Espanya és un país multicultural**, un país on existeixen i conviuen realitats socio-culturals diferents.

"...las Comunidades son todas diferentes. Cada una tiene sus costumbres y su cultura..."

"...és un conjunt de pobles, llengües, cultures i costums diferents..."

Es tracta també per ambdós segments, d'un país on coexisteixen Comunitats Autònomes amb **diferent grau de riquesa i desenvolupament econòmic**, on Catalunya és un referent de qualitat.

"...varía el poder adquisitivo, los sueldos, las infraestructuras. Parece que dentro de España hay diferencias en este sentido..."

"...es un país donde el motor es Catalunya..."

Es percep també com un país que ha evolucionat positivament durant els últims anys, tot i que de manera desigual per a les diferents Autonomies.

"...estamos mucho mejor. Hemos cambiado mucho internamente y los extranjeros nos ven mucho mejor..."

"...Espanya ja no és el que era..."

I per últim, un aspecte on coincideixen tots dos grups en estudi, és el de que **Espanya serveix com a referent d'identificació**, tant pels espanyols com pels catalans, **quan es troben al estranger**. El fet de qualificar-se a sí mateixos com a espanyols els dona identitat i els proporciona un referent de pertinença enfront de l'altre.

"...cuando estamos en el extranjero todos decimos que somos españoles..."

"...si vaig a l'estranger i algú em diu espanyol, també em sento identificat..."

▫ Aspectes divergents del discurs

Les diferències més significatives arriben a l'hora de conceptualitzar políticament el país.

Tant per a la majoria d'espanyols com per als catalans, Espanya es conceptualitza com un país, però per a tots dos perceben una realitat diferent:

- Per la majoria dels espanyols i dels catalans d'ascendència no catalana, Espanya és un **país unitari**. Un sol país que engloba i dona cabuda a l'heterogeneïtat social i cultural que es mencionava anteriorment.

“...Espanya es un solo país...”

“...solo hay un país que es España...”

“...yo veo que es un país que lo componen distintas regiones diferentes entre sí, pero todas ellas se llaman España...”

- Per a la majoria de catalans d'ascendència catalana, Espanya és un **país més** dels països existents a la península.

“...és un altre país...”

“...és el país veí...”

Per a molts d'aquest assistents a les reunions de Catalunya, Espanya es un país que **es vol imposar**, que no accepta la diversitat de les diferents Comunitats.

"...Espanya és un estat dintre del qual hi ha altres nacions o cultures, però hi ha una que predomina i no deixa que les altres es desenvolupin..."

□ **Símbols més representatius associats a Espanya**

Per part dels espanyols

1. La bandera
2. El Rei
3. El Congrés de Diputats

Per part dels catalans

1. La bandera
2. El Rei
3. El Congrés de Diputats

Pel que fa a la majoria dels assistents a les reunions celebrades a Catalunya, tot i que consideren que aquest tres símbols representen Espanya, no se senten identificats amb cap de les imatges proposades.

Els espanyols assistents a les reunions se senten identificats en general exceptuant el grup de joves, que tot i afirmar la representativitat dels símbols escollits no es senten identificats amb ells.

3.2. CONCEPTE DE CATALUNYA

▫ Aspectes convergents del discurs.

- **Catalunya és** per a la majoria dels assistents a les reunions, tant pels espanyols com pels catalans, **una entitat capdavantera en el conjunt nacional**. És puntera no només a àmbit econòmic, sino que destaca també en altres àmbits com el cultural, en infraestructures, en nivell de vida, etc.

“...es más avanzada que el resto de España en todos los ámbitos, económicamente y en todo...”

“...el més ric i el més privilegiat d'Espanya sens dubte...”

- Es tracta també segons els participants a l'estudi en general, de **la Comunitat més europea** del territori nacional.

“...parece que pertenece más a Europa que a España...”

“...som més a prop d'Europa...”

- Paral·lelament, per a la majoria, **és un poble més treballador, organitzat i emprenedor** que la resta del país.

“...es gente muy trabajadora. Saben invertir bien i gestionar muy bien sus cosas...”

“...hi ha una manera de treballar diferent...” “poble més treballador”

- Els caracteritza una manera de ser que segons la major part dels assistents a les reunions els identifica com a més **treballadors** i més **conservadors** dels seus valors i les seves formes de pensar i viure.

“...son diferentes, son muy suyos...”

“...aquí hi ha una manera de pensar diferent...”

- Catalunya segons els catalans i gran part dels espanyols, **té una cultura pròpia**, diferent de la resta de Espanya.

“..es una Autonomia que tiene su lengua, su cultura, y su tradición...”

“...aquí hi ha una cultura pròpia...”

I té també una **llengua pròpia** que els identifica davant tot el país.

“...lo representativo de Cataluña es el catalán...”

“...tenim una llengua pròpia...”

□ **Aspectes divergents del discurs.**

Pel que fa als aspectes en els que existeixen divergències d'opinió entre espanyols i catalans, el primer es refereix a la **concepció o definició de Catalunya** com a entitat socio-política.

- La majoria d'espanyols participants a l'estudi, consideren Catalunya com a una **Comunitat Autònoma** més del total de Comunitats que formen part d'Espanya.

"...es una Comunidad Autónoma más..."

Així mateix, molts catalans d'ascendència no catalana, es troben propers als postulats sostinguts pels espanyols i consideren a Catalunya com a Comunitat Autònoma, tot i que molt diferent de la resta de Comunitats.

"...és una Comunitat Autònoma que es diferencia molt de la resta..."

- **Pels catalans**, els d'ascendència catalana sobretot, **Catalunya és una nació amb identitat pròpia.**

"...Catalunya és una nació ..."

Tot i que tots dos col·lectius estan d'acord al afirmar que un dels trets diferenciadors més clars de Catalunya és la seva llengua, aquest fet és viscut de forma diferent pels catalans i pels espanyols.

- **La política lingüística és valorada negativament** per gran part dels assistents a les reunions celebrades a Espanya, i existeix la percepció entre alguns de que a Catalunya hi ha **conflicte** social a causa d'aquesta política.

"...te miran mal si hablas castellano..."

"...si vas a Catalunya tindràs problemas, seguro..."

- Contràriament a això, els assistents a les reunions de Catalunya, tant els d'ascendència catalana com els d'ascendència no catalana, en una gran majoria manifesten que a Catalunya **no existeix cap conflicte** en aquest sentit.

"...no hi ha problemas de convivència a pesar de les diferents procedències de la gent..."

□ **Símbols més representatius associats al concepte Espanya**

Per part dels espanyols

- 1) La senyera
- 2) Les sardanes
- 3) El Barça
- 4) La Generalitat

Per part dels catalans

- 1) La senyera
- 2) La sardana
- 3) Els castellers
- 4) El Barça

Els catalans s'identifiquen en general amb la senyera. Alguns assistents a les reunions de Catalunya, majors de 35 anys s'identifiquen també amb la sardana i La Generalitat, en canvi els joves d'entre 20 i 29 anys s'identifiquen amb el Barça.

4- DIFERÈNCIES PERCEBUES ENTRE CATALUNYA I ESPANYA

4. DIFERÈNCIES PERCEBUES ENTRE CATALUNYA I ESPANYA

A) ÀMBIT ESPANYOL

A les reunions realitzades a Espanya, quan es planteja als participants quines són les diferències entre Catalunya i Espanya, es mencionen bàsicament **tres** que es configuren com a les **fonamentals**:

- La llengua
- Les característiques dels ciutadans
- L'estructura econòmica

A aquests tres aspectes bàsics **s'afegeixen** altres a nivell més minoritari, com són la situació geogràfica, la cultura, la història i qüestions de caire polític, que ens proporcionen una visió completa de les diferències percebudes entre ambdós territoris.

□ La llengua

Es configura per la totalitat de la mostra investigada a Espanya com una de les diferències fonamentals percebudes entre Catalunya i Espanya.

Malgrat aquest fet general, apareixen **diferents apreciacions** respecte d'aquesta diferència:

- Bàsicament entre els ciutadans investigats residents a comunitats autònomes que no tenen altra llengua que el castellà, s'apunta l'existència del **atalà com a llengua pròpia de Catalunya** com a element que diferencia aquesta comunitat autònoma d'Espanya.

"...es una de las autonomías que tiene lengua propia, eso ya es una diferencia..."

"...tener un idioma propio ya los diferencia de los demás..."

- Es fa referència -per part dels valencians de 20 a 49 anys, els gallecs més grans i els aragonesos de 35 a 49 anys- al **grau de defensa del català**, com a llengua pròpia, portada a terme a Catalunya.

"...la lengua sabemos que es muy similar al valenciano o al mallorquín, no diferencia porque sea una lengua muy diferente sino por como la defienden, que aquí no pasa...está más generalizada a la hora de hablarla y escribirla..."

La potenciació de l'ús i el **coneixement** de la llengua catalana es percep com a un factor diferencial de Catalunya tenint en compte la escassa tasca realitzada en aquest sentit a les seves comunitats, almenys fins ara.

- Finalment, a tres de les reunions de grup realitzades –individus de 35 a 49 anys de Madrid i de La Corunya, i amb individus de 55 a 69 anys de Saragossa- es destaca com una altra diferència de Catalunya envers Espanya la **configuració del català, per part dels catalans, com a element constitutiu bàsic de la seva identitat.**

“...la lengua les hace sentirse de una nación y afianza su sentimiento nacionalista...”

“...que vayan con su lengua como si fuera su bandera, su identidad, nos diferencia y nos aleja...”

[És necessari mencionar que tractarem en profunditat la qüestió lingüística a l'apartat 7 del present informe.]

□ **Manera de ser.**

A l'hora de parlar sobre les diferències percebudes entre Catalunya i Espanya, es fa menció de tot un seguit de **característiques** atribuïdes als **ciutadans catalans** com a tret diferencial fonamental entre ambdós territoris.

“...la propia idiosincracia del pueblo en sí ya es una diferencia...”

En aquest sentit, la **manera de ser** dels catalans es configura a nivell espontani com una de les principals diferències percebudes entre Catalunya i Espanya.

Gairebé a totes les reunions realitzades s'assenyalen diferències entre els ciutadans de Catalunya i els de la resta d'Espanya. Destaquen els valencians i els andalusos com els individus que més trets distintius dels catalans mencionen.

Per contra, a les reunions portades a terme a Saragossa no es fa cap referència, de manera espontània, a diferències de tarannà, caràcter o mentalitat dels catalans respecte dels espanyols.

Tot i que la imatge dels catalans (i dels espanyols) l'abordarem àmpliament al punt 5 del present informe, a continuació recollim els **principals aspectes mencionats**:

- Entre els individus més joves i els de 35 a 49 anys es destaca que els catalans són **“més europeus”** que la resta d'espanyols. Sota aquest epígraf general inclouen les següents característiques: **més treballadors, més organitzats i més cívics.**

“...son más trabajadoras que el resto de España...más como los europeos...”

“...son mucho más europeos, más cultura de trabajo...”

“...son gente más cívica...todo está más limpio...si se te caga el perro lo recogen...”

- Per altra banda, s'atribueix als catalans una **mentalitat més oberta** que comporta que siguin **més moderns ideològicament, més innovadors i avançats** en relació a les noves idees i tendències de pensament.

“...son más innovadoras que el resto de España, tienen las miras más amplias...”

- En general, també predomina la imatge de que són **bons administradors**. És a dir, que saben gestionar i invertir els diners sense malbaratar.

“...en Catalunya hay más capacidad para invertir, lo administran mejor...”

- Així mateix, es considera que els ciutadans de Catalunya es caracteritzen per la seva **tenacitat i capacitat d'esforç**.

“...son perseverantes...cuando quieren algo no paran hasta conseguirlo...se esfuerzan...”

- En altre ordre de coses, es percep en el poble català una **major idea i consciència de grup** que es veu reflectida en les fites aconseguides de caire econòmic i polític.

“...están bastante más unidos como catalanes...tienen idea de grupo, van todos a una...”

- Finalment, es destaca com a tret diferencial el **sentiment nacionalista** predominant entre els ciutadans catalans.

“...el carácter nacionalista está en Catalunya más marcado que en ninguna otra comunidad...”

No obstant, la percepció d'aquest sentiment nacionalista varia:

- Els catalans no es senten espanyols -principalment entre els joves de Madrid i València-

“...los considero separatistas ... ellos quieren ser una nación...no se sienten españoles...”

“...la gente de Catalunya no se siente española y esto es una diferencia enorme...”

- Els catalans es senten primer catalans i després espanyols –adults de Madrid i gent gran de Sevilla-

“...los catalanes se sienten primero catalanes y después españoles...”

□ **L'estructura econòmica.**

Es perfila com una altra de les principals diferències percebudes entre Catalunya i Espanya. Cal mencionar que a totes les reunions realitzades s'adjudica a Catalunya una realitat econòmica diferent a la de les altres comunitats autònomes.

A nivell general, es considera que Catalunya gaudeix d'una **major prosperitat i riquesa econòmica** que la resta del territori espanyol.

"...la riqueza económica que tiene Catalunya no la tienen otras comunidades..."

"...económicamente es muy fuerte...son más poderosos económicamente..."

Aquesta riquesa **prové** segons la mostra investigada de **diversos factors**:

- **L'activitat industrial** concentrada a Catalunya per sobre de la major part de les comunitats autònomes – excepte el País Basc-

"...tienen un potencial industrial tremendo, en muchos sectores...textil..."

⇒ S'opina que aquest elevat grau d'industrialització neix a la Revolució Industrial realitzada a Catalunya als voltants del segle XIX mentre que no va succeir a la resta d'Espanya.

"...Catalunya se apuntó la primera a la Revolución Industrial, cogió el tren y salió hacia delante..."

"...desde la Revolución Industrial a principios del S.XIX, Catalunya ha sido pionera...la base industrial de España estuvo en Catalunya..."

⇒ En alguns casos, també s'apunta que Catalunya, juntament amb Euskadi, va ser afavorida amb fortes inversions, per la creació i instal·lació d'empreses, durant la dictadura franquista.

"...Franco les dió a los catalanes y a los vascos dinero e inversiones...se les dio con Franco más industria para callarles la boca..."

"...durante la dictadura se volcaron allí fondos, tanto en Catalunya como en el País Vasco, que son los que hoy en día les han dado esa situación privilegiada económica e industrialmente..."

Així mateix, es percep un **alt nivell de competitivitat** de la producció catalana, que fa que els seus productes puguin competir en qualitat i preu amb els elaborats a altres països.

"...son más competitivos, pueden dar precios más baratos y sus productos salir a todos lados..."

- L'**activitat comercial** portada a terme per Catalunya tant amb la resta de comunitats autònomes com amb altres països.

"...a Catalunya la veo como Inglaterra...mucho comercio, mucha actividad comercial con muchos sitios..."

Es considera que la situació geogràfica ha afavorit el desenvolupament del comerç, ja que Catalunya està molt propera a Europa i és una sortida molt important al Mediterrani.

- Relacionada amb aquesta prosperitat econòmica entre els participants de 20 a 29 anys de La Corunya, València i Saragossa i els de 35 a 49 anys també de La Corunya i Saragossa i de Madrid es menciona que Catalunya té unes bones **infraestructures** creades la majoria abans que a la resta del territori espanyol i que la existència de les mateixes ha afavorit el desenvolupament d'aquesta comunitat.

"...ya sea por los gobernantes o porque tengan más privilegios, tienen más infraestructuras..."

"...las grandes ciudades las tienen comunicadas por autopista, nosotros hasta hace dos años de aquí a Madrid era una pesadilla..."

"...tienen sus aeropuertos, sus autopistas...la primera línea de tren se hizo allí...por todo eso un francés invertirá antes en Catalunya que en Galicia..."

Concretament es menciona la xarxa viària –carreteres i autopistes- i fèrria, ports i aeroports com uns elements que han afavorit el desenvolupament econòmic de Catalunya i que fan a aquesta comunitat un lloc atractiu per la instal·lació d'empreses.

Per altra banda, la prosperitat econòmica atribuïda a Catalunya es concreta en el **baix índex d'atur** d'aquesta comunitat –el més baix de tota Espanya- i en la percepció de que hi ha **una major quantitat d'oportunitats professionals i laborals**.

“...es un país rico y la gente va allí a trabajar...”

“...tienen el índice de paro más bajo...hay más salidas de trabajo, más oportunidades...”

⇒ La percepció de Catalunya com a una comunitat amb força oportunitats i sortides laborals, dóna lloc a la menció de Catalunya com una **terra tradicional d'immigració**.

“...hay gente de todas partes trabajando en Catalunya...”

En aquest sentit, a totes reunions efectuades amb individus de 35 a 49 anys i a algunes de les realitzades amb grans i joves, s'apunta el gran **percentatge de població procedent d'altres zones d'Espanya** – Andalusia, Extremadura i Galícia- que actualment resideix a Catalunya fruit dels fluxos migratoris dels anys 50 i 60.

“...Catalunya tiene mucha gente de fuera, barrios enteros de andaluces, otro de extremeños que es enorme...siempre ha emigrado mucha gente para trabajar...”

“...Catalunya está llena de gente emigrante del resto de España que fue allí a trabajar hace 30 o 40 años y se han quedado...”

Es recorda que durant aquells anys molta gent va desplaçar-se a Catalunya a la recerca de treball, fet que va incidir positivament en el desenvolupament econòmic ja que aquesta immigració va configurar-se en el gruix de **ma d'obra** necessària pel funcionament i èxit de les indústries.

“...hay que tener en cuenta que el 50% de la población de Catalunya no es de Catalunya...vinieron de Galicia, de Extremadura y de Andalucía...fueron como mano de obra a hacer funcionar sus fábricas...”

“...en Catalunya hay cantidad de inmigrantes andaluces que son los que realmente la han levantado a base de trabajo...”

Per últim, principalment entre els individus de Saragossa i València s'assenyala que a Catalunya el **nivell de vida és més alt**, tant destacant la **vessant positiva** d'aquest fet –sous més elevats- com la **vessant negativa** –la vida resulta més cara-.

“...es más rica y también más cara...las cosas son más caras pero también los sueldos son más altos...”

□ La situació geogràfica de Catalunya

És percebuda com una diferència respecte d'Espanya, tant a nivell espontani com suggerit, a totes les reunions realitzades, excepte per part dels individus de Madrid de 55 a 69 anys, que no la mencionen.

D'aquesta situació es destaquen els **següents aspectes**:

- La proximitat a Europa

“...es un punto estratégico más cercano a Europa en cuanto a kilómetros...”

- Situada a la Mediterrània

- Estar al Nord

Tots tres aspectes configuren, en la majoria dels casos, la percepció d'una **situació geogràfica privilegiada** de Catalunya respecte de les comunitats dels participants:

“...geográficamente está mejor situada para tener riqueza...”

“...es la parte de España más cercana y mejor comunicada con Europa, juegan con ventaja...”

⇒ Es considera que la **proximitat a Europa** ha ajudat al desenvolupament econòmic de Catalunya i ha afavorit l'apropament dels catalans a la manera de ser dels europeus.

"...muchacha de la riqueza de Catalunya se la ha dado tener a Europa, a Francia muy cerca..."
"...la proximidad a Europa es la que en gran parte le ha dado prosperidad económica..."

⇒ El **mar** ha possibilitat la cultura comerciant i viatgera dels catalans fins a convertir Catalunya en un port molt important tant per l'entrada de productes, com per l'arribada de persones.

"...ellos tienen el mar, es una gran ventaja...un puerto ayudaría mucho a Aragón..."
"...el mar les ha hecho viajeros y comerciantes... siempre se han movido por el Mediterráneo..."
"...tienen más tránsito de gente, de mercancías...es la puerta de Europa..."

⇒ Així mateix, tant el **mar** com estar situada al **Nord** fan que el clima de Catalunya sigui més beneficiós pel desenvolupament de diverses activitats.

"...tener mar y estar al Norte le da un clima mejor...más lluvia, menos temperaturas extremas..."

⇒ Per últim, a la reunió realitzada a Sevilla -amb individus de 35 a 49 anys de classe mitja-baixa- s'associa estar al Nord amb una major riquesa ja que per lo general els països i zones del Nord estan més desenvolupades econòmicament.

"...como en todos los países, el Norte está mejor que el Sur, ellos están arriba y nosotros abajo..."

□ **La cultura.**

Malgrat que a moltes de les reunions a l'hora de definir Espanya es fa referència espontàniament a la **varietat i diversitat de cultures** que la formen, quan es planteja quines són les diferències entre Catalunya i Espanya en molts pocs casos es menciona de manera espontània la cultura.

Aquest fet fa que la majoria de referències recollides a continuació siguin fruit del plantejament explícit per part del moderador de si la cultura es configura com una diferència entre Catalunya i Espanya.

Únicament a les reunions realitzades a Sevilla i Saragossa i a una de Madrid es mencionen **diferències** entre Catalunya i Espanya fruit de l'àmbit cultural.

Així mateix, cal destacar que **s'interpreta el concepte cultura** de formes molt diverses, com es veu a continuació:

▪ **Defensa i potenciació de la pròpia cultura:** Política cultural

Tots el grups de Saragossa i un de Madrid –format per individus de 35 a 49 anys- perceben que a Catalunya es potencia d'una forma molt important la cultura catalana en totes les seves manifestacions – tradicions, folklore, etc-.

“...cuidan y potencian mucho sus manifestaciones culturales...la sardana...”

- **Més vida cultural:**

Alguns dels sevillans més joves investigats –de 20 a 29 anys i de 35 a 49- consideren que a Catalunya tenen lloc una gran quantitat d'activitats culturals –concerts, obres teatrals- i que es posa a l'abast del ciutadà tot un seguit d'instal·lacions pel desenvolupament i assistència a diferents actes i activitats culturals –museus, teatres, etc.-.

“...a nivel de museos, conciertos, teatro, de vida cultural está supermaravilloso...hay muchas cosas culturales...”

- **Major nivell cultural:**

Una part dels sevillans adults investigats -de 35 a 49 anys i de 55 a 69 anys- assegura que el nivell cultural de la població de Catalunya és superior respecte del de ciutadans d'altres comunitats.

“...como tienen más dinero para echarle a la educación la gente es más culta...”

- En aquest punt afegim les referències a la **potenciació de l'esport** realitzades per part d'alguns dels individus residents a València.

“...en el deporte destaca en todo Barcelona, lo cuidan mucho este tema...”

Aquests individus perceben que a Catalunya s'inverteixen molts recursos en el camp esportiu i que aquesta inversió dona com a resultat l'èxit dels equips i esportistes catalans així com la configuració de Catalunya com a un centre de formació esportiva per la majoria d'esportistes espanyols.

"...cualquier deporte que cojas, ahí están los primeros los catalanes...cualquier jugador de tenis que quiera triunfar, tiene que irse a Barcelona..."

□ La història.

Aquest factor no apareix espontàniament gairebé en cap ocasió com un àmbit que diferenciï Catalunya d'Espanya.

- Només s'apunten de manera espontània alguns fets diferencials de la història de Catalunya, o bé s'assegura que la història és diferent, sense argumentar aquesta percepció -a tres de les reunions realitzades a Madrid, una de Sevilla i una altra de Saragossa, totes elles amb individus entre els 20 i els 49 anys-.

Les diferències mencionades fan referència a:

- Una major independència –autogovern- de Catalunya que la resta de comunitats respecte d'Espanya.

“...históricamente Catalunya siempre ha sido más independiente, el resto de España siempre ha ido un poco más unido...”

“...ellos siempre se han autogobernado más, durante toda la historia se han autogobernado...”

- Una diferent evolució socio-econòmica materialitzada en la lluita obrera i el desenvolupament i força de la burgesia catalana.

“...recordemos la Semana Trágica...el trabajador catalán se levantó...ha habido muchas más inquietudes laborales que luego se han transmitido al resto...”

“...la fuerza de la burguesía...ya eran fuertes mientras que aquí tenemos señoritos...”

- Quan es suggereix si la història és un aspecte que diferencia Catalunya respecte d'Espanya predomina la percepció de que **la història és comú** a tots dos territoris.

“...la historia no marca diferencias, es común...”

Fins i tot alguns dels participants que perceben algunes diferències en la història de ambdós territoris situen les mateixes en moments concrets considerant que després dels Reis Catòlics la història és comú.

“...hasta cierto punto tienen su historia, ellos no tuvieron 300 años de moros...”

És interessant destacar que hi ha la percepció de que **els catalans sí perceben diferent la seva història** de la de la resta d'Espanya. Es detecta certa ironia entre els individus que comparteixen aquesta percepció, considerant que establir i buscar diferències en aquest àmbit és un aspecte més del desig de diferenciació per part dels catalans respecte dels espanyols.

“...la historia une a Catalunya al resto de España aunque ellos no quieran y estudien sólo su historia...”

“...la historia nos acerca pero ellos intentan que marque una diferencia...la tratan de una manera que a lo mejor no es la más objetiva ni la más apropiada...”

□ **La política.**

Els individus de 20 a 29 anys i els de 35 a 49 perceben diferències a **nivell polític** entre Catalunya i Espanya.

Aquestes diferències, mencionades espontàniament, es poden dividir en tres grans grups malgrat que al discurs dels participants estan molt lligades, fins i tot, unes es consideren conseqüència de les altres:

▪ **Poder polític de Catalunya a Espanya:**

Es percep que el pes polític de Catalunya està per sobre del de la resta de comunitats autònomes a l'hora d'influir sobre el Govern Central.

"...tienen más influencia política a nivel nacional que otras comunidades autónomas..."

▪ **Grau d'autonomia de Catalunya:**

Consideren que Catalunya gaudeix d'un major grau d'autonomia ja que té més competències transferides que la major part de comunitats.

"...tienen más autonomía que otras comunidades...competencias que nosotros no tenemos como la policía autonómica..."

▪ **Partit nacionalista –CiU-:**

A Catalunya la força dels partits nacionalistes és molt important, molt més que la aconseguida pels partits nacionalistes/regionalistes d'altres comunitats.

“...aquí no hay una política que defienda los intereses de Andalucía como ellos tienen...aquí no hay un partido andalucista fuerte...”

“...tenemos muchos partidos aragonistas, cada uno va por su lado...con uno sólo, todos unidos sacaríamos más...en Catalunya tienen a CiU...”

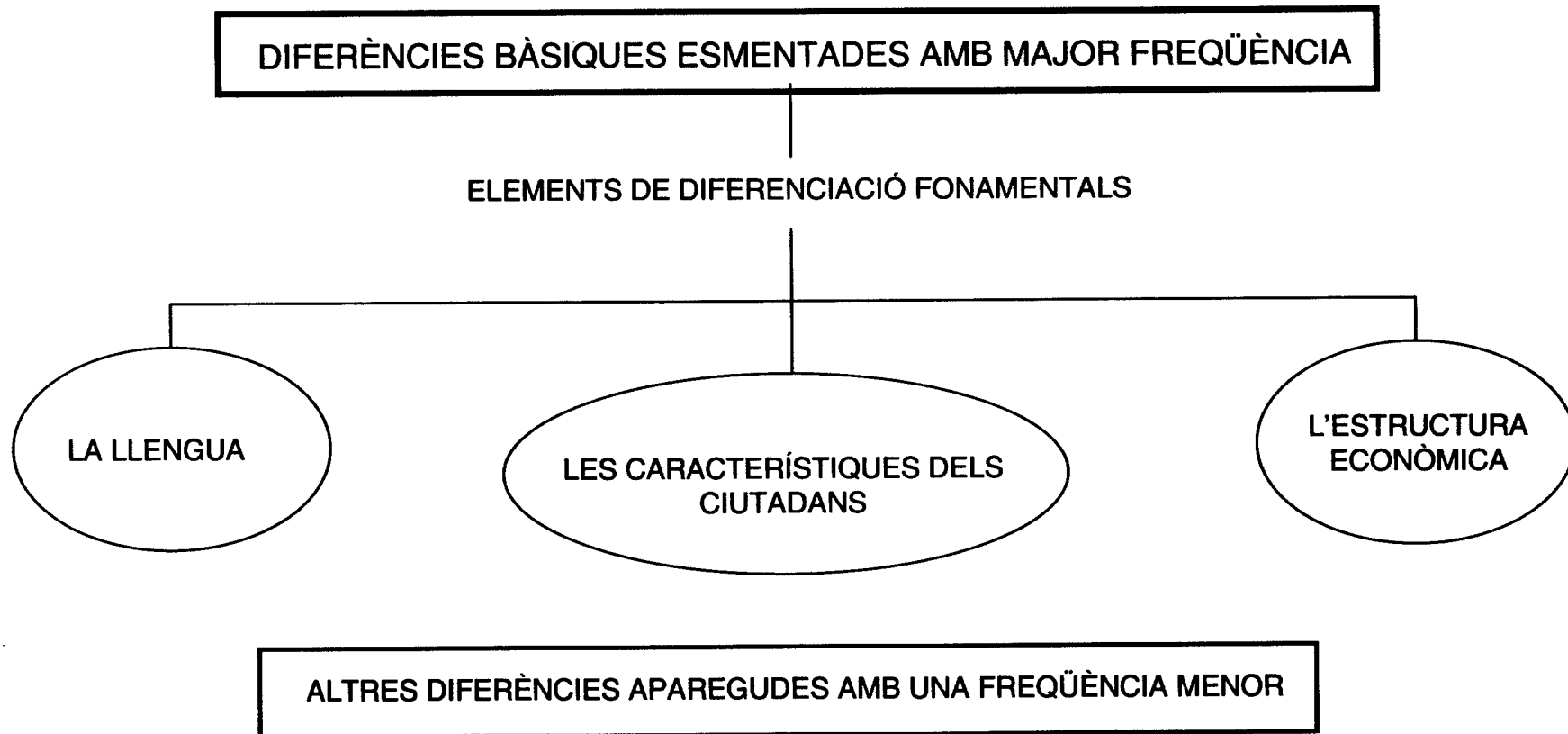
En aquest sentit, evidentment es menciona el govern ostentat per CiU durant els últims 20 anys.

En general s'opina que CiU, gràcies al seu poder dins de Catalunya, que també es trasllada a nivell estatal, ha aconseguit més transferències i “privilegis” per Catalunya ja que els darrers governs centrals –del PSOE i el PP- han necessitat del seu recolzament.

“...han sido favorecidos por el gobierno central...eso está demostrado...lo han conseguido ellos con su tesón, cuando tenían la sartén por el mango han exigido, y no han tenido más remedio que dárselo...”

“...si Catalunya tiene muchas más infraestructuras y privilegios es porque votan Convergencia, y Convergencia hace que el gobierno central le dé lo que quiere porque los necesitan...”

4.1- DIFERÈNCIES PERCEBUES ENTRE CATALUNYA I ESPANYA PER PART DELS ESPANYOLS (1)

- LA SITUACIÓ GEOGRÀFICA
- LA CULTURA
- LA HISTORIA
- QÜESTIONS DE CAIRE ECONÒMIC

4.1- DIFERÈNCIES PERCEBUES ENTRE CATALUNYA I ESPANYA PER PART DELS ESPANYOLS (2)

LA LENGUA

UNA DE LES DIFERÈNCIES MÉS NOTÒRIES I IMMEDIATES

FACTOR DE DIFERENCIACIÓ ABSOLUTA EN COMUNITATS QUE NOMÉS ES PARLA CATALÀ

"tener un idioma propio ya los diferencia de los demas"

LA LENGUA ES PERCEP EN MOLTS CASOS COM UN ELEMENT CONSTITUTIU BÀSIC DE LA IDENTITAT DELS CATALANS

• **AFAVOREIX L'AÏLLAMENT**

"la lengua les hace sentirse de una nación y afianza su sentimiento nacionalista"

• **ALLUNYA D'ESPANYA**

"que vayan con su lengua como si fuera su bandera, su identidad, nos diferencia y no aleja"

FACTOR DE DIFERENCIACIÓ QUE ES TENDEIX A RELATIVITZAR O MINIMITZAR EN TERRITORIS A ON S'UTILITZA ALTRE LENGUA A MÉS DEL CATALÀ

LO DIFERENCIAL RESULTA EL GRAU DE DEFENSA DEL CATALÀ COM LENGUA PRÒPIA

"La lengua sabemos que es muy similar al valenciano o mallorquin, la diferencia no es que sea una lengua muy diferente, que aquí lo que pasa es que ...esta mas generalizada a la hora de hablarla y escribirla"

DIFERENCIA D'US I CONEIXEMENT EN RELACIÓ A LES SEVES COMUNITATS

4.1- DIFERÈNCIES PERCEBUES ENTRE CATALUNYA I ESPANYA PER PART DELS ESPANYOLS (3)

LES CARACTERÍSTIQUES ATRIBUÏDES ALS CIUTADANS DE CATALUNYA CONSTITUEIXEN UN ALTRE TRET DIFERENCIAL MOLT IMPORTANT

LA MANERA DE SER

"la propia idiosincracia del pueblo en si ya es una diferencia"

{Andalوسos i valencians son els que destaquen més aspectes de diferenciació}

PRINCIPALS ATRIBUTS I TRETS DIFERENCIADORS

"MES EUROPEUS"

Aquest element de comparació es vincula als següents atributs

- MES TREBALLADORS
- MES ORGANITZATS
- MES CÍVICS

"son mucho mas europeos, mas cultura de trabajo"

- MENTALITAT OBERTA
- MES MODERNS IDEOLÒGICAMENT
- MES INNOVADORS I AVANÇATS

- MES TENACITAT I CAPACITAT D'ESFORÇ
- BONS ADMINISTRADORS

- SENTIMENT CORPORATIU MOLT ACUSAT

"estan bastante mas unidos como catalanes ...tienen idea de grupo, van todos a una"

- PREDOMINI DEL SENTIMENT NACIONALISTA ENTRE ELS CIUTADANS DE CATALUNYA

"el carácter nacionalista esta en Catalunya mas marcado que en ninguna otra comunidad"

CONVIUEN DOS PUNTS DE VISTA

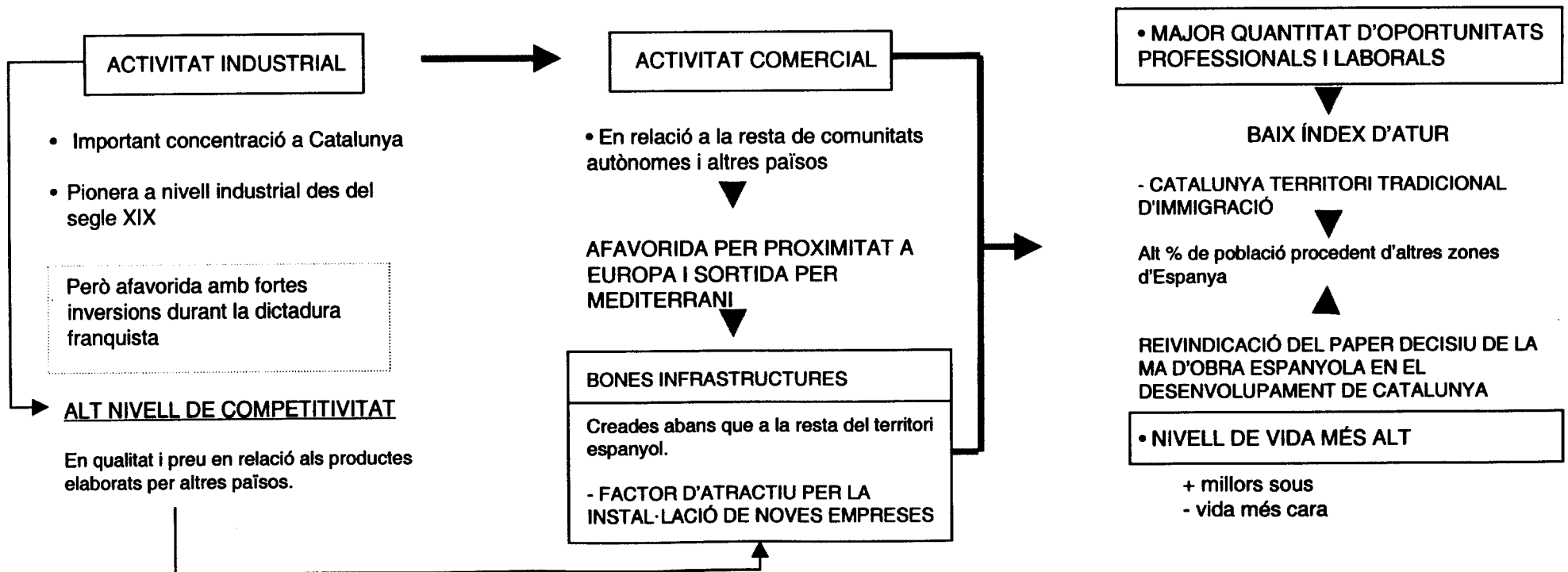
- Els catalans no se senten espanyols
- El catalans es senten primer catalans i després espanyols

4.1- DIFERÈNCIES PERCEBUES ENTRE CATALUNYA I ESPANYA PER PART DELS ESPANYOLS (4)

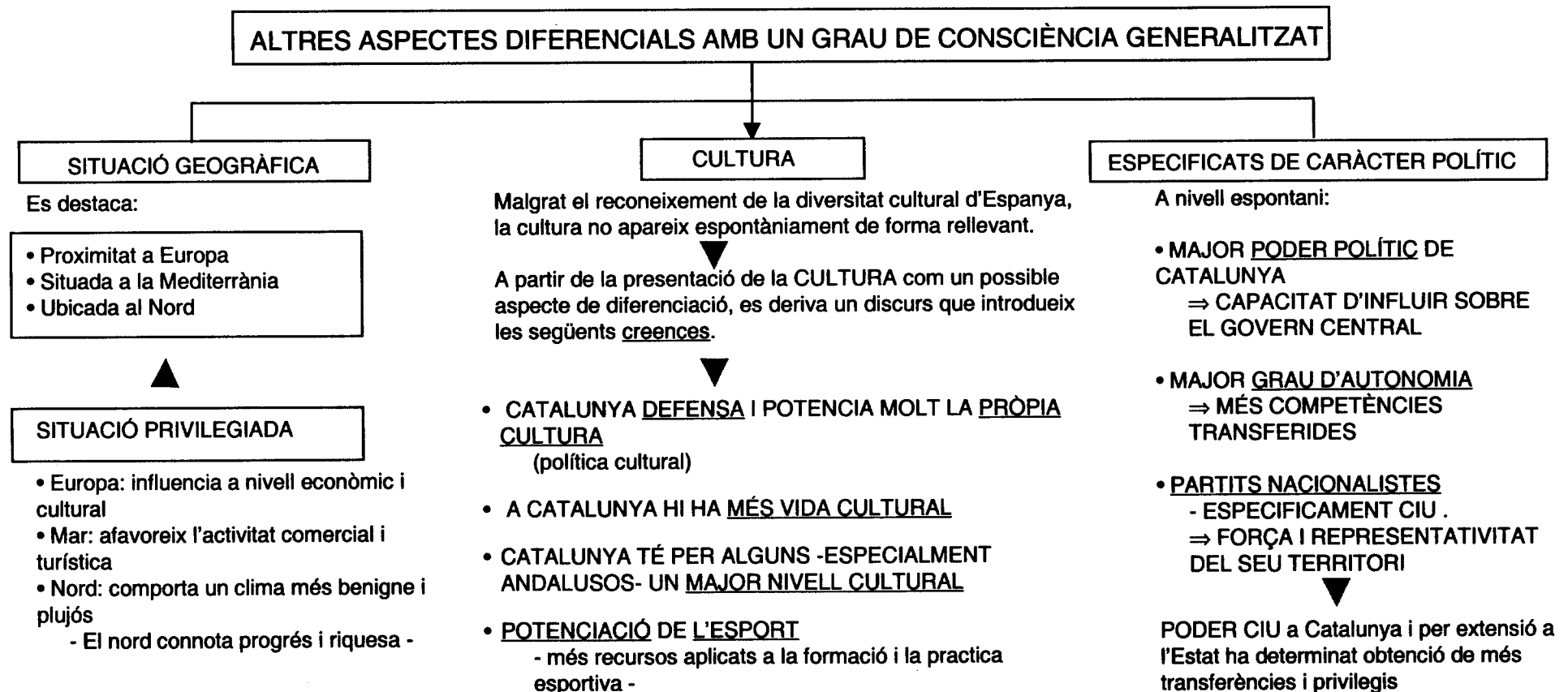
ESTRUCTURA ECONÒMICA

CATALUNYA GAUDEIX D'UNA MAJOR PROSPERITAT I RIQUESA ECONÒMICA QUE LA RESTA DEL TERRITORI ESPANYOL

FACTORS I CONSEQÜÈNCIES DE LA FAVORABLE SITUACIÓ ECONÒMICA

4.1- DIFERÈNCIES PERCEBUES ENTRE CATALUNYA I ESPANYA PER PART DELS ESPANYOLS (5)

4.1- DIFERÈNCIES PERCEBUES ENTRE CATALUNYA I ESPANYA PER PART DELS ESPANYOLS (6)

LA HISTORIA ES UN ASPECTE QUE SUSCITA DESACORD COM ELEMENT PROPI I DIFERENCIADOR DE CATALUNYA VERSUS ESPANYA

- (No apareix gairebé a nivell espontani. Referències aïllades a caràcter independent i evolució socio-econòmica)

A NIVELL SUGGERIT S'ASSEGURA QUE:

LA HISTORIA ES COMÚ A TOTS ELS TERRITORIS

DESPRÈS DELS REIS CATÒLICS
LA HISTORIA ES COMÚ

En sentit contrari

ELS CATALANS DEFENSEN QUE LA SEVA
HISTORIA ES DIFERENT

En el seu afany de
buscar diferències

B) ÀMBIT CATALÀ

Així com a les reunions realitzades a Espanya, els catalans assenyalen com a **principals diferències** entre Catalunya i Espanya:

- La llengua
- La manera de ser del poble català
- L'estructura econòmica

En segon lloc, es mencionen altres **diferències** com són la situació geogràfica, la història, la cultura i la política.

- **La llengua.**

El fet de que Catalunya tingui una **llengua pròpia** es perfila, pel conjunt dels grups realitzats amb catalans, com una de les diferències més **evidents** entre Catalunya i Espanya.

Malgrat aquesta percepció general es detecta que mentre per alguns aquesta diferència és simplement “la més obvia”, per uns altres es configura com la principal.

“...la llengua, aquesta és la principal diferència...”

“...como diferencia, lo más evidente es el idioma...”

En aquest sentit, apunten que és la que més **allunya** Catalunya d'Espanya –abordarem la qüestió lingüística i significació del català com a factor d'antagonisme als capítols 6 i 7 del present document-.

□ **La manera de ser.**

Es configura com una de les principals diferències percebudes entre Catalunya i Espanya. En aquest sentit, s'atribueixen tot un seguit de característiques pròpies i diferents dels ciutadans de Catalunya respecte dels d'Espanya.

“...la forma de pensar, de ser y de vivir aquí es muy diferente...”

Tot i que a totes les reunions realitzades a Catalunya s'assenyalen **particularitats de la mentalitat, caràcter i tarannà dels catalans són els individus més joves** –20-29 anys- i, en general, els ciutadans d'ascendència no catalana els que perceben més diferències entre els catalans i els espanyols.

Encara que, com hem assenyalat anteriorment, ens centrarem al punt 5 del present informe a la imatge dels catalans (i dels espanyols), a continuació recollim els **principals aspectes mencionats**:

- A la majoria de les reunions realitzades es menciona que els catalans són els “**més europeus**”. Aquesta opinió es concreta a tot un seguit de trets que perceben propers/iguals a la manera de ser dels europeus, com són:

“...Catalunya es más europea, los catalanes somos más europeos...más modernos, más accesibles...”

- Oberts a noves idees fet que comporta una major tolerància.

“...tenim una mentalitat més oberta...”

“...espero que mai pensaré com un andalús, intentaré ser sempre tolerant...”

“...hem sigut més tolerants des de fa molts anys...amb el divorci, les parelles de fet...”

- Més moderns i cosmòpites

- Una relació amb el treball caracteritzada per la responsabilitat i la dedicació a aquesta activitat per sobre d'altres de caràcter lúdic.

"...la gente aquí trabaja más o se toma el trabajo más en serio..."

"...la manera de treballar a Catalunya és molt diferent...més responsables..."

"...la nostre sistema de treballar està a anys llum dels espanyols..."

- Oberts a noves idees fet que comporta una major tolerància.

- Menys masclistes.

"...el trato hombre-mujer es diferente, aquí estamos más evolucionados, en el resto es un trato más arcaico..."

- Es valora com una altra característica pròpia dels catalans el **tarannà dialogant, pacífic i moderat** lluny d'extremismes i actituds radicals.

"...som més pacífics, més dialogants..."

"...ens caracteritza la prudència, el seny..."

- Així mateix, consideren que els ciutadans de Catalunya són molt **emprenedors**.

- Entre els individus investigats d'ascendència no catalana s'adjudica als catalans un **caràcter tancat i reservat**, fet que contrasta amb l'apreciació dels joves de 20 a 29 anys de l'àrea metropolitana d'ascendència catalana que asseguren que els catalans són **acollidors**.

"...los catalanes son más cerrados y los españoles más abiertos...un catalán siempre es más reservado..."

- Per acabar, alguns dels participants destaquen com a tret diferenciador dels catalans el seu **sentiment nacionalista**. Respecte d'aquesta opinió apareixen dues percepcions.

- Només es senten catalans –Lleida 35-49 anys d'ascendència catalana, Barcelona 55-69 anys no nascuts a Catalunya-

"...soy de Valencia y allí se sienten, en general, españoles, en Catalunya y el País Vasco, no...sólo se sienten catalanes..."

- Primer es senten catalans i després espanyols –Àrea Metropolitana de 20-29 anys ascendència catalana-

□ **L'estructura econòmica.**

Es perfila com una de les diferències bàsiques percebudes entre Catalunya i Espanya.

- Predomina l'opinió de que Catalunya és la comunitat **més rica**.

"...aquí hi ha molta riquesa...el poder econòmic és molt important..."

Aquesta valoració positiva dona lloc a dos apreciacions, una de caire favorable i l'altre de signe més negatiu:

- A algunes de les reunions realitzades amb individus de 55 a 69 anys es destaca que la **renta per capita** dels catalans és superior a la de la resta dels espanyols.
- A més de la meitat de les reunions realitzades a Barcelona i la seva àrea metropolitana amb adults -35-49 i 55-69- es fa referència a que viure a Catalunya és **més car** que viure a cap altra comunitat.

"...aquí tot és mes car...comprar-te un pis és molt més car..."

Com a exemple d'aquest fet els individus de classe social mitja-alta, asseguren que a Catalunya es paguen més impostos que a d'altres comunitats.

"...aquí paguem molts més impostos que a la resta d'Espanya..."

La seva riquesa es considera que prové de l'**activitat industrial i comercial** concentrada al seu territori:

"...en Catalunya hay una concentración superior de actividad económica...industria, comercio..."

⇒ L'actual **grau d'industrialització** de Catalunya situa a aquesta comunitat al **primer lloc** del conjunt de les comunitats autònomes.

"...a altres llocs d'Espanya no hi ha tanta indústria com aquí..."

Aquesta situació arrenca a la Revolució Industrial –que no va donar-se a la resta d'Espanya , excepte al País Basc- i es manté als nostres dies mitjançant la constant renovació i modernització –informatització- que fan que la indústria catalana sigui **capdavantera i competitiva** a nivell internacional.

"...el primer tren es va fer a Catalunya, la Revolució Industrial...Catalunya és pionera en moltes coses..."

"...aquí al segle XVIII ja teníem indústria i a la resta d'Espanya no sabien el que era..."

"...som capdavanterers de la indústria i l'economia..."

Especialment els individus d'ascendència catalana destaquen l'**elevat percentatge de mitjanes i petites empreses** que formen el teixit industrial català.

"...aquí hi ha molta petita i mitjana empresa...moltes empreses familiars que porten el nom de la família..."

⇒ Així mateix, el **comerç** es menciona com una important font de riquesa de Catalunya, destacant la seva **activitat exportadora**.

“...som un país de comerciants...som més exportadors...”

En comparació amb Catalunya, es considera que **Espanya** basa la seva economia en altres activitats, concretament es menciona l'agricultura, la ramaderia i la pesca.

- Com a resultat de l'activitat econòmica de Catalunya els participants de Vic d'ascendència catalana de 55 a 69 anys i els joves de l'Àrea Metropolitana també d'ascendència catalana assenyalen que la **taxa d'atur** de Catalunya és la més baixa de l'Estat espanyol; fet que la diferencia de la resta de comunitats.

“...en Catalunya hay la tasa de paro más baja de toda España...”

Cal dir, que els joves de l'Àrea Metropolitana fan menció concreta de l'índex d'**ocupació femenina** a Catalunya com un altre aspecte que diferencia aquesta comunitat autònoma de la resta.

Relacionada amb l'ocupació laboral, els individus de Lleida de 35 a 49 anys d'ascendència catalana i els de Barcelona de 55 a 69 anys no nascuts a Catalunya, apunten que Catalunya ha rebut molta ma d'obra procedent de comunitats espanyoles més pobres i amb menys sortides professionals, configurant-se com una comunitat tradicional d'**immigració**.

“...aquí el proletariat era, sobretot, gent de fora Catalunya que venia aquí a treballar...”
“...sempre ha vingut molta gent de fora a treballar...”

- La **situació geogràfica** es percep com una diferència entre Catalunya i Espanya principalment entre els individus més joves que són els que més referències a aquest aspecte realitzen.

No obstant, predomina al conjunt de les reunions l'opinió de que Catalunya gaudeix d'una **situació geogràfica privilegiada** envers la resta de comunitats autònomes. Els elements que configuren aquesta apreciació són:

- La proximitat a Europa

Al llarg de totes les reunions es detecta al discurs dels participants que la proximitat geogràfica a Europa es valora com un fet diferencial de Catalunya respecte d'Espanya que ha comportat tot un seguit d'aspectes positius com són bàsicament el desenvolupament econòmic i la influència de pensament, mentalitat i manera de ser dels europeus cap als catalans.

“...tenim més mitjans perquè tenim més riquesa i tenim més riquesa perquè geogràficament tenim la sort d'estar aquí, al costat d'Europa...”
“...les idees més avançades i progressistes sempre han entrat a Espanya per Catalunya...”

- Situada a la Mediterrània

Aquest fet a més a més d'afavorir els desenvolupament econòmic de Catalunya, es considera que propicia un **clima** força benèvol tenint en compte les temperatures extremes d'altres zones no atemperades pel mar.

- Es detecta que la **història** no es perfila com un element que diferenciï Catalunya d'Espanya.

En aquest sentit trobem que:

- Només es menciona a **nivell espontani** com una diferència entre Catalunya i Espanya a 4 reunions de grups de les 12 realitzades:

- Individus de 55 a 69 anys de Vic, Lleida i Barcelona:

El grup de Vic i de Barcelona centren les diferències percebudes a la influència fenícia i europea a Catalunya. Per la seva banda, els ciutadans de Lleida situen les diferències als conflictes armats ocorreguts a Espanya als quals Catalunya no ha participat.

"...Catalunya no s'ha destacat mai per guerrera, altres regions han arreglat els problemes amb guerres..."

- Joves de 20 a 29 anys de Vic:

Es percep que històricament Catalunya ha mantingut una postura contra Espanya.

"...històricament havia estat això: Catalunya contra Espanya..."

- A nivell suggerit es donen les següents respostes:

- Cada comunitat té la seva pròpia història
- La història és comú a tota Espanya

"...veo la historia de Catalunya y la de España como un mismo tronco común..."

- Segons la interpretació es pot assegurar que la història de Catalunya és diferent o es compartida amb Espanya.

"...si quieres ver una unidad la verás, si buscas diferencias las encontrarás..."

Del recollit anteriorment es desprèn que el **coneixement** de la història és força limitat fet que comporta que no hi hagi una postura definida per part de la majoria dels participants respecte de si la història de Catalunya i Espanya són la mateixa o no i quan s'assegura que és diferent predomina la inconcreció.

- La menció a nivell espontani de la **cultura** com un àmbit que diferencia Catalunya d'Espanya només es realitza a dues reunions de les 12 realitzades, a la resta davant del suggeriment del moderador es busquen elements culturals diferents que donen lloc al següent panorama:

- Catalunya té una cultura pròpia igual que qualsevol de les comunitats que formen Espanya. La llengua ajuda a la diferenciació de la cultura catalana respecte de les altres.

“...el Ministeri de cultura no pot existir perquè Catalunya és tan àmplia de cultures...cada comunitat té la seva...”

“...aquí es ballen sardanes i a altres llocs tenen els toros...el folklore és diferent a cada lloc...”

“...cada comunidad autónoma tiene su cultura a nivel de comidas, de bailes...aquí está muy relacionada con la lengua...”

- Es considera que el nivell cultural dels catalans destaca per sobre del de la resta de ciutadans. Aquesta apreciació la realitzen bàsicament els barcelonins d'ascendència no catalana.

“...por lo menos hasta hace pocos años, el nivel cultural era muy inferior al que había aquí...”

- Es percep que Catalunya està a l'avantguarda de les diferents arts, configurant-se com un centre creatiu de noves tendències que després arriben a altres llocs.

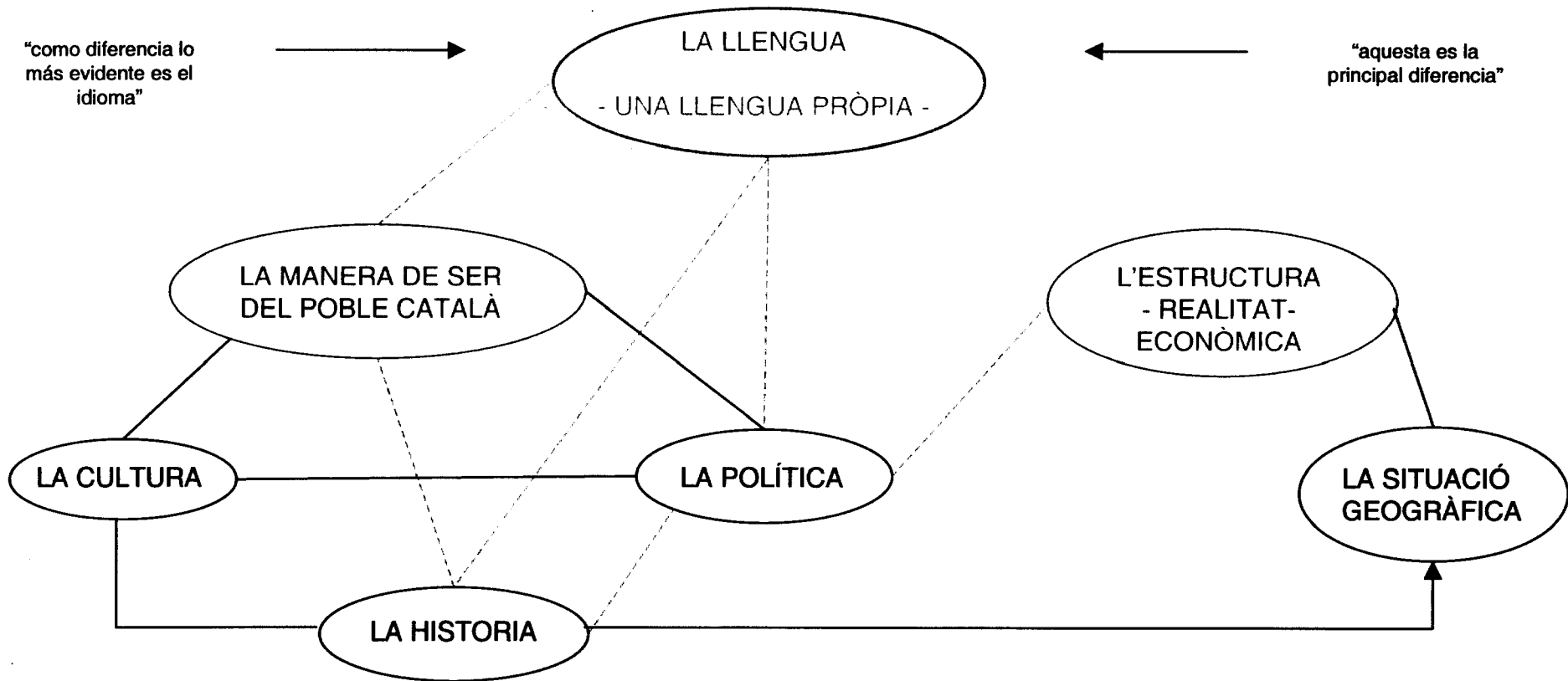
“...som molt més vanguardistes en el camp artístic...”

- Finalment, s'assenyalen puntualment diferències de **caràcter polític**. Aquestes fan referència a:
 - La diferent tendència político-ideològica predominant a Catalunya envers la major part de les comunitats autònomes espanyoles: Catalunya és “més d'esquerres” –Barcelona mitja-alta ascendència catalana de 20 a 29 anys-.

“...té un línia política diferent, més d'esquerres...”

- La relació establerta entre els diferents partits i líders polítics catalans: hi ha “més diàleg” –Vic mitja-alta ascendència catalana 55-69 anys-.

4.2- DIFERÈNCIES PERCEBUES PER PART DELS CATALANS (1)

* LA LLENGUA → ES PERCEP COM L'ELEMENT DE DIFERENCIACIÓ QUE MÉS ALLUNYA CATALUNYA D'ESPANYA EN FUNCIÓ DE LA DIMENSIÓ POLÍTICA QUE SE LI HA ATORGAT (ABORDATGE ESPECÍFIC AL PUNT 7)

4.2- DIFERÈNCIES PERCEBUES PER PART DELS CATALANS (2)

LA MANERA DE SER DELS CATALANS

"la forma de pensar, de ser y de vivir aquí es diferente"

• ELS MES JOVES I ELS CIUTADANS D'ASCENDÈNCIA NO CATALANA SON ELS QUE PERCEBEN MES DIFERÈNCIES ENTRE ELS CATALANS I LA RESTA D'ESpanyOLS

• EN GENERAL, LA RADIOGRAFIA FETA DELS CATALANS PER ELLS MATEIXOS DONA EL SEGÜENT RESULTAT:

• MES EUROPEUS

"Catalunya es mas europea, los catalanes somos mas europeos...mas modernos" ▼

- MENTALITAT MES OBERTA-MES TOLERÀNCIA
- MES MODERNS I COSMOPOLITES
- MENYS MASCLISTES
- TARANNÀ DIALOGANT, PACÍFIC I MODERAT
- CAPACITAT D'INICIATIVA (EMPREDORS)
- TANCATS I RESERVATS (ASC. NO CATALANA)
- ACOLLIDORS (JOVES)
- SENTIMENT NACIONALISTA
 - EXCLOENT (Radicals i no nascuts a Catalunya)
 - PRIORITARI (1er CATALANS, DESPRÈS ESPANYOLS)

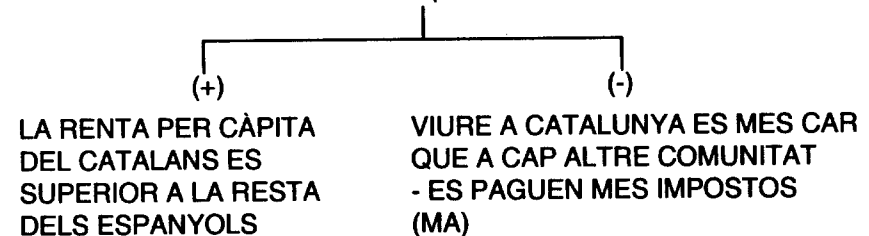
(ABORDATGE ESPECÍFIC EN PUNT 5)

L'ESTRUCTURA ECONÒMICA

- ES PERCEP CATALUNYA COM LA COMUNITAT MÉS RICA D'ESPANYA

"aquí hi ha molta riquesa...el poder econòmic es molt important"

Com conseqüència

- LA RIQUESA I EL DESENVOLUPAMENT ECONÒMIC PROVÉ DE:

- L'ACTIVITAT INDUSTRIAL
 - Amb molta historia/tradició
 - Constant renovació i modernització
 - Elevat % de petites i mitjanes empreses
- COMERÇ → ACTIVITAT EXPORTADORA

vs

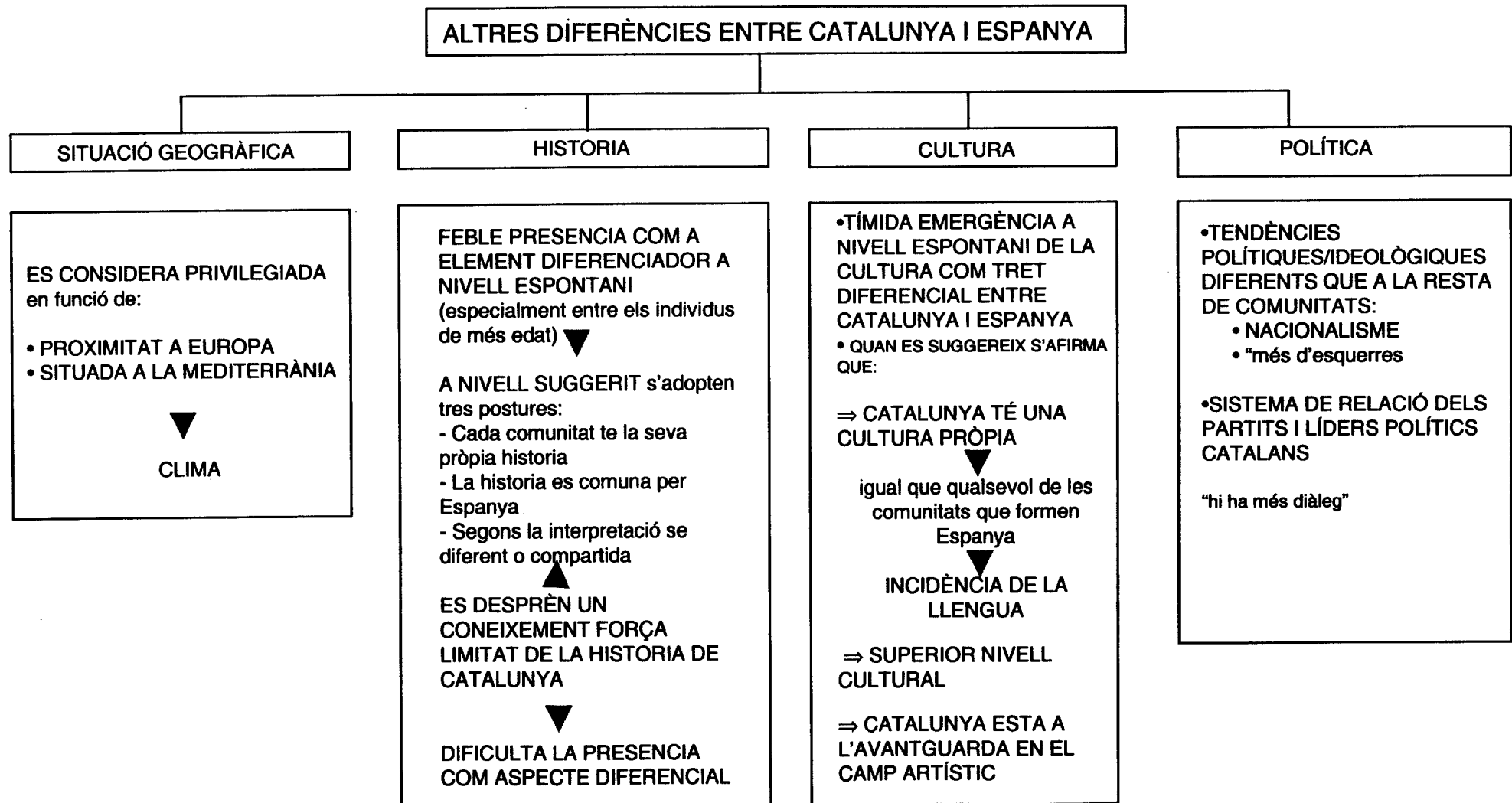
ESPANYA: AGRICULTURA RAMADERIA I PESCA
(en alguns segments subsisteix aquesta creença)

- Com conseqüència:

- TAXA D'ATUR MES BAIXA
- SUPERIOR ÍNDEX D'OcupACIÓ FEMENINA

- Reconeixement/reivindicació paper de la immigració en el desenvolupament econòmic de Catalunya

4.2- DIFERÈNCIES PERCEBUES PER PART DELS CATALANS (3)

C) COMPARATIU

- A nivell general, **coincideixen les diferències percebudes** entre Catalunya i Espanya per part d'ambdós segments estudiats –catalans i espanyols-. Aquesta coincidència es dona tant respecte als àmbits assenyalats com a generadors de diferències, com a la importància atorgada a cadascun d'ells.
 - D'aquesta forma trobem que tant la **manera de ser** com l'**estructura econòmica**, la **llengua** i la **situació geogràfica** es posicionen com les **principals diferències** percebudes entre ambdós territoris pel conjunt de la mostra.

Així mateix, l'anàlisi d'aquestes diferències és força similar a tots dos segments tot i que hi ha diferències respecte d'alguns punts que cal assenyalar:

- Els catalans es consideren més tolerants, dialogants i moderats que els espanyols als quals perceben més intransigents i amb una mentalitat més tancada.
- Els espanyols aprecien que els catalans tenen una major consciència de grup, fet que es considera ha propiciat el major progrés d'aquesta comunitat enfront la resta de les comunitats autònomes.

- Encara que a tots dos segments es percep que Catalunya és la comunitat més rica i basen aquesta major riquesa en els mateixos factors, es detecta que els espanyols atorguen molta importància al treball realitzat per la ma d'obra procedent de la resta d'Espanya com a un factor bàsic pel desenvolupament de Catalunya.
- Així mateix, paral·lelament a aquesta major riquesa a ambdós segments es menciona que la vida a Catalunya és més cara però entre els catalans es dona més importància als aspectes negatius que això comporta que entre els espanyols.
- L'existència de una llengua pròpia es configura a tots dos segments com una de les principals diferències entre ambdós territoris però els espanyols ja assenyalen altres diferències lligades a aquest fet com són la defensa del català i la seva configuració com un dels elements bàsics de la identitat dels catalans.

Aquests aspectes generen **actituds** diferenciades però no es detecta gaire conflicte respecte d'aquests factors:

- ⇒ La major part dels **espanyols** manifesten respecte d'aquests aspectes un "enveja sana" i en alguns casos admiració.
- ⇒ Entre els **catalans** predomina un sentiment de sentir-se afortunats i en alguns casos cert orgull que pot arribar fins un sentiment de superioritat respecte dels espanyols.

- La **cultura** i la **història** a cap dels dos grups es configuren com a elements que de manera fonamental diferencien Catalunya d'Espanya.
 - En aquest sentit, a pocs grups dels realitzats amb els dos segments, s'assenyalen aquests dos àmbits espontàniament com a diferenciadors.
 - A nivell suggerit, les respostes afirmatives respecte de que la història i la cultura són diferents, són bastant vagues, breus i puntuals i a tots dos segments alguns dels participants consideren que la història és comú i que cada comunitat té la seva cultura.
- Finalment, cal assenyalar que a tots dos segments estudiats es menciona puntualment a nivell espontani la **política** com un aspecte que diferencia Catalunya d'Espanya.

No obstant, el caràcter de les diferències citades és força diferent:

- Els catalans comenten diferències ideològico-polítiques dels catalans i un tret diferencial propi de la vida política catalana com és el major diàleg entre els partits.

Els que fan aquests comentaris mostren un cert sentiment d'orgull.

- Per la seva banda, els factors assenyalats pels espanyols denoten ja sigui un sentiment d'enveja o bé un sentiment de greuge ja que en general s'opina que CiU, gràcies al seu poder dins de Catalunya que també es trasllada a nivell estatal, ha aconseguit més transferències i "privilegis" per Catalunya ja que els darrers governs centrals –del PSOE i el PP- han necessitat del seu recolzament.

5- IMATGE DELS ESPANYOLS I DEL CATALANS

5. IMATGE DELS ESPANYOLS I DELS CATALANS

5.1. IMATGE DELS ESPANYOLS

A) ÀMBIT ESPANYA

- Cal assenyalar que a diversos grups dels realitzats a Espanya –especialment a aquells formats per individus de 35 a 49 anys- apareix una certa dificultat a l'hora de definir un perfil d'espanyol ja que consideren que no hi ha un perfil únic.

“...¿qué es español?... hay gallegos, vascos, valencianos, etc... cada uno es de una manera, no se puede definir...”

“...el perfil es más de uno porque no es lo mismo un vasco que un andaluz o un extremeño...”

Així mateix, s'assegura que els ciutadans de cadascuna de les comunitats espanyoles tenen les seves particularitats i trets diferencials; aquest fet provoca certa resistència a configurar un arquetip d'espanyol que agreuja en gran part la negativa a contraposar els catalans amb els espanyols.

- Del discurs realitzat pels diferents grups d'edat, classe social i lloc de residència podem extreure **tres aspectes bàsics positius** per resumir la **imatge** dels espanyols:
 - El **caràcter alegre** es perfila com una de les característiques generals dels espanyols. A tots el segments d'edat estudiats es considera que els espanyols són alegres i que aquest tret els diferencia de la majoria de la resta d'uropeus.

"...la alegría que tenemos los españoles no la tiene nadie..."

"...somos de carácter alegre quizá por nuestro clima..."

A aquesta característica s'afegeixen altres que la perfilen i complementen. El conjunt format per tots els trets recollits a continuació té un marcat caire **positiu**:

- Extrovertits
- Graciosos
- Divertits
- Jovials
- Molt parladors

- Es considera que els espanyols són un **poble obert i acollidor**, que aconseguix que la gent que visita i/o ve a viure a Espanya es senti a gust.

“...hacemos que la otra persona esté cómoda...esté bien, se encuentre a gusto entre nosotros...”
“...muy abiertos hacia los demás, acogemos muy bien a todo el mundo...”
“...se desviven por el que viene de fuera...informan, ayudan...”

A més a més del **tarannà hospitalari** es mencionen altres característiques dels espanyols que incideixen en el seu esperit acollidor. Aquestes són:

- Sociables

“...nosotros somos más sociables...”

- Amables

“...para mí los españoles lo primero amables...”

- Simpàtics
- Amistosos
- Col·loquials

- Predomina la imatge de que els espanyols **saben gaudir de la vida** –“vivir la vida”- aprofitant tots els bons moments i els **plaers** que tenen al seu abast.

“...los españoles sabemos vivir la vida, disfrutar de lo que tenemos...”

“...vividores porque sabemos sacarle partido a la vida, no por sinvergüenzas...”

L'exemple més recurrent respecte d'aquest aspecte es centra en assenyalar el **caràcter “juergista”** i **“fiestero”** dels espanyols que queda palès en el seu **estil de vida** i la importància que atorguen els espanyols a la bona taula.

“...somos mucho de la fiesta...salir por la noche...siempre que podemos de juerga...”

En molts casos, es relaciona aquest caràcter i estil de vida amb les **característiques climàtiques** del territori que possibiliten viure molt al carrer, passar moltes hores fora de casa i portar una horaris diferents a la resta de països europeus.

A la major part dels comentaris es detecta que aquesta **filosofia de vida** té **connotacions positives** malgrat que en alguns casos aquest gaudir de la vida comporta una **actitud una mica irresponsable** ja que implica **no preveure ni pensar en el futur**.

“...probablemente los españoles seamos un poco viva la virgen...aunque nos pese tiene su encanto...”

En els casos en que aquesta actitud adquireix connotacions més negatives, s'afirma que els espanyols són **jugadors i malbaratadors**.

"...muy ludópatas, muy dados al juego de todo tipo...raro es encontrar un español que no juegue a algo..."

"...somos despilfarradores por naturaleza..."

- Es destaquen **altres característiques positives** de la **manera de ser** dels espanyols que podem englobar com un conjunt de **bons sentiments** dels espanyols vers els altres:

- Solidaris

"...en general los españoles somos más solidarios, ayudamos más..."

"...antes las desgracias de otros somos de los primeros que respondemos...muy solidarios..."

- Generosos

- Esplèndids

- Desinteressats

- No retorçats

- Finalment, a nivell puntual s'assenyala que els espanyols són **treballadors, voluntariosos i impulsius**.

"...somos impulsivos...con mucho genio, cuando lo sacamos, lo sacamos..."

- Tot i que la imatge dels espanyols és bàsicament positiva també assenyalen tot un seguit **d'aspectes desfavorables**.

Cal mencionar que els participants que mostren un criteri més crític respecte de la manera de ser dels espanyols són els participants de Madrid de 35 a 49 anys de classe social mitja-mitja.

- El principal defecte dels espanyols és l'**enveja**.

"...el peor pecado que tenemos es la envidia..."

Paral·lelament a aquest sentiment negatiu s'assenyala que tradicionalment els espanyols **han valorat molt poc lo propi**, considerant real el fet de que és molt difícil que un espanyol triomfi a Espanya i que sempre s'espera al reconeixement exterior per començar a apreciar-lo tendint més a la **crítica** i el **menyspreu**.

"...echamos mucho por tierra lo propio...muy autocríticos..."

- Així mateix, es considera que els espanyols acostumen a practicar molt la **xafarderia** valorant aquest costum com a negatiu i nociu.

“...este es el país del cotilleo...siempre pensamos en el que dirán y en lo que hacen los demás...”

- S'aprecia que els espanyols pateixen d'un **excessiu sentit del ridícul** que actua moltes vegades com a fre al desenvolupament total de les seves capacitats.
- Comparant la forma de comportar-se dels espanyols amb la de la resta d'europaus i persones d'altres nacionalitats, es destaca que són **molt escandalosos**.

“...hablamos muy alto, allí donde vamos se nos reconoce por el jaleo que armamos...”

Es detecta que els individus que mencionen aquest fet senten certa vergonya ja que són conscients de que es reconeix a un grup d'espanyols pel xivarri que fan i que a altres països això és considerat una manca d'educació.

- Per últim, alguns dels participants perceben que la majoria dels espanyols es caracteritzen per una **ideologia conservadora**. S'aprecia que aquesta ideologia adquireix connotacions negatives quan es concreta en certs aspectes negatius com és el **masclisme**.

“...nos seguimos escandalizando por cosas superadas en el resto de Europa...conservadores de pensamiento...”

- Com a **personatges representatius** del perfil d'espanyol es mencionen:

- A nivell espontani:

Pedro Almodóvar i Antonio Banderas pels participants més joves i els adults de 35 a 49 anys i el **Rei** pels participants de 35 a 49 anys i els més grans.

"...ahora mismo te diría Almodóvar...es trabajador, con genio, abierto y creo que un poco cotilla y envidioso..."

"...Antonio Banderas es conocido internacionalmente...es vividor, le gusta comer, es simpático y abierto..."

"...el Rey...es muy abierto, muy asequible y simpático y muy vividor..."

Es considera que aquestes dues persones reuneixen gran part dels trets de la manera de ser dels espanyols -extrovertits, simpàtics i oberts, saben gaudir de la vida i divertir-se- i a la vegada donen a nivell internacional la imatge de la nova Espanya i dels seus ciutadans –treballadors, moderns -.

- A nivell suggerit:

El personatge que a nivell general es configura com el més representatiu dels espanyols és **Matías Prats**, a més a més, cal afegir que aquest periodista és ben valorat per la major part dels participants.

Destaquen també Penélope Cruz, Raúl González i Alejandro Sanz com a prototip de la joventut espanyola que reuneix característiques del caràcter espanyol però sense la imatge de l'Espanya tòpica de "pandereta".

"...Penélope Cruz sobre todo representa la imagen de la nueva España, de la juventud española más preparada, más moderna..."

En aquest sentit, Rocío Jurado representa la imatge tòpica dels espanyols.

5.1- IMATGE DELS ESPANYOLS (1)

ELS ESPANYOLS MANIFESTEN CERTA DIFICULTAT I RESISTÈNCIA A L'HORA DE DEFINIR EL PROTOTIP REPRESENTATIU D'ESPANYOL

- REAFIRMACIÓ DE LA DIVERSITAT I PLURALITAT D'ESPANYA

Els ciutadans de cada comunitat tenen la seva pròpia manera de ser, que els caracteritza i diferencia de la resta d'espanyols

"el perfil es más de uno, porque no es lo mismo un vasco, que un andaluz o un extremeño"

PREDOMINI DELS TRETS POSITIUS SOBRE ELS NEGATIUS EN LA IMATGE DELS ESPANYOLS

CARACTERÍSTIQUES POSITIUES

• **CARÀCTER ALEGRE:** extrovertits, graciosos, divertits, jovials, parladors

"...la alegría que tenemos los españoles no la tiene nadie..."

• **TARANNÀ HOSPITALARI, OBERT I ACOLLIDOR:** Sociables, amables, simpàtics, amistosos, col·loquials

• **SABEN GAUDIR DE LA VIDA:** "juergistas", "fiesteros"
"los españoles sabemos vivir la vida, disfrutar de lo que tenemos"
ESTIL DE VIDA RELAXAT

- SOLIDARIS, GENEROSOS, ESPLÈNDIDS, DESINTERESSATS, NO RETORÇATS
- TREBALLADORS
- VOLUNTARIOSOS
- IMPULSIUS

CARACTERÍSTIQUES NEGATIUES

• **ENVEJOSOS**

"el peor pecado que tenemos es la envidia"

• **TENDÈNCIA A MENYSPREAR LO PROPI**

• **XAFARDERS**

• **EXCESSIU SENTIT DEL RIDÍCUL**

• **ESCANDALOSOS**

- **IDEOLOGIA CONSERVADORA:** masclistes, poc avançats

"nos seguimos escandalizando por cosas superadas en el resto de Europa"

POT COMPORTAR UNA ACTITUD IRRESPONSABLE DAVANT LA VIDA: NO PREVEURE NI PENSAR EN EL FUTUR

- malbaratadors
- jugadors

5.1- IMATGE DELS ESPANYOLS (2)

PERSONATGES ASSOCIATS ESPONTÀNIAMENT AL PERFIL D'ESPANYOL SEGONS ELS ESPANYOLS

- MAJORITÀRIAMENT S'ASSENYALA A:

PEDRO ALMODOVAR

"es un trabajador, con genio, abierto y creo que un poco cotilla y envidioso"

ANTONIO BANDERAS

"es vividor, le gusta comer, es simpatico y abierto"

AMBDÓS PERSONATGES PRESENTEN UN ALT PERCENTATGE DELS TRETS CARACTERÍSTICS ATRIBUÏTS ALS ESPANYOLS, A MÉS A MÉS DE COMPTAR AMB ÈXIT I RECONeixEMENT INTERNACIONAL

- A NIVELL MES MINORITARI EL ADULTS MENCIONEN

EL REI

"es muy abierto, muy asequible y simpatico y muy vividor"

REPRESENTATIVITAT DELS PERSONATGES SUGGERITS (En base a bateria de fotografies)

- EN GENERAL MATIES PRATS ES EL PERSONATGE QUE MILLOR RESPON A L'EXPECTATIVA D'ESPANYOL I QUE GENERA UN ALT GRAU D'IDENTIFICACIÓ:

REPRESENTEN LA IMATGE DE LA NOVA/JOVE ESPANYA:

PENELOPE CRUZ
RAUL GONZALEZ
ALEJANDRO SANZ

ENCAIXA AMB LA IMATGE TÒPICA, DE "PANDERETA", DELS ESPANYOLS D'ABANS: ROCIO JURADO

B) ÀMBIT CATALUNYA

- Prèviament a l'anàlisi de la imatge dels espanyols per part dels catalans, cal assenyalar que a quasi bé la meitat dels grups realitzats –principalment en aquells formats per individus de 55 a 69 anys i 35 a 49 anys d'ascendència catalana- s'assegura que **no hi ha un perfil únic espanyol**.

“...hi ha molts espanyols diferents... hi ha molta varietat de formes de ser... cada comunitat té la seva... no hi ha un perfil únic...”

“...no hi ha un prototip... un madrileny no es representatiu, ni els andalusos són representatius de tota Espanya...”

“...en cada comunidad la gente tiene su mentalidad y forma de ser...”

“...no hi ha espanyols, hi ha gallecs, vascos... no hi ha un prototip d'espanyol...”

Es considera que els ciutadans de cadascuna de les comunitats tenen la seva pròpia manera de ser que els diferencia de la resta. Es detecta que aquesta puntualització respon al rebuig per part d'aquests individus de considerar que només els catalans són diferents i que la resta de pobles d'Espanya formen un grup homogeni.

- A l'hora de definir la imatge dels espanyols es destaca des d'un primer moment la seva **postura davant la vida**. S'assegura que els espanyols **viuen/gaudeixen més de la vida**.

“...més vividors, es preocupen menys i disfruten més...”

- Aquesta postura davant la vida es veu reflectida en el seu **estil i forma de vida**, caracteritzada per dedicar més temps i donar més importància a les **activitats lúdiques**.

En aquest sentit, principalment els catalans d'ascendència catalana, s'assenyalen que els espanyols són més **"juerguistas"** i **"fiesteros"**, surten més per la nit, van més freqüentment de copes amb amics i coneguts, etc.

"...viuen més de cara als bars i a les nits..."

- Aquest gaudir de la vida comporta, segons els barcelonins i residents a l'àrea metropolitana joves i adults, una **actitud més despreocupada**. És a dir, consideren que els **espanyols viuen més el moment sense pensar gaire en el futur** i prenent-se els imprevistos i canvis amb **calma i tranquil·litat**, d'una forma més relaxada.

"...és un vividor, viu més al dia i no pensen si el dia de demà menjarà o no..."

"...viuen més al dia, no es preocupen tant pel futur..."

- Un altre dels trets característics apuntats respecte dels espanyols és el seu **caràcter obert**.

"...els espanyols són més oberts...de seguida et parlen i et tutegen..."

S'acompanya aquest caràcter d'altres adjectius que configuren una imatge positiva dels espanyols respecte de la seva qualitat per fer sentir a gust i integrats als visitants:

- Extravertits
- Acollidors
- Càlids

"...són més càlids i més carinyosos..."

- Es descriu com a **alegre** la manera de ser dels espanyols, bàsicament entre els individus més joves investigats—20-29 anys -.

Afegeixen al caràcter alegre altres trets positius com són:

- Divertits
- Simpàtics

- Senzills
- Espontanis
- Com a **aspectes negatius** els individus més joves de Barcelona i la seva àrea metropolitana mencionen dos:
 - La **mentalitat tancada** i “antiga” predominant entre els espanyols.

“...a llocs d’Espanya són molt tancats de mentalitat i no veuen més enllà de lo que ells creuen...”
“...són com més antics, estan més estancats...”
 - El **tarannà conformista** i poc lluitador.

“...es conformen més fàcilment amb les coses...”

- Com a **personatges representatius** del perfil d'espanyol, cal assenyalar que a nivell espontani, hi ha una **gran dispersió** de mencions però gairebé tots pertanyen al món del cinema i/o de la televisió o de la cançó.

Entre la gran quantitat de personatges mencionats destaquen, amb vàries mencions als grups formats per la gent de 20 a 29 anys i per aquells formats per individus de 55 a 69 anys, els següents:

Antonio Banderas, Bertín Osborne i Ana Obregón, tots tres considerats simpàtics, oberts i "juerguistas".

"...tiene la alegría de vivir de los españoles y es simpático..."

A nivell suggerit Matías Prats es perfila com el personatge més representatiu de la manera de ser dels espanyols –especialment entre els individus més grans -.

En segon lloc es posicionen Penélope Cruz i Alejandro Sanz, considerant que la primera és el prototip de les noves generacions espanyoles i en canvi el segon s'adequa més a la manera de ser dels espanyols més típics.

"...en aquests moments hi ha una altra Espanya que està emergent que és més treballadora, més seriosa, més moderna que mira més cap a Europa..."

"...representen aquesta nova Espanya amb la seva imatge més moderna..."

Rocío Jurado, es considera que dona la imatge de l'Espanya més rància i folklòrica.

"...representa l'Espanya rància que hem retratat al principi...és la típica folklòrica..."

5.1- IMATGE DELS ESPANYOLS (3)

- ELS CATALANS AFIRMEN QUE NO HI HA UN PERFIL ÚNIC D'ESpanyOL
"no hi ha espanyols, hi ha gallecs, bascos...no hi ha prototip d'espanyol"

ESPANYA ES HETEROGÈNIA, DIVERSA I PLURAL

DESCRIPCIÓ DEL PERFIL

TRETS POSITIUS

TRETS NEGATIUS

- FILOSOFIA DE LA VIDA: VIURE I GAUDIR
"...més vividors, es preocupen menys i disfruten més..."

AQUESTA POSTURA DAVANT LA VIDA ES VEU REFLECTIDA EN:

- ESTIL I FORMA DE VIDA
- ACTITUD MÉS DESPREOCUPADA
- NO PENSAR GAIRE EN EL FUTUR
- GAUDIR EL MOMENT
- CALMA I TRANQUIL·LITAT DAVANT CANVIS IMPREVISTOS

- CARÀCTER OBERT: FA QUE LA GENT ES SENTI A GUST
"son mes oberts...de seguida et parlen i et tutegen"

- EXTROVERTITS
- ACOLLIDORS
- CÀLIDS

- ALEGRES: DIVERTITS, SIMPÀTICS, SENZILLS, ESPONTANIS

SEGONS ELS JOVES:

- MENTALITAT TANCADA I "ANTIGA"
- ACTITUD CONFORMISTA I POC LLUITADORA
"es conformen més fàcilment amb les coses"

ELS CATALANS ADULTS D'ASCENDÈNCIA NO CATALANA MANIFESTEN DIFICULTATS A L'HORA DE DESCRIBRE UN PERFIL TIPUS D'ESpanyOL

5.1- IMATGE DELS ESPANYOLS (4)

PERSONATGES ASSOCIATS ESPONTÀNIAMENT AL PERFIL TIPUS D'ESPANYOL
SEGONS ELS CATALANS

- MENCIO MAJORITÀRIA DE PERSONES DEL MON DE L'ESPECTACLE - CINEMA, TELEVISIÓ, CANÇÓ:

ANTONIO BANDERAS
BERTIN OSBORNE
"tiene la alegria de vivir de los españoles y es simpatico"
ANA OBREGON

RESPONEN AL CARÀCTER ALEGRE I OBERT ADJUDICAT ALS ESPANYOLS
ES CONSIDERA QUE SABEN GAUDIR DE LA VIDA

REPRESENTATIVITAT DELS PERSONATGES SUGGERITS (En base a bateria de fotografies)

- MATIES PRATS I ALEJANDRO SANZ ENCAIXEN AMB ELS TRETS DEFINITS COM A CARACTERÍSTIQUES DEL PROTOTIP D'ESPANYOL EN UNA DIMENSIÓ AMABLE (projecció d'expectativa):
- PENELOPE CRUZ REPRESENTA LA MANERA DE SER DE LES NOVES GENERACIONS D'ESPANYOLS
"en aquests moments hi ha una altre Espanya que està emergent que és més treballadora, més seriosa, més moderna, que mira cap a Europa"
- ROCIO JURADO ÉS REPRESENTATIVA DE L'ESPANYA "RANCIA", DE MENTALITAT TANCADA
"representa l'Espanya rànica que hem retratat al principi"

C) COMPARATIU

- A nivell general la **imatge dels espanyols** descrita a les reunions realitzades a Espanya **coincideix força** - en lo substancial- amb la dibuixada a les reunions portades a terme a Catalunya.

Concretament tots dos segments assenyalen les següents característiques bàsiques:

- Caràcter alegre
- Manera de ser oberta
- Postura de gaudir la vida

A ambdós segments aquests trets tenen principalment connotacions positives malgrat que respecte de la actitud de gaudir de la vida s'assenyala que comporta, fins a cert punt, **despreocupar-se del futur**.

- Respecte dels **aspectes negatius** dels espanyols, cal destacar que es mencionen molts pocs als dos segments estudiats i que només coincideixen respecte de la **mentalitat/ideologia tancada i més conservadora**.
- Finalment, destaca la imatge de **solidaris i generosos** que atribueixen als espanyols els participants a les reunions realitzades a Espanya, mentre que els individus investigats a Catalunya no fan referència en cap moment a aquest aspecte.

5.2. IMATGE DELS CATALANS

A) ÀMBIT ESPANYA

- A gairebé totes les reunions realitzades s'assegura que els catalans són "**muy suyos**". Aquesta afirmació resumeix la percepció de que els catalans sempre prioritzen lo seu - interessos, llengua, cultura, etc.-, davant qualsevol altra factor a tenir en compte.

"...defienden lo suyo por encima de todo..."

"...son muy suyos...son ellos primero, segundo ellos y después los demás..."

"...tienen preferencia por todo y por todos los que son catalanes..."

Aquesta percepció generalitzada genera **diferents valoracions** que van des d'un fort rebuig fins a l'admiració passant per la comprensió i la indiferència. A continuació recollim les postures més oposades i l'argumentació de les mateixes:

- Valoren **positivament** aquest fet aquells individus que consideren que prioritzar lo seu es materialitza en tenir cura i preocupar-se de lo propi, valorant-lo i potenciant-lo.

En aquests casos, es detecta **admiració** i cert **desig** de que a la comunitat a la que pertanyen **es faci el mateix**.

“...defienden lo suyo por encima de todo y hay que admirarlos, los valencianos no somos así...”

“...me admira la defensa que hacen de su comunidad...nosotros no luchamos por nuestros intereses...ellos, eso lo tienen muy en cuenta...”

- **Rebutgen** aquesta actitud percebuda aquells individus que aprecien que prioritzar lo propi implica:

- Menyspreu envers lo aliè.

“...son muy suyos y lo suyo lo cuidan y lo valoran, lo de los demás es cosa a parte...”

- Tancar-se en sí mateixos i posar barreres als altres.

“...son muy de ellos, muy suyos...cerrados y se cierran...”

- Comportaments egoistes pensant només en lo propi i el seu profit sense tenir en compte les necessitats dels altres.

“...van muy a la suya, no se paran a pensar en los otros...”

Molt lligada a la percepció anterior apareix el **sentiment nacionalista** atribuït als catalans. Encara que s'afirma que no tots els catalans són nacionalistes predomina la percepció de que sí ho són la gran majoria.

El **nacionalisme** portat a l'extrem –**separatisme**- és valorat negativament mentre que el **catalanisme** no es valora tant negativament.

“...lo peor es su sentimiento nacionalista y separatista...”

“...no aguanto ese nacionalismo paleta que tienen los catalanes con el rollo del separatismo y el nacionalismo que está ya trasnochado...”

“...el catalán es más nacionalista que el andaluz...”

En aquest sentit, mentre que s'accepta fins a cert punt que els catalans es sentin primer catalans i després espanyols, es rebutja que només es sentin catalans.

Es considera que el **catalanisme** –nacionalisme moderat- potencia la **idea de grup** del poble català, fet considerat **positiu**.

“...tienen más la idea de grupo...aquí somos más individualistas...”

“...están más unidos que nosotros...les interesa más Cataluña en general que las pequeñas rencillas que puedan tener entre ellos...”

Principalment entre els individus de 35 a 49 anys es destaca que el poble català és **lluitador** i s'uneix per aconseguir defensar els seus interessos. Aquesta característica del poble català genera certa enveja i admiració ja que s'assegura que a les seves comunitats –Galícia, València, Andalusia i Aragó- no existeix aquesta unió per lluitar pels interessos comuns i per lo tant no s'aconsegueixen objectius importants.

“...la gente de ahí, el pueblo catalán si quiere algo va a por ello y lucha...”

“...ellos se juntan, pelean, luchan...en el resto de España se protesta por detrás...”

“...como pueblo, si quieren algo van a por ello y luchan...”

- ▣ Al conjunt de les reunions realitzades s'adjudica als catalans un **posat prepotent i/o massa orgullós** que genera antipatia.

“...vienen aquí con su aire de “soy superior”...se sienten inmensamente superiores y eso molesta...”

“...están muy orgullosos de ser catalanes...se sienten superiores, eso quizá les haga antipáticos...”

“...se les ve muy prepotentes...personalmente no los puedo ver...te miran por encima del hombro...”

En aquesta línia, és corrent considerar que els **catalans es senten/creuen superiors**, són **creguts, envenits** i es comporten de tal manera que es fa evident aquest sentiment de superioritat.

“...siempre te recuerdan que ellos son superiores...”

“...son un poco creídos y prepotentes...les pierde un pelín la prepotencia...”

Bàsicament pels madrilenys aquesta actitud amaga un sentiment d'inferioritat mentre que per la resta és realment el reflex d'un complex de superioritat respecte dels espanyols.

"...quieren dar una imagen de ser superiores y realmente lo que tienen es un complejo de inferioridad tremendo..."

- En contraposició al caràcter obert dels espanyols s'afirma que els catalans són més **tancats**.

"...son distintos, más cerrados..."

"...son más reservados, más cerrados..."

Aquest tancament percebut com a característica de la manera de ser dels catalans, és el resultat de la suma d'altres trets com són:

- La introversió

"...son introvertidos, no dan pie a establecer conversaciones..."

- La seriositat

"...no se puede negar que son más serios...menos divertidos..."

- La fredor
- El caràcter distant i sec

“...son un poquito serios y secos...más distantes...”

- ▣ La relació i el comportament dels catalans respecte de la feina també és percep com un tret característic.

“...para ellos es sagrado el trabajo...no diría que son más trabajadores pero sí que trabajan mejor...”

“...se dedican más al trabajo...los empleados toman la empresa como suya...”

“...son más serios en su trabajo...nosotros trabajamos mucho pero a lo mejor exigimos menos...”

- En general, es considera que els catalans són els **més treballadors i emprenedors** en l'àmbit de l'activitat laboral.

“...tienen fama de trabajadores...trabajan muy bien, son muy serios en el trabajo...”

“...son gente con iniciativa...”

- Així mateix, es destaca l'**alt grau de responsabilitat, formalitat i seriositat** del que fan gala els catalans a l'hora de treballar fet que els porta a ser **molt eficaços** en la seva professió.

“...más responsables...no necesitan que alguien les controle...”

“...muy formales si dicen una cosa la cumplen...en cuestiones comerciales son muy estrictos...”

- També consideren que són **molt organitzats**, qualitat que incideix positivament a la seva eficàcia a nivell laboral.

“...son más ordenados en el trabajo, más organizados...”

- Es percep com un altre tret particular dels catalans la **importància que atorguen als diners**.

Encara que sempre es fa referència a que és un **tòpic la fama de garrepes**, sí s'assenyala que els catalans **donen més importància als diners** que els espanyols. Per alguns, aquest fet prové de la seva **major preocupació pel futur** i per uns altres d'un **esperit poc generós**.

“...lo típico que se dice de los catalanes es que son peseteros, tacaños...yo no lo creo, lo que pasa es que saben invertir el dinero con más previsión de futuro...”

“...de una pela hacen dos y en el resto de España de una pela no hacemos nada...”

“...nosotros vivimos más al día y ellos mirando siempre al futuro...”

D'aquesta manera, apareixen diferents qualificatius per descriure la relació dels catalans amb els diners que recollim a continuació:

- Estalviadors

“...más que tacaños diría ahorradores, piensan en el futuro...”

“...el catalán si le sobran cinco duros los ahorra, nosotros los gastamos...”

- “Agarrados”

“...les cuesta sacar la mano del bolsillo...un poquillo agarrados...”

- “Peseteros”

“...peseteros pero no por tacaños sino por mirar más el dinero...”

“...son muy peseteros...quizá por eso están mejor que nosotros...”

- Cobdiciosos

- Es destaquen la **constància**, la **tenacitat** i la **perseverància** com a trets característics positius de la personalitat dels ciutadans de Catalunya. Consideren que gràcies a aquestes característiques els catalans aconseguen els objectius i fites que es posen tant a nivell de col·lectiu com individual.

“...en parte son admirables por su tesón y su constancia...”

“...cuando se proponen algo lo consiguen porque tienen más tesón y más narices que nosotros...”

Així mateix, s’adjudiquen als catalans tot un seguit de característiques que fan referència a la seva **capacitat de planificar** amb èxit obres, esdeveniments, etc, tant en lo que fa referència als assumptes econòmics com de logística.

En aquest sentit, se'ls considera **bons gestors, administradors i organitzadors.**

"...en el campo económico son muy listos...saben encauzar y saben administrarse...gestionan bien lo que tienen y eso es meritorio..."

"...saben hacer trabajar a los de fuera...buenos organizadores..."

- Respecte de la manera de pensar, s'atribueix als catalans una **mentalitat més oberta** que la resta de la majoria d'espanyols.

"...una mente más abierta, políticamente más liberales...se ve por ejemplo en lo de las parejas de hecho..."

Es relaciona aquesta mentalitat més oberta amb ser **més avançats**, una major **modernitat ideològica**, una més gran **innovació** de pensament.

- Entre els **aspectes més negatius** atribuïts als catalans apareixen tot un seguit d'adjectius que fan referència a la seves formes de **relació amb els altres**:

- S'assegura que per lo general els catalans són **egoistes i poc solidaris.**

"...los veo egoístas por lo de separatistas..."

- Consideren que són **molt individualistes**, valorant aquest fet com a negatiu.
- Se'ls percep **egocèntrics** i massa centrats i pendents d'ells mateixos.

"...los catalanes se creen que son el ombligo del mundo..."

- Finalment, opinen que els catalans són **massa interessats i aprofitats**.

"...los catalanes son muy aprovechados y muy egoístas..."

"...son aprovechados e interesados al cuadrado..."

"...son gente más calculadora, interesados..."

- Com ja havíem apuntat anteriorment, predomina la imatge de que els catalans són **més cívics** que la resta d'espanyols.

En molts casos, com a exemple d'aquest major civisme es comenta la cura i neteja amb les que els catalans conserven i mantenen el seu territori.

"...son más educados y más limpios...sólo hay que ver cómo cuidan Barcelona..."

"...me han dicho que son muy limpios, muy cuidadosos con su ciudad..."

- Per últim, a continuació recollim algunes de les **característiques** percebudes dels catalans, mencionades a **nivell puntual**:

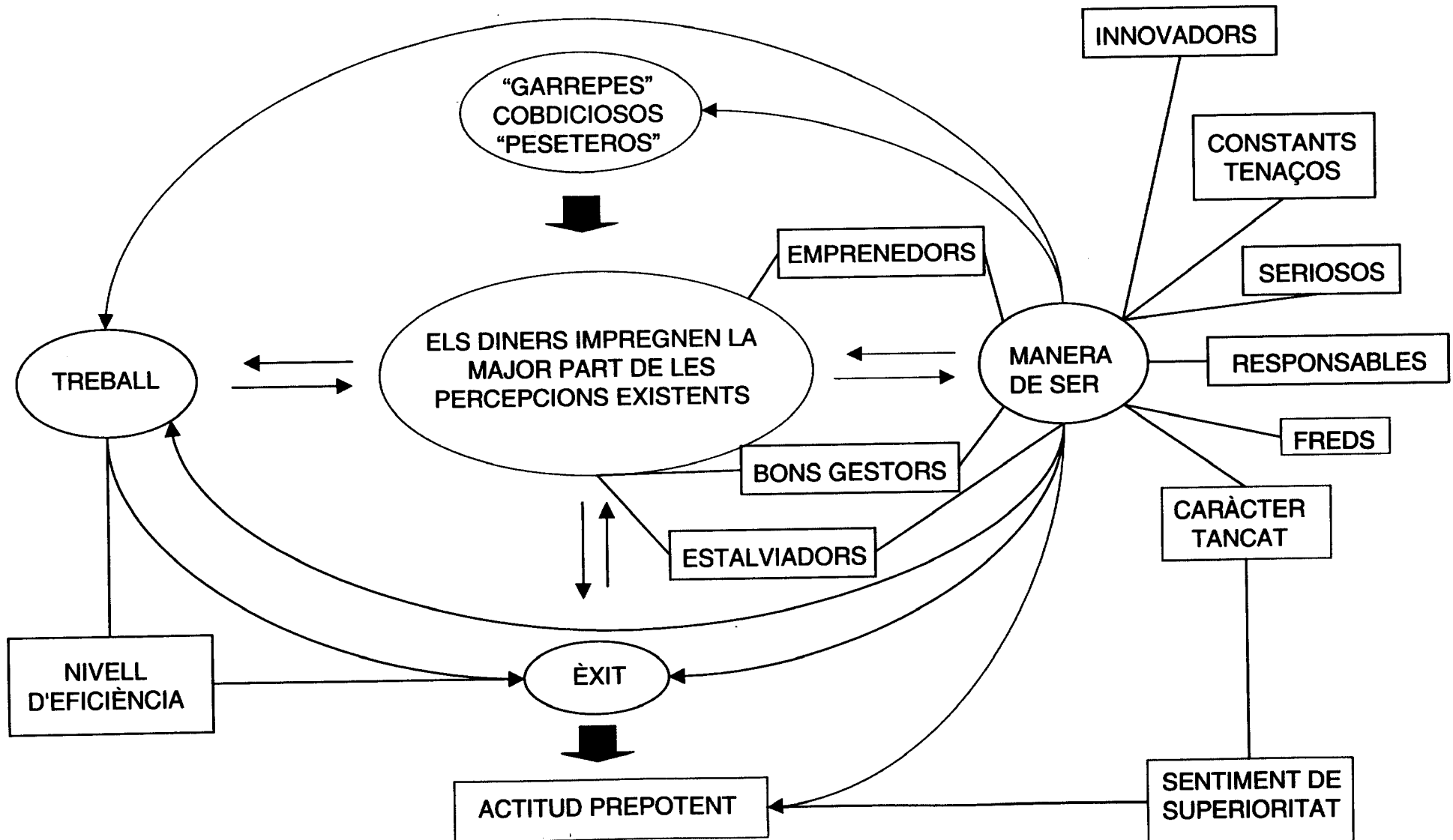
- Esperit de venedor fent servir la seva capacitat de persuasió i negociació.
- Un estil de vida més familiar i “casero”.

“...son más caseros...más estar en casa y menos en la calle...”

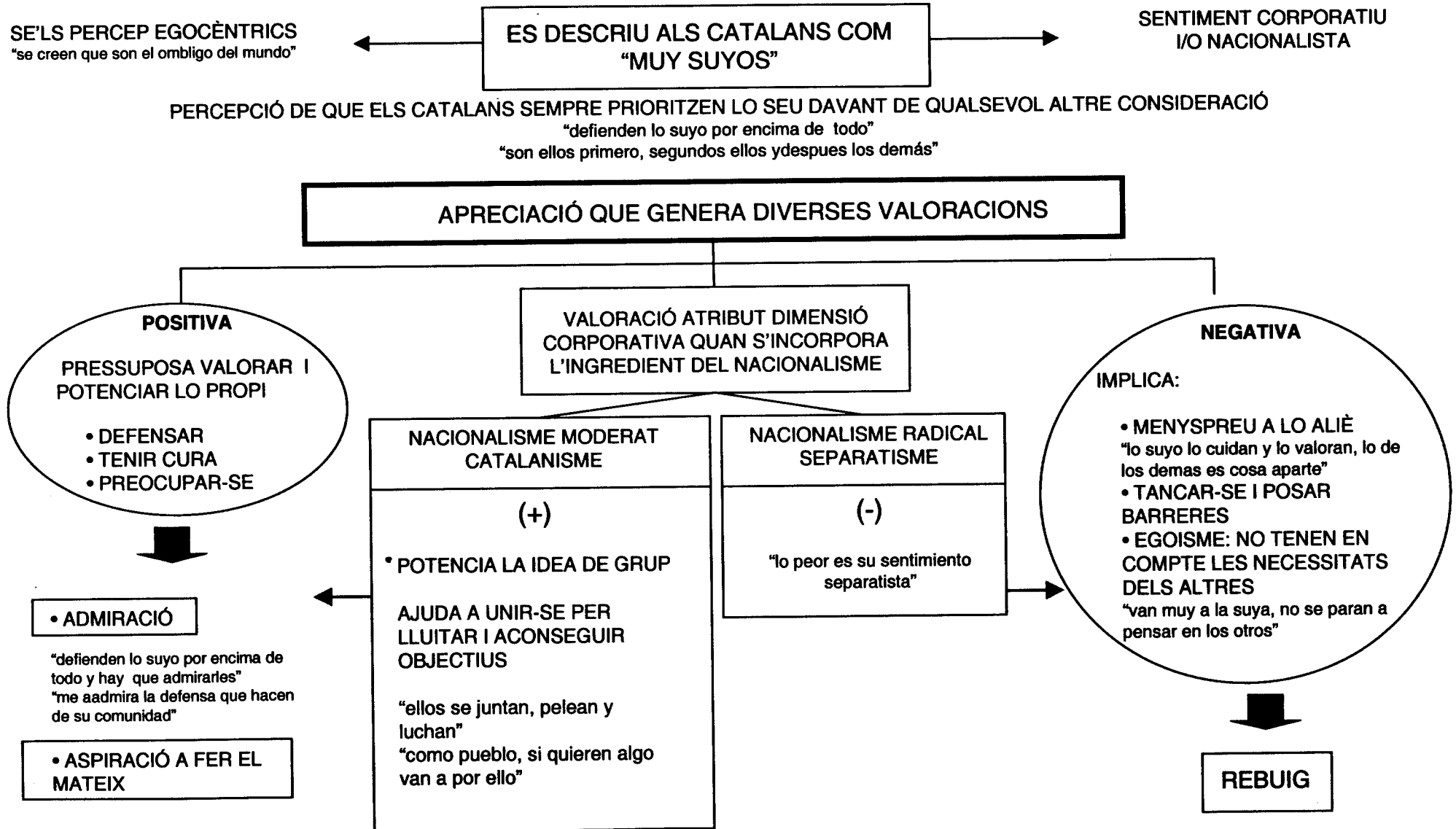
- Molt lleials com a amics.

“...leales, si tienes un amigo catalán lo tienes para toda la vida...”

5.2- IMATGE DELS CATALANS (1) (per part dels espanyols)

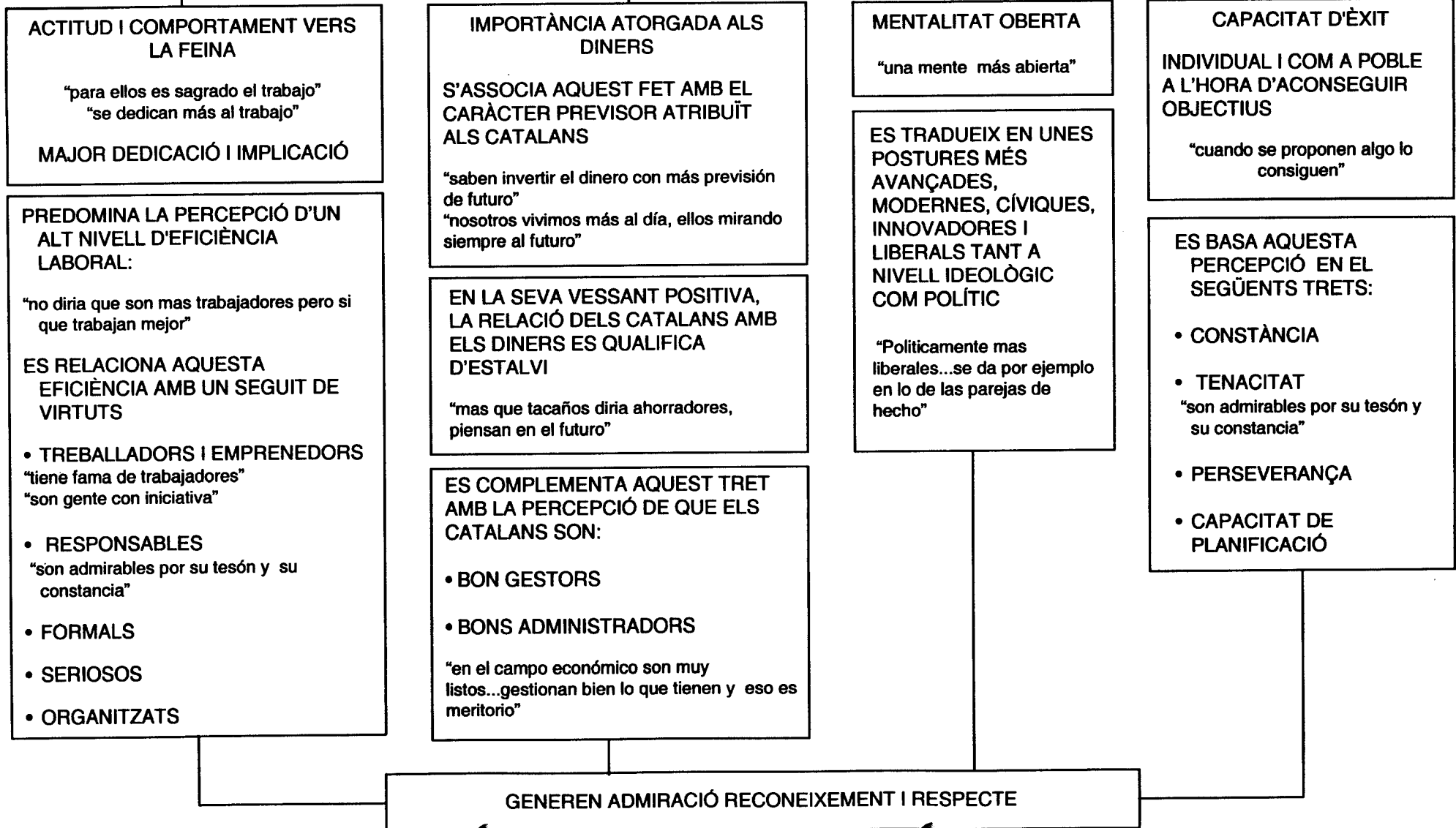

5.2- IMATGE DELS CATALANS (2) (per part dels espanyols)

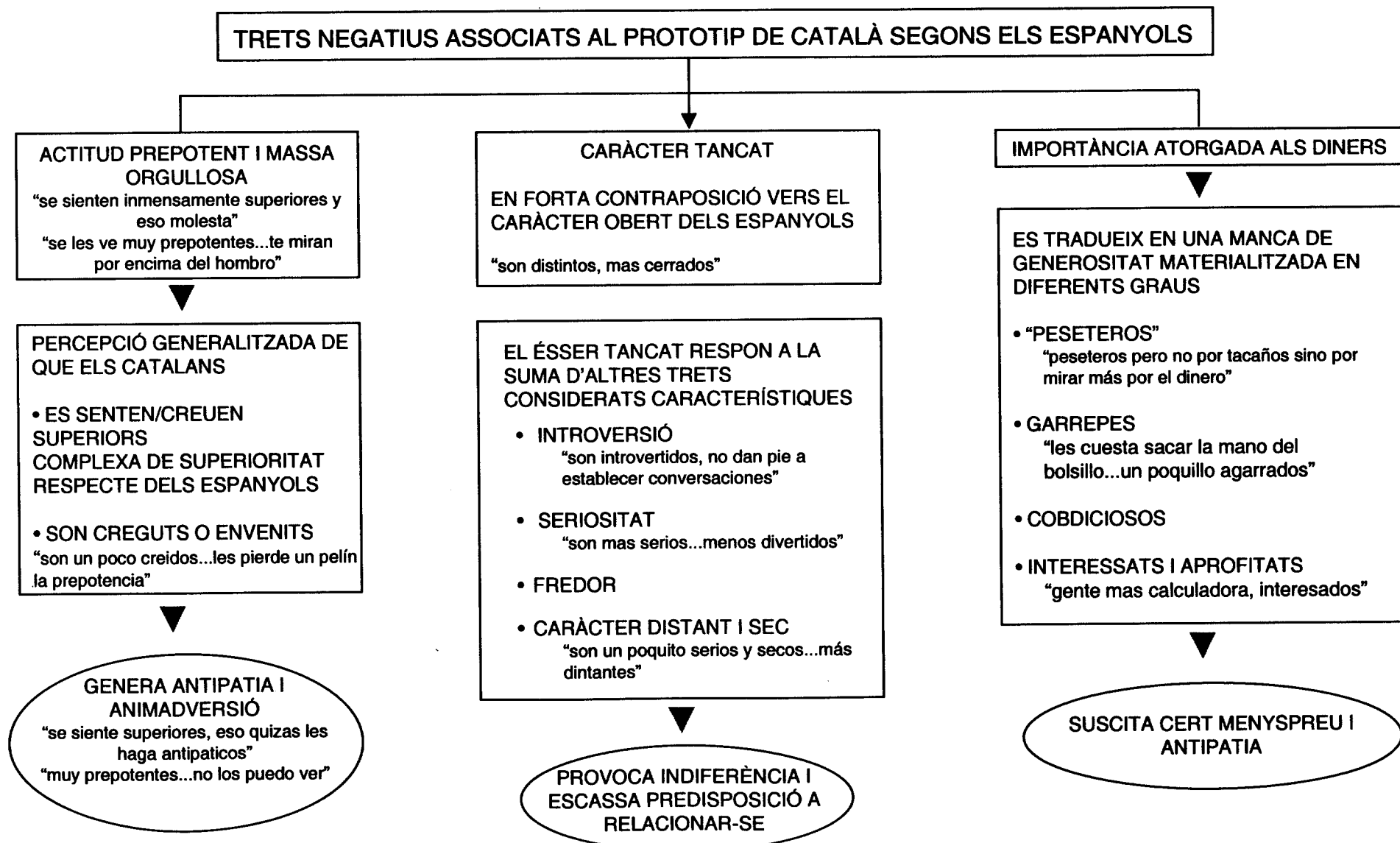

5.2- IMATGE DELS CATALANS (3)

TRETS POSITIUS ASSOCIATS AL PROTOTIP DE CATALÀ SEGONS ELS ESPANYOLS

4.1- IMATGE DELS CATALANS (4)

- Respecte dels **personatges** suggerits perquè representin el **prototip** de català, trobem el següent ordre en base al grau de representativitat que els concedeixen:

- **Jordi Pujol:**

Per la majoria de participants, tant a nivell espontani com suggerit, Pujol reuneix la major part dels trets negatius atribuïts als catalans com són: només mirar pels interessos de Catalunya, molt nacionalista, poc solidari i garrepa; però també té algunes de les característiques positives i admirables –intel·ligent, bon gestor, negociador, esperit de venedor, etc.-.

“...como buen catalán, defiende muy bien sus intereses...”

“...aunque es maravilloso para los catalanes que tenga todo eso es pesetero, prepotente, cerrado...”

“...dijo que los andaluces que había en Cataluña eran ciudadanos de tercera...luego se arrepintió pero lo dijo...esa prepotencia no es buena...”

Cal assenyalar que principalment a les reunions realitzades a Sevilla, Saragossa i La Corunya, encara que asseguraren que Pujol els hi cau malament, manifesten que tenir un polític com ell seria molt positiu per la seva comunitat.

“...para su comunidad lo hace perfecto...ya me gustaría tener a un Jordi Pujol aquí en Andalucía...”

“...todos lo querríamos para Aragón...no me gusta pero ojalá fuera de Aragón...”

▪ **Joan Manel Serrat:**

Es detecta que Serrat representa als catalans en la seva vessant més positiva ja que la majoria dels participants manifesta simpatia cap a ell.

“...no lo veo como un catalán puro...es muy tolerante y educado...”

A més a més de reunir part de les característiques adjudicades als catalans –treballador, constant, seriós– s’afirma que Serrat sempre s’ha definit com a català i ha defensat la cultura i la llengua catalana.

“...defiende su lengua...es democrático y nacionalista...serio y trabajador...”

En relació a aquest últim aspecte, tothom recorda la seva negativa a cantar en castellà a Eurovisió, aquest fet es acceptat, principalment pels participants adults més grans, ja que perceben que aquest fet va ser un símbol d’oposició a la dictadura franquista. Pels més joves, aquesta significació no hi es i valoren negativament que no cantés en castellà.

“...en mi época de joven Serrat era el más representativo de Cataluña, cuando estaba Franco...”
“...no quiso participar en Eurovisión sino cantaba en catalán...el mérito era hacerlo en aquel momento...ahora todos se apuntan al carro del nacionalismo...”

▪ **Josep Lluís Núñez:**

L'actual President del Barça genera antipatia a tots els grups realitzats a Espanya. Encara que la majoria dels participants mencionen que "no es catalán" es considera molt representatiu del perfil de català descrit ja que asseguren que presenta molts dels trets negatius que adjudiquen als catalans –prepotent, tancat, interessat, avar -.

"...todo el mundo piensa que es catalán y es vasco...pero es que tiene mogollón de las características: prepotente, interesado..."

Respecte de la **resta de personatges** no hi ha unanimitat respecte de si concorden amb la imatge de català típic ja que:

- No els coneixen gaire bé: Jaume Barberà i Susanna Grisso
- Desconeixen que són catalans: Sergio Dalma

"...como siempre canta en castellano no sabía que era catalán...parece más español..."
"...lo veo el más simpático, el menos catalán y el más español..."

- No perceben en ells l'actitud de constant defensa de Catalunya que associen als catalans: Alex Crivillé i Josep Guardiola.

"...el de la moto me cae bien, es un orgullo para España...ha salido con la bandera española y después con la catalana...se siente catalán pero no lo manifiesta como otros..."
"...no se han identificado defendiendo únicamente los intereses de Catalunya..."

Així mateix, com que no sempre parlen català ni s'autodefineixen com catalans públicament no els perceben tant típics catalans com Jordi Pujol i Serrat.

"...a Crivillé hablar en catalán lo oyes muy poquico..."

Cal assenyalar que Crivillé es perfila com el personatge català suggerit millor valorat pels espanyols.

A **nivell espontani** es citen altres personatges catalans però es detecta que més que per ajustar-se a la imatge que tenen dels catalans, són mencionats per tenir una **bona imatge**:

Montserrat Caballé, Josep Carreras; Salvador Dalí, Antoni Gaudí, Pasqual Maragall; Nicolau Casaus, Javier Sardà.

"...Casaus es amable...es un tío educado y respetuoso no como el Núñez o el peor, Gaspar..."
"...Montserrat Caballé es más aperturista, no sería la típica catalana pero si buscas un personaje catalán piensas en ella..."

5.2- IMATGE DELS CATALANS (5)

ESPONTÀNIAMENT DESTAQUEN ELS SEGÜENTS PERSONATGES COM A EMBLEMÀTICS
DE CATALUNYA

- MONTSERRAT CABALLÉ
- JOSEP CARRERAS
- SALVADOR DALÍ
- ANTONI GAUDÍ
- PASQUAL MARAGALL
- NICOLAU CASSAUS
- JAVIER SARDÀ

TOT ELLS GAUDEIXEN D'UNA BONA IMATGE
PERÒ NO SE'LS CONSIDERA REPRESENTATIUS DEL CATALÀ PROTOTIP

5.2- IMATGE DELS CATALANS (6)

REPRESENTATIVITAT DELS PERSONATGES SUGGERITS (Segons bateria de fotografies)

JORDI PUJOL

MÀXIM EXPONENT DE LA MANERA DE SER DELS CATALANS

(-)

- Només mira pels interessos de Catalunya
- Molt nacionalista
- Poc solidari
- Garrepa
- Prepotent

(+)

- Defensa els interessos de Catalunya
- Bon gestor
- Negociador
- Treballador
- Constant

GENERA REBUIG

GENERA ADMIRACIÓ

Bon governant per Catalunya
 "para su comunidad lo hace perfecto"
 "no me gusta pero ojala fuera de Aragón"

JOAN MANEL SERRAT

REPRESENTATIVITAT DELS TRETS POSITIVS DELS CATALANS

- TREBALLADOR
- CONSTANT
- SERIOS
- NACIONALISTA MODERAT

"defiende su lengua...es democratico y nacionalista...serio y trabajador"

EN GENERAL
 GENERA SIMPATIA

JOSEP LLUÍS NUÑEZ

ENCARA QUE S'ASSEGURA QUE NO ES CATALÀ, SI SE'L PERCEP REPRESENTATIU DELS TRETS NEGATIUS ATRIBUITIS ALS CATALANS
 "todo el mundo piensa que es catalán y es vasco...pero es que tiene mogollón de las características"

- PREPOTENT
- TANCAT
- INTERESSAT
- AVAR

GENERA REBUIG I ANIMADVERSIÓ

ALEX CRIVILLÉ
 JOSEP GUARDIOLA

NO SE'LS CONSIDERA REPRESENTATIUS

SE'LS RECONeix COM A CATALANS PERÒ NO ELS ATRIBUEIXEN COMPORTAMENTS I ACTITUDS NACIONALISTES

- NO SEMPRE PARLEN EN CATALÀ
 "hablar en catalán lo oyes muy poquico"

- NO S'AUTODEFINEIXEN NI FAN BANDERA CONSTANT DE LA SEVA CATALANITAT
 "se siente catalán pero no lo manifiesta como otros"

SIMPATIA O INDIFERÈNCIA

ADMIRATS COM ESPORTISTES

B) ÀMBIT CATALUNYA

- La característica que més destaca de la imatge dels catalans en el discurs d'aquest segment és la seva **dedicació al treball**.

“...son trabajadores, el primero que está allí trabajando es el dueño, el jefe...”

Encara que la majoria dels grups rebutgen definir als catalans com a “més treballadors” que els espanyols sí s'assegura que **treballen millor**.

Es justifica aquesta apreciació amb la menció de tot un seguit de característiques dels catalans que es considera els converteixen en **molt eficients** en l'àmbit laboral:

- Formals

“...molt formals sobretot en qüestió de puntualitat...”

- Puntuals

“...la puntualidad aquí se nota, es general...”

- Responsables
- Emprenedors

“...els catalans som gent amb molta empena, més que a la resta d’Espanya...”

- Organitzats
- Competitius

“...son muy competitivos en el trabajo...”

- S’aprecia que el **caràcter català** es caracteritza per un **marcat retraïment**. Aquesta opinió la comparteixen principalment els individus d’ascendència no catalana investigats, tot i que a alguns dels grups amb ciutadans d’ascendència catalana també s’assenyala aquest tret

Cal apuntar que respecte d’aquesta apreciació apareixen **diversos graus i/o percepcions**:

- Els participants més grans –de 35 a 49 anys i de 55 a 69 anys- es decanten per valorar que els catalans són **tancats**.

“...ens costa molt obrir-nos però quan ho fem som bona gent...”

- Especialment els individus més joves –20-29 anys- opten pel terme “**reservats**” a l’hora de referir-se al retraïment.
- A dos dels grups realitzats amb gent més gran s’assegura que els catalans són **introvertits**.

En alguns casos, es puntualitza que aquest caràcter tancat i de caire reservat es dóna només a l’inici de la relació - **només “d’entrada”**- i que prové de la tendència a la **desconfiança** per part dels catalans.

“...d’entrada ens costa obrir-nos però quan ens obrim ho fem de veritat...”

Apareixen altres trets del caràcter de català que d’alguna manera incideixen en aquesta imatge de poc oberts com són:

- **Seriosos:** Respecte d’aquest aspecte, assenyalat per la majoria dels grups, es fa una puntualització que fa referència al sentit de l’humor català percebut com a diferent al dels espanyols.

“...el sentido del humor es diferente, más inglés...”

- **Secs:** Només alguns dels ciutadans de Barcelona de classe social mitja-alta mencionen aquest tret com a propi del caràcter dels catalans –de 20 a 29 anys d’ascendència catalana i de 55 a 69 anys no nascuts a Catalunya -.

- **Freds:** Únicament els individus de Barcelona de classe mitja-alta no nascuts a altres comunitats consideren que la fredor caracteritza als catalans.

- La **relació i importància atorgada als diners** es configura, per més de la meitat dels grups investigats, com un element diferenciador dels catalans.

En aquest punt, a nivell general es considera com un tòpic la imatge de garrepes dels catalans i valoren com a més encertada l'opinió de que els catalans **no malbaraten els diners** i que **“miren la pela”**.

“...som previsors i ahorradors...li donem més valor al diners però no es tacanyeria...”

“...no ens dediquem a malgastar els diners...”

En aquest sentit, es decanten per descriure als catalans com a **estalviadors**, fet relacionat amb la tendència que perceben entre els catalans a **pensar en el futur** i ser **previsors**.

- Es percep que els catalans tenen un **tarannà** propi caracteritzat per la **manca de radicalismes** i la **tolerància**.

“...una de les virtuts de Catalunya és la tolerància...”

S'atribueixen al poble català les següents **virtuts** que configuren una **percepció positiva**:

- Dialogant
- Respectuós

“...respectem el que fan els altres i volem que ens respectin...”

- Prudent
- Pacífic
- Moderat

De manera implícita es relaciona el tarannà associat als catalans amb la seva **mentalitat**.

Com ja havíem mencionat es percep que la mentalitat catalana és “**més europea**”. Dins d'aquest epígraf inclouen:

- Més oberta.

“...tenemos una mentalidad más abierta de cara a otras culturas y a novedades...”

- Més lliberal.
- Menys masclista.

“...el tractament entre homes i dones és més igualitari...”

“...fora de Catalunya les dones estan més supeditades al marit...”

- Entre els participants més grans s’assenyalen **altres trets** propis dels catalans com són ser:

- Molt familiars

“...se vive más en familia...”

- Casolans

- Molt lleials amb els amics

“...l’amic és lleial...”

“...l’amic ho és de veritat...”

- Es fa referència a algunes reunions a l'**actitud prepotent** dels catalans envers els espanyols.

No obstant, hi ha **diferències** respecte al **plantejament** que es fa d'aquest tema:

- Els catalans **són prepotents**.

Aquesta visió es compartida pels següents quatre grups: Lleida classe mitja-mitja i mitja-alta de 55 a 69 anys d'ascendència no catalana, Barcelona classe mitja-alta de 55 a 69 anys no nascuts a Catalunya, Lleida classe mitja-mitja de 35 a 49 anys d'ascendència catalana i Barcelona classe mitja-alta de 20 a 29 anys d'ascendència catalana.

⇒ Als grups formats per individus d'ascendència catalana i no catalana s'assegura que aquesta actitud prepotent neix del sentiment/creença dels catalans de que són millors/superiors als espanyols.

"...ens sentim una mica superiors però és una qüestió d'autoestima..."

⇒ Per la seva banda, els individus no nascuts a Catalunya justifiquen fins a cert punt aquesta prepotència considerant que realment els catalans són superiors en diversos aspectes als espanyols.

"...ens creiem superiors perquè Catalunya en molts aspectes és superior en molts aspectes...econòmicament, culturalment, tecnològicament..."

- **Són els espanyols els que els perceben així.**

Aquesta postura es defensada només pels individus de 35 a 49 anys de Barcelona de classe mitja-mitja i mitja-baixa d'ascendència catalana.

"...som diferents i punt...el que passa és que des de fora pensen que ens creiem superiors..."

- Per acabar, a continuació recollim un parell d'apreciacions sobre la imatge dels catalans realitzades pels individus de 55 a 69 anys de Barcelona **no nascuts a Catalunya**, que no apareixen a cap dels altres grups de Catalunya investigats:

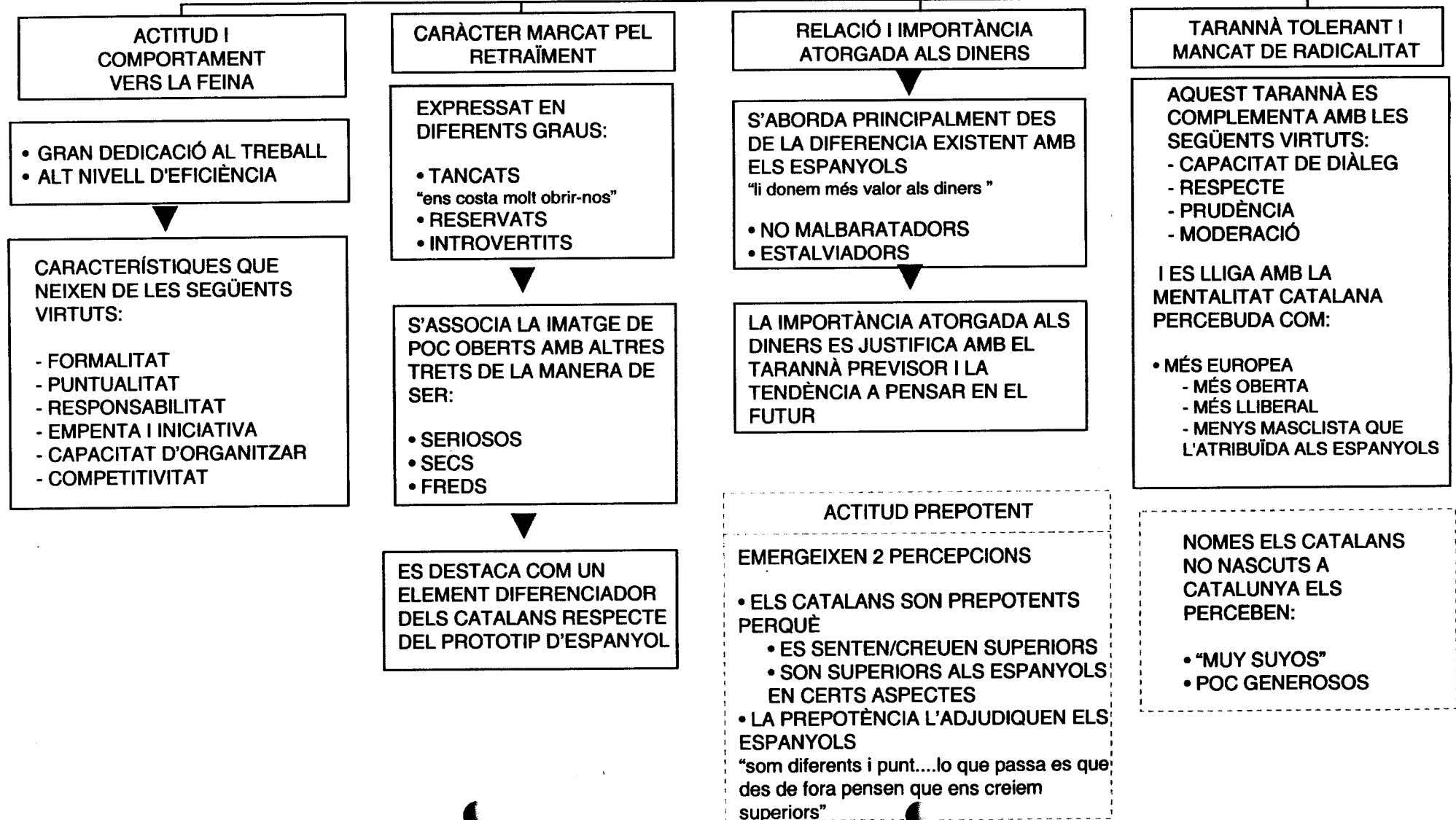
- **"Muy suyos"**: Consideren que els catalans prioritzen sempre els seus interessos davant qualsevol altra factor a tenir en compte.

"...son muy suyos, muy de lo suyo..."

- **Poc generosos**: Relacionat amb l'aspecte anterior, s'opina que els catalans són poc generosos amb els altres pobles d'Espanya ja que sempre posen en primer lloc el seu propi interès i profit.

5.2- IMATGE DELS CATALANS (7)

CARACTERÍSTIQUES FONAMENTALS I DEFINITÒRIES DELS CATALANS SEGONS ELLS MATEIXOS

- Com a personatge prototip de català es menciona unànimement a **Jordi Pujol** bàsicament per la seva prioritització i defensa dels interessos de Catalunya i el seu talant moderat i negociador.

“...Pujol és un arquetip de lo que hem dit que són els catalans, és moderat, és negociador, és pro-Europa, sempre defensa els interessos de Catalunya...”

“...nos guste o no, el más representativo de la forma de ser de los catalanes es Pujol...”

- **Joan Manel Serrat** és considerat representatiu dels catalans a quasi totes les reunions. Es destaca com a català per la seva mentalitat oberta, el seu catalanisme i la defensa de la llengua i la cultura catalana que sempre ha fet.

“...és molt barceloní, els pares són de fora i llavors representa molt bé la diversitat que hi ha a Catalunya...sempre ha defensat la llengua catalana...”

“...por la cultura catalana ha hecho muchísimo, incluso cantando en castellano...”

A la reunió realitzada a Lleida amb individus de 35 a 49 anys d'ascendència catalana no el perceben com a representatiu dels catalans ja que és “mestís” i asseguren que se sent català i espanyol. Per aquest motiu assenyalen que més representatiu seria **Lluís Llach** ja que sempre ha cantat en català i s'ha definit com a tal.

“...no és un bon ambaixador de Catalunya perquè és molt mestís, pensa molt en mestís, en mestisatge cultural, segur que se sent català i espanyol...”

“...falta en Llach, ell sí que s'ha definit sempre com a català...”

Cal assenyalar que els individus de 35 a 45 anys de Barcelona i la seva àrea metropolitana d'ascendència no catalana també es percep més prototip de català a Lluís Llach perquè sempre ha cantat en català.

- Respecte de **Josep Lluís Núñez** a pesar de no considerar-lo català ja que no va néixer a Catalunya, a la major part de les reunions realitzades amb individus de 20 a 29 anys i de 35 a 49 anys sí que consideren que per la seva personalitat s'adequa al perfil de català. En aquest sentit, assenyalen que és un bon empresari, treballador, que "mira molt la pela" i negociador.

"...pot ser el típic català perquè dona la imatge de molt treballador..."

Són els participants més grans –de 55 a 69 anys- els que més rebutgen que el perfil de Núñez coincideixi amb el del català típic.

- **Josep Guardiola** és percebut com a un típic català especialment entre els individus de 20 a 29 anys i els de 35 a 49 anys per ser: prudent, bon organitzador, seriós i una mica prepotent.

Els individus de 35 a 49 anys afegeixen que representa a les noves generacions de catalans.

- Finalment, **Alex Crivillé** no és percebut com un català típic a la major part de les reunions encara que se'l considera prudent i reservat.

5.2- IMATGE DELS CATALANS (8)

REPRESENTATIVITAT DELS PERSONATGES SUGGERITS (En base a bateria de fotografies)

- ACORD UNÀNIME EN CONSIDERAR A **JORDI PUJOL** COM A PERSONATGE PROTOTIP DE CATALÀ

“Pujol és un arquetip de lo que hem dit que son els catalans”

“el más representativo de la forma de ser de los catalanes es Pujol”

- DEFENSA I PRIORITZACIÓ DELS INTERESSOS DE CATALUNYA
- MODERAT
- NEGOCIADOR

- **JOAN MANEL SERRAT** ES CONFIGURA COM A REPRESENTATIU DELS CATALANS EN BASE A:

- MENTALITAT OBERTA
- CATALANISTA
- DEFENSOR DE LA CULTURA I LA LLENGUA CATALANA

ES REBUTJAT COM A TAL PER AQUELLS INDIVIDUS QUE CONSIDERANT-LO MESTÍS -PARES DE FORA- LI ATRIBUEIXEN SENTIR-SE CATALÀ I ESPANYOL PROPOSEN A **LLUÍS LLACH** COM A PERSONATGE MÉS REPRESENTATIU PER:

- SEMPRE HA CANTAT EN CATALÀ
- SEMPRE S'HA DEFINIT COM A CATALÀ

“falta en Llach, ell sí que s'ha definit sempre com a català”

- **JOSEP LLUÍS NÚÑEZ** ENCARA QUE S'APUNTA QUE NO ÉS CATALÀ SÍ ENCAIXA AMB EL PERFIL DELS CATALANS PELS INDIVIDUS MENORS DE 50 ANYS PER:

- BON EMPRESARI
- TREBALLADOR
- “MIRA MOLT LA PELA”
- “NEGOCIADOR

- **JOSEP GUARDIOLA** ES PERCEBUT PELS INDIVIDUS MENORS DE 50 ANYS COM A REPRESENTATIU DEL CARÀCTER TÍPIC CATALÀ PER SER:

- PRUDENT
- BON ORGANITZADOR
- SERIÓS
- UNA MICA PREPOTENT

- **ALEX CRIVILLÉ** S'ADEQUA AL CATALÀ ARQUETIP PER LA SEVA PRUDÈNCIA I CARÀCTER RESERVAT PERÒ NO ES PERFILA COM UN PERSONATGE GAIRE REPRESENTATIU DELS CATALANS

C) COMPARATIU

- Hi ha un **alt grau de coincidència** entre la imatge que tenen els espanyols dels catalans i la que tenen els catalans d'ells mateixos.

Ambdós segments destaquen els mateixos tres trets dels catalans encara que les matisacions respecte d'alguns divergeixen:

- **Caràcter tancat:**

A les reunions realitzades a Espanya s'opina que els catalans són els espanyols més tancats debut a la seva introversió, seriositat, fredor i caràcter sec i distant.

Els catalans investigats també assenyalen que els ciutadans catalans són seriosos, freds i secs, considerant que aquests trets els fan tancats sobretot en un primer contacte.

- **Importància atorgada als diners:**

Es detecta que els espanyols investigats tendeixen a interpretar aquest fet d'una manera negativa considerant que la importància que donen els catalans als diners implica certa avarícia.

Per la seva banda, els individus de Catalunya opten per definir com estalvi la importància donada als diners i associen ser estalviador amb preocupar-se pel futur.

- **Aptituds i virtuts laborals:**

Ambdós segments assenyalen les mateixes característiques que fan dels catalans treballadors molt eficaços –emprenedors, responsables, formals, seriosos, organitzats -.

No obstant, mentre que els espanyols investigats consideren que els catalans són els “més treballadors”, els participants de Catalunya opinen que treballen millor però no més.

- **Mentalitat més oberta:**

A tots dos segments predomina la percepció de que els catalans són de mentalitat més oberta, considerant que aquest fet els apropa més als europeus que la resta d'espanyols.

- Les **diferències més significatives** detectades respecte de la imatge dels catalans descrita a les reunions de Catalunya i Espanya són:
 - Mentre que els participants de les diferents ciutats d'Espanya investigades destaquen i atorguen molta importància a lo que ells defineixen dels catalans com ser "**muy suyos**", només els participants de Barcelona de 55 a 69 anys no nascuts a Catalunya coincideixen en assenyalar aquest tret.
 - Així mateix, predomina la imatge de **prepotència** dels catalans entre els participants espanyols mentre que entre els individus residents a Catalunya només es fa referència a aquesta característica a 5 de les 12 reunions i d'aquestes 5 només s'accepta a 4.
- És interessant en aquest punt, reflectir les diferents percepcions i opinions aparegudes al conjunt de la mostra respecte de si els catalans són diferents als espanyols.
 - A molts dels grups realitzats a Espanya, predomina la idea de que **els catalans es senten i volen sentir-se diferents als espanyols**, assegurant que s'inculca i potencia aquest sentiment entre els catalans des de la seva infància.

"...actúan para sentirse más europeos y menos españoles...lo hacen aposta..."

"...desde pequeños les inculcan que son diferentes..."

"...hay un sentimiento muy profundo de que son distintos...son separatistas porque quieren sentirse distintos..."

"...ellos mismos pregonan que son distintos..."

Aquesta apreciació genera **rebuig**, s'opina que aquest voler sentir-se diferent a la resta dels espanyols aixeca **barreres** i provoca **antipatia** mútua:

⇒ En aquest punt, molts dels participants apunten que l'ús del **atalà** esdevé un instrument de diferenciació intencionada per part dels catalans –aquest aspecte el tractarem amb més profunditat al capítol 7 del present document -.

“...si vienen aquí hablan en catalán para llamar la atención, que se vea que son catalanes...”

⇒ Així mateix, a algunes de les reunions s'aprecia que els catalans s'esforcen en apropar-se i semblar-se als **francesos** com a estratègia per diferenciar-se dels espanyols.

“...son muy afrancesados...tienen una admiración tremenda hacia los franceses...quieren parecerse a ellos y no a los españoles...”

▪ De les reunions realitzades es desprèn que:

⇒ Predomina al conjunt de la mostra de Catalunya una **acceptació, amb naturalitat**, de la diferent manera de ser dels catalans respecte dels espanyols.

“...el fet de que els catalans siguem diferents no vol dir que siguem millors...som diferents i punt...encara que els espanyols no admeten la diferència...”

⇒ Només al grup de Lleida format per individus de 35 a 49 anys d'ascendència catalana de classe mitja-mitja es manifesta i **reivindica la voluntat de ser diferents**, assegurant que els espanyols no entenen i rebutgen que els catalans vulguin ser diferents.

“...els hi molesta que vulguem ser diferents perquè tenim una cultura i una llengua diferents...no entenen que no vulguem ser espanyols...”

**6- FACTORS D'AFINITAT I
ANTAGONISME**

6. FACTORS D'AFINITAT I D'ANTAGONISME ENTRE ESPANYA I CATALUNYA

El present capítol es configura com un marc de referència en el que presentarem els principals factors d'afinitat i antagonisme entre Catalunya i Espanya assenyalats pels dos segments estudiats.

És interessant destacar que a tots dos segments es percep una gran dificultat a l'hora d'abordar les afinitats entre ambdós territoris mentre que els antagonismes apareixen de manera espontània i centren bona part del discurs dels participants.

Degut a aquesta circumstància tractarem tot lo referent a les afinitats en aquest apartat i, en canvi, només apuntarem els factors d'antagonisme ja que per la seva importància hem cregut convenient tractar cadascun d'ells en un punt concret.

6.1. FACTORS D'AFINITAT

- Els espais de major enteniment entre Espanya i Catalunya, són aquells que referits les **relacions interpersonals entre els ciutadans**. En aquest sentit, la relació entre les dues entitats no presenta problemes quan s'aborda des de l'àmbit de les relacions interpersonals.

"...la relación es mala a nivel político, pero con la gente no tienes problemas..."

"...molta gent de fora de Catalunya m'ha dit que ens tenien per seriosos i tancats i que només parlem en català, però quan han arribat aquí s'han adonat que no és així i han canviat d'opinió..."

"...en España hay mucha diversidad i eso se tiene que respetar. Todos somos iguales i todos queremos sentirnos orgullosos de lo nuestro..."

En definitiva, es pot assegurar que tant pels espanyols com pels catalans, les afinitats entre els uns i els altres semblen circumscribir-se a l'àmbit quotidià.

"...los hábitos de vida y el comportamiento con los amigos y la familia son los mismos..."

"...a nivell de la gent, no hi ha problemes..."

"...a grandes rasgos, la vida es más o menos igual para todos los españoles..."

Segons els participants a l'estudi, el cada cop és més freqüent **contacte entre persones** de diferents Comunitats Autònomes, es considera que aquest fet augmenta el nivell de **coneixement mutu** i facilita un **major apropament** envers els valors i actituds mostrades pels altres. Es pensa que això, amb el temps, esdevindrà una millor entesa per part de tothom.

En aquest sentit, destaquen que el contacte i el coneixement entre persones de Catalunya i la resta d'Espanya es veu afavorit per la cada cop més freqüent **mobilitat laboral** i pels desplaçaments per **motius turístics**.

"...en Catalunya son pocos los catalanes y eso pasa también en Madrid, hay gente de todos lados..."
"...he tenido la suerte de haber nacido en Catalunya porque es una de las regiones que más ha evolucionado, pero además tengo la suerte de tener raíces en otro sitio..."

- ▣ Es detecta que es trasllada la **responsabilitat de l'antagonisme** i del clima de conflicte als **mitjans de comunicació i als polítics** i que hi ha un **interès comú per entendre's** que fa que els assistents a les reunions obviïn les diferències i descendeixin fins al territori de lo quotidià per a situar-s'hi en un plano d'igualtat amb l'altre.

"...yo no creo que sean los catalanes los que quieren poner barreras, yo creo que són los políticos y cuatro idiotas más. Hay dinero por medio y muchos intereses creados..."
"...volen mostrar pels mitjans de comunicació i pels partits una Catalunya així, tant poc integrada en Espanya..."

"...sí que hi ha diferències però són coses que poden arribar a un punt intermig..."

"...también tienen cosas buenas y que ellos defiendan su cultura también está bien..."

"...no quieren ser tan distintos. Hay algunos que sí, pero en general no. Yo creo que cuando llegas allí te cambia la mente..."

En aquest sentit, tant els catalans com els espanyols coincideixen al afirmar que en aquesta falta d'entesa hi tenen molta part de responsabilitat els polítics i els mitjans de comunicació que han actuat seguint els seus interessos sense valorar les conseqüències del seu comportament.

"...surten a tots els canals nacionals dient bestieses..."

"...i els polítics que per fer populisme i perquè la gent els voti..."

"...el Ibarra y el Bono cada vez que hablan van dando palos..."

"...toda la mala imagen que yo pueda tener de los catalanes es a través de Pujol y de los políticos de aquí..."

No obstant, alguns dels participants, sobretot per part dels espanyols, malgrat mostrar un **desig d'entesa**, posen condicions abans per la mateixa.

"...que ellos fuesen más liberales con las cosas del idioma..."

"...se empezaria a cortar la barrera si en un grupo que habla catalán se respeta al que solo habla castellano..."

Finalment, uns pocs dels participants afegeixen el **desconeixement mutu** com a factor que agreuja l'antagonisme entre ambdós territoris.

“...jo crec que tenen una imatge equivocada de nosaltres, és per això que reaccionen mal amb nosaltres...”

“...los catalanes tienen una imagen de nosotros que tampoco no es la real...”

A) ÀMBIT ESPANYOL

Al llarg de les reunions, es fa **difícil** als assistents trobar punts d'afinitat entre les dues entitats ja que la majoria dels participants espanyols investigats, parteixen del fet de que totes dues entitats són molt diferents i com a tals les descriuen.

Els hi fa falta molta abstracció per a trobar **aspectes comuns** a totes dues realitats. La certesa majoritàriament compartida de que Catalunya és una part d'Espanya i com a tal forma part del **patrimoni sociocultural comú**, els hi fa establir conclusions i generalitzacions per tal de trobar punts de coincidència.

“...todos somos españoles, todos estamos dentro de la misma nación y tenemos el mismo gobierno...”

Els espanyols en general pensen que la **cultura** i la **història** són comunes per totes dues entitats.

“...la historia es común. Estamos todos metidos en el mismo saco...”

“...desde los Reyes Católicos la Historia es la misma...”

“...culturalmente Catalunya tiene la misma cultura que España...”

“...la cultura catalana forma parte de la cultura de España...”

Predomina entre els espanyols la **tendència a unificar**, a tractar de homogeneïtzar-ho tot, per buscar afinitats amb l'altre per tal d'incloure'l dins el seu mon conceptual on Espanya és una unitat; tot i que, com s'ha dit en anteriors capítols, dintre del país hagi diferents comunitats amb cultures diferents.

B) ÀMBIT CATALÀ

Es detecta entre els catalans **molta dificultat** a l'hora de trobar aspectes comuns amb els espanyols.

"...trobarem tantes diferències com afinitats, però les diferències es veuen més..."

"...sí que hay cosas en común. Si no las hubiera no habría tanta gente viviendo aquí..."

"...les coses que són oposades es veuen més i se'n parla més mentre que de les coses que són iguals no se'n parla..."

En aquest sentit, no aconsegueixen elaborar un discurs on es concretin exactament quines són les afinitats entre ambdós territoris. El sentiment que predomina és el de **ser diferent** i d'acord amb això es reitera que Espanya és un conjunt de **cultures diferents** però sense que això suposi la superioritat o inferioritat d'una respecte de les altres.

"...totes les cultures estan al mateix nivell..."

"...pots defensar lo teu, però sense excloure al altre..."

"...jo no crec que siguem millors, però a Espanya hi ha moltes cultures diferents i lo millor és acceptar-les totes..."

En aquest punt trobem diferències entres els individus segons la seva ascendència:

- La major part dels catalans d'ascendència catalana pensen que tant la **cultura** com la **història** de Catalunya són particulars i constitueixen la base per al seu ideari i les seves reivindicacions polítiques i econòmiques.

"...la cultura és molt diferent..."

- En general , els catalans d'ascendència no catalana comparteixen amb els espanyols les opinions sobre una **cultura** afí a totes dues entitats.

"...culturalmente no está alejada del resto de España..."

"...home, som espanyols igual. Tots estem dintre de la mateixa nació..."

6.1- FACTORS D'AFINITAT (1)

LA MÀXIMA PROXIMITAT ENTRE CATALUNYA I ESPANYA ES TRASLLADA A L'ÀMBIT DE LES RELACIONS INTERPERSONALS ENTRE ELS CIUTADANS

"La relación es mala a nivel político, pero con la gente no tienes problemas"
"molta gent de fora de Catalunya m'ha dit que ens tenien per seriosos i tancats i que només parlaven en català, però quan han arribat aquí s'han adonat que no es així. Han canviat d'opinió"

Afavorit per superior mobilitat per motius turístics i/o laborals.

CONTACTE I CONEIXEMENT ENTRE LES PERSONES DE CATALUNYA I LA RESTA D'ESPANYA FACILITA L'APROPAMENT I COMPRESIÓ DE LES POSTURES I ACTITUDS D'UNS I ALTRES

Aquesta relació que ben segur anirà en augment determinarà una millor entesa

AQUESTA EVIDÈNCIA -JUNT AMB LA VOLUNTAT D'ENTENDRE'S A NIVELL PERSONAL- PORTA A QUE ES TRASLLADI LA RESPONSABILITAT DE L'ANTAGONISME, I DEL CLIMA DE CONFLICTE ALS POLÍTICS I ALS MITJANS DE COMUNICACIÓ

"yo no creo que sean catalanes los que quieren poner barreras, yo creo que son los políticos y cuatro idiotas más"
"volen mostrar pels mitjans de comunicació i pels partits una Catalunya així, tant poc integrada en Espanya"

6.1- FACTORS D'AFINITAT (2)

AFINITATS PERCEBUES

PER PART DELS ESPANYOLS

EN UN CONTEXT DE REONEIXEMENT DE LES PROFUNDES DIFERÈNCIES ENTRE CATALUNYA I LA RESTA D'ESPANYA ES POSA DE MANIFEST UNA GRAN DIFICULTAT PER EXPLICAR AFINITATS.

AIXÒ CONTRASTA PERÒ AMB LA NECESSITAT/SENTIMENT D'UNIFICAR I HOMOGENEÏTZAR -MALGRAT LES DIFERÈNCIES- TOTS ELS TERRITORIS I MOLT EXPRESSAMENT CATALUNYA, SOTA EL CONCEPTE ESPANYA=UNITAT

"todos somos españoles, todos estamos dentro de la misma nación y tenemos el mismo gobierno"

EN LA MESURA EN QUE CATALUNYA ÉS UNA PART D'ESPANYA, COMPARTEIX UNA HISTÒRIA I FORMA PART D'UN PATRIMONI SOCIO-CULTURAL COMÚ

"La història es común. Estamos todos metidos en el mismo saco"
"La cultura catalana forma parte de la cultura de España"

PER PART DELS CATALANS

NO RESULTA FÀCIL TROBAR ASPECTES COMUNS AMB ESPANYA I ELS ESPANYOLS

"les coses que són oposades es venen més i se'n parla més mentre que de les coses que són iguals no se'n parla"

HI HA UNA CONSCIÈNCIA MOLT CLARA DE SER DIFERENT, DINS LA DIVERSITAT QUE REPRESENTA ESPANYA

ES DEFENSA LA PRÒPIA IDENTITAT, SENSE EXCLOURE LES ALTRES → ACORD ENTRE CATALANS INDEPENDENTMENT DE L'ASCENDÈNCIA, PERÒ

- PER CATALANS D'ASCENDÈNCIA NO CATALANA
Proximitat/afinitat cultural

- PELS CATALANS D'ASCENDÈNCIA CATALANA
Història i cultura pròpies

LES AFINITATS ES SITUEN FINALMENT PER ELIMINACIÓ EN L'ÀMBIT PERSONAL, I EN EL MÓN DE LO QUOTIDIÀ

"los hábitos de vida y el comportamiento con los amigos y la familia son los mismos"

L'INTERÈS PER ENTENDRE'S DETERMINA QUE LES DIFERÈNCIES ES RELATIVITZIN O ELIMININ → TRASLLADEN L'ATENCIÓ AL TERRENY DE LO QUOTIDIÀ.

6.2. FACTORS D'ANTAGONISME

Els factors d'antagonisme estan molt més clars, tant per part dels catalans com dels espanyols, i la forta implicació personal que es trasllueix en els discursos i la manera d'esposar les idees, mostren fins a quin punt les emocions es troben presents en cadascú dels assistents a les reunions.

□ **Els espanyols** assistents a les reunions coincideixen a senyalar com a factors d'antagonisme:

1. Determinats aspectes relacionats amb la **llengua**

"...la diferencia por encima de todo es el catalán..."

2. El **nacionalisme polític** en quant es percep com orientat al "separatisme"

"...el principal problema es que son separatistas y piensan que separándose del resto van a ser los mejores..."

3. El **caràcter** tancat, egoista i insolidari dels catalans

"...es que son muy suyos..."

4. Els privilegis i reivindicacions **econòmics**

"...reciben más inversiones que los demás..."

Aquests quatre temes constitueixen els eixos principals al voltant dels quals gira tot el discurs de greuges, antagonismes i actituds contràries vers Catalunya dels espanyols envers els catalans. Cal recordar que per la seva importància els abordarem separatament i en profunditat més endavant.

- **Els catalans** opinen majoritàriament que Espanya no accepta, “tolera” que els catalans vulguin mantenir la seva pròpia identitat i senyalen com a factors d’antagonisme:

1. La llengua

“...la llengua, és el principal...”

2. El nacionalisme

“...la visió dels nacionalismes. Els hi sembla que pel fet de ser nacionalista ets antiespanyol, cosa que no sempre és així...”

“...durant anys hem tingut prohibits els símbols catalans i per això ara els tenim tant presents i els sentim tant...”

3. La realitat i els greuges econòmics

A continuació s’analitzaran conjuntament cadascú d’aquests factors d’antagonisme per tal de establir l’univers cognitiu i emocional que serveix de base a cada argument, per ambdues parts.

▪ La llengua

La llengua, per a la majoria, constitueix la **causa més visible d'antagonisme** per part de totes dues realitats.

“...el factor principal es la lengua. Si no politizasen la lengua sería diferente...”

“...sí que pots arribar a Catalunya i que algú et miri malament perquè preguntis en castellà, però és mínim. En canvi als meus amics de Madrid els ho havien presentat com un comportament general...”

“...la intolerancia siempre es del que habla catalán frente al que habla castellano. Yo no sé catalán...”

La llengua és, juntament amb el nacionalisme, un dels factors que més **emocions** contingudes desperta i que genera més **polèmica** a les reunions de grup celebrades tant a dins com fora de Catalunya. Es detecta que constitueix la causa més visible de la diferència i és adoptada com un **arma** en contra del altre per part de tot dos col·lectius.

“...cuando la gente se pone más airada es por lo de la lengua. Los españoles, empiezan a notar como que te atacan. Y los catalanes: oye, por qué me estás atacando a mí? Y entonces ya la has liado. ..

“...si tu evites hablar del tema, doncs, no hi ha cap problema. Però en el moment que tu expliques el que penses o el que sents sobre aquest tema, ja s'ha liat...”

Tots dos segments investigats - catalans i espanyols- veuen la llengua com una **cosa pròpia**. Es tracta d'un **factor d'identitat** que l'altre no valora el suficient i que genera sentiments negatius mutus.

"...és el que és diferent fa por i molesta..."

"...tenim problemes per voler mantenir la nostra identitat..."

"...el problema bàsic és que nosaltres no som com ells (els espanyols), i ells volen que siguem d'una determinada manera..."

"...el talante este de desprecio, de no valorar lo espanyol... la prepotència. Te miran por encima del hombro..."

"...ellos utilizan esa arma del idioma para separarse más aún del resto de España..."

- Els espanyols, en general, opinen que a Catalunya **s'imposa i s'afavoreix políticament la llegua catalana** per sobre del castellà i això genera antipaties envers Catalunya i per a alguns suposa un fre a la relació amb els catalans.

"...te hace sentir en un país extranjero...eso pone barreras tanto para los que van a Catalunya como para los propios catalanes..."

"...es que si vas allí tienes problemas seguro, vamos, seguro..."

"...me parece muy bien que en su casa defiendan lo suyo, su lengua. Pero a nivel de Europa, si la lengua española está considerada como un idioma no veo por qué quieren que su lengua también lo sea...!"

▪ **El nacionalisme**

Constitueix un altre terreny per l'enfrontament per part de totes dues entitats. Els catalans topen amb la concepció de país unitari que de manera bastant estesa es té des del punt de vista dels espanyols i es senten incompresos e impotents davant la incomprensió per part d'aquests.

"...la resta de Espanya no l'entenen, al menys en general..."

"...Catalunya sempre ha estat en guerra i això fa que s'estigui a la defensiva..."

"...facis el que facis no t'entendran..."

"...hi ha fets diferencials, i jo no tinc perquè sentir-me com una persona de Madrid, per exemple. Però si un madrileny o un andalús ve aquí, l'acceptaré perfectament, sempre i quan ell vulgui adaptar-se a mi..."

- En aquest sentit, i en general, els **catalans** es consideren més respectuosos amb els espanyols que no pas al contrari.

"...a la resta de Espanya per les festes treuen la bandera espanyola i diuen: viva España. Aquí no ho fem això, trèiem la bandera catalana i diem: visca Catalunya. I això els pica a ells, els hi pot. En canvi, nosaltres els deixem en pau, perquè ja tenim lo nostre..."

"...los catalanes no queremos imponer nada a España y en cambio España sí quiere imponerse..."

⇒ Entre els catalans d'ascendència no catalana, existeixen opinions a favor i en contra de totes dues entitats.

“...una persona que es independentista, pués no caerá bien allí. Y al revés, un facha no caerá bien aquí...”

⇒ Gran part dels catalans d'ascendència catalana, justifiquen les postures extremistes dels catalans com una manera, un recurs per a poder mantenir la forma de ser i pensar dels catalans i, de alguna manera, ja pressuposen la incomprensió dels altres.

“...és autodefensa...”

“...qualsevol cosa que fem ja ens cataloguen...”

El **sentiment nacionalista** que segons la majoria de catalans d'ascendència catalana existeix a Catalunya es interpretat en molts casos, per part dels espanyols, com un sentiment “antiespanyol”.

“...els hi sembla que pel fet de ser nacionalista ets antiespanyol, cosa que no sempre és així...”

- En canvi, una gran part dels assistents a les reunions de grup de fora de Catalunya no perceben aquest respecte per part dels catalans.

El **nacionalisme català**, es percep majoritàriament com a negatiu per part del espanyols, i desperta discursos apassionats.

“...no entiendo ese nacionalismo paleta que tienen los catalanes con el rollo del separatismo y del nacionalismo que está ya trasnochado...”

“...la unión hace la fuerza...no entiendo por qué quieren separarse. Es la mayor tontería del mundo...”

Es percep que per alguns dels participants espanyols el **sentiment independentista** de part dels catalans, no l'interpreten com un fet basat en un sentiment nacionalista si no com un fet basat en interessos econòmics i polítics bàsicament.

“...ellos se quieren hacer independientes y cerrarse al resto de Espanya porque están mejor económicamente...”

Tot i així, el nacionalisme polític té alguns defensors entre els participants a les reunions que intenten apropar posicions i treure càrrega negativa a la discussió.

“...se lo han currado, han estado muchos años oprimidos por el régimen franquista y ahora están muy liberados. Esa gente necesitaba liberarse y tienen un partido que les ha ofrecido eso...”

“...para mí Catalunya es una región admirable. Es un pueblo muy especial con lo suyo, pero tiene sus razones y además bien llevadas...”
“...a mí me da igual que sean independientes o no. Me parece bien. Si nosotros estuviésemos mejor económicamente veríamos si no nos querríamos separar también...”

▪ La realitat econòmica

Les diferències econòmiques entre Catalunya i Espanya es configuren com el tercer factor d'antagonisme entre ambdós territoris ja que són viscudes per uns com a privilegis i pels altres com a greuges. Com ja hem apuntat anteriorment, aquest factor l'abordarem àmpliament a un capítol posterior, no obstant, en aquest reflectim els aspectes bàsics d'aquesta qüestió.

- Per a la majoria de **catalans**, tant d'ascendència catalana com no catalana, constitueix un motiu **d'orgull** que els omple de satisfacció.

“...anem per davant de la resta de Espanya i això fa que s'envegi al català...”
“...fiquen llenya al foc per a defensar els seus interessos, perquè si Catalunya demana més finançament, els reben menys diners...”

- És precisament aquest orgull i autosatisfacció un dels fets que no agrada a la majoria dels **espanyols** assistents a les reunions.

“...oyes a Pujol y va como arrasando. Está demasiado orgulloso de lo suyo...Un poco menos de orgullo y un poco más de humildad...”

Així mateix, gran part dels espanyols perceben que l'actual situació econòmica de Catalunya és el resultat de **privilegis** obtinguts al llarg de la història que han fet d'aquesta comunitat una de les que més inversions a rebut de l'Estat.

“...se quieren quedar con el dinero de todos los espanyoles...ellos tienen una serie de servicios que nosotros no tenemos...”

Finalment, molts dels participants espanyols demanen un **reconeixement** per part dels catalans del paper dels **emigrants** de tota Espanya en el desenvolupament econòmic de Catalunya.

6.2- FACTORS D'ANTAGONISME (1)

L'EMERGÈNCIA DE LES QÜESTIONS GENERADORES DE CONFRONTACIÓ I ALLUNYAMENT ES PRODUÏX DE FORMA FLUIDA, LA QUAL COSA POSA DE MANIFEST L'EXISTÈNCIA DE POSICIONS ANTAGÒNIQUES ENTRE ELS CIUTADANS DE CATALUNYA I LA RESTA D'ESPANYA

PER PART DELS ESPANYOLS

Es centren en:

- DETERMINATS ASPECTES RELACIONATS AMB LA LLENGUA
- EL NACIONALISME POLÍTIC → QUAN ES PERCEP ORIENTAT AL "SEPARATISME"
- EL CARÀCTER TANCAT, EGOISTA I INSOLIDARI DELS CATALANS
- ELS PRIVILEGIS I REIVINDICACIONS ECONÒMIQUES

PER PART DELS CATALANS

Es senyalen els següents:

- LA LLENGUA
- EL NACIONALISME

COM CONSEQÜÈNCIA DE QUE ESPANYA NO ENTÉN/ACCEPTA QUE CATALUNYA VULGUI TENIR LA SEVA PRÒPIA IDENTITAT

- LA REALITAT I ELS GREUGES ECONÒMICS

EN AMBDÓS CASOS, EL DISCURS CONTÉ SOVINT UNA CÀRREGA EMOCIONAL NOTABLE, DESTILANT TOT TIPUS DE SENTIMENTS: SUSCEPTIBILITATS, GREUGES, INDIGNACIÓ, RÀBIA, ETC

6.1- FACTORS D'ANTAGONISME (2)

LA LLENGUA

- CAUSA MÉS VISIBLE DE L'ANTAGONISME TANT PER ESPANYOLS, COM PER CATALANS

SUSCITA POLÈMICA I ÉS FÀCILMENT GENERADORA D'ENFRONTAMENT SI S'ADOPTA UNA POSICIÓ ACTIVA DE DEFENSA PER QUALSEVOL DE LES PARTS

- ESPANYOLS I CATALANS SENTEN LA LLENGUA COM UNA COSA PRÒPIA
- VINCULACIÓ AFECTIVA I VALOR IDENTITARI

NO VALORACIÓ PER PART DE L'ALTRE GENERA REACCIONS NEGATIVES

"ellos utilizan esa arma del idioma para separarse aún más del resto de España"
"tenim problemes per voler mantenir la nostre identitat"

- L'ASPECTE QUE AMB MÉS FORÇA SITUA LA LLENGUA -EL CATALÀ- COM UN FACTOR D'ANTAGONISME ENTRE ELS ESPANYOLS ÉS LA POLÍTICA LINGÜÍSTICA DE LA GENERALITAT QUE AFAVOREIX I FINS I TOT IMPOSA LA LLENGUA CATALANA PER DAVANT DE LA CASTELLANA

"te hace sentir en un país extranjero. Y eso pone barreras tanto para los que van a Catalunya como para los propios catalanes"

POTENCIA L'ANTIPATIA CAP A CATALUNYA I SUPOSA UN FRE A LA RELACIÓ AMB ELS CATALANS

EL NACIONALISME

ÉS L'EVIDÈNCIA DE LA DEFENSA IDENTITÀRIA I EN AQUEST SENTIT GENERA UN DISCURS VEHEMENT I BEL·LIGERANT

• LA MAJORIA DELS ESPANYOLS NO ENTENEN I VALOREN NEGATIVAMENT EL NACIONALISME → EN LA MESURA EN QUE REMET AL SEPARATISME I VOLUNTAT DE SER "INDEPENDENTS"

"no entiendo ese nacionalismo paleta que tienen los catalanes con el rollo del separatismo"
"la unión hace la fuerza y lo que no entiendo es porque quieren separarse"

- EN ALGUNS CASOS S'INTERPRETA COM SENTIMENT "ANTIESpanyOL"

- PER ALGUNS LA BANDERA DEL NACIONALISME NO RESPON A UN SENTIMENT COL·LECTIU SINÓ QUE DERIVA D'INTERESSOS POLÍTICS I ECONÒMICS

• MALGRAT TOT, ALGUNS ADOPTEN UNA ACTITUD MÉS COMPRESIVA I/O INDIFERENT DAVANT EL NACIONALISME CATALÀ.
"se lo han currado, han estado muchos años oprimidos por el regimen franquista y ahora estan muy liberados"
"a mi me da igual que sean independientes o no"

• ELS CATALANS PERCEBEN QUE EL SENTIMENT NACIONALISTA NO ES COMPREN I QUE SEMBLA MOLT DIFÍCIL QUE HO SIGUI MAI, LA QUAL COSA GENERA UN SENTIMENT D'IMPOTÈNCIA
"facis el que facis no t'entendran"

ES RECLAMA RESPECTE PER PART D'ESPANYA → NO IMPOSICIÓ D'ESPANYA NI INGERÈNCIA EN LO QUE AFECTI EXCLUSIVAMENT A CATALUNYA

"si treiem la bandera catalana i diem:Visca Catalunya, això els fica a ells, els hi fot...en canvi nosaltres els deixem en pau "

6.2- FACTORS D'ANTAGONISME (3)

EN GENERAL, S'IMPUTA LA RESPONSABILITAT DE LA MANCA D'ENTESA ENTRE AMBDÓS TERRITORIS ALS POLÍTICS I ALS MITJANS DE COMUNICACIÓ

"surten a tots els canals nacionals dient bestieses"

"Y el Ibarra y el Bono cada vez que hablan van dando palos"

"toda la mala imagen que yo pueda tener de los catalanes es a través de Pujol y de las políticas de aquí"

AQUEST RAONAMENT IMPLICA:

- SITUAR EL CONFLICTE EN UN ESPAI COL·LECTIU → FRUIT DE L'ACTUACIÓ D'UNS POCS AMB FORTA CAPACITAT D'INFLUÈNCIA
- EXCULPACIÓ INDIVIDUAL → EN BASE MANIPULACIÓ → CONDUCCIÓ DEL PENSAMENT COL·LECTIU
- PREDISPOSICIÓ A L'ENTESA MÚTUA -EN UN ESCENARI FAVORABLE-
- INCOMODITAT DAVANT UNA SITUACIÓ NO DESITJADA SOBRETOT QUAN ES TENEN EN COMPTE LES RELACIONS INTERPERSONALS

TAMBÉ DAVANT DE LA MANCA DE JUSTIFICACIÓ A CERTES ACTITUDS I COMPORTAMENTS ES SITUA EL PROBLEMA EN EL TEMPS -AQUESTA SITUACIÓ ENS LA HEM TROBAR- O S'AÏLLA EN DETERMINATS GRUPS RADICALITZATS

"existeix un mal rotllo des de sempre, que jo crec que s'arrossega des de fa molt temps"

"son los que más se enfadan, los más nacionalistas catalanes y los más nacionalistas españoles. Los que piensan un poco más no tienen tanto problema "

S'ATRIBUEIX TAMBÉ EN ALGUNS CASOS AL DESCONEIXEMENT

ES PERCEP UNA CERTA PREDISPOSICIÓ A L'ENTESA

DES DE POSICIONS
D'ACCEPTACIÓ

"también tiene cosas buenas y que defiendan su cultura esta bien"

A PARTIR D'UN PACTE

"són coses que poden arribar a un punt intermig"

AMB CONDICIONS

"que ellos fuesen más liberales con las cosas del idioma"

7- LA QÜESTIÓ LINGÜÍSTICA

7. LA QÜESTIÓ LINGÜÍSTICA

A) ÀMBIT ESPANYA

Com hem vist fins ara la **llengua** es configura pels espanyols com la **principal diferència** percebuda entre Catalunya i Espanya i com un dels **factors bàsics d'antagonisme** entre ambdós territoris.

La qüestió lingüística es perfila a tots els grups realitzats a Espanya com un **tema força important** que genera espontàniament molts comentaris, apreciacions i valoracions impregnats tots ells de **sentiments** i que en alguns casos provoca **reaccions viscerals**. En aquest capítol recollim les opinions sobre la qüestió lingüística i els diversos punts des dels que s'aborda aquesta qüestió.

- Des del punt de vista sociocultural, en general **s'accepta** el fet de que **Catalunya tingui la seva pròpia llengua**, a més a més del castellà, i de que aquesta **s'utilitzi habitualment** per part de la gent.

"...yo no veo mal que un catalán hable en catalán...es su lengua..."

"...veo muy bien que hablen catalán...si en España somos culturas diferentes pues mejor, eso enriquece..."

"...si tienen una lengua propia veo bien que la mantengan y la hablen..."

En diverses ocasions puntuals es detecta un **rebuig vers l'ús del català** i la seva **existència**. Aquest rebuig es manifesta mitjançant consideracions realitzades en to pejoratiu respecte de:

- La definició del català: El català no és una llengua, és un dialecte

“...el catalán no es una lengua, es un dialecto...el dialecto es una sub-lengua del latín...”

- La utilitat del català: Fora de Catalunya el català no té cap utilitat

“...inculcar tanto, tanto el catalán...sólo sirve si se vive allí...”

“...en el mundo se habla más el castellano...en toda Sudamérica...con el catalán no vas a ningún lado...”

“...¿dónde vas con el catalán? No te puedes mover de allí, es un atraso...”

- L'ús del català fora de Catalunya: Els catalans parlen català fora de la seva comunitat amb “segones intencions”

“...sacan el catalán en las conversaciones para diferenciarse...”

“...vienen aquí y hablan en catalán para llamar la atención...”

“...ellos vienen aquí y hablan en catalán por puñetería...”

- Predomina la percepció de que el **català està força arrelat** i que és la llengua en que **majoritàriament s'expressen els catalans**.

“...en Catalunya está muy arraigado el catalán, aquí es una vergüenza hablar gallego aunque ahora empieza a estar de moda...”

“...tienen la costumbre de hablar en catalán en familia...”

No obstant, s'afegeix que gairebé tots els catalanoparlants saben parlar el **castellà**, és a dir, són bilingües, encara que alguns dels participants consideren que a les zones rurals el coneixement del castellà és força escàs.

“...diría que casi todo el mundo puede hablar bastante bien las dos lenguas...”

“...en Barcelona todo el mundo sabe catalán y castellano pero en Olot el castellano les es difícil...”

“...creo que mucha gente de los pueblos no sabe castellano...”

Respecte de l'arrelament del català es considera que la població immigrant de primera generació que resideix a Catalunya parla habitualment castellà però que els seus descendents dominen i parlen indistintament totes dues llengües.

- Malgrat l'acceptació general vers l'ús del català es perceben alguns aspectes de l'ús del català que **generen irritació** a la major part dels participants:

- Els catalans parlen/contesten en català a aquells que desconeixen aquesta llengua.

"...el defecto es que no se preocupen por hablar castellano cuando alguien no entiende...tienen esa mala costumbre y eso es una falta de educación..."

"...no te cambian una conversación al castellano aunque tú no sepas catalán..."

- Parlen català entre ells encara que estiguin fora de Catalunya i en presència de gent de la resta d'Espanya.

"...que en Cataluña se hable catalán lo puedo entender pero que fuera haya un grupo de catalanes y hablen catalán solamente para diferenciarse del resto lo encuentro patético..."

"...lo que me pone los pelos de punta es que se pongan a hablar catalán fuera de su comunidad..."

- Els polítics catalans parlen sobre temes d'interès nacional en català quan surten als mitjans de comunicació

"...no me parece normal que salga un político en televisión que hable en catalán y te lo tengan que traducir..."

- Cal afegir que molts dels participants que han estat a Catalunya afirmen que es van sentir estrangers degut al seu desconeixement del català que els feia sentir-se diferents i limitats en les seves possibilitats de comunicació i d'entendre la informació sobre aspectes quotidians.

“...si vas de vacaciones parece que estás en el extranjero, que seas un extranjero porque todo el mundo habla en catalán...”

“...en los restaurantes la carta está en catalán, inglés, francés y alemán...parece que estás en otro país...”

Es detecta que aquesta sensació genera a una part dels participants certa tristor i decepció, i en canvi a uns altres provoca tal indignació que els porta a afirmar que mai viurien a Catalunya.

“...a mí me da coraje...me cabrea eso de no entender...un español al que no entienda porque hable otra lengua...como si fuera extranjero...”

- Cal assenyalar que es **valora positivament** que es conservi el català ja que tota llengua és riquesa i té les seves pròpies manifestacions culturals que s'han de conèixer i mantenir.

“...que conserven su lengua es maravilloso, eso es bueno...”

“...me parece muy bien que conserven su idioma, es cultura...”

Encara que a nivell general es valora positivament la **defensa i potenciació de la llengua catalana** per tal de conservar-la, els valencians investigats de diverses edats critiquen els intents de penetració del català a València que impliquen un menyspreu envers del valencià.

- ▣ La qüestió lingüística genera realment **polèmica** quan s'entra a valorar l'**aplicació de la política lingüística** a Catalunya.

Unànimement es percep que **des dels poders polítics s'està imposant a Catalunya el català** – coneixement i ús- i, a la vegada, **arraconant el castellà** encara que a nivell legal totes dues són llengües oficials. Es considera que la política lingüística respon al marcat **caràcter nacionalista del Govern català** que impulsa i recolza la configuració de la llengua catalana com a element bàsic de la identitat del poble català.

⇒ Alguns dels individus investigats més grans preveuen que de cara a futur la imposició i importància atorgada al català anirà reduint-se fins arribar a una situació que perceben més adequada que l'actual. Segons aquests individus l'actual política lingüística respon a una reacció davant la prohibició que va patir el català durant la dictadura franquista.

“...antes el catalán estaba penalizado y ahora se fomenta, se estimula e incluso se obliga a que prevalezca por encima del castellano...llegará igual un tiempo en que haya un equilibrio, en que se utilicen el catalán y el castellano con total indiferencia, sin hacer la guerra...creo que asistimos a los movimientos pendulares de la historia...”

La **imposició** percebuda provoca un **fort rebuig** especialment aplicada als següents àmbits:

- **Àmbit educatiu:**

S'afirma que a Catalunya l'**ensenyament obligatori als centres públics** es realitza íntegrament en **català**, reduint-se la **presència del castellà** a ser una assignatura més amb les mateixes hores lectives que l'aprenentatge d'una llengua estrangera.

“...aquí tenemos una asignatura de valenciano pero allí es todo en catalán...”

Així mateix, en l'àmbit universitari s'assegura que a les **universitats públiques** la totalitat de les assignatures s'imparteixen en **català**.

Aquests dos fets són **criticats** al conjunt de grups realitzats a Espanya des de diversos punts de vista:

- La manca d'escoles públiques bilingües i/o que ensenyin en castellà comporta per una part l'**absència de llibertat d'elecció** per part dels pares a l'hora de decidir la formació dels seus fills i, per una altra, una **major dificultat** per aprendre als nens que venen d'altres llocs d'Espanya.

“...un niño andaluz o gallego como obligatoriamente tiene que estudiar en catalán en el colegio se lo cepillan y tiene que repetir curso...”

- La immersió lingüística aplicada a les universitats públiques es configura com un fre molt important de cara a que estudiants d'altres comunitats optin per realitzar els seus estudis superiors a Catalunya.
- Finalment cal assenyalar que en tots dos casos l'obligatorietat **d'impartir les classes en català** impedeix que **professors** d'altres comunitats puguin accedir a feines en el camp formatiu públic.

"...a los profesores les obligan a dar las clases en catalán...si no sabes catalán no puedes dar clases allí..."

"...he oído que a los profesores les dan un plazo para aprender el catalán y sinó fuera..."

El fre a l'arribada tant d'estudiants com de professors d'altres comunitats és valorat per alguns dels participants com un **empobriment** per Catalunya ja que limita la diversitat i per tant la riquesa.

"...la gente no quiere ir a Catalunya porque a sus hijos les exigen saber catalán..."

▪ Àmbit laboral:

La major part dels participants investigats asseguren que per accedir a llocs de treball de l'**Administració Pública catalana s'exigeix el coneixement del català**. Aquest fet cobra especial importància entre aquells individus que afirmen que a les **oposicions** el domini del català és un **requisit** i que es valora, a l'hora d'atorgar el lloc de treball, per sobre d'altres coneixements.

“...para optar a un empleo público has de hablar y saber bien el catalán, eso no está bien...”
“...que mi empleo dependa del catalán no puede ser...miran más eso que el que tengas experiencia o tengas estudios...”

L'obligatorietat de demostrar un coneixement de la llengua catalana, tant a nivell oral com escrit, es percep com un **factor de discriminació** dels ciutadans de la resta d'Espanya ja que no tenen les mateixes possibilitats d'accedir a una feina pública a Catalunya.

“...entiendo que el idioma puntúe pero que no sea una barrera...deja fuera a los de otras regiones...”
“...si te presentas a celador en la Sanidad catalana tienes que saber catalán...han cerrado sus fronteras para ellos...”

Predomina la percepció de que exigir el català per aquestes feines és una manera de **tancar Catalunya** a la resta de ciutadans d'Espanya i de **posar barreres** a la mobilitat dels ciutadans dintre del territori espanyol.

“...para cargos en la administración te piden el idioma de la comunidad...te lo exigen...es una excusa, una manera de dar las plazas a quien quieren, a los suyos...”
“...si somos todos españoles ¿Por qué no puedo yo ir a trabajar como funcionario en Cataluña? Pues porque no sé el idioma...”

En alguns casos aquest fet pren encara tints més negatius quan s'apunta que mentre els ciutadans de la resta d'Espanya parteixen en desavantatge davant els catalans per accedir a un lloc de treball públic a Catalunya, els catalans no tenen cap impediment per treballar a qualsevol administració pública ja sigui estatal com autonòmica.

“...me parece mal que te exijan el catalán porque ellos pueden trabajar aquí y nosotros no podemos ir allí...”

▪ **Serveis als ciutadans:**

Aproximadament la meitat dels grups es fa referència a que la totalitat dels **documents oficials** i la **rotulació informativa** present a Catalunya està **només en català**.

“...los carteles están todos en catalán...como no me entero prefiero que estén en las dos lenguas...”
“...piden respeto pero luego en Cataluña todo está en catalán, los letreros, los papeles oficiales...”

Així mateix, alguns dels participants mencionen que el funcionament de l'administració de **Justícia** també es fa únicament en català.

Es valoren negativament tots tres fets ja que es considera que s'ha de facilitar la informació al ciutadà de la millor manera i que és un deure assegurar que sigui assequible a tothom, fet que no queda garantit si només es fa en català.

En definitiva, es considera que la **imposició** del català i el seu ús exclusiu en determinats àmbits, a més a més de ser **contrària al bilingüisme** de la població, provoca **greus efectes negatius** respecte la diversitat i barreja de pobles i persones, i té **conseqüències indesitjables** per la igualtat d'oportunitats dels individus.

“...con la lengua se limitan para utilizarlo en beneficio propio...para formar un núcleo reducido, que se pueden seleccionar sólo entre ellos...se cierran y alejan cada vez más...”

“...levantan barreras en el sentido de separarse y cerrarse con lo de que todo tenga que ser en catalán...”

“...es un problema, con la lengua son poco tolerantes para la gente que no sabemos el idioma hay pocas opciones para que te puedas integrar...”

“...en los colegios sólo se habla catalán, si tienes un juicio es en catalán, si te presentas a unas oposiciones tienes que saber catalán...están reduciendo todo hasta que llegue un momento en que no tenga cabida nadie que no sea de allí, se están cerrando...”

Els participants que més indignats es mostren en relació a aquesta imposició parlen de **marginació** dels castellanoparlants i consideren que és **inconstitucional** l'actual política lingüística.

“...lo que no se puede tolerar es que un documento oficial esté en catalán solamente...creo que es inconstitucional...”

- Preguntats sobre si existeix **conflicte lingüístic** a Catalunya s'assegura que a nivell de carrer, entre la gent, **no hi ha** però que la imposició d'una llengua en detriment de l'altra, sent les dues oficials i presents a nivell social, pot provocar conflictes ja que els castellanoparlants –siguin d'on siguin- es poden **sentir discriminats**.

“...cuando se imponen las cosas es cuando molesta y se llega al conflicto...”

“...todo lo que se obligue va a generar un conflicto...”

A aquest respecte, molts dels participants afirmen haver patit discriminació per motius de la llengua o conèixer casos.

Aquest fet, afegit a la presència majoritària del català en detriment del castellà, reforça la sensació descrita anteriorment de sentir-se estrangers a Catalunya.

- Davant el suggeriment de posar **límits a l'ús del català**, la major part dels grups investigats es mostren **contraris** a posar limitacions però puntualitzen que tampoc s'han de posar a l'ús del castellà.

Només alguns dels participants assenyalen **dues limitacions**:

- Ús del català a organitzacions/àmbits de nivell internacional

“...los límites los pondría en cosas internacionales...”

“...el catalán no lo deberían utilizar en el ámbito internacional, es el único límite...”

- Ús del català per part dels polítics als mitjans de comunicació nacionals, especialment quan s'aborden temes que afecten al conjunt de l'Estat.

"...si hablan para España pues deberían hablar en castellano que es el idioma de toda España..."
"...están hablando para la cadena pública y tienen que subtitularlo porque hablan en catalán, creo que eso no deberían hacerlo..."

- Unànimement es considera que la **situació ideal** respecte del tema lingüístic seria la del **bilingüisme total** a tots els nivells, ja que s'aprecia que és l'única manera de **garantir la llibertat** de tots els ciutadans.

"...me parece muy bien el bilingüismo, no me gusta la imposición...lo que debe haber es libertad..."
"...bilingüismo para que cada uno hable lo que quiera y cuando quiera, sin obligar a nada..."
"...que sea todo bilingüe...tener la capacidad y la posibilidad de poder decidir..."
"...la mayoría de la gente es bilingüe pero los papeles que tienes que arreglar están todos en catalán...todo debería estar también en castellano..."

S'aposta perquè la co-oficialitat de les dues llengües es reflecteix a **tots els àmbits** però especialment es destaca:

"...en las escuelas, en las instituciones, en todo deben coexistir ambas lenguas en igualdad de condiciones, no debe prevalecer la una sobre la otra..."

- La obligatorietat de les **institucions** de realitzar totes les seves **comunicacions**, tant escrites com orals, en català i castellà i de que el seu **personal** faci ús d'una o l'altra llengua segons la llengua en que s'expressi el ciutadà ja que els organismes públics estan per servir a la societat de la millor manera.

"...no veo bien que una persona entre en un sitio público y sólo le hablen en catalán...los funcionarios deben hablar lo que hable el ciudadano..."

- **L'ensenyament públic** hauria de ser bilingüe amb una presència equilibrada de totes dues llengües.

"...que hagan clases separadas o que haya colegios en catalán y otros en castellano...sólo en catalán como ahora, no..."

"...debería haber libertad de elección para estudiar en los colegios en el idioma que quieras..."

"...en los colegios se tendría que usar también el castellano, separar las clases o lo que sea..."

Malgrat aquesta aposta majoritària per la co-oficialitat d'ambdues llengües alguns dels participants presents als grups de Madrid i Sevilla de 35 a 49 anys, opten per considerar que el castellà hauria de ser la primera llengua en importància a Catalunya encara que sense oblidar el català.

"...creo que la primera lengua debería ser el castellano y luego el catalán..."

- S'afirma que la **igualtat de condicions d'ambdues llengües** seria lo més adequat ja que asseguraria:
 - La **llibertat d'elecció** respecte a la formació tant pròpia com dels fills
 - La **igualtat d'oportunitats** dels ciutadans per accedir a llocs de feina

- Així mateix, **a nivell dels ciutadans** es valora com a necessària l'**educació** i el **respecte mutu**:

"...lo que hay que tener es un respeto mutuo, de uno y otro lado..."

- **Els catalanoparlants** han de ser **més tolerants i comprensius** envers aquells que no entenen el català així com **més respectuosos amb els castellanoparlants** –siguin catalans o espanyols -.

"...tienen que tener la educación de que si tú les hablas en castellano que te respondan en castellano..."

"...que usen su lengua pero con respeto, sin avasallar...deberían tener en cuenta que en Cataluña hay mucha inmigración..."

- **Els espanyols** han d'adoptar una **postura més comprensiva**, oblidant les suspicàcies i prejudicis respecte dels individus catalanoparlants i el seu dret a parlar la seva llengua.

"...hay veces que nosotros también vamos con la mosca detrás de la oreja...también deberíamos cambiar algo..."

"...muchas veces vamos predispuestos a liarla..."

7- LA QÜESTIÓ LINGÜÍSTICA (1)

PELS ESPANYOLS LA LLENGUA ES CONFIGURA COM A LA PRINCIPAL DIFERENCIA ENTRE CATALUNYA I ESPANYA

REALITAT SOCIO-LINGÜÍSTICA PERCEBUDA

EL CATALÀ ÉS LA LLENGUA EN QUE S'EXPRESSEN MAJORITÀRIAMENT ELS CATALANS

ÚS SOCIALMENT MOLT ARRELAT

"está muy arraigado el catalán"
"tienen la costumbre de hablar en catalán en familia"

LA PRÀCTICA TOTALITAT DELS CATALANS DOMINEN TANT EL CASTELLÀ COM EL CATALÀ

SOCIETAT MAJORITÀRIAMENT BILINGÜE

"casi todo el mundo puede hablar bastante bien las dos lenguas"

NO HI HA CONFLICTE LINGÜÍSTIC A NIVELL DE CARRER I DE RELACIONS PERSONALS

CONVIVÈNCIA DE TOTES DUES LLENGÜES

7- LA QÜESTIÓ LINGÜÍSTICA (2)

UN BON NOMBRE D'ESPANYOLS, DES D'UN PUNT DE VISTA RADICAL ACCEPTEN QUE:

CATALUNYA TÉ LA SEVA PRÒPIA LLENGUA

"si tienen una lengua propia veo bien que la mantengan y la hablen"

EL CATALÀ S'UTILITZI HABITUALMENT, PERÒ AMB IGUALTAT D'OPORTUNITATS QUE EL CASTELLA

USOS DEL CATALÀ QUE GENEREN IRRITACIÓ

- AMB GENT QUE DESCONEIX LA LLENGUA
- FORA DE CATALUNYA, DAVANT D'ESPANYOLS
- ELS POLÍTICS ALS MITJANS DE COMUNICACIÓ

ES DEFENSI I POTENCIÍ EL CATALÀ

A L'ALTRE EXTREM, AMB POSTURES VISCERALS I DE MOLTA CÀRREGA NEGATIVA, ES MANIFESTA REBUIG VERS EL CATALÀ I EL SEU ÚS

S'INTENTA AMAGAR AQUEST REBUIG IRRACIONAL MITJANÇANT LES SEGÜENTS ARGUMENTACIONS:

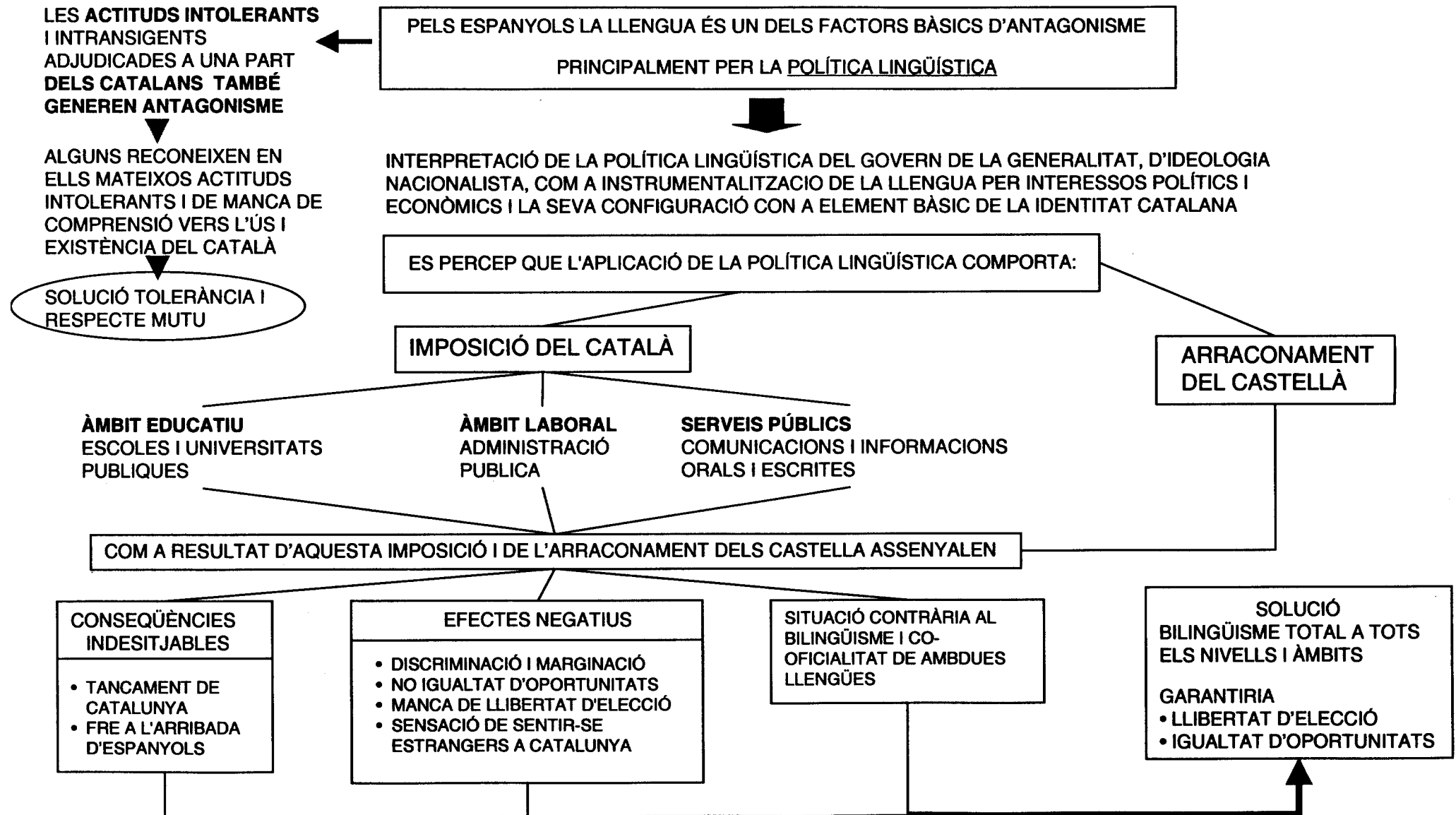
- EL CATALÀ ÉS UN DIALECTE NO UNA LLENGUA
- LA UTILITAT DEL CATALÀ ES LIMITADA, FORA DE CATALUNYA NO EL CONEIXEN

"¿dónde vas con el catalan? No te puedes mover de allí, es un atraso"

• ELS CATALANS PARLEN CATALÀ FORA DE LA SEVA LLENGUA AMB "SEGONES INTENCIONS"

"sacan el catalan en las conversaciones para diferenciarse"

7- LA QÜESTIÓ LINGÜÍSTICA (3)

B) ÀMBIT CATALUNYA

- Entre els participants catalans predomina la percepció de que la **llengua** es configura com el **factor de conflicte i enfrontament** més important **entre Catalunya i Espanya**.

“...crec que el tema de la llengua és un dels punts més conflictius a nivell d'enfrontament...”

En aquest sentit, es detecta que, principalment als grups formats per individus menors de 50 anys, s'atribueix gran part de la culpa de l'**existència d'aquest conflicte** a.

- La **imatge distorsionada** que tenen els espanyols de la realitat lingüística a Catalunya:

“...està tot molt distorsionat...pensen que vindran aquí i no s'entendran amb ningú...”

A la major part dels grups realitzats amb individus entre els 20 i els 49 anys s'assenyalen diferents **creences** que perceben predominen **entre els espanyols**:

“...tinc un amic que creia que aquí tothom parlava en català i que el castellà no l'enteníem, no volia venir...”

“...la idea que tienen ellos es de que el problema está en la calle...”

“...pensen que parlem català per fastiguejar-los...”

“...pensem que només parlem català i no és així...”

Es considera que els **mitjans de comunicació** manipulen el tema de la llengua segons els seus interessos i ideologia.

“...la gente de fuera ve la tele y les parece que aquí no se puede vivir hablando el castellano...”
“...el problema l'estan creant quatre diaris que estan controlats pel Govern central...”

- La **instrumentalització per part dels polítics**, tant catalans com espanyols, del tema lingüístic per tal de servir als seus interessos de partit.

“...se n'ha fet un instrument polític...”
“...la Generalitat está todo el día machacando con decretos y cosas así, y la gente lo que ve es eso...”
“...els polítics ens compliquen la vida amb aquest tema...”

- La **manca de comprensió** dels espanyols envers el fet de que els catalans parlin una altra llengua

“...te vas a Andalucía y por ahí te dicen que el catalán es un dialecto...y no les discutas que se pelean...”
“...menos de un 10% lo aceptan...te dicen que el catalán es un dialecto y que en España lo único que se puede hablar es español...”
“...es un problema de Madrid y del Sur que sólo tienen un idioma y no pueden entender que haya otro idioma...”
“...avui en dia es continua sense acceptar que els catalans parlem català...”

- Cal assenyalar que tant a nivell espontani com suggerit, excepte a un grup dels realitzats, s'afirma que **no hi ha conflicte** a nivell social.

"...socialment no hi ha conflicte, la gent s'arregla, és políticament..."

"...en la calle no hay problema, la gente de la calle es más tolerante..."

"...aquí no es força ningú a res, hi ha una convivència molt tranquil·la, segons amb qui parlis fas servir un idioma o l'altre..."

No obstant, a gairebé la meitat dels grups alguns dels participants fan referència a que hi ha catalans que tenen **actituds intransigents vers els castellanoparlants** tant catalans com espanyols.

"...parlo a casa en castellà i a vegades pel carrer pregunto en castellà, hi ha gent que s'ha molestat perquè no li parlo en català, em sembla una barbaritat..."

"...sempre et pots trobar amb algú que contesti malament perquè no parlis en català..."

En aquest punt, molts dels joves i dels individus més grans investigats que lo millor i més adequat és alternar les dues llengües segons l'interlocutor, sobretot si aquest no sap ni entén català.

"...lo normal és canviar de llengua si el tio no és català...jo soc respectuós i parlo en castellà..."

"...si et parlen en castellà tu respons en castellà i si et parlen en català respons en català...és lo educat..."

Només al grup format per individus residents a Barcelona de 35 a 49 anys d'ascendència no catalana es percep que sí que hi ha conflicte a nivell de carrer. I en aquest sentit, afirmen haver-se sentit maltractats pel fet de parlar castellà.

"...en Barcelona mismo me han tratado mal, he entrado en una tienda diciendo Buenos días y me han dicho: aquí es diu bon dia..."

- La major part dels participants afirmen que els habitants de Catalunya són **bilingües** i que a nivell social es parla tant una llengua com l'altra.

"...aquí tothom parla les dues llengües..."

En **desacord** amb aquesta **percepció** es manifesten els següents grups formats per joves -20 a 29 anys -

:

- Els joves de l'Àrea Metropolitana de classe social mitja-alta i d'ascendència catalana que consideren que **la majoria de la població de Catalunya parla català**.

"...la majoria de la gent parla català aquí a Catalunya..."

- Els joves de Barcelona d'ascendència no catalana i de classe mitja-mitja o mitja-alta opinen que **es parla més castellà que català** perquè hi ha un alt percentatge de població immigrant.

"...el catalán está en una posición minoritaria...porque mucha gente ha venido de fuera..."

"...el catalán se habla menos porque hay mucha gente de fuera..."

A aquesta apreciació s'afegeixen els joves de Vic d'ascendència no catalana i els individus de 35 a 49 anys de Barcelona d'ascendència catalana però amb un to crític ja que manifesten que les persones que porten molt temps a Catalunya **han de parlar català per integrar-se.**

"...hi ha gent que fa 20 anys que estan vivint aquí i que no parlen català perquè no els hi dona la gana...a mi em fa mal..."

"...hi ha molta gent que porta fins i tot 30 anys vivint aquí i no parlen català...no em sembla bé i demostra poca voluntat d'integració...pitjor per ells, es marginen ells mateixos..."

"...ja que estàs aquí dons integra't...parla català..."

- Finalment, els joves de Barcelona d'ascendència catalana i de classe social mitja alta perceben que **els nens no saben parlar castellà.**

"...cada vegada hi ha més nens que no saben parlar castellà i això és una pena..."

"...trobo molt trist que un català petit se'n vagi a Madrid de vacances i no sàpiga parlar el castellà..."

En general, els participants més joves i els més grans es mostren explícitament **partidaris del bilingüisme** ja que consideren positiu i enriquidor el coneixement de dues llengües i un avantatge dels catalans respecte dels espanyols que no tenen altra llengua pròpia que el castellà.

“...hem d'aprofitar el bilingüisme que tenim i amés un dels idiomes més parlats al món és l'espanyol...”

“...el bilingüisme, és una cosa molt bona que puguem canviar el xip...hi ha gent que no accepta el bilingüisme que és una cosa molt rica que tenim aquí...”

- La qüestió lingüística s'aborda també per part dels participants catalans des del **punt de vista polític i institucional** i és en aquesta vessant on es troben més problemes.

“...creo que el problema es más un problema a nivel institucional de que si quieres estar aquí, habla catalán...”

Predomina la percepció de que **des dels poders polítics es defensa i potencia el català**, la seva presència i coneixement, mitjançant la política lingüística.

“...en alguns llocs el català s'està imposant per força i crec que en això ens equivoquem...”

Així mateix, en general es percep que la defensa de la **llengua** s'ha associat políticament fins a esdevenir un element bàsic de la **identitat catalana** i el **sentiment nacionalista**.

“...és una manera de defensar i mantenir un sentiment...políticament és un valor de lluita...”

Els joves analitzen aquesta política lingüística i consideren que és conseqüència de la prohibició que va patir el català durant la dictadura franquista que porta a que ara es “sobreprotegeixi” per recuperar el mal fet per la prohibició i evitar que desapareixi.

“...és normal que durant un temps es sobreprotegeixi el català...s’ha hagut de recuperar...la prohibició de Franco...”

“...si no se regula desaparece...si no hubiera habido la dictadura y el retraso que hubo ahora no habría que defender el catalán...”

⇒ Alguns d’aquests joves de Barcelona perceben que l’actual política lingüística malgrat tenir com objectiu protegir i conservar el català està provocant l’**arraconament del castellà**, efecte que consideren negatiu.

“...s’ha passat de la paranoia de que es perdria el català a que ara no es deixa parlar castellà...”

“...últimamente se está cerrando demasiado el tema de sólo catalán...al castellano lo están limitando...”

“...es una especie de dictadura...antes nos quejábamos de que no se podía hablar el catalán y ahora están haciendo lo mismo pero al revés...”

“...lo que no me gusta de Cataluña es que no se respete el bilingüismo...que por ejemplo no se tolere que alguien quiera hacer un examen en castellano...”

D'acord amb aquesta apreciació de que el castellà està sent arraconat, els individus de 35 a 49 anys de Barcelona perceben que aquest fet provoca els **espanyols** que visiten Catalunya **es sentin estrangers**.

“...parles amb gent de fora i t'expliquen que han vingut a Barcelona i que anant pel carrer i al metro s'han sentit com si fossin a l'estranger pel tema de l'idioma...”

Així mateix, alguns dels participants més grans no nascuts a Catalunya asseguren que debut a l'obligatorietat de que tot sigui en català està **frenant la vinguda de gent a Catalunya**.

⇒ En el cantó oposat a la percepció exposada fins ara, es posicionen alguns dels participants de Lleida de 35 a 49 anys i de 55 a 69 anys que asseguren que hi ha **àmbits en que el català no es pot fer servir** de manera corrent.

“...als jutjats tenen l'obligació de saber-ho però de vegades et posen moltes trabes per parlar el català...normalment parlen en castellà...”

“...vas a molts bateigs i comunions i són en castellà...”

“...en realitat ara el podem utilitzar en poc àmbits...ho tenim molt magre...a les botigues, als ministeris, a Renfe, a Telefònica aquí a Lleida sempre et parlen en castellà...”

▪ La política lingüística aplicada a l'ensenyament obligatori dels infants rep diferents valoracions:

- Es **criticada** per part de la major part dels participants de 35 a 49 anys i de 55 a 69 anys. S'afirma que la totalitat de les assignatures s'imparteixin en català mentre que la presència del castellà es limita al seu aprenentatge com una matèria més.

"...ya en el parvulario lo primero que aprenden es catalán...y en el colegio todo se da en catalán..."

"...a moltes escoles de Catalunya estan deixant de banda el castellà totalment i això no està bé..."

"...el castellano es una asignatura más...cuatro horas a la semana como el inglés..."

"...gent que ve a estudiar el Cou i els obliguen a fer els exàmens en català, molt de fanatisme..."

Davant aquest fet, molts es manifesten partidaris de l'ensenyament bilingüe per permetre la llibertat de l'elecció, per facilitar la formació dels fills de gent que s'instal·la a Catalunya procedent d'Espanya i per assegurar un bon domini de la llengua castellana.

"...haurien de saber tots dos idiomes de la mateixa manera...ara es matxaca molt més el català que el castellà..."

"...mis sobrinos dan todas las asignaturas en catalán y sólo hacen 4 horas de castellano a la semana...debería estar equilibrado..."

"...que a l'escola t'obliguin a fer-ho tot en català està malament, seria millor que et deixessin escollir, per exemple 50% d'escoles en català i 50% en castellà..."

- Una minoria dels participants opinen que la **immersió lingüística és adient** ja que:

→ El català ho necessita perquè sinó es perdria

“...si no hagués immersió arribaria un moment que el català desapareixeria...”

→ El castellà s'aprèn gràcies a la presència de mitjans de comunicació que emeten o publiquen en aquest idioma.

“...sis diaris són en castellà, no tinguis por que mai es deixarà d'aprendre el castellà...”

“...però és que el castellà ja s'aprèn, no cal estudiar-lo...si mires al teu voltant hi ha molta immersió castellana: diaris, ràdio, televisió...”

- Entre els participants més joves, principalment d'ascendència no catalana, i alguns dels més grans, s'assegura que a Catalunya **s'exigeix el català per treballar**.

“...demanen el català per qualsevol feina, si no el saps estàs fora...”

Per alguns aquesta exigència només existeix al sector públic mentre que la resta percep que aquesta exigència és general.

“...si vols demanar feina de professor o a una entitat pública t'exigeixen el català...els professors catalans poden anar a la resta d'Espanya però un professor de La Rioja no pot venir aquí a fer de professor...”

Cal destacar que els participants que manifesten crítiques davant de l'exigència del català a l'hora de treballar i la immersió lingüística a l'ensenyament basen les seves crítiques en el fet de que aquesta política lingüística es configura segons el seu parer en un **fre per la vinguda de gent d'altres comunitats autònomes**.

"...no puede venir gente de toda España porque aquí o tienes catalán o no haces nada..."

"...intentas trabajar en castellano y te piden el catalán...no es normal que gente de fuera de Cataluña no pueda venir a trabajar..."

"...la gente va a dejar de venir...están cerrando fronteras y estaremos muy bien y produciremos mucho pero si tiene que venir gente de fuera lo tiene complicadísimo..."

"...en los colegios, las universidades es todo en catalán...para trabajar te lo exigen...viene gente de fuera que se han tenido que marchar...estamos en el siglo de las comunicaciones, es absurdo poner barreras..."

Els individus de Barcelona de 55 a 69 anys no nascuts a Catalunya arriben més lluny en les seves crítiques i afirmen que es beneficia als catalans a l'hora d'accedir a un lloc de treball públic a Catalunya en detriment d'aquells d'ascendència no catalana o no nascuts a aquesta comunitat.

"...discriminan...para puestos altos pasa el catalanito y no el castellanito..."

A la **postura contrària** trobem alguns dels participants d'ascendència catalana de 35-49 anys que afirmen que qui ve a Catalunya ha d'aprendre el català com passa a qualsevol altre país amb una llengua diferent.

"...que aprenguin català, si tu vols anar a Irlanda has d'aprendre l'anglès..."

Es detecta que a les **diferents postures** respecte de la valoració de la política lingüística a Catalunya incideix força la percepció i conceptualització de Catalunya:

- Per aquells que consideren que Catalunya forma part d'Espanya consideren que exigir el català no està bé ja que el castellà també és llengua oficial a Catalunya.

"...Cataluña pertenece a España y está bajo la Constitución...no se tiene que imponer el catalán..."

- Per aquells individus que opinen que Catalunya no pertany a Espanya ja que és un altre país consideren que és lògic i normal que s'exigeixi el coneixement de la llengua pròpia del país.

"...Cataluña no pertenece a España...el que quiera trabajar aquí ha de aprender el catalán..."

"...t'has d'obligar a estudiar una llengua si vols treballar en un lloc d'un país..."

7- LA QÜESTIÓ LINGÜÍSTICA (4)

PRINCIPAL FACTOR DE CONFLICTE ENTRE CATALUNYA I ESPANYA SEGONS ELS CATALANS

3 FACTORS O SITUACIONS QUE L'AGREUGEN

INSTRUMENTALITZACIÓ DE LA LLENGUA PELS POLÍTICS AMB FINS ELECTORALISTES

MANIPULACIÓ DELS MITJANS DE COMUNICACIÓ QUE DISTORSIONEN LA REALITAT SOCIO-LINGÜÍSTICA CATALANA

INCOMPRESIÓ DELS ESPANYOLS ENVERS EL FET DE QUE ELS CATALANS PARLIN UNA ALTRA LLENGUA

ELS ESPANYOLS CREUEN QUE A CATALUNYA

TOTHOM PARLA CATALÀ

ELS CATALANS NO ENTENEN EL CASTELLÀ

ELS CATALANS PARLEN CATALÀ PER "FASTIGUEJAR" ELS ESPANYOLS

HI HA CONFLICTE A NIVELL DE CARRER

REALITATS ASSENYALADES PELS CATALANS

BILINGÜISME IGUALTAT LINGÜÍSTICA A NIVELL SOCIAL

MAJOR PRESENCIA DEL CATALÀ

MAJOR PRESENCIA DEL CASTELLÀ (% Immigrants)

ELS NENS NO PARLEN CASTELLÀ

EN REALITAT SEGONS ELS CATALANS

NO HI HA CONFLICTE A NIVELL SOCIAL

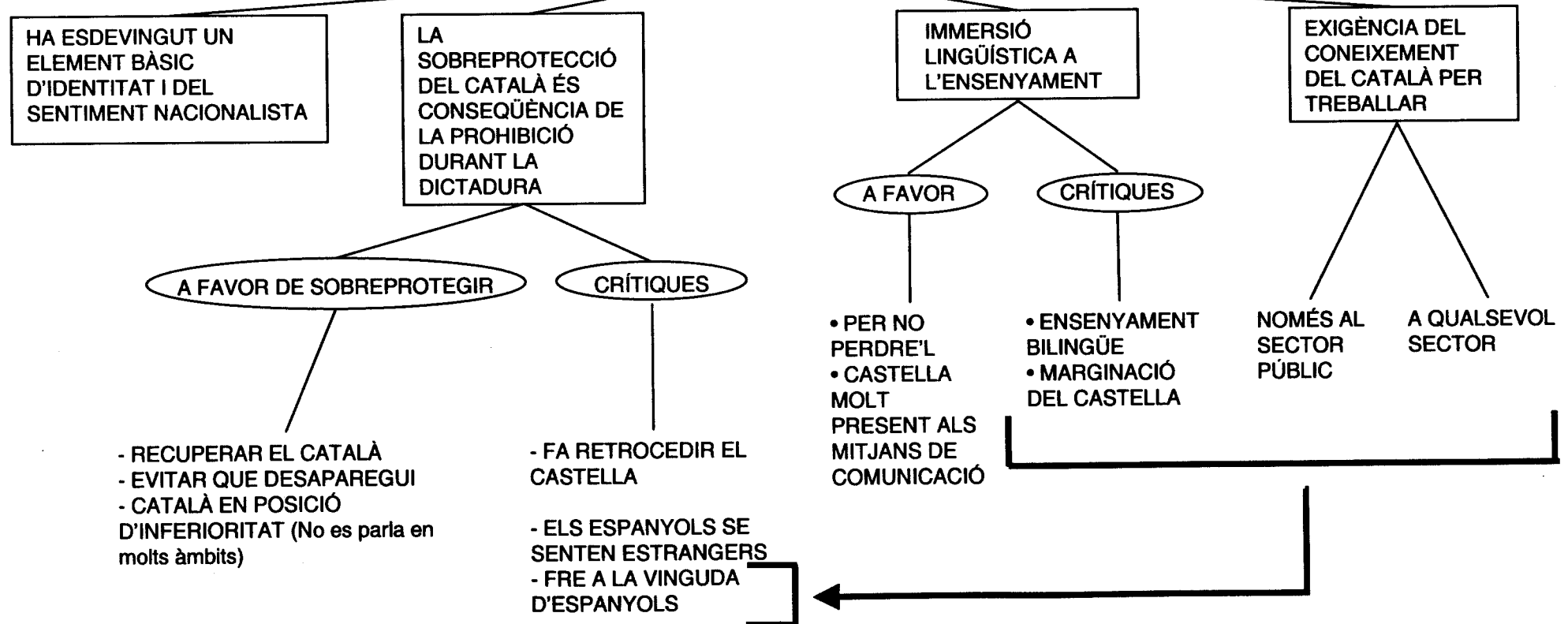
NOMÉS ALGUNS CATALANS SON INTRANSIGENTS

POSITIU I ENRIQUIDOR

7- LA QÜESTIÓ LINGÜÍSTICA (5)

PROBLEMES OCASIONATS PER LA POLÍTICA LINGÜÍSTICA I L'ASSOCIACIÓ DE LA LLENGUA AMB TEMES INSTITUCIONALS SEGONS ELS CATALANS

COINCIDEIXEN EN QUE EL CATALÀ ES POTENCIA I ES DEFENSA DES DELS PODERS PÚBLICS CATALANS

8- L'ÀMBIT POLÍTIC

8. ÀMBIT POLÍTIC

Al present capítol recollim els aspectes de l'àmbit polític que segons la mostra investigada provoquen antagonisme entre Catalunya i Espanya.

Per tal de fer més entenedor aquest capítol a continuació presentem en un quadre els temes que van sorgir a les diferents reunions a l'hora de parlar de les qüestions polítiques que generen distanciament i enfrontament entre ambdós territoris.

PER PART DELS ESPANYOLS	PER PART DELS CATALANS
<p>Els polítics, especialment els catalans són assenyalats com a responsables del distanciament entre Catalunya i Espanya ja que es considera que fomenten la mala relació entre ambdós territoris, potencien l'animadversió mútua i la mala imatge de Catalunya a Espanya.</p> <p>Jordi Pujol centra gran part del discurs al voltant dels polítics, configurant-se com el principal representat de la política a Catalunya i símbol del nacionalisme.</p>	<p>S'atribueix als polítics i als mitjans de comunicació gran part de la responsabilitat del distanciament entre Catalunya i Espanya, es considera que amb la seva actitud i comportament generen i fomenten la mala relació entre ambdós territoris.</p> <p>Els polítics assenyalats com els que més provoquen aquest mal enteniment són Jordi Pujol- especialment entre els individus d'ascendència no catalana- i Rodríguez Ibarra - pels individus d'ascendència catalana -.</p>

PER PART DELS ESPANYOLS	PER PART DELS CATALANS
<p>La política de pactes de CiU amb el Govern Central, primer amb el PSOE i després amb el PP es valorada negativament des del punt de vista de la globalitat d'Espanya</p>	<p>Els participants catalans investigats no fan cap referència a la política de pactes de CiU amb el Govern Central.</p>
<p>El nacionalisme es considera com una característica dels catalans. A nivell sociocultural i en la seva expressió moderada es valora positivament ja que es centra en la defensa dels interessos de la seva Comunitat Autònoma.</p> <p>La valoració negativa apareix quan es relaciona el nacionalisme amb les seves expressions considerades més radicals: l'independentisme i el separatisme.</p>	<p>Es considera el nacionalisme com una forma d'expressió de la identitat dels catalans i com a tal i tenint en compte que el seu principal objectiu és defensar els interessos de Catalunya es valora positivament.</p> <p>S'aprecia com conseqüència negativa del nacionalisme la imatge errònia que perceben predomina a Espanya sobre el mateix. S'assegura que a Espanya es percep el nacionalisme català amb un fort component d'odi a Espanya.</p>

A) ÀMBIT ESPANYA

8.1. LA POLÍTICA I ELS POLÍTICS

A aquest punt tractarem els aspectes de l'àmbit polític que es configuren segons els espanyols com els generadors d'antagonisme entre Catalunya i Espanya.

Els participants a les reunions realitzades a Espanya assenyalen tot un seguit d'accions i esdeveniments polítics recents així com el paper de personatges polítics.

- Pel que fa referència als polítics, destaca el fet de que, per part del grup d'espanyols analitzat, es jutja bàsicament l'actuació dels **polítics catalans** i en contades ocasions es fan referències específiques l'actuació dels **polítics espanyols**.

En general, es fa **responsables als polítics de fomentar la mala relació** entre Catalunya i Espanya, ja que històricament es considera que han **potenciat l'animadversió** entre les dues parts amb la finalitat conscient d'obtenir major numero de vots.

“...los políticos tienen parte de la culpa de esta relación, ellos han utilizado históricamente esta cuestión porque da votos...”

“...todos los problemas son políticos...”

- En concret a Madrid, es fa èmfasis en el fet de que es fa servir la **politització de la llengua** catalana com una eina electoral, que forma part dels factors utilitzats en el distanciament dut a terme per part de l'àmbit polític.

“...sino politizasen la lengua sería diferente...”

A València i per part del segment d'edat més alt, es considera que els polítics catalans han subvencionat moltes coses i en particular la llengua. Aquest fet, es valora de forma negativa, ja que la potenciació del català a València ha impedit el desenvolupament del valencià, la seva llengua.

“...los libros están escritos en catalán, no en valenciano es culpa de los políticos catalanes...”

“...la Generalitat ha promocionado el catalán en Valencia...”

- En ocasions, destaca la percepció dels dirigents polítics catalans, com personatges **insolidaris** amb la resta del territori espanyol i considerats “pedigüños” donades les contínues sol·licituds econòmiques que es fan al Govern Central.

“...la imagen pública que tienen los dirigentes catalanes es esa, la de pedigüños y la de insolidarios...”

- La majoria dels joves de València, Sevilla, Madrid i els dos segments d'edat més alts de València, fan responsables de forma espontània als **polítics catalans** i als seus corresponents partits de la difusió d'informació que té a com a resultat la creació d'una **mala imatge de Catalunya a Espanya** i de fomentar una mala relació entre espanyols i catalans.

“...yo no tengo ningún problema con los catalanes, sí con sus dirigentes...”

“...los políticos son los que hacen que odiamos una cosa u otra...”

En alguns casos s'afegeix que el poble no participa de forma directa en el decisions preses per part dels polítics

“...a lo mejor no es culpa del pueblo llano que a lo mejor no tiene ni voz no voto ni participa en esas decisiones y son los políticos...”

- Finalment, cal mencionar que el segment de joves de Sevilla considera que l'actuació dels polítics catalans es caracteritza per un major rigor i més professionalitat que la dels polítics espanyols.

“...En Cataluña los políticos son políticos y aquí los políticos son unos chufra...”

□ **Jordi Pujol**

L'actual President de la Generalitat, Jordi Pujol, es configura pels espanyols com el **principal representant de la política** duta a terme a Catalunya. En aquest sentit, són constants les referències a aquest polític en els discurs dels participants a les reunions realitzades a Espanya.

En la majoria de casos, encara que es parla dels polítics catalans en general, Pujol és pràcticament l'únic nom que apareix, donat que es tracta d'un **polític molt conegut** a tota Espanya i **representa** pels espanyols **la defensa de Catalunya**.

"...todos querríamos uno que nos defendiera..."

Així mateix, en general, es parla de Pujol com a **símbol del nacionalisme**, tant si es considera la seva actuació de forma positiva o negativa.

Tant per part d'aquells que estan a favor del nacionalisme, com pels qui estan en contra, Jordi Pujol es percep com la figura responsable de la majoria de concessions i beneficis aconseguits per a la Comunitat Autònoma de Catalunya. Aquesta **figura es envejada** per moltes altres comunitats.

"...aquí necesitaríamos también un Pujol..."

Pujol compta amb una imatge de representant i alhora defensor de la seva comunitat, es considera que ha lluitat i **procurat el bé pel seu poble** al mateix temps que **ha sabut aprofitar** els beneficis obtinguts al llarg d'aquesta lluita.

“...Pujol ha pedido y se lo han concedido...”

D'altra banda, especialment a València, també es percep Pujol com a un polític amb una **actitud oportunista**, ja que ha sabut aprofitar les ocasions que se li han presentat per beneficiar la seva comunitat.

Aquest fet es percep de forma negativa i accentua el rebuig envers Catalunya, ja que es considera que el benefici d'una comunitat en particular va en detriment del benefici del conjunt de les comunitats. En aquest sentit, s'assegura que Catalunya s'ha beneficiat de la situació mentre que la resta de comunitats no ha tingut la ocasió de fer ho.

“...antes de que acabaran las elecciones el Pujol ya estaba hablando de miles y miles de millones de pesetas para Cataluña a cambio de su apoyo...”

□ **La política de pactes amb els Govern Central**

A molts dels grups realitzats amb individus de 20 a 29 anys i de 35 a 49 anys es fa referència a la política de pactes duta a terme els últims anys per part de CiU.

Ambdós segments consideren que la **política** duta a terme per part de l'Estat en els darrers anys ha estat **molt influenciada per CiU**.

A més d'aquest fet, amb especial incidència a la Comunitat de Madrid, es percep una sensació d'**intrusió de CiU al Partit Popular**.

"...se han metido en el PP, se han fusionado..."

Tant la política de pactes, com la intrusió de CiU al Govern Central es valoren de forma **negativa**, ja que es considera que els objectius de CiU, com a partit nacionalista que és, divergeixen dels objectius dels altres partits polítics. Es considera que mentre que els partits nacionalistes vetllen per la seva Comunitat Autònoma, la resta de partits ho fa per la globalitat del país.

"...persiguen otros fines que el resto de partidos..."

En referència, a la política de pactes duta a terme en els últims anys, es considera que els catalans n'han sortit molt beneficiats, donat que s'han obtingut **privilegis** de tot tipus. Aquests beneficis, no només són **de caire polític i econòmic**, sinó que es perceben molt diversos i en ocasions els mateixos entrevistats no saben concretar-los. Els principals beneficis esmentats es concreten en cessions de competències, poder polític, llibertats, etc.

Cal assenyalar que principalment a Saragossa es percep que el Govern català ha proporcionat **governabilitat** a l'Estat espanyol i que és per aquesta ajuda que Catalunya ha estat recompensada donant coses a canvi.

De forma puntual, la política de pactes es percep, com un **joc polític inevitable**, en el cas de que un partit no aconsegueixi prou nombre de vots per governar ha de pactar amb aquell partit que en tingui els que li falten per tal de poder governar.

"...te necesito para gobernar, pues te doy algo a cambio..."

"...en un juego político y no es criticable, es lo que hay, si necesitas pactar lo haces con el que tiene más votantes..."

Un altre factor que de forma paral·lela incrementa la **percepció negativa de la política de pactes** és el fet de que es percep que Catalunya ha sigut la única comunitat beneficiada per aquest fet. Això fa que els participants assegurin que la resta de comunitats es sentin discriminades i en inferioritat de condicions, ja que no consideren que puguin arribar a assolir mai aquesta situació.

Especialment a Saragossa es considera que Catalunya ha avançat molt més que la resta d'Espanya, aquest fet reforça la imatge de que el Govern català s'ha beneficiat de la seva posició i consideren que els catalans volen continuar recolzant al Govern amb l'objectiu de continuar beneficiant-se.

"...no paran de pedir constantemente y siempre intentan sacar tajada para ellos, de apoyar al Gobierno Central..."

"...eso demuestra que son ellos los que se han beneficiado..."

De forma puntual, el segment d'edat més avançada de La Corunya considera que els polítics catalans no es van introduir al Govern amb la intenció expressa de que si les coses no anaven bé, les conseqüències no repercutissin en ells. De forma paral·lela, consideren que aquest fet ha provocat que els votants catalans els hagin castigat amb la negació del seu vot en la legislatura actual.

"...no se metieron en el Gobierno para no mojarse si las cosas salían mal..."

"...los propios catalanes los han castigado con su voto..."

Després de l'exposició d'aquests fets, podem concloure que la política de pactes, duta a terme en els últims 8 anys, ha accentuat la percepció de les diferències entre Catalunya i Espanya. Considerant que abans de dur a terme la política de pactes, Catalunya ja es percebia com una comunitat beneficiada, avui en dia després dels pactes polítics amb el Govern Central, aquesta percepció s'ha vist considerablement incrementada.

- Respecte dels pactes concrets, el cas del pacte amb el **PP** es més recordat ja que es l'últim en el temps, i fins hi tot es considera que va tenir repercussions en les últimes eleccions, moment en el que CiU demanava 400 milions de pessetes a canvi del seu recolzament polític.

“...le puso precio a su ayuda, sin saber lo que había salido en las elecciones...”

La percepció negativa d'aquest fet, es veu accentuada per la circumstància de que la demanda es va formular abans de conèixer el resultat de les eleccions en qüestió.

- En relació al pacte dut a terme amb el **PSOE** es menciona en moltes menys ocasions, ja que la distància en el temps fomenta que sigui menys recordat, recalcant que alguns dels entrevistats que critiquen els pactes amb el PP ni tant sols esmenten els del PSOE.

Com a conseqüència dels successius pactes de CiU amb el Govern Central s'esmenten tot un seguit de **privilegis concedits a Catalunya** per sobre de la resta de Comunitats Autònomes. Concretament es destaquen privilegis econòmics i polítics.

Per part dels joves de Madrid, destaca la percepció de la **Generalitat és un organisme privilegiat**, ja que compta amb més competències, més poder polític i més privilegis que la Comunitat de Madrid.

Per la seva banda, a La Corunya, destaca la percepció de Catalunya com una comunitat que respon davant de l'Estat amb una correcta gestió i aprofitament dels recursos, partint d'aquesta apreciació es considera encertat que es concedeixin més privilegis a Catalunya.

"...saben que Cataluña es una comunidad que va adelante y posiblemente le concedan muchas más cosas y tenga más privilegios sólo por eso, porque responde..."

▣ Els partits nacionalistes

En general els partits nacionalistes es perceben com a partits polítics amb un àmbit d'acció restringit a la seva Comunitat Autònoma i que tenen com a funció fonamental **vetllar pel bé de la comunitat** a la qual pertanyen.

"...yo veo bien un partido nacionalista que se preocupa de tu comunidad..."

"...en todas partes la gente quiere defender lo propio, lo suyo..."

Els partits nacionalistes no es perceben exclusius de Catalunya sinó que es considera que n'hi han a tot l'Estat. Però els partits catalans són els que més destaquen, donat que son percebuts com a partits amb força i els de la resta de l'Estat es perceben com partits sense força.

Els participants mesuren la força d'un partit en funció del número de vots que obté, per tant els individus d'algunes de les Comunitats Autònomes que no disposen d'un partit nacionalista en el Govern autonòmic s'autoresponsabilitzen de l'actual situació.

"...tendríamos que tener un partido regionalista y votarlo..."

El fet de que **Catalunya** disposi d'un **partit nacionalista amb força** és un **fet envejable** per part de la resta de comunitats. Aquesta enveja en ocasions es manifesta positiva i en ocasions negativa.

"...tenemos envidia de los catalanes porque nos gustaría tener un partido luchando por los derechos de los andaluces, ojalá tuviéramos ese espíritu de lucha..."

- Per part dels joves de Madrid i de Saragossa junt amb els 2 segments d'edat més alts de València la **valoració** del partits polítics nacionalistes és **negativa** i, exclusivament es parla dels partits nacionalistes catalans obviant la visió del nacionalisme de la resta de l'Estat.
- Concretament a Madrid es considera que els **objectius** dels partits nacionalistes són contraposats als de la resta de partits polítics.

"...persiguen otros fines que el resto de partidos..."

- Mentre que a València, l'actitud dels partits nacionalistes es percep com una **voluntat de domini** tant de la seva comunitat autònoma com d'altres llocs propers, com per exemple les Illes Balears o València.

"...quieren absorvernós a nosotros, a Mallorca, quieren dominio..."

"...están introduciendo gente en Valencia para camelar a intelectuales, estudiantes, etc...."

"...intentaron colonizarnos, ahora ya no..."

- Es detecta que el coneixement del grup d'edat menor, de 20 a 29 anys, envers els partits nacionalistes és bastant més ampli que el de la resta d'interval·ls d'edat. De forma paral·lela, la valoració més positiva en relació als partits nacionalistes es dona en aquest mateix segment d'edat, excepte a Madrid i Saragossa.

- **Convergència i Unió** es configura, al conjunt de grups investigats a Espanya, com el **partit nacionalista per excel·lència**.

Respecte de la **valoració** d'aquest partit es detecta que:

- Aquells individus que es manifesten favorables vers els partits nacionalistes valoren de forma positiva la política de CiU
- Aquells individus que estan en contra dels partits nacionalistes valoren de forma negativa la tasca realitzada per CiU.
- Dins del segment d'edat més jove les principals opinions respecte a la política de CiU són les següents:
 - A Sevilla, es valora la tasca de CiU com bona per Catalunya.
"...buena actuación para su comunidad autónoma..."
 - A Saragossa es considera que gràcies al recolzament proporcionat per CiU al Govern Central s'han aconseguit més llibertats per Catalunya.
"...por apoyar al Gobierno Central han conseguido más libertades en Catalunya..."

- A Madrid, creuen que CiU persegueix uns objectius molt divergents respecte als de la resta de partits polítics d'àmbit estatal.

"...persiguen otros fines que el resto de partidos..."

- A València, d'una banda es percep CiU com un partit molt relacionat amb el sentiment d'identitat català que ha ofert als catalans la alliberació que necessitaven i ha fet un bé per Catalunya. Per altra banda, apareix una incomprensió respecte al llarg període de temps que porta governant i el fet de que el votin els immigrants, ja que es dona per suposat que aquests no tenen el sentiment catalanista que s'atribueix als votants de CiU.

"...no creo que el andaluz tenga el sentimiento del catalán, pero le pone el tío cuatro polígonos al lado y el chiquillo a lo mejor va a un colegio que a lo mejor no hay en ningún sitio del país..."

- De forma puntual, per part dels joves de Madrid es fa referència a **ERC** que es percep com un partit antagonista donat que la seva línia d'acció va en contra de les directrius principals dels partits que governen el país.

S'estableix un paral·lelisme entre la situació d'ERC a Catalunya i Fuerza Nueva a Espanya.

"...hay ciertos partidos antagonistas, [ERC ...igual que aquí Fuerza Nueva..."

8.2. EL NACIONALISME

- El tema del **nacionalisme** és àmpliament tractat al llarg de totes les reunions, a la majoria de les reunions és un tema que apareix a nivell espontani com a una de les **característiques associades als catalans**, segurament en aquesta imatge han influït els esdeveniments polítics dels últims anys.

A l'hora de parlar de nacionalisme, s'estableix automàticament una associació amb el **nacionalisme català**, només en contades ocasions i per part d'aquells que tenen actituds més benèvols apareix el concepte de nacionalisme associat a la resta de CCAA espanyoles.

Per part dels espanyols, són molt diverses les opinions respecte al tema del nacionalisme, no obstant apareix una convergència comuna a tots: el nacionalisme es percep com un **fort sentiment d'identitat** del poble català.

“...quieren ser primero catalanes y luego españoles...”

Considerant aquest sentiment d'identitat de forma aïllada, s'observa una posició intermitja i no es jutja ni positiva ni negativament, acceptant l'ho com un tret característic dels catalans. Són les diferents associacions que es fan al respecte, les que acaben creant una visió negativa del nacionalisme.

“...siempre que el nacionalismo no signifique separatismo me parece correcto, porque todos somos nacionalistas...”

“...a mi no me molesta, mientras ellos vean bien las dos cosas, sin tratar de anexionar a los demás...”

- Per part dels dos segments d'edat més alts s'observa una **associació directa entre el nacionalisme i el separatisme**, en el cas concret de La Corunya es parla de **nacionalisme extrem o radical** i s'associa al partit polític d'ERC.

“...son más radicales los de ERC...”

“...todos los nacionalismos extremos son malos...”

Aquest nacionalisme extrem o separatisme es percep **negatiu** i el seu origen s'atribueix a un **invent dels polítics** i no s'associa al poble català. Aquest tipus de nacionalisme es considera generat i fomentat pels propis polítics i un grup reduït de persones, ja siguin de caràcter influenciable o bé que pretenen la separació i l'allunyament dels dos bàndols.

“...el nacionalismo es un invento político y de 4 idiotas que quieren separar...”

“...no creo que sean los catalanes sino la gente del Gobierno...”

Aquesta forma d'expressió del nacionalisme es considera, en molts casos, originada per desviar l'atenció d'altres temes i s'assegura que distorsiona i accentua els problemes de relació entre espanyols i catalans.

“...es enfrentar a la gente...”

“...lo que interesa es el follón para que no se hable de otros problemas...”

Especialment a Saragossa es considera que els catalans, en general són **separatistes** i com en casos anteriors aquest separatisme crea rebuig.

“...lo malo es el separatismo...”

En el moment en que aquest sentiment nacionalisme crea rebuig en els espanyols es produeix un accentuació del distanciament.

“...se alejan ellos...”

En el cas de Madrid, el sentiment nacionalista no només s'associa amb el separatisme, sinó que també es relaciona amb l'**independentisme**. Aquesta percepció del nacionalisme provoca que les diferències entre Catalunya i Espanya s'accentuïn en el cas concret de la Comunitat de Madrid.

“...no aguanto ese nacionalismo paleta que tienen los catalanes con el rollo del separatismo y del nacionalismo que está ya trasnochado...”

Focalitzant la nostra atenció en el grup d'edat més alta, s'observa que l'**independentisme** crea un sentiment d'incomprensió donats el principis de convergència de la Comunitat Europea.

“...no tiene sentido si estamos moviéndonos en Europa...”

Així mateix, s'atribueix el **naixement** de l'independentisme a l'època de la Guerra Civil i se'l considera un factor potencialment capaç de **desenvolupar un conflicte/guerra**. Com és lògic, aquesta possibilitat atemoritza a tots aquells que la contemplen.

“...empezó en la Guerra Civil y podría empezar una guerra social...”

- El grup d'edat intermig és el que aporta més **diversitat d'opinions** en relació al nacionalisme.
 - A Madrid i a Saragossa destaquen referències als sentiments nacionalistes dels **fills dels immigrants**. En general, es percep que aquest últims incorporen sentiments nacionalistes accentuats, que els seus pares no tenen. La incorporació d'aquest sentiments és justificada per part dels participants a l'estudi com una forma d'autoafirmació donada la falta d'identitat que es percep en els individus en qüestió.

“...dos o tres generaciones los hijos de los inmigrantes se creen más catalanes, son más catalanes...”

“...los charnegos son peor, por falta de identidad salen rebotados...necesidad de afirmarse...”

“...tienen que demostrar más catalismo que los que son de allí...”

- Una vegada més, ens veiem obligats a analitzar el cas de València per separat. En aquest cas, es degut a la disconformitat dels valencians amb el fet de que es consideri València com part integrant del territori dels Països Catalans.

“...que ellos digan que somos la Cataluña del Sur a mí me molesta...”

Tot i que es considera que el nacionalisme es un factor que distancia les relacions entre Catalunya i Espanya, els valencians es mostren a favor del nacionalisme com a **forma d'expressió de la cultura**, si bé diferencien el nacionalisme del separatisme, respecte aquest últim es mostren totalment en contra.

"...me parece bien que un nacionalista defienda su cultura, sus tradiciones y esas cosas pero que lleguen a separarse no me parece bien..."

- Paral·lelament a Sevilla es considera el nacionalisme com un **sentiment** en fase d'extinció.

"...los nacionalistas, con la cultura y la juventud, que tenemos ahora, de aquí a 20 años han desaparecido..."

- Entre els grups de joves investigats apareixen diferències:

- A València es considera que el nacionalisme català és el **nacionalisme per excel·lència** i el **model** de nacionalisme a **seguir**.

"...el que sea nacionalista se tiene que fijar en ellos..."

- Conjuntament amb Sevilla es percep Catalunya com una comunitat molt unida en comparació amb la resta.

“...es una comunidad más unida...”

- En canvi a Saragossa es considera que el nacionalisme està en **contra del desenvolupament conjunt del país** i de la solidaritat territorial.

“...por delante de todo están ellos...”

8- L'ÀMBIT POLÍTIC (1)

L'ÀMBIT POLÍTIC ES CONFIGURA PELS ESPANYOLS COM UN DELS FACTORS PRINCIPALS D'ANTAGONISME ENTRE CATALUNYA I ESPANYA

ELEMENTS QUE FOMENTEN LA MALA RELACIÓ I ENTESA ENTRE AMBDÓS TERRITORIS

ACTUACIONS I ACTITUDS DELS POLÍTIQS CATALANS

• POTENCIEN LA MALA RELACIÓ PER INTERESSOS ELECTORALS

"los políticos tienen parte de la culpa de esta relación...han utilizado esta cuestión porque da votos"

• LES REIVINDICACIONS ECONÒMIQUES DONEN UNA IMATGE NEGATIVA DE CATALUNYA A ESPANYA

"la imagen pública que tienen los políticos catalanes es esa, la de pedigueños e insolidarios"

JORDI PUJOL MÀXIM REPRESENTANT DELS POLÍTIQS CATALANS

EN LA DEFENSA DELS INTERESSOS DE CATALUNYA

COM A SÍMBOL DE NACIONALISME CATALÀ

GENERA ENVEJA I ADMIRACIÓ A ALGUNES CCAA

LA FORÇA DE CIU COM A PARTIT NACIONALISTA

VALORACIÓ NEGATIVA

VALORACIÓ POSITIVA

- Els objectius dels partits nacionalistes són oposats als de la resta de partits
- Voluntat de domini de comunitats properes

- Vetlla pels interessos dels catalans

València

POLÍTICA DE PACTES DE CIU AMB EL GOVERN CENTRAL

• EFECTES NEGATIUS PER ESPANYA JA QUE CIU TÉ COM A OBJECTIU PRINCIPAL AFAVORIR NOMÉS CATALUNYA

"persiguen otros fines"

HA ACONSEGUIT PRIVILEGIS ECONÒMICS I POLÍTIQS A CANVI DELS SEU RECOLZAMENT

"son ellos los que se han beneficiado"

8- L'ÀMBIT POLÍTIC (2)

ELS ESPANYOLS PERCEBEN EL NACIONALISME COM UN FORT SENTIMENT D'IDENTITAT CARACTERÍSTIC DELS CATALANS
"quieren ser primero catalanes y luego españoles"

S'ASSOCIEN AL NACIONALISME ASPECTES NEGATIUS I POSITIUS

ASPECTES NEGATIUS

EN CONTRA DEL DESENVOLUPAMENT CONJUNT DEL PAÍS

IDENTIFICACIÓ AMB SEPARATISME I INDEPENDENTISME

CONSIDERATS "INVENTS" DELS POLÍTICS

"es un invento político y de cuatro idiotas que se quieren separar"

PER DESVIAR L'ATENCIÓ
"lo que interesa es el follón para que no se hable de otras cosas"

ACCENTUA ELS PROBLEMES DE RELACIÓ ENTRE CATALUNYA I ESPANYA
"es enfrentar a la gente"

CONTRARI ALS PRINCIPIS DE CONVERGÈNCIA EUROPEA

ASSOCIACIÓ AMB LA GUERRA CIVIL

ASPECTES POSITIUS

VALORACIÓ, POTENCIACIÓ I DEFENSA DE LA PRÒPIA CULTURA I LES SEVES MANIFESTACIONS

B) ÀMBIT CATALUNYA

Dins del segment format pel conjunt de ciutadans catalans investigats s'observen **diferències d'opinió segons l'ascendència dels individus** pel que respecte a la política, els polítics, la manipulació de la informació i sobretot el nacionalisme.

8.3. LA POLÍTICA I ELS POLÍTICS

- Una vegada més, s'observa la percepció generalitzada de que **són els polítics els que generen o fomenten el conflicte i/o el distanciament** entre Catalunya i Espanya, ja que entre el poble no es percep l'existència de cap conflicte.

"...entre el poble llis i pla, no..."

Entre els catalans predomina la percepció d'una **manipulació** expressa del **discurs polític** amb finalitat electoralista que s'accentua en el grup d'ascendència catalana.

"...manipulació de la política, del sentit de les coses..."

En general, es fan referències expresses als **discursos polítics de Rodríguez Ibarra i Jordi Pujol** que són els polítics més esmentats.

- En la relació a **Rodríguez Ibarra**, es considera que elabora un discurs polític en **contra del catalans** per tal de donar-se a conèixer i obtenir més vots a la seva comunitat.

“...per fer populisme o perquè el votin els extremerys en comptes de prometre més feina o lo que sigui, fa populisme contra els catalans, que si nos roban, quan el primer comprador de suro extremerys és Catalunya...”

- El grup d'ascendència no catalana fa més èmfasis en l'actuació de **Jordi Pujol** considerant que el fet de que contínuament estigui demanant major finançament perjudica la imatge de Catalunya.

“...la imatge de Pujol plorant i demanant diners, i diners, i diners...”
“...Pujol va a Madrid a pedir para Catalunya...”

Així mateix, els individus de 55 a 69 anys no nascuts a Catalunya, consideren que Jordi Pujol i el tipus de política que a dut a terme en els últims anys són els responsables de la mala imatge de Catalunya a la resta de l'Estat.

“...se tiene manía a los catalanes por los afanes de Caudillo de Pujol...”
“...Pujol tiene la culpa...”

En aquesta línia, es mostren en desacord amb la política duta a terme per part de CiU i consideren que va en detriment de la imatge de Catalunya.

“...Pujol es negativo para Catalunya...”

- En relació als **partits nacionalistes** es consideren com a **necessaris**, ja que la seva funció és **defendre els interessos propis** de cada una de les comunitats autònomes.

“...Coalición Canaria té uns problemes que sino defensa ella, no ho fa ningú...”

CiU, es posiciona com el **partit nacionalista per excel·lència** i compta amb una imatge de partit defensor dels interessos tant polítics com econòmics de Catalunya.

- A tots els grups realitzats a Catalunya es destaca el fet, percebut com a força important, de la **manipulació de la informació** amb l'objectiu d'alimentar les diferències entre Catalunya i Espanya. Aquesta manipulació es percep generada tant per part dels **mitjans de comunicació** com per part dels **polítics**.

“...qui més accés té a la informació més manipula...”

“...estem a la era de la informació i qui té la informació té el poder, però descarat...”

“...no els interessa que hagi bona imatge...”

En altre ordre de coses a la reunió de Lleida, es fa èmfasis en el fet que durant les èpoques electorals els polítics canvien el seu discurs segons el públic.

“..quan hi han eleccions, els polítics diuen unes coses a les resta d'Espanya i unes altres a Catalunya; canvien el discurs...”

8.4. EL NACIONALISME

- El nacionalisme es considera, també a Catalunya, com una **forma d'expressió de la identitat dels catalans** associada al seu territori.

“...es normal que la gente se pueda sentir más identificada con Cataluña que con España, porque es más cercano a ti...”

L'objectiu principal del nacionalisme és la **defensa del interessos** tant polítics com econòmics i culturals de la Comunitat Autònoma on s'origina.

Aquest sentiment nacionalista junt amb la voluntat de defensar la cultura catalana, no pretén excloure en cap moment la cultura espanyola.

“...tinc tant assimilada la cultura espanyola com la catalana i de fet les poso al mateix nivell...”
“...per mi tant Espanya com Catalunya son paràmetres culturals...”

A continuació exposaren **opinions diferenciades** al respecte del nacionalisme segons l'ascendència dels individus.

- Per part de les persones amb ascendència catalana, a fora del que és Barcelona i l'AMB, s'observa la creença en l'existència d'una **voluntat d'imposició per part d'Espanya** que provoca en els catalans un sentiment de rebuig.

"...des d'Espanya es volen imposar coses als catalans..."

"...és indiscutible que les majories sempre intenten imposar el seu criteri a les minories..."

- Entre els individus d'ascendència no catalana, i que resideixen a Barcelona i l'AMB amb edats superiors als 35 anys, s'observa una visió diferent del nacionalisme.

En aquest cas, s'emmarca el nacionalisme com un **sentiment d'identitat** i es considera a diferència de la resta, que **no es tracta d'un factor potenciador del conflicte** entre Catalunya i Espanya.

"...yo creo que cuando salimos de nuestra región te sientes más catalán que cuando estás en ella y como español cuando sales al extranjero..."

Aquest grup se sent català o espanyol en funció del marc de referència i el lloc on es troba, si bé tots declaren sentir-se espanyols en més o menys grau.

"...si voy al extranjero, digo que soy española y me siento como tal pero no digo que soy catalana..."

“...si me muevo dentro de España y voy, por ejemplo a Andalucía pues digo que soy catalana y que soy de Barcelona...”

Dintre d'aquest grup els joves de Barcelona, enfoquen el seu discurs cap el fet de que l'**independentisme** fomenta el distanciament, ja que l'entenen com una **forma radical o extrema d'expressar el nacionalisme**, ja sigui per part dels espanyols o bé dels catalans.

“...una persona que es independentista pues no caerá bien y al revés igual un facha no caerá bien aquí...”

“...una persona que sea radical busca el conflicto...”

“...son los que más se enfadan, los más nacionalistas catalanes y los más nacionalistas españoles, los que pasan un poco más no tienen tanto problema...”

- Per part de la majoria de grups s'observa una **preocupació envers la imatge** que dona aquest nacionalisme a **Espanya**.

Els catalans, en general, perceben que la imatge que tenen els espanyols del nacionalisme es **errònia**. Consideren que la seva visió no es correspon amb la realitat, ja que creuen que els espanyols identifiquen el nacionalisme català amb un **odi a Espanya**.

“...tienen una visión de Cataluña diferente de la realidad...”

En general, es percep que aquesta imatge errònia, perjudica a Catalunya, ja que es considera que fomenta tant el distanciament com la incomprensió entre les parts i el rebuig que es produeix per part d'Espanya.

"...a lo millor estàs reclamant o defensant una cosa i et tatxen d'una altre..."

"...penso que ens rebutgen pel nacionalisme i per l'economia moltes vegades es confonen i les dos coses juntes són molt perilloses..."

Aprofundint en el tema de la imatge que dona el nacionalisme s'observen diferències d'opinió segons l'ascendència dels individus.

- Per part dels individus d'ascendència catalana, es considera que el nacionalisme és un **sentiment** general que en molts casos no és reconegut, especialment per part dels espanyols. Aquest fet genera que els catalans **es sentin incompresos** pels espanyols.

"...és una reacció natural, hi ha molta gent que la té però no li diu així..."

"...a la resta d'Espanya no ho entenen, almenys en general..."

- Per part dels d'ascendència no catalana, es considera que la imatge que tenen a Espanya no s'adapta a la realitat.

De forma general, es percep que a Espanya arriba una **informació equivocada** sobre els catalans que fomenta la creença dels espanyols de que tots els catalans són separatistes.

“...hi ha mala informació, informació errònia, no saben lo que realment és la manera de ser dels catalans...”

“...ellos están convencidos de que nosotros queremos separarnos total y absolutamente...”

“...creen que somos independentistas acabados, creo que tienen una imagen equivocada...”

Al grup de l'Àrea Metropolitana de Barcelona aflora el tema de l'**actitud nacionalista que adopten els fills dels immigrants**. Es percep que els fills dels immigrants adopten una actitud més nacionalista com a reacció davant del rebuig social.

“...yo no me siento más española geográficamente, de sentimiento me considero más nacionalista en el sentido de que me siento más catalana, quizás por esa historia que hemos conocido aquí de la supresión catalana...”

En general, aquest mateix grup, valora com absurd el **fet de sentir-se orgullós de l'ascendència “pura”**, que consideren que es dona quan una persona té els dos cognoms de procedència catalana.

Exclusivament per part dels catalans amb ascendència no catalana apareix com a forma d'expressió del nacionalisme la **selecció catalana de futbol**.

En general, aquest grup estiguin a favor o en contra de la selecció catalana coincideixen en el fet de que aquesta reforça a Espanya la imatge de l'independentisme català i potencia les diferències actuals.

"...la gente enseguida lo ve mal, se piensa que somos independentistas, separatistas..."

"...si hay una selección catalana yo no me sentiré identificado, me sentiré identificado porque he nacido en Cataluña pero no porque me falta medio país..."

També hi ha consens en el fet de que es preveu el desacord per part d'Espanya respecte a la creació d'una selecció catalana de futbol.

"...puede ser una cosa que no esté de acuerdo el resto de España..."

8- L'ÀMBIT POLÍTIC (3)

PELS CATALANS L'ÀMBIT POLÍTIC ES PERFILA COM UN DELS QUE MÉS ANTAGONISME I MALA ENTESA PROVOCA ENTRE CATALUNYA I ESPANYA

ELEMENTS QUE PROVOQUEN I FOMENTEN AQUESTA RELACIÓ ENTRE AMBDÓS TERRITORIS

ACTUACIONS DELS POLÍTICS

• AMB EL SEU DISCURS PROVOQUEN L'ENFRONTAMENT AMB FINALITATS ELECTORALISTES

RODRÍGUEZ IBARRA

- Manifestacions contra Catalunya

"perquè el votin els extremerys...que si nos roban"

JORDI PUJOL
"Pujol tiene la culpa"

(Individus d'ascendència espanyola i no nascuts de Catalunya)

- Continues reivindicacions econòmiques

"Pujol plorant i demanant diners i diners"

- Política portada a terme

"se tiene manía a los catalanes por los afanes de Caudillo de Pujol"

MANIPULACIÓ DE LA INFORMACIÓ PER PART DELS MITJANS DE COMUNICACIÓ

• AMB INFORMACIONS PARCIAIS I INTERESSADES ALIMENTEN LA MALA RELACIÓ ENTRE CATALUNYA I ESPANYA

"no els interessa que hi hagi bona imatge"

8- L'ÀMBIT POLÍTIC (4)

ELS CATALANS CONSIDEREN EL NACIONALISME COM UNA
FORMA D'EXPRESSION DE LA IDENTITAT DELS CATALANS

EL NACIONALISME CATALÀ SUPOSA LA DEFENSA DELS INTERESSOS DE CATALUNYA

ES VALORA POSITIVAMENT PERÒ PREDOMINA LA PERCEPCIÓ DE QUE:

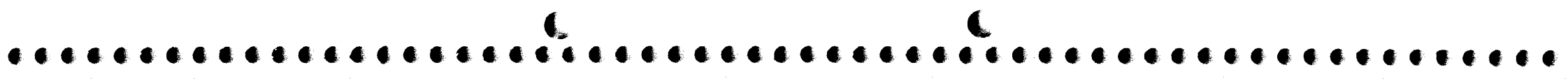
- EMPITJORA LA RELACIÓ DE CATALUNYA AMB ESPANYA
- DONA MALA IMATGE DELS CATALANS

PER LA IDEA ERRÒNIA QUE TENEN ELS ESPANYOLS DEL NACIONALISME CATALÀ

EL NACIONALISME CATALÀ
IMPLICA ODI A ESPANYA

IDENTIFIQUEN NACIONALISME
AMB INDEPENDENTISME I
SEPARATISME

9- LA QÜESTIÓ ECONÒMICA

9. LA QÜESTIÓ ECONÒMICA

Al llarg de les diverses reunions portades a terme tant a Catalunya com a la resta d' Espanya es fan múltiples referències a temes relacionats amb la situació econòmica d'ambdós territoris. De fet, tal i com ja s'ha mencionat en anteriors capítols, la qüestió econòmica és un dels trets diferenciadors entre Espanya i Catalunya més remarcats pels entrevistats a nivell espontani.

A continuació s'inclou una descripció de la visió proporcionada per ambdós segments estudiats en relació a les qüestions econòmiques esmentades, i els sentiments i reaccions que provoquen tots aquests aspectes en els entrevistats.

Dins de cada segment s'ha considerat pertinent realitzar una subdivisió respecte als temes a tractar. En un primer bloc es descriu la percepció de la realitat econòmica d'ambdós territoris. En un segon bloc, la descripció es centra en les qüestions relacionades amb el finançament, i totes les actituds que aquest tema provoca.

A) ÀMBIT ESPANYA

9.1. REALITAT ECONÒMICA PERCEBUDA

- En general, a totes les reunions realitzades a Espanya, la descripció de la realitat econòmica es centra bàsicament en la **situació catalana**, definida principalment per oposició a la realitat espanyola.

En aquest sentit, es detecta una unanimitat respecte a la definició d'aquesta realitat esmentada a totes les reunions realitzades. Catalunya es defineix com un **territori més potent i avançat econòmicament** que la resta d'Espanya.

"...es la comunidad más rica de España..."

"...es más avanzada que el resto de España en todos los campos..."

"...la riqueza que tiene Catalunya frente a otras comunidades como Andalucía es superior..."

Aquest reconeixement de la superioritat econòmica catalana va més enllà en alguns casos, remarcant-se a València i Sevilla que la **independència econòmica** seria factible sense que això repercutís en la riquesa de Catalunya.

"...económicamente podrían depender de ellos solos si quisieran..."

Aquesta percepció generalitzada envers la situació econòmica catalana es reconeix a través de diversos **aspectes** que es mencionen al llarg de les reunions:

- Catalunya és una comunitat autònoma **més avançada industrialment** d'Espanya. Es remarca que hi ha un **teixit industrial molt potent i diversificat**, que es va configurar històricament abans que a la resta de regions. Aquest avantatge històric ha fet que Catalunya s'hagi situat per davant de la resta d'Espanya en l'aspecte industrial.

“...la industria se crea y ellos han sabido hacerlo y nosotros no...”

“...tienen un potencial industrial tremendo en todos los sectores...”

“...tuvo una revolución económica, la única en toda España...”

“...siempre ha sido pionera desde la Revolución Industrial Inglesa, la base industrial de España ha estado en Catalunya y en el Norte...”

- El **comerç** és un altre dels aspectes mencionats, principalment a La Corunya, Sevilla i Saragossa, com a tret diferencial respecte a la resta del territori espanyol. Es defineix Catalunya com un territori molt abocat a l'activitat comercial que, junt al desenvolupament industrial mencionat anteriorment, representa un dels eixos principals que marquen les diferències entre Espanya i Catalunya.

“...han sido comerciantes desde la Edad Media...”

“...Catalunya la veo como Inglaterra, mucho comercio, mucha actividad...”

En aquest sentit, es necessari assenyalar la importància que donen a les reunions de Madrid, Sevilla i La Corunya a la **situació geogràfica de Catalunya** que, segons els entrevistats, ha facilitat aquesta intensa activitat comercial catalana, gràcies a la frontera física amb Europa i a la sortida al mar Mediterrani.

“...el comercio, los negocios...quieras que no siempre ha estado más cerca de Europa que el resto, y eso ayuda...”

“...el poder económico de una comunidad depende de su situación geográfica...”

- Un altre aspecte diferencial que es menciona per reafirmar el major desenvolupament econòmic català es la situació de les **infrastructures** catalanes. Es perceben com a **millors i més abundants**.

“...Catalunya tiene mejores infraestructuras que aquí...”

- Dins de les infrastructures, es fa menció especialment a les **comunicacions** (tant viàries com ferroviàries i portuàries), que, segons els entrevistats, permeten dur a terme amb més facilitat les activitats industrials i comercials.

“...Barcelona tiene un puerto muy importante, igual que Bilbao...”

“...la primera línea férrea fue Barcelona-Mataró, ¿ porqué no la hicieron en Madrid que ya era la capital ?...”

- A una de les reunions realitzades a Saragossa es remarca que la ja esmentada situació geogràfica catalana, a la **costa** mediterrània, ha fet possible el desenvolupament d'una xarxa de comunicacions adequada a l'activitat econòmica duta a terme a Catalunya.

"...un puerto ayudaría mucho a Aragón, y ellos los tienen..."

- Així mateix, alguns dels entrevistats que han gaudit de les seves vacances en territori català incideixen en la superioritat de les **infraestructures turístiques** catalanes respecte a les de la resta d'Espanya.

"...yo me voy de camping a la Costa Brava y no encuentro uno igual en toda España..."

"...de un castillo en ruinas te hacen un parador nacional..."

Tots els aspectes mencionats anteriorment configuren, segons la majoria dels entrevistats, una situació de riquesa i prosperitat econòmica molt més acusada que a la resta del territori espanyol. Tot això es reflexa en un **major poder adquisitiu** i un **nivell de vida superior** dels catalans respecte a la resta d'espanyols.

"...Gerona es la ciudad con la mayor renta per cápita y donde mejor se vive de toda España..."

"...sí que hay diferencias en el poder adquisitivo..."

En aquest sentit, i com a complement de lo esmentat fins ara, alguns entrevistats de Saragossa i Madrid remarquen les grans possibilitats de trobar feina existents dins el territori català, gràcies a la privilegiada situació econòmica abans definida. S'afirma que el **nivell d'atur** és inferior i es perceben més **sortides laborals** que a la resta d'Espanya.

"...hay más salidas de trabajo en Cataluña que en Aragón..."

"...mis amigos se quedaron sorprendidos de que en todos los sitios ponía se busca camarero..."

"...a mí me gusta tanto por las posibilidades que tiene de salida laboral, o de entrar en una empresa..."

- A llarg de les diverses reunions portades a terme apareixen diferents **aspectes** que han contribuït a fer realitat aquesta superioritat econòmica mencionada repetidament pels entrevistats.
 - Tal i com ja hem apuntat en capítols anteriors, es destaca molt positivament la **idiosincràsia i el tarannà del poble català**.
 - Se'ls defineix com a més formals, seriosos i exigents que la resta d' espanyols en quant a l'àmbit laboral. Es remarca que els catalans són molt treballadors, emprenedors, competitius i amb molta empena.

“...son más serios en el trabajo, nosotros trabajamos mucho pero a lo mejor exigimos menos...”
“...los catalanes saben luchar por lo suyo y lo consiguen...”
“...son muy emprendedores, más que en el resto de España...”

- En aquest sentit, s'afegeix que els catalans tenen una **mentalitat més oberta** envers les noves idees, són més moderns i avançats que la resta d'espanyols. Això dona peu a que siguin més innovadors.

“...son más europeos y son más modernos y avanzados...”

- No obstant això, a la majoria de reunions apareixen espontàniament les qualificacions de **“peseteros”** i **“tacaños”** com a definicions inevitables del perfil dels catalans.

“...que son emprendedores lo sabemos todos, pero ojo no les toques una peseta...”
“...les cuesta sacar la mano del bolsillo...”
“...la pela es la pela...”

Encara que a molts casos s'esmenta com a concepte negatiu, gran part dels entrevistats afirma que aquests dos adjectius són tòpics que no sempre s'adeqüen a la realitat.

“...lo de pesetero es una fama, en realidad no es así...”

Com a substitució d' aquestes qualificacions, es positivitzen els anteriors adjectius afirmant-se que els catalans són **previsors i estalviadors**, com a oposició a la resta d' espanyols, que es defineixen com a més malbaratadors que els catalans.

“...yo no creo que sean peseteros, es que saben invertir el dinero, tienen más previsión de futuro. He ganado esto, pues voy a invertirlo para conseguir más dinero, mientras que aquí he ganado esto y lo gasto...”

- Així mateix, es remarca que el poble català és **planificador, bon inversor i bon gestor**, el que fa que aprofiti molt millor que la resta d'espanyols els recursos que té al seu abast. A la vegada, s'incideix en que potencien contínuament la seva economia i els seus productes.

“...creo que los catalanes sí se han preocupado más de que sus productos se vendieran y se potenciaran...”

“...ellos el dinero lo administran y nosotros no...”

Totes aquestes afirmacions inclouen un component explícit d'**admiració**, arribant-se a afirmar en alguns casos que l'actitud del poble català davant les qüestions econòmiques hauria de ser un **model a seguir** per la resta d'espanyols.

“...podríamos aprender cómo lo están haciendo, para hacerlo nosotros...”

No obstant això, en alguns casos s'afegeixen una sèrie de **circumstàncies** que matisen l'actitud d'admiració mencionada anteriorment, atribuïnt a la resta d'Espanya i als espanyols una participació activa en el grau de riquesa i prosperitat catalans actuals.

- En aquest sentit, és necessari assenyalar que en varies reunions es destaca la contribució de la **immigració espanyola**, principalment dels anys 50 i 60, al desenvolupament econòmic de Catalunya. Així doncs, es remarca que el mèrit de la prosperitat econòmica catalana no és únic dels catalans i s'ha de compartir en gran mesura amb tots els espanyols que s'han anat establint al llarg de les últimes dècades en territori català.

“...han prosperado en gran parte gracias a todos los inmigrantes que han ido allí a trabajar...”

“...media Andalucía y media Galicia están metidos allí, y también muchos aragoneses...”

“...la mano de obra no ha sido catalana...”

- Lligat amb lo anterior, en algunes reunions es fa especial incidència en l'actuació del **govern franquista** i de tots els recents **governos democràtics** com a clars **afavoridors de Catalunya**, en perjudici de la resta de regions espanyoles. S'afirma que tots aquests governs han dut a terme **elevades inversions** econòmiques a Catalunya, tant en empreses com en millora de infraestructures que han situat aquesta comunitat un pas per endavant de la resta del territori espanyol.

“...también han ayudado las inversiones gracias al dinero de toda España para montar industrias...”

“...durante la dictadura se volcaron allí fondos, tanto en Catalunya como en el País Vasco, que es lo que les ha dado la situación de privilegio económico...”

“...lo que tienen es porque antes se les ha dado y han sabido aprovecharlo...”

9- LA QÜESTIÓ ECONÒMICA (1)

REALITAT ECONÒMICA PERCEBUDA

ELS ESPANYOLS RECONeixEN LA SUPERIORITAT ECONÒMICA DE CATALUNYA DAVANT LA RESTA D'ESPANYA

SUPERIORITAT QUE ES PLASMA A TRAVES DE LES SEGÜENTS REALITATS

TEIXIT INDUSTRIAL MOLT POTENT I DIVERSIFICAT

ACTIVITAT COMERCIAL MOLT ELEVADA

INFRASTRUCTURES MILLORS I MÉS ABUNDANTS

TURÍSTIQUES

COMUNICACIONS

REALITATS POTENCIADES PER:

FETS HISTÒRICS (REVOLUCIÓ INDUSTRIAL)

SITUACIÓ GEOGRÀFICA

PROXIMITAT A EUROPA

SORTIDA AL MAR

SUPERIORITAT ACONSEGUIDA GRÀCIES ALS SEGÜENTS FACTORS

IDIOSINCRÀSIA DEL POBLE CATALÀ

MÀ D'OBRA IMMIGRANT ESPANYOLA

TRACTE DE FAVOR ATORGAT DES DELS GOVERNS FRANQUISTES FINS ALS DEMOCRÀTICS

- TREBALLADOR
- PREVISOR
- ESTALVIADOR
- BON INVERSOR

- FORTES INVERSIONS ECONÒMIQUES
- PACTES POLÍTICS AMB CONTRAPARTIDES ECONÒMIQUES

9.2. ACTITUDS EN RELACIÓ AL FINANÇAMENT AUTONÒMIC

- Tal i com ja s'ha apuntat fins ara, el conjunt de la mostra estudiada és unànime a l'hora de percebre la realitat econòmica catalana. Es reafirma insistentment la superioritat econòmica de Catalunya envers la majoria de regions espanyoles. Això fa que es defineixi Catalunya com la **regió més rica d'Espanya**.
- En conseqüència amb aquesta visió, a totes les reunions realitzades es percep com a **lògic** el fet de que Catalunya ha **d'aportar més econòmicament** a l' Estat espanyol que la resta de comunitats autonòmiques del territori.

“...que ellos paguen más es normal...”

“...el que tiene más ha de ser más generoso. Si no nunca se pondrá el resto de España a la altura, que es de lo que se trata...”

En aquest sentit, s'assenyala que la riquesa de les comunitats més avançades s'ha de repartir proporcionalment entre les menys desenvolupades, en funció de les necessitats de cada regió.

“...hay que repartir. Si Catalunya tiene unas necesidades, el resto de comunidades también, y no se vive como se vive en Catalunya...”

“...ya que ellos están más desarrollados tienen que entender que tienen que repartir con los menos desarrollados, no quedárselo todo para ellos...”

- En molts pocs casos es menciona a nivell espontani que Catalunya és la comunitat autònoma que aporta més econòmicament a l' Estat Espanyol. No obstant això, es continua veient com un fet lògic, donada la major riquesa de la regió.

“...cada uno aporta lo que puede. Si ellos dan más es porque tienen más suerte y pueden dar más...”

“...ellos también aportan más a España que otras comunidades...”

“...yo no critico que Pujol haya pedido más para ellos porque son los que más ponen, pero así siempre las regiones ricas serán más ricas y las pobres cada vez más pobres. Creo que debería ir todo a la caja común y repartirse dando más a quien más lo necesita...”

- Tot i així, la totalitat d'aquestes opinions es matisen quan el moderador planteja per què es defineix Catalunya com a **insolidaria**, essent, tal i com ells reconeixen, la regió que més aporta a l'Estat.

Apareixen **dos tipus d'explicacions**:

⇒ S'argumenta que la imatge de insolidaritat ve donada per l'**actuació dels dirigents** de la Generalitat, concretament Jordi Pujol. Es remarca que el partit que té el poder a la Generalitat ofereix recolzament polític al govern central a canvi d'augmentar el volum pressupostari destinat a Catalunya. Per tant des de Catalunya s'intenta eliminar contínuament aquesta solidaritat amb pactes polítics interessats.

"...la imagen la dan los políticos. En las elecciones que ha habido ya se hablaba de que si Aznar necesitaba el apoyo el Pujol ya tenía 400 mil millones para pedirle. Y ese dinero es de todos los españoles..."

"...la imagen pública que tienen los dirigentes catalanes es de pedigüños y de insolidarios..."

⇒ Lligada amb l'explicació anterior, es remarca que aquesta **solidaritat catalana ve imposada pel Govern Central**. El component solidari desapareix en el moment en que les aportacions econòmiques son obligades. De fet, es puntualitza que Catalunya no aportaria res a l'Estat espanyol si això fos possible, però es troba en l'obligació de fer-ho.

"...no les dejan ser insolidarios y por eso se quejan..."

"...si pudieran se quedarían el 100% de lo que se recauda..."

"...se quejan porque no están de acuerdo con ser solidarios, con que el Gobierno Central les obligue a serlo...son insolidarios porque estan diciendo que quieren más..."

- Independentment de tots els comentaris espontanis exposats anteriorment, el moderador ha suggerit als entrevistats que **Catalunya aporta més diners a l' Estat espanyol dels que posteriorment rep del Govern Central**. Davant aquest fet es donen diverses reaccions:
 - Més de la meitat dels entrevistats **neguen rotundament aquesta possibilitat**. S'incideix en que, tot i ésser la comunitat més rica d'Espanya, és la més afavorida en el repartiment autonòmic, en perjudici molt clar d'altres comunitats amb un grau de riquesa molt inferior. Per tant, totes les comunitats autònomes estan contribuint a la riquesa catalana sense cap contrapartida.

"...me hace gracia de los catalanes que ellos dicen que son los que más dinero entregan a las arcas del Estado, y luego se quema el Liceo y se lo tenemos que pagar entre todos. Ellos no han pagado el Teatro Real..."

"...yo querría ver esos números. Yo creo que recibe más, o por lo menos igual..."

"...yo no creo que reciban más cantidad de la que necesitan ni de la que aportan..."

"...vease el Liceo, las Olimpiadas, y un montón de cosas...yo diría más bien que sucede todo lo contrario..."

L'explicació que es dona a aquesta situació és la **posició privilegiada** que ha mantingut el Govern Autonòmic català en les tres últimes legislatures com a peça clau de la governabilitat d'Espanya.

Segons els entrevistats, això ha permès als dirigents polítics catalans, junt amb el Govern Basc, obtenir una sèrie de **contrapartides econòmiques** i en forma de **competències**, en detriment de la resta de comunitats autonòmiques.

“...han estado sangrando al gobierno de España a cambio de 4 votos...”

“...han conseguido más porcentaje del impuesto sobre la renta que el resto de las autonomías en base a los apoyos que han dado a Aznar en la anterior legislatura...”

Tot i així, en alguns casos es remarca que aquesta situació està començant a canviar gràcies a la majoria absoluta obtinguda pel Partit Popular en els últimes eleccions generals, que elimina la posició de poder de la Generalitat al Govern Central.

“...ahora son solidarios por obligación, porque el gobierno ha sacado mayoría absoluta...”

- En algunes reunions mostren **perplexitat** i **sorpresa** davant aquest fet. Reconeixen que no estan ben informats, i s'abstenen d'opinar al respecte, ja que desconeixen les xifres reals sobre finançament.

“...yo estoy de acuerdo en que le transfieran dinero para sus competencias, pero no sé si le dan menos de lo que ella da...”

- Una petita proporció dels casos, principalment alguns membres de reunions realitzades a Saragossa i La Corunya, es mostra **d'acord** amb aquesta afirmació i reconeix que **no és just** el tractament de insolidària que es dona a Catalunya.

“...si no fuera eso verdad, las diferencias serian aún más grandes...”

“...si que es verdad, pero es normal, es lógico...”

- D'altra banda, un grup reduït dels entrevistats reflexiona positivament davant d'aquest plantejament, **admetent la possibilitat de que sigui real**. En tot cas, es remarca la **falta de informació** que existeix sobre aquesta qüestió.

“...a lo mejor creemos que ellos se lo llevan todo y resulta que si te enseñan números salen perdiendo...”

- Al llarg de les diferents reunions portades a terme apareixen a nivell espontani diverses opinions sobre la possibilitat d'un **autofinançament** per part dels governs autonòmics. En general, els entrevistats atribueixen aquesta reivindicació al govern català. La postura majoritària davant d'aquesta possibilitat és de **rebuig** immediat.

"...se están planteando administrar los impuestos ellos mismos, y yo eso lo veo demasiado fuerte..."

- L'actitud negativa davant l'autofinançament es justifica, principalment a Madrid i Saragossa, argumentant que **suposaria un primer pas cap a la independència política** de Catalunya, possibilitat que es percep com un **perill** per la unitat espanyola.

"...la autofinanciación es peligrosa, es el primer paso para la independencia política..."

S'afegeix que l'assoliment de la independència d'una comunitat autonòmica comportaria la mateixa reivindicació per part d'altres comunitats, trencant-se definitivament la unitat política i econòmica d'Espanya.

"...si le das la independencia a Catalunya, al dia siguiente la querría Andalucía también..."

"...cuando los catalanes tengan la independencia, el resto de comunidades la querrán también, y aquí somos una sola bandera y un solo país..."

A les reunions de Saragossa i La Corunya s'incideix en el fet de que la independència catalana seria molt perjudicial per Espanya a nivell econòmic.

- D'una altra banda, bona part dels entrevistats mostra la seva **preocupació** davant l'autofinançament argumentant que **la solidaritat desapareixeria** en el moment en que el govern català controlés la gestió dels seus recursos. S'afegeix que l'obligació d'aportar diners al govern central desapareixeria i, per tant, Catalunya es negaria a traspasar part dels seus diners a les comunitats més desfavorides econòmicament.

“...es que si se van a gestionar ellos el dinero no se lo van a dar a Extremadura...”

- En una reunió de Madrid es remarca que l'autofinançament és una **possibilitat il·legítima** i per tant, no es possible dur-la a terme.

Davant totes aquestes afirmacions, s'aprecia el desconeixement existent entre els entrevistats en relació al significat de l'autofinançament. En aquest sentit es fa necessari assenyalar que no es fa menció en cap moment del concert econòmic existent al País Basc.

9- LA QÜESTIÓ ECONÒMICA (2)

FINANÇAMENT AUTONÒMIC

ELS ESPANYOLS PERCEBEN COM A LÒGIC I JUST QUE CATALUNYA
APORTI MÉS DINERS A L'ESTAT PERQUÈ ES AL CCAA MÉS RICA

SÍ APORTA MÉS QUE LES ALTRES CCAA

NO APORTA MÉS QUE LES ALTRES CCAA

MALGRAT AIXÒ ÉS INSOLIDÀRIA

ÉS INSOLIDÀRIA

PERQUÈ CATALUNYA ÉS INSOLIDÀRIA?

IMATGE DONADA PER PUJOL DEMANANT
CONTRAPARTIDES ECONÒMIQUES A CANVI
DEL RECOLZAMENT POLÍTIC AL GOVERN
CENTRAL
"son pedigueños e insolidarios"

SOLIDARITAT IMPOSADA PER PART DEL
GOVERN CENTRAL.

EL COMPONENT SOLIDARI NO ÉS TAL
DONAT QUE ÉS OBLIGAT
"no les dejan ser insolidarios por eso se quejan"

DEMANDEN AUTOFINANÇAMENT

FORT REBUIG
PRIMER PAS CAP A LA INDEPENDÈNCIA
POSSIBILITAT IL·LEGÍTIMA

CATALUNYA APORTA MÉS DEL QUE REP A CANVI

NO ÉS VERITAT
CATALUNYA ÉS LA CCAA MÉS
AFAVORIDA EN EL REPARTIMENT
AUTONÒMIC

PERPLEXITAT I SORPRESA
FALTA INFORMACIÓ

ÉS VERITAT, ÉS INJUST
TRACTAR CATALUNYA
D'INSOLIDÀRIA

REFLEXIONS POSITIVES,
ADMETEN LA POSSIBILITAT
FALTA INFORMACIÓ

9.3. ALTRES QÜESTIONS ECONÒMIQUES PLANTEJADES

A més a més dels temes apareguts fins ara, al llarg de les reunions realitzades es van plantejar altres qüestions relacionades amb la situació econòmica a Catalunya. A la majoria de reunions es fan referències espontànies sobre l'**elevat nivell de vida dels catalans**, que comporta un encariment notable del consum, l'habitatge, els serveis, etc.

En aquest sentit, es **suggereixen** una sèrie de **factors discriminatoris** que pateixen els habitants de Catalunya respecte a la resta d'espanyols.

- En alguns casos apareixen comentaris de forma espontània respecte al **pagament de peatges** per tenir accés a la xarxa d'autopistes catalanes. Una part dels entrevistats que ha visitat Catalunya mostra la seva disconformitat davant aquesta situació i consideren injust que se'ls faci pagar les autopistes catalanes.

"...el peaje lo paga el catalán y cualquier extremeño que pase por ahí..."

Tot i així, en general es remarca que això no ha de suposar un inconvenient pels catalans, ja que gaudeixen d'una xarxa viària millor, i des de fa més temps, que la de qualsevol comunitat autònoma (on aquesta xarxa es redueix a autovies i carreteres).

A més a més, s'afegeix que sempre es té l'opció de fer servir vies alternatives (carreteres), i per tant no entenen les queixes dels conductors catalans al respecte. Es conclou que sempre és millor tenir autopistes pagant que no tenir cap.

"...las otras carreteras de Catalunya están mejor que cualquier autovía de Andalucía..."
"...siempre les quedan otras alternativas..."

- Una altra de les suggerències realitzades per part del moderador fa referència a la pujada dels **sous del funcionariat estatal i de les pensions**. Es planteja que aquesta pujada anual es realitza en funció de la pujada de l'IPC espanyol.

Aquest IPC és el resultat de la mitjana dels IPC de les diverses comunitats autònomes. Això indica que en algunes regions l'IPC autonòmic és més elevat que en altres, en funció del nivell de vida, però la pujada de sous i pensions es fa en base a la mitjana estatal, el que comporta una discriminació cap als funcionaris i pensionistes que habiten en les comunitats més riques, entre elles Catalunya.

Davant aquest plantejament es detecten **dos reaccions**:

⇒ La majoria dels entrevistats afirmen que **no** es dona una situació de **discriminació**, ja que els sous i les pensions a Catalunya són més elevats que a la resta d'Espanya. Es remarca que la base sobre la qual s'aplica l'increment de sou és més alta, i per tant, **la pujada també és més elevada**. Així, els funcionaris i pensionistes no perden poder adquisitiu.

"...si pero a lo mejor los sueldos son más altos..."

"...aunque les suban el IPC del resto y ahí sea menos tienen una base ya más alta..."

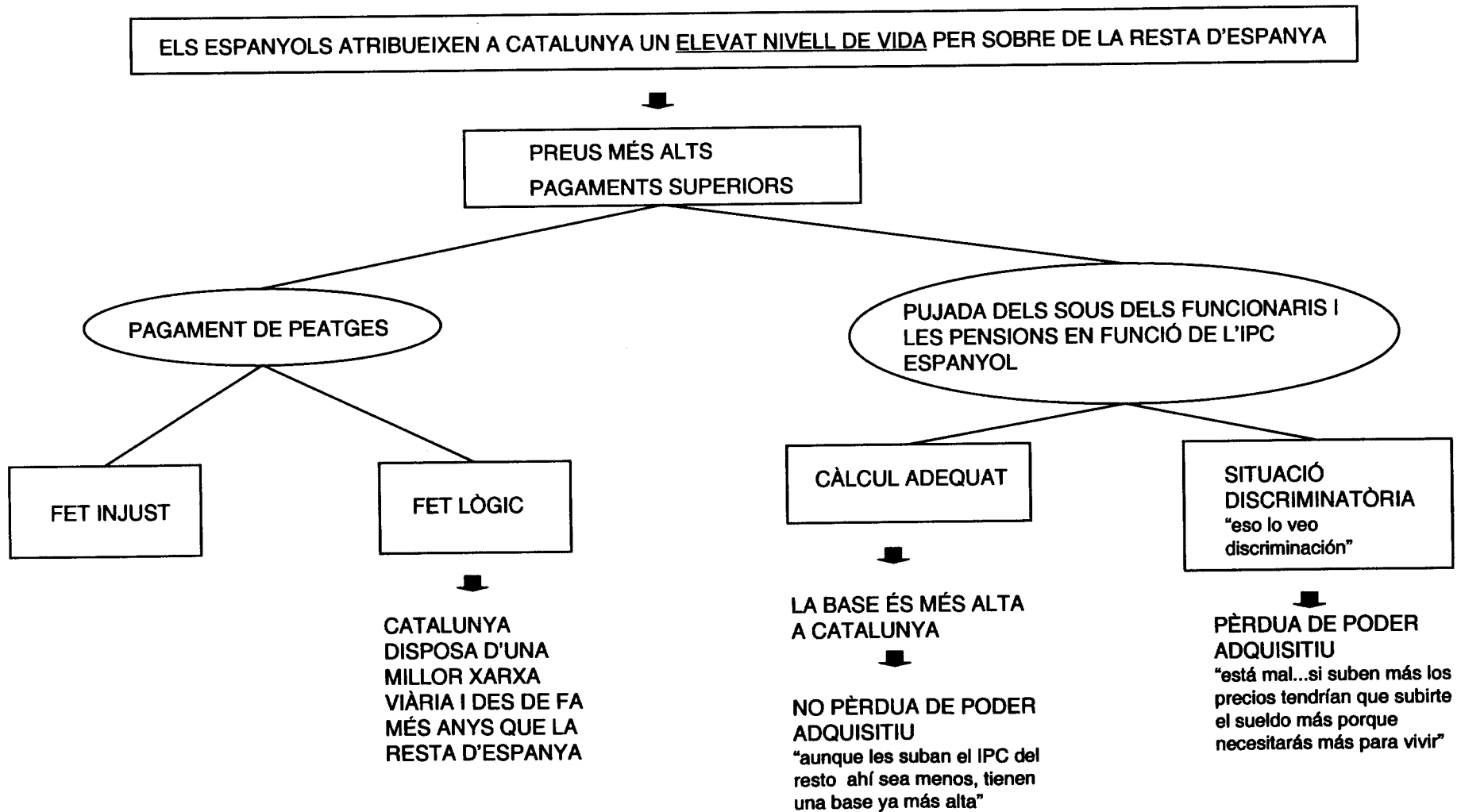
⇒ D'una altra banda, a les reunions d'adults de Saragossa, València i Sevilla, i de gent gran a Sevilla i València s'admet que aquesta **situació és discriminatòria**, ja que els funcionaris i pensionistes perden poder adquisitiu vivint a una de les zones més cares d'Espanya.

"...eso está mal...si suben más los precios tendrían que subírtelo más porque necesitarás más para vivir..."

"... deberían nivelarlo según el nivel de precios. Si no vive mejor un poli nacional de Cuenca que uno de Barcelona..."

"...eso lo veo discriminación...el nivel de vida en Cataluña es mucho más caro que aquí..."

9- LA QÜESTIÓ ECONÒMICA (4)

B) ÀMBIT CATALUNYA

9.4. REALITAT ECONÒMICA PERCEBUDA

- A l' hora de definir la realitat econòmica catalana s'aprecia, tal i com ja succeïa en el cas de les reunions realitzades a la resta d'Espanya, una visió unànime entre tots els entrevistats. D'acord amb això, es percep Catalunya com **la comunitat autònoma més rica** de tot el territori espanyol.

“...está más avanzada que el resto de España...”

“...se nota que aquí hay muchísimo dinero, comparado con otros sitios...”

“...está en un altre nivell productiu...”

En aquest sentit, a Vic alguns entrevistats van una mica més enllà, definint Catalunya com la primera potència econòmica d'Espanya.

- Seguint en aquesta línia, es considera com a element primordial de la configuració de la realitat catalana el fet de que a Catalunya es trobin una bona part de les **petites i mitjanes empreses** de l'Estat espanyol. És per això que es destaca com a fet històric primordial que la petita i mitjana burgesia catalana hagi sigut la pionera de la Revolució Industrial europea a Espanya.

“...aquí al segle XVIII ja teníem indústria, i a la resta d' Espanya no sabien el que era...”

“...en altres llocs d'Espanya no hi ha tanta indústria com aquí...”

“...aquí és on es concentren la majoria de PYMES d' Espanya...”

- A més de l'aspecte empresarial, es remarca, principalment a les reunions de Vic i Barcelona, el **caràcter comercial** del poble català.

“...no podem plantar, la gent s' ha tingut que espavilar cap a la indústria o el comerç...”

“...aquest és un país de comerciants

Així doncs, en conjunt es defineix Catalunya, en referència a les qüestions econòmiques, com un país ric format per petits i mitjans empresaris i comerciants.

Els participants perceben Catalunya com un territori modern, avançat i obert a l' exterior. Es considera que a Catalunya es gaudeix de millors **infraestructures** i d'un **nivell de vida molt superior** al de la resta del territori espanyol.

“...aquí estem més preparats per portar turisme i negocis...”

“...es envegen perquè aquí es viu molt bé...”

- Tal i com succeïa a les reunions d' Espanya es destaca com a component imprescindible d'aquesta realitat **l'actitud i la idiosincràsia dels catalans**, que ha fet possible aquesta superioritat econòmica.

A totes les reunions es remarca que els catalans són molt treballadors, emprenedors i tenen una major visió pels negocis. Són seriosos, formals i més competitius que els espanyols, en referència a l' àmbit laboral. A més a més, s'afegeix que són més estalviadors i previsors, i més oberts a les noves idees.

"...a la resta d' Espanya molts negocis es fan a la taula, aquí els fem sempre en un despatx..."

"...els empresaris són gent amb molta empenta, més que a la resta d' Espanya..."

"...aquí se curra más que en resto de España..."

"...la manera de treballar és molt diferent a la de la resta d' Espanya..."

Tal i com es pot apreciar clarament, les definicions són pràcticament les mateixes que apareixen a les reunions portades a terme a la resta d'Espanya. Així doncs trobem unanimitat en aquest aspecte.

S'ha de matisar, però, que a una reunió de Lleida i una altra de Barcelona s'afegeix que els catalans es creuen superiors en molts aspectes, apareixent en aquest cas un component de prepotència lleugerament negatiu però perfectament assumit i acceptat.

"...ens creiem superiors perquè Catalunya és superior en molts aspectes..."

- Es necessari assenyalar que alguns dels entrevistats fan incidència en la **visió** que, segons ells, tenen **dels catalans la resta d'espanyols**. En aquest sentit, a Vic s'afirma que els espanyols veuen als catalans com uns **privilegiats**, i a Barcelona creuen que els espanyols no veuen els catalans com a previsors i estalviadors si no com a **"tacaños"**.

"...desde fuera los ven tacaños y prepotentes..."

"...ens veuen com uns privilegiats..."

Així, alguns entrevistats reconeixen que la resta d'espanyols té una imatge poc positiva dels catalans, fet que, com ja es veurà més endavant, s'accentua quan es tracta la qüestió del finançament econòmic.

- Finalment, i com a factor afegit a tot el que s'ha exposat fins ara, és necessari assenyalar que a la reunió de gent gran no nascuda a Catalunya portada a terme a Barcelona es fa especial incidència en **l'aportació de tots els immigrants espanyols a la riquesa de la Catalunya** actual. Es remarca que sense aquesta mà d'obra la realitat econòmica catalana seria molt diferent a la descrita fins ara.

"...Catalunya es grande gracias a todos, también a los que vinimos a trabajar de fuera..."

- Com a contrapunt, es remarca que els catalans pateixen una sèrie d'efectes negatius, com a conseqüència d'aquesta situació de privilegi. S'afirma que els impostos són més elevats a Catalunya, i tot els serveis són més cars que a la resta d'Espanya.

"...se pagan más impuestos que en ningún sitio..."

"...aquí tot és més car..."

"...aquí hi ha molta riquesa però evidentment paguem molt més i en relació a Espanya estem pitjor tractats..."

En aquest sentit, a totes les reunions apareixen comentaris de forma espontània, respecte a les **autopistes** catalanes i als abonaments que s' exigeixen per accedir a l'ús d'aquestes. Aquesta qüestió provoca en tots els entrevistats actituds de **protesta i indignació**.

"...es un robo, un escándalo. Sólo se paga aquí, fuera no pagan nada, todo autovía..."

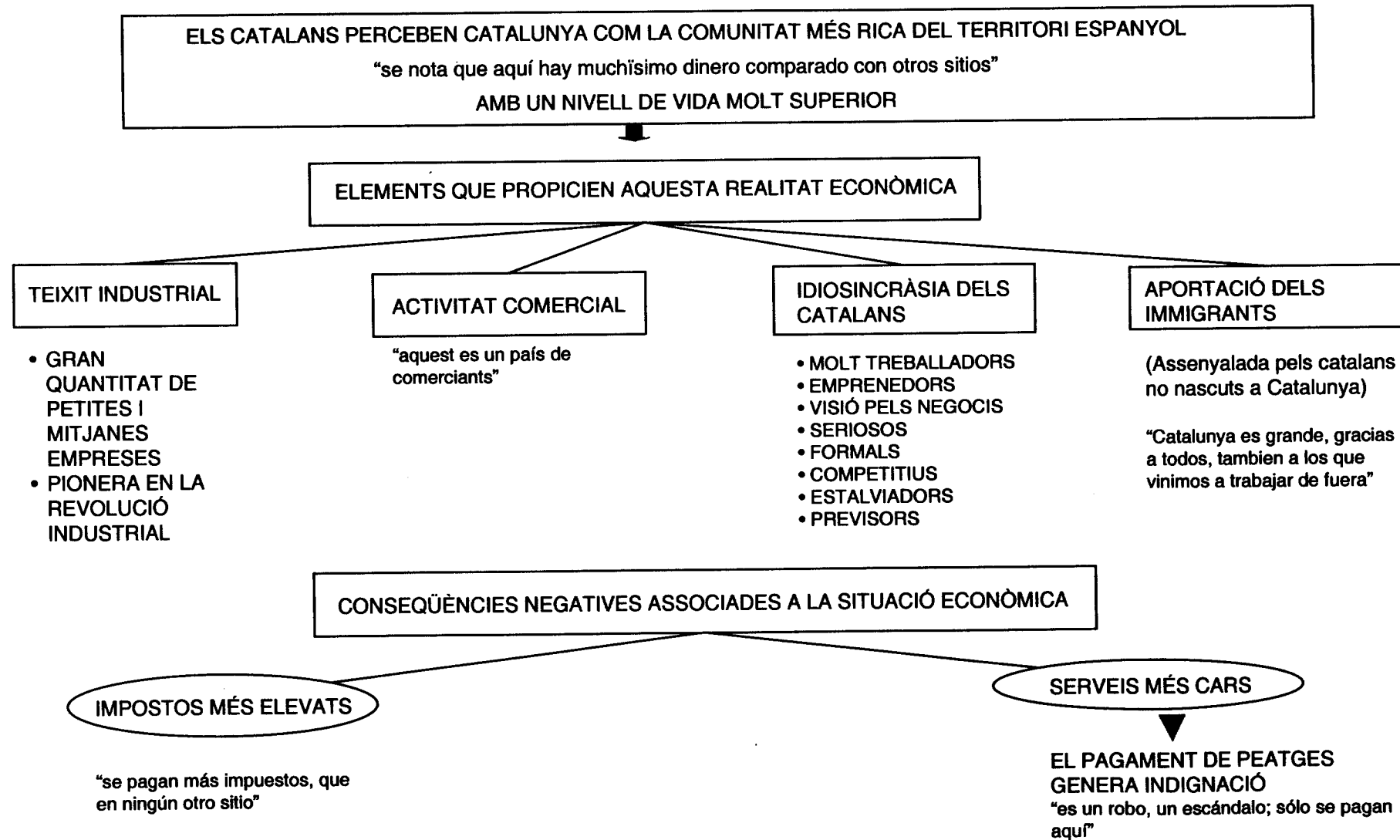
"...juguen amb el capital que té la gent i les possibilitats econòmiques que tenim aquí..."

"...el que no pot ser és que vagis a Sitges pels túnels i et costi 700 pessetes anar i 700 tornar..."

"...es injusto porque te pegan unos palos..."

"...te' n vas a Madrid i no paguen res..."

9- LA QÜESTIÓ ECONÒMICA (5)

9.5. ACTITUD DAVANT EL FINANÇAMENT AUTONÒMIC

- Al llarg de la majoria de reunions sorgeixen comentaris a nivell espontani relacionats amb el finançament autonòmic. Es destaquen les **actituds de protesta i indignació** que provoca la imatge que, segons alguns entrevistats, tenen els espanyols sobre la postura catalana davant aquest tema.

“...el comentari es que sembla que ens ho vulguem endur tot, agafar tot d'Espanya...”

Així, especialment a les reunions de gent nascuda a Catalunya, s'afirma que la resta d'espanyols **tracten injustament a Catalunya**, qualificant-la de insolidària, quan en realitat és la comunitat que **aporta més** a l'Estat espanyol i **surt més perjudicada en el repartiment** autonòmic.

“...si en donem 10 i ens han de tornar 8 i ens tornen 6 és normal que demanem...”

“...per què pago impostos si després aquests diners no es reparteixen bé ?...”

S'insisteix en que els espanyols creuen que els catalans s'aprofiten del finançament autonòmic, rebent molt més que la resta de comunitats.

Els entrevistats indiquen una sèrie de motius pels quals persisteix aquesta **imatge d'insolidaritat** entre la resta d'espanyols:

- Un dels principals motius que s'assenyalen són les declaracions de diversos **polítics espanyols**, tant del Govern Central com d'algunes comunitats autònomes. Els entrevistats afirmen que les **informacions** que transmeten són **errònies i/o incompletes**, i amb la seva actitud contribueixen a perpetuar aquesta imatge de insolidaritat que es percep des de fora.

"...jo li he sentit dir directament al Bono que els catalans ens volem endur els diners de tots els espanyols..."

"...es que no diuen mentides però donen veritats a mitges..."

A una de les reunions de gent gran realitzada a Vic es va més enllà afirmant que el Govern Central està interessat en mantenir aquesta situació de desinformació que influeix directament en l'actitud dels espanyols envers el finançament.

"...això no ho entendran a la resta d' Espanya perquè al govern central no l' interessa que s'entengui..."

- Lligat amb lo anterior, s'assenyala que els **mitjans de comunicació** no informen correctament sobre finançament, destacant únicament les peticions que els dirigents polítics catalans realitzen al Govern Central demanant més finançament autonòmic.

“...aquestes opinions les creen els mitjans de comunicació per crear inestabilitat. S'inventen moltes coses...”

Es destaca que aquests mitjans ofereixen una **informació parcial i poc clara**, sense explicar el per què d'aquestes reivindicacions. Per tant, s'assegura que es transmet només la part de la informació que interessa per continuar perpetuant la imatge insolidària dels catalans.

“...els mitjans de comunicació són espanyols i no ho volen explicar...”

“...si els mitjans de comunicació possessin tot aquest tema sobre la taula de forma clara veurien com són les coses i no dirien que ens volem quedar amb tot...”

- Per últim, a les reunions de gent gran d'ascendència no catalana i de no catalans, portades a terme a Barcelona es menciona que la imatge d'una Catalunya insolidària ha estat potenciada en gran part per les **actuacions dels dirigents polítics catalans**, especialment Jordi Pujol, amb les seves reivindicacions econòmiques dirigides al Govern Central.

“...la actitud victimista de Pujol crea mala imagen fuera, aunque tiene parte de razón...”

D'una altra banda, es considera que aquestes peticions són, en part, justes, independentment de les reaccions negatives que provoquen a la resta d'Espanya envers els catalans.

- Tot i aquestes consideracions inicials, tots els entrevistats estan d'acord en que **Catalunya** és la comunitat més rica d'Espanya, i per tant **ha de ser solidària amb la resta regions**, aportant més diners destinats a finançament econòmic.

"...però jo crec que si ets una de les comunitats més riques i has de donar més per altres comunitats que no se' n surten amb el que tenen, jo crec que està bé que Catalunya pagui més..."

"...no ens podem queixar, tenim bastant de tot, no com per deixar de pensar en ningú..."

No obstant això, s'afegeix una sèrie de **matisos a aquesta solidaritat**.

- A les reunions de Lleida i l'Àrea Metropolitana apunten que Catalunya ha de donar més perquè es més rica, però a canvi també **ha de rebre més del que rep actualment**. Es considera que la solidaritat produeix un intercanvi econòmic desigual que perjudica clarament Catalunya i, per tant, s'ha de equilibrar.

"...Catalunya ha de donar més perquè és més rica però també s'ha de beneficiar, com a mínim recuperar la inversió perquè si no anem enrera

- Els entrevistats de Barcelona no catalans estan d'acord amb la continuació de la **solidaritat catalana**, però es puntualitza que aquesta **no pot ser il·limitada en les quantitats i en el temps**.

S'afirma que s'ha d'establir un termini per a que la resta de comunitats aprofitin correctament els fons traspassats per assolir un nivell de riquesa similar a Catalunya. Així, la solidaritat deixaria de ser necessària.

"...está bien dar a los demás pero si los demás hacen esfuerzos y la aprovechan para crecer y ser más ricos..."

"...hay que poner un límite, las otras regiones se tienen que espabilar..."

- Un tercer matís que s'introdueix a la reunió d'adults de Lleida es que aquesta solidaritat no es pot basar en un **model definit i imposat pel Govern Central**. Es remarca que és **Catalunya qui ha de gestionar els seus recursos i aportar la part necessària a la resta de comunitats**.

"...estic d' acord en que hem de ser solidaris, i entenc que els que tenim més col·laborem per ajudar a les zones més deprimides, però ho hem de fer a la nostra manera..."

- A l'últim punt esmentat ja apareix de forma espontània la idea d'un **autofinançament català**. Al llarg de les reunions es fa incidència en aquesta possibilitat com una **solució molt vàlida** per eliminar la discriminació que pateix Catalunya en el repartiment autonòmic.

"...lo millor seria administrar-ho des d' aquí, i aportar lo just, el que pertoca..."

En general, la majoria dels entrevistats percep la necessitat de que s'augmenti el finançament per Catalunya. En varis casos, a més a més, veuen com a molt positiu l'assoliment de l'autofinançament.

"...hauríem de tenir el concert econòmic..."

"...que cada uno coja su dinero y se haga responsable..."

"...el sistema basic és millor que el nostre. Ells recauden el 100% i després donen el que consideren oportú per a la resta d' Espanya..."

Tot i així, es puntualitza que l'autofinançament **no eliminaria la solidaritat** amb les altres comunitats autonòmiques, encara que sí proporcionaria un **repartiment més just** pels catalans.

No obstant aquestes afirmacions, en alguns casos es reconeix que **falta informació** sobre les qüestions relacionades amb el finançament autonòmic, no només a fora de Catalunya si no també entre els catalans. Això impedeix que es tinguin opinions clares i definides sobre aquests temes.

"...jo no conec exactament com funciona..."

"...a mí me gustaría conocer los números sin la demagogia habitual..."

9- LA QÜESTIÓ ECONÒMICA (6)

ES CONSIDERA QUE A LA RESTA D'ESPANYA PREDOMINA UNA IMATGE NEGATIVA DE CATALUNYA PER LA POSTURA D'AQUESTA RESPECTE DEL FINANÇAMENT AUTONÒMIC

SE LA CONSIDERA INSOLIDÀRIA

MOTIUS D'AQUESTA IMATGE

ACTITUD DELS POLÍTICS ESPANYOLS

DONEN INFORMACIÓ ERRÒNIA I/O INCOMPLETA
"no diuen mentides però donen veritats a mitges"

PAPER DELS MITJANS DE COMUNICACIÓ

INFORMACIÓ INCORRECTA, PARCIAL I POC CLARA

NOMÉS DESTAQUEN LES PETICIONS DELS DIRIGENTS POLÍTICS CATALANS DE MÉS FINANÇAMENT AUTONÒMIC SENSE EXPLICAR LES RAONS D'AQUESTES REIVINDICACIONS

ACTUACIÓ DELS DIRIGENTS POLÍTICS CATALANS

(Assenyalada per individus d'ascendència no catalana i no nascuts a Catalunya)

APOSTA GENERALITZADA PER LA SOLIDARITAT

AMB MATISOS

CATALUNYA HA DE DONAR MÉS QUE ALTRES CCAA PERÒ HA DE REBRE MÉS QUE FINS ARA

LIMITAR-LA EN QUANTITAT I TEMPS

FINS QUE LA RESTA DE CCAA ASSOLEIXIN UNA RIQUESA SIMILAR A CATALUNYA

CATALUNYA HA DE DECIDIR COM DUR A TERME AQUESTA SOLIDARITAT

REBUIG A QUE EL MODEL SIGUI DEFINIT NOMÉS PEL GOVERN CENTRAL

9- LA QÜESTIÓ ECONÒMICA (7)

ESPONTÀNIAMENT ES PLANTEJA L'AUTOFINANÇAMENT COM A SOLUCIÓ VÀLIDA
PER SUBSTITUIR L'ACTUAL SISTEMA DE FINANÇAMENT AUTONÒMIC

ALGUNS DELS CATALANS ASSENYALEN QUE LA MANCA D'INFORMACIÓ AL RESPECTE NO ELS
PERMET VALORAR LA IDONEÏTAT DE L'AUTOFINANÇAMENT

VIRTUTS DE L'AUTOFINANÇAMENT

REPARTIMENT MÉS JUST

ELIMINARIA LA
DISCRIMINACIÓ DE
CATALUNYA EN EL
REPARTIMENT AUTONÒMIC

ES CONTINUARIA SENT
SOLIDÀRIA AMB LA
RESTA DE CCAA

**10- ACTITUDS, DEMANDES I EXPECTATIVES ENVERS LA
RELACIÓ CATALUNYA/ESPANYA**

10. ACTITUDS, DEMANDES I EXPECTATIVES ENVERS LA RELACIÓ CATALUNYA/ESPANYA

A) ÀMBIT ESPANYA

Al llarg dels capítols anteriors s'han posat de manifest totes aquelles qüestions que incideixen negativament en la imatge de Catalunya en la resta d'Espanya, i que determinen actituds i posicions que contribueixen a l'allunyament i incomprensió entre ambdós territoris.

En aquest punt de l'informe exposem quina es l'actitud dels ciutadans davant un possible escenari de millora de les relacions, quines condicions s'haurien de donar perquè això fos possible, i fins a quin punt es considera factible i/o creïble arribar en relació amb aquest objectiu.

La recerca de solucions –la simple proposta- per millorar l'entesa i la relació entre Catalunya i la resta d'Espanya en la mesura que incorpora voluntat d'acostament modifica en bona mesura les actituds i en conseqüència contribueix a relativitzar la importància del “conflicte”.

En general, la **relació Catalunya/Espanya – Espanya/Catalunya es desitja millor** –molt pocs s'oposen- i **es considera millorable**.

El tarannà davant aquesta apel·lació és gairebé sempre positiu sobretot si contempla les relacions personals.

L'acceptació de les diferències, la reinterpretació de les causes i l'evidència del desconeixement són especialment sintomàtics pel que fa al procés de canvi actitudinal que genera un escenari de millora de relacions.

"...aquí en Aragón tenemos la típica rivalidad fronteriza, como tienen los andaluces con los extremeños..."

"En el fondo es una tontería, pero es algo muy español, en el fondo nos gusta la marchilla"

"Esto es lo que a mí me han hecho ver que los catalanes son mala gente, por lo que sea..."

"...yo me pregunto, porque yo que no conozco catalanes me caen mal, y tu, que si conoces te caen bien..."

- De forma general es demanda una millora de la relació existent entre territoris fent-se palesa la voluntat d'aproximació i el desig d'una bona harmonia entre catalans i espanyols.

"...a nadie le gusta llevarse mal con otra comunidad..."

Alguns, tot i que desitjen una millora de la relació, consideren que aquest acostament de les parts no és fàcilment assolible.

"...yo no lo veo fácil, la aproximación sería ideal..."

De forma puntual, en una línia més escèptica, es considera també que l'entesa és una qüestió de temps, o simplement no es percep factible i es considera prou satisfactori el fet de que no empitjori.

"...es cuestión de tiempo, diez años..."

"...no lo veo factible ese acercamiento, con que se mantenga como está y no vaya a más..."

Predisposició d'anar a Catalunya

- Al llarg de les diferents reunions, amb l'objectiu de profunditzar en les actituds (prevenció o permeabilitat) en relació a Catalunya/Espanya i catalans/espanyols es va plantejar la possibilitat de visitar o viure en la comunitat oposada, per tal de mesurar la intensitat dels frens i resistències existents, i el grau de predisposició a aproximar-se a nivell personal, fins i tot, físicament.

Una part de les persones que han participat en l'estudi **coneixen en major o menor grau Catalunya**, ja sigui perquè tenen família que hi viu, ja perquè han vingut de vacances, o bé perquè hi han treballat en algun moment de la seva vida.

En general, la possibilitat de visitar i conèixer Catalunya com turistes és ben rebuda per part de la majoria, però deixant molt clar que aquest interès és equivalent al que tenen per altres possibles destins turístics dins el territori espanyol.

"...me parece igual que si me voy a Andalucía..."

En relació al fet **d'anar-hi a viure**, s'observa una major predisposició entre els individus més joves –que inclús es plantegen com una possibilitat -. En canvi entre els individus de mitjana edat aquest fet causa més rebuig ja que pensen en les dificultats d'adaptació dels seus fills. Per altra banda, la majoria dels individus del segment d'edat més alta es manifesten en contra de canviar el seu lloc de residència, si bé accepten la idea d'anar-hi de vacances.

En línies generals, aquestes reaccions, segons segments, són lògiques, i varien en la mesura que canvia l'entorn familiar dels individus.

⇒ Més concretament, els joves majoritàriament es mostren a favor de conèixer o anar a treballar a Catalunya si fos necessari, ja que anteposen els seus interessos personals a l'hora de canviar de residència.

“...Por cuestiones de trabajo me lo pensaría pero seguramente iría...”

Tot i que en casos puntuals apareixen actituds en contra d'anar a viure o a treballar a Catalunya, per que no genera cap atractiu especial, o perquè la seva percepció actua clarament com un fre.

“...Yo no iría para nada...”

“...Con lo que tengo aquí es suficiente, antes me voy a vivir a Irlanda...”

“...No viviría a gusto...”

⇒ En el segment d'edat mitjana i gran, s'explicita una nul·la o baixa predisposició a anar a viure a Catalunya. Les raons formals que s'addueixen per justificar aquesta postura són en primer lloc les dificultats d'adaptació –normalment es correspon aquest motiu amb la negació del canvi de residència -, en segon lloc la llengua, i per últim la percepció poc confortable i acollidora de Catalunya i els catalans.

“...Preferiría otros destinos y todo por la lengua...”

“...Todo el mundo habla catalán y me han dicho que si saben que eres andaluza mucho peor, los andaluces estamos mal mirados en Catalunya...”

De forma puntual però, també dins d'aquest segment apareixen persones amb predisposició d'anar a viure a Catalunya.

“...Yo, si que iría a vivir...”

“...Si, y si viviera allí la defendería igual que defiende a Valencia, si tuviera más intereses allí.”

⇒ En el segment de més edat, predomina la predisposició a anar de vacances i fer visites puntuals a Catalunya, però no pas d'anar a viure-hi, malgrat que si s'ho plantejarien si tinguessin una altre edat.

“...A Gerona, a Roses, a Llança, me gusta el paisaje para ir de vacaciones...”

“...Por cuestión económica y si fuese más joven, puede que si...”

- ▣ En tots els segments d'edat existeix la percepció de que Catalunya, en general, i Barcelona, en particular, són destins atractius per fer turisme i anar de vacances, principalment per la seva orientació turística i costera.

"...Tiene unas playas muy bonitas..."

- ▣ A nivell espontani, es compara com a destí **Barcelona ciutat amb la resta de Catalunya** que es percep com un bloc.

La majoria de comentaris recollits fan relació a la ciutat de Barcelona. En comparació són molts més els comentaris positius, ja que és una ciutat que en general agrada, mentre que els comentaris negatius fan referència a trets característics de totes les ciutats com la saturació o el fet de que la vida va molt més depressa.

"...En Barcelona, todo va muy deprisa, como si estuviéramos en Nueva York..."

"...Nunca iría a Barcelona porque es una ciudad muy saturada, mucha gente, mucho ruido, mucho tráfico..."

Els aspectes positius de Barcelona fan principalment referència a la percepció de ciutat cultural, a la organització urbanística.

“...A mí me gusta Barcelona como ciudad cultural, hay sitios que están muy bien...”

“...Barcelona es una ciudad que me gusta mucho, está muy bien estructurada urbanísticamente, muy bien planificada, no me importaría vivir en Barcelona...”

La resta de Catalunya, excepte alguna ciutat o poble turístic en particular, es percep, fruit del desconeixement, com una àrea molt homogènia, diferenciant en tot cas entre la Catalunya rural i les principals ciutats.

“...los payeses no tienen nada de cultura, esos si que te miran mal si vas con el coche de Madrid. En Tarragona en cambio la gente si que tiene cultura...”

- **El motius que es destaquen a favor** de desplaçar-se a viure a Catalunya són la percepció d'una millor situació econòmica, el major ventall d'oportunitats laborals i la visió positiva d'algunes de les persones que hi han estat.

“...Por cuestión económica puede que si...”

“...Hay más salidas en Catalunya que en Aragón...”

“...Es atractiva por el tema de la oferta, hay muchas empresas multinacionales para formarse...”

- Els principals **factors que generen actituds en contra** d'anar a viure a Catalunya son, com hem vist abans, la llengua, la dificultat d'adaptació dels nens en edat escolar o bé els joves que han de cursar estudis universitaris, i la imatge existent de rebuig dels espanyols a Catalunya.

"...Por los hijos porque ojo con la universidad, está en catalán..."

Aquest tema ja ha estat tractat en profunditat en apartats anteriors, només esmentarem que la **llengua** és el factor que destaca més.

"...Por el trato que he tenido con los catalanes los respeto y tambien su dialecto, he llegado a entender con el tiempo de que es una cultura suya, pero cuando llego allí me siento en un país extranjero..."

A gran distancia de la llengua apareix la percepció de **rebuig social** per part dels catalans, que es concreta en un tracte discriminatori dels espanyols, i fins i tot de i forma puntual es percep que als estrangers se'ls dona un millor tracte que als espanyols.

“...Si pasas por extranjero te tratan mejor...”

“...Cuando he ido allí me he sentido totalmente marginado por no ser catalán...”

“...Se me hizo muy duro el año, ... recién casado, mi mujer se quedaba en casa y los vecinos ... no se comunicaban conmigo ni con mi mujer ... cada semana le tocaba a uno fregar la escalera y nos dejaron un papel escrito debajo de la puerta, esa es toda la relación que tuvimos con los vecinos durante un año...”

- A les reunions realitzades a València, La Corunya, Sevilla i Saragossa, apareix de forma espontània la **comparació entre les ciutats de Barcelona i Madrid.**

En general Barcelona es preferida davant l'alternativa d'una o altra, cas de plantejar-se un canvi de residència.

“...Yo creo que es mejor Barcelona que Madrid, será porque he vivido allí, pero yo creo que si que es acogedora...”

“...Mas que en Madrid, me gusta mas la ciudad de Barcelona que Madrid, es mucho mas asequible para moverte, más sencilla...”

En els pocs casos que es decanten per Madrid, la principal justificació és el tema de la llengua.

“...Por el idioma y porque me caen bien...”

10 - ACTITUDS, DEMANDES I EXPECTATIVES ENVERS LA RELACIÓ CATALUNYA/ESPANYA

EN GENERAL ELS ESPANYOLS MOSTREN UNA ACTITUD FAVORABLE A
QUE HI HAGI UNA MILLOR RELACIÓ AMB CATALUNYA

VOLUNTAT D'APROXIMACIÓ

"la aproximación sería ideal"

DESIG DE BONA HARMONIA

ELS MÉS ESCÈPTICS CONSIDEREN QUE:

- L'ENTESA ES QÜESTIÓ DE TEMPS

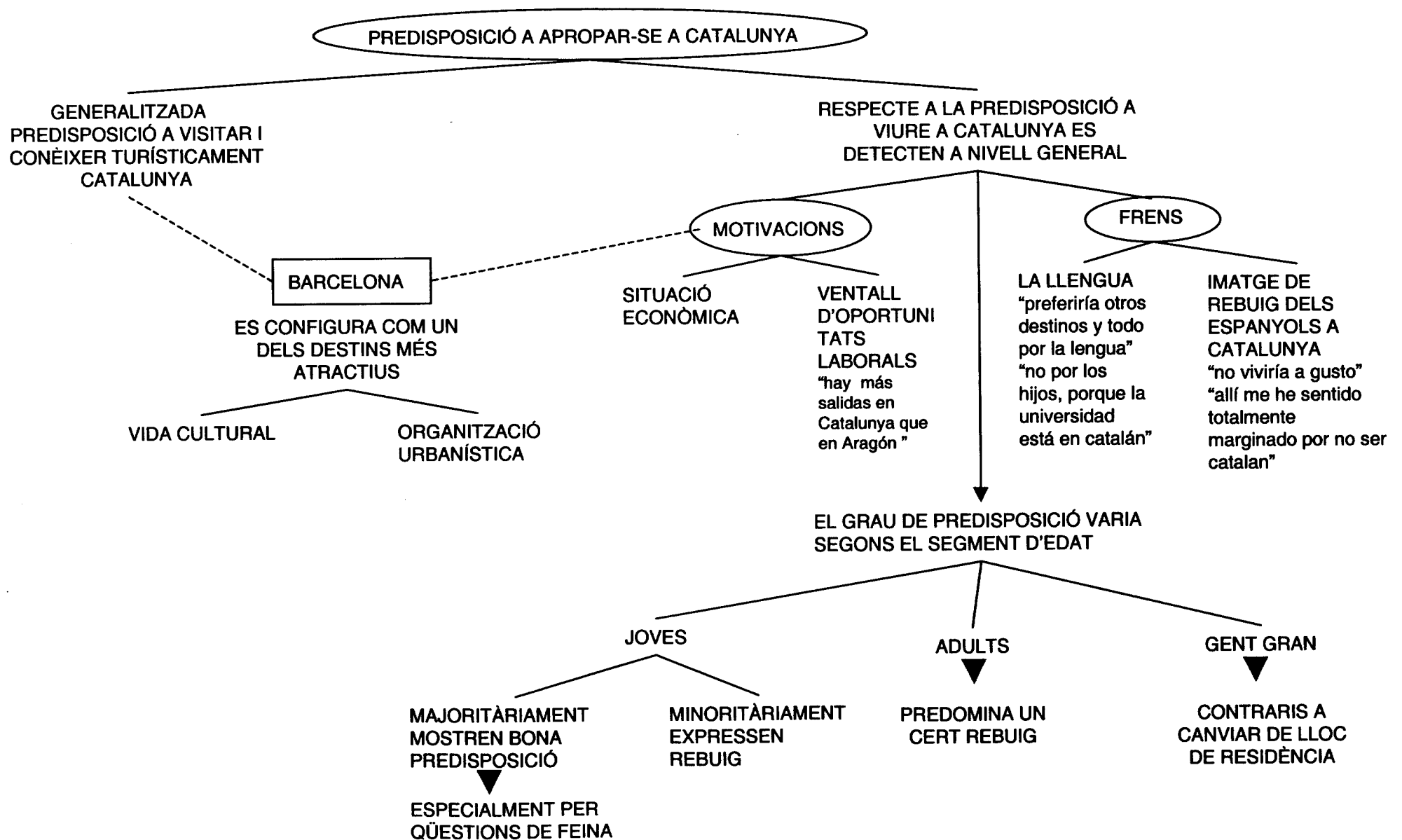
"es cuestión de tiempo, diez años"

- NO ES FACTIBLE UNA BONA RELACIÓ

- ÉS SUFICIENT QUE LA RELACIÓ NO EMPITJORI

"con que se mantenga así y no vaya a más"

10 - ACTITUDS, DEMANDES I EXPECTATIVES ENVERS LA RELACIÓ CATALUNYA/ESPANYA

10.1. FÓRMULES D'INTEGRACIÓ

- Per tal d'assolir l'objectiu desitjat de millora de la relació actual, són molt diversos els suggeriments d'actuació, demandes i condicions de tot tipus que plantegen els ciutadans participants en l'estudi.

A continuació exposarem a tret d'il·lustració algunes de les fórmules d'integració proposades independentment del grau de coincidència i freqüència dins dels diferents grups de discussió.

ÀMBTIS D'ACTUACIÓ

En general

- De forma general es demanda una **flexibilització de les postures**. En ocasions només es considera necessari que Catalunya sigui més flexible envers la resta, i en altres casos es demanda modificar l'actitud i cedir a ambdues parts.

"...Tenemos que ser más flexibles si queremos llegar a un punto en común..."

Quan es considera que són els catalans els que s'autoexclouen i se senten diferents a la resta, s'entén que la tasca d'apropament els hi correspon a ells.

"...Son ellos mismos los que se están excluyendo, por tanto el acercamiento tendrá que venir de su parte..."

En altres casos, es considera necessari que les dues parts adoptin **una postura més tolerant** i s'eliminïn els perjudicis mutus.

"...Lo que debería desaparecer de todos lados es la intolerancia ... eso es lo que hace que choque una gente con otra..."

"...Quitar un montón de prejuicios de en medio y ellos también..."

D'alguna manera es considera que contribuiria de forma determinant a millorar la relació/adopció per part dels catalans d'una actitud menys prepotent, i un tarannà més obert i "humil".

"...si en lugar de prepotencia, nos lo explican de otra forma, que nos llegara de otra forma porque podemos sacar las cosas buenas que ellos tienen ... que a lo mejor ellos piensan que nosotros no tenemos nada que enseñales a ellos, que llegaran de una forma llana, sin prepotencia..."

"...Deberían tener una actitud distinta, más abiertos, olvidarse de este complejo de superioridad-inferioridad, ser un poco más sencillos, más normales con el resto de España, sería la locura y no cuesta dinero..."

Àmbit lingüístic

- Com hem vist, la llengua és el factor de diferenciació més evident entre Catalunya i Espanya, i en paral·lel d'alguns dels antagonismes que susciten polèmiques més enceses.

Són poques les propostes en relació a aquest tema, ja que en la majoria de casos es considera com un fet respecte al qual no s'hi pot fer res.

De tota manera per tal de "suavitzar" les relacions, es plantegen dos peticions molt concretes pel que fa a la utilització del català.

- Utilització del castellà en presència d'espanyols
- Que el català no sigui l'única llengua a l'escola pública

"...Que el que entienda las dos lenguas que hable en la otra, en la que entienden todos..."
"...que fuera una opción para que no incordiarán, que no fuera una imposición..."

Només en un cas concret, apareix la postura radical d'eliminar la llengua catalana però la resta del grup es mostra en contra i la proposta queda diluïda.

"...Yo la lengua la descartaba, no hace falta el catalán si son españoles..."

"...Yo no prohibiría nada, sólo hace falta educación..."

Àmbit econòmic

- Com s'ha esmentat anteriorment, les diferències percebudes en aquest àmbit són generadores de conflicte, per tant es percep que l'equiparació del nivell econòmic de les diferents CCAA, així com de les oportunitats ajudaria a millorar l'entesa.

"...La igualdad entre comunidades sería una de las formas de cambiar esta imagen..."

Per anivellar econòmicament el país, es demanda l'ajuda de Catalunya, donat que la seva situació actual es la que desitgen aconseguir a la resta de Comunitats Autònomes.

"...Catalunya debería bajarse un poco del burro del orgullo y cooperar un poco más para llevar arriba el país..."

Àmbit polític

- Tota vegada que es considera als polítics com un dels col·lectius que més han contribuït a l'actual estat de coses i a crear els problemes de relació han de ser també ells els responsable d'arreglar l'ho.

"...Los políticos son los primeros que tendrían que sentarse a dialogar..."

"...Los que han de comenzar el cambio son los políticos..."

En particular, es considera que el Govern català hauria d'afluixar en les seves reivindicacions.

"...Los Gobiernos catalanes deben ceder en sus reivindicaciones..."

A nivell personal

- Dins d'aquest nivell, destaca la percepció de que donat el gran desconeixement entre els ciutadans ambdós territoris, aquests es jutgen a partir dels **tòpics**, i per tant es planteja la necessitat d'una important tasca d'informació i de configuració de la imatge real.

"...se debería acabar con los tópicos..."

"...Chocamos por cuestión de tópicos, si los andaluces conocieramos mejor a los catalanes y viceversa no tendría que haber enfrentamiento..."

- Per altre part es proposa fomentar el coneixement i intercanvis entre les dues parts.

“...Porque tenemos mucho que aprender mutuamente...”

“...Mayor comunicación, conocernos todos mejor...”

Per potenciar aquest coneixement mutu, es planteja en alguns grups realitzats a Madrid la possibilitat de fomentar els **intercanvis culturals**, com vehicle de coneixement i aproximació.

“...Unas jornadas de Hermandad culturales...”

“...la única y mejor manera de hacerlo es con la gente joven, con las nuevas generaciones que absorben más, ellos ya educarán a los mayores...”

“...un intercambio cultural entre CCAA y con presencia de personalidades políticas...”

QÜESTIONS REQUERIDES ALS CATALANS PER FER POSSIBLE L'INTEGRACIÓ

- Concretament es demanda al conjunt de catalans una **major identificació i preocupació per la resta de l'Estat.**

Aquesta **identificació** suposa que els catalans han d'aproximar-se a la resta del país, compartir més les coses i sentir-se que pertanyen a un tot que es Espanya.

“...Ser conscientes que forman parte de un país, que no van por libre...”
“...Se deben identificar más con España...”

La **preocupació** per la resta de l'Estat projectaria una voluntat d'integració dels catalans i l'acceptació del país com una unitat.

“...Podrían ser un poco más integradores...”
“... Compartir más, ... dar la sensación de que piensan que estamos metidos en una misma historia...”
“...Apoyar a España, ellos son más fuertes...”

- En conseqüència, molt sovint es considera que un pas previ per acostar Catalunya a Espanya és la **millora de l'actual imatge de Catalunya.**

ACCIONS ESPECÍFIQUES DELS ESPANYOLS

- En les diferents reunions elaborades per aquest estudi, es va preguntar expressament que estarien disposats a fer els propis participants per tal de millorar l'actual relació entre Espanya i Catalunya.

L'actuació que més freqüentment estan disposats a fer els espanyols és la de visitar Catalunya amb mentalitat oberta i sense perjudicis, qüestió davant el que es van mostrar en general favorables.

"...Podríamos empezar por visitar Catalunya y quitar un monton de prejuicios de en medio..."

"...Estariamos dispuestos a ir de vacaciones y estar tranquilo, con la mente en blanco, diciendo no me voy a exaltar y si me contestan en catalan les voy a decir que no lo entiendo..."

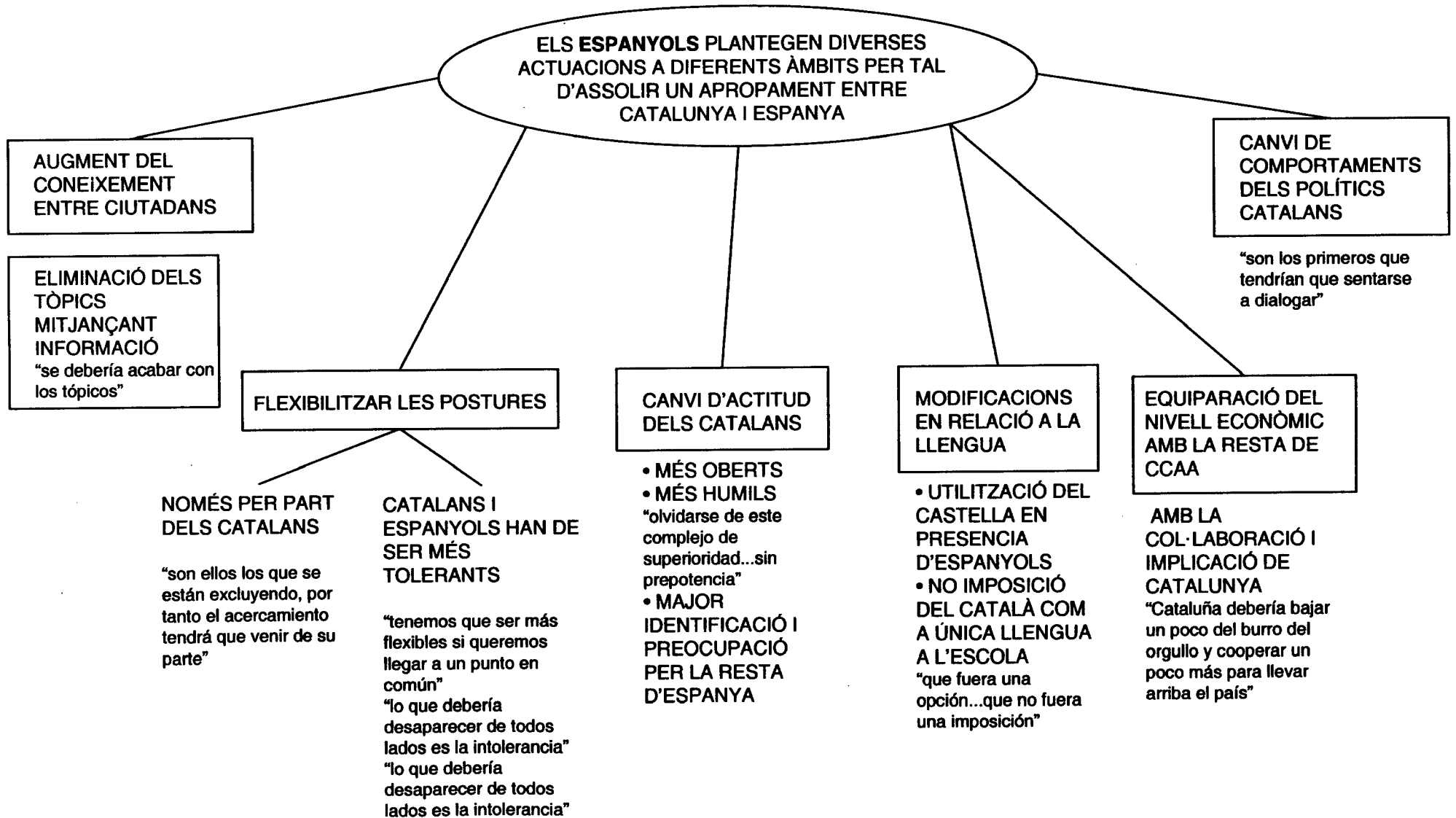
- També, es va fer referència molt sovint a que els espanyols haurien de fer un esforç i canviar la seva opinió i actitud en relació als catalans.

"...Hay que reconocer que nosotros tenemos hacia ellos una actitud negativa..."

"...Yo reconozco que tengo una actitud negativa y sin embargo no conozco ningun catalán..."

"...No deberíamos encasillar a los catalanes, no todos siguen el mismo perfil..."

10.1 - FORMULES D'INTEGRACIÓ

B) ÀMBIT CATALUNYA

En general

- ▮ Respecte a la relació establerta entre Catalunya i Espanya, **es perceben diferències** al mateix temps que moltes similituds. La relació actual es considera millorable, però **no es considera que existeixi un conflicte important** entre les parts.

“...Conflicte sona a fantasma, jo no el veig...”

Aquesta mala relació, s'associa principalment a l'àmbit polític, i al desconeixement de les persones entre si.

“...Muchos políticos viven de ellos...”

“...El problema es que actualment es fa molta demagogia i s'aprofiten de la gent que no es coneix...”

Per part del segment d'ascendència no catalana i d'edat més alta, es considera que **actualment les distàncies es van reduint** i perceben que **entre els joves es produeixen molts menys enfrontaments** ja que aquests viatgen, es comuniquen i es coneixen en major grau. Per tant preveuen que **amb el pas del temps la relació actual millorarà** i l'entesa de les dues parts serà cada vegada major.

"...els joves pugen d'un altre manera, no són com nosaltres..."

"...mi hija no tiene la misma opinión que yo, ella viaja mucho y los conocen bien..."

"..Si la joventut continua com ara i pugen com estan pujant, tant aquí com a fora, les distàncies es van reduint, no són les d'abans, això propicia més contacte entre els uns i els altres, i aquesta harmonia s'anirà produint de mica en mica..."

Voluntat de millora de l'entesa

- De forma general, en la relació actual entre Catalunya i Espanya, es percep una **falta de harmonia**, però a l'hora **es desitja un major entesa** entre ambdós territoris, qüestió que per altra banda es considera factible.

"...Germanor, conèixer els altres..."

"...No viure en tensió..."

- En general, inclús entre les persones no nascudes a Catalunya, es considera que actualment a nivell de la gent de carrer hi ha harmonia en la relació entre catalans i espanyols.

"...La época de peleas ya pasó..."

Si bé, en general es desitja que es millori la imatge dels catalans a Espanya i augmenti el nivell d'harmonia i comprensió.

"...muchas regiones viven de espaldas las unas a las otras, pensando en tópicos que impiden un mayor conocimiento..."

La imatge de Catalunya a Espanya

- En general, està molt extesa la preocupació, que s'accentua en el segment d'ascendència catalana, en relació a la opinió que tenen a Espanya sobre Catalunya.

Es considera que Catalunya té una imatge negativa a Espanya, i que aquesta imatge es deu principalment a les campanyes del mitjans de comunicació i a l'actuació dels polítics.

"...Els mitjans de comunicació influeixen molt en la imatge que estem donant..."

"...Jo crec que Jordi Pujol, no ha ajudat gaire a que es tingui una bona imatge de nosaltres fora de Catalunya, sinó més aviat al contrari..."

Aquesta imatge negativa es creu que és en gran part responsable de la mala qualitat de la relació actual i es considera necessari un redreçament de una imatge que reflecteixi la realitat per tal d'afavorir el procés de millora de les relacions.

"...S'hauria de canviar l'actual imatge negativa que es té dels catalans..."

"...Aquesta imatge dels catalans que hem venut fins ara, com lo de que ens ho volem quedar tot, ha fet molt de mal..."

- Els no nascuts a Catalunya imputen la responsabilitat de la imatge negativa de Catalunya a l'àmbit polític i molt concretament al nacionalisme.

"...En Madrid se opina fatal..."

"...La política de CIU de los últimos 20 años es la que ha conseguido, no la ruptura porque la gente es más inteligente que los políticos, pero si ese malestar..."

Tot i que com objecció s'esgrimeix el fet de que en general no hi ha la voluntat per part d'Espanya d'entendre els catalans i acceptar les seves diferències.

"...Que segueixen amb les seves idees, i en sus trece i d'aquí no surten..."

Predisposició de visitar / viure a Espanya

- Pràcticament tots els components de la mostra han estat en alguna ocasió en algun lloc d'Espanya, ja sigui per motius laborals, familiars o senzillament per oci o vacances, fins i tot alguns dels participants expliciten tenir amics espanyols.

Per part del catalans, la majoria de les experiències viscudes a Espanya han sigut positives, no es manifesten especials problemes pel fet de ser catalans. Els participants en el present estudi, en general s'han trobat a gust i els hi ha agradat visitar Espanya.

*"...Yo me he sentido bien en todos sitios. En Madrid por ser catalana no me han rechazado"
"...Lo important es que t'hagis sentit bé i et sents d'allà i acabes parlant com ells..."*

Malgrat no haver tingut problemes es detecta la freqüent aparició del comentari graciós o de la brometa fàcil respecte els catalans en el moment en que desvelen la seva procedència. En algunes ocasions s'interpreta que aquests comentaris es fan amb mala intenció, si bé en general s'atribueixen als tòpics existents sobre els catalans i no es percep que aquest fet impliqui mala fe ni rebuig en relació als catalans.

*"...Vaig a buscar bolets a Aragó o Navarra i em diuen, coño los catalanes hasta aquí vienen a quitarnos los bolets..."
"...Fan broma però després diuen, sois los mejores..."*

De forma puntual apareixen experiències negatives que s'atribueixen a reductes tancats i que deriven de la imatge construïda de Catalunya al llarg del temps, i dels sentiments de "rencor" i greuge fomentats des de determinats sectors.

“...Màlaga, estàvem assentats a terra i ens van dir què fèiem si era una nova moda i li vam dir que teníem calor i que hi havia ombra. Ens va preguntar d'on érem i li vaig dir que de Barcelona, menys donar-me una patada va fer de tot. No m'havien insultat en la meua vida com va fer aquell home, que si érem uns lladres, que si els hi havíem robat tot, m'ho va dir tot en un moment...”

- En relació a la predisposició d'anar a viure a Espanya davant la possibilitat o necessitat de fer-ho, s'observen postures diferents segons les edats, tot i que en general aquesta possibilitat es contempla factible i amb normalitat.

Dins dels segments d'edat fins a 45 anys, a banda de que alguns dels participants ja han viscut a Espanya, majoritàriament s'accepta la possibilitat d'anar-hi a viure a Espanya, tot hi que manifesten que es troben a gust a Catalunya. En un nombre considerable de casos apareix espontàniament la idea d'anar a viure una temporada i després tornar a Catalunya.

“...Yo si encontrara trabajo, sí que me iría, no definitivamente pero sí unos años...”

“...A mi m'agradaria viure en un altre puesto...”

“...Me da lo mismo irme a vivir a Manresa que a cualquier otro sitio de España...”

Pel segment d'edat més alt, l'edat és una barrera, i no marxarien per gust sinó que ho farien per necessitat o bé per obligació.

“...Me costaría muchísimo irme...”

"...Una temporada si no quedés més remei, però voldria tornar..."

"...Potser als 25 anys si, però ara tan gran no..."

- De forma general, preocupa la visió i el concepte que tenen els espanyols del catalans, a partir de la imatge negativa existent. Aquesta percepció determina en ocasions que es tingui molt sovint por a dir el lloc de procedència.

"...A vegades te'n vas a Madrid, València o Andalusia i penses: no sé si dir que soc català perquè igual em peguen per la imatge que s'ha venut de nosaltres..."

En sentit contrari també es destaca la sorpresa d'alguns espanyols després de conèixer/descobrir a un català que no respon a l'estereotip existent, el que determina una modificació de la imatge percebuda.

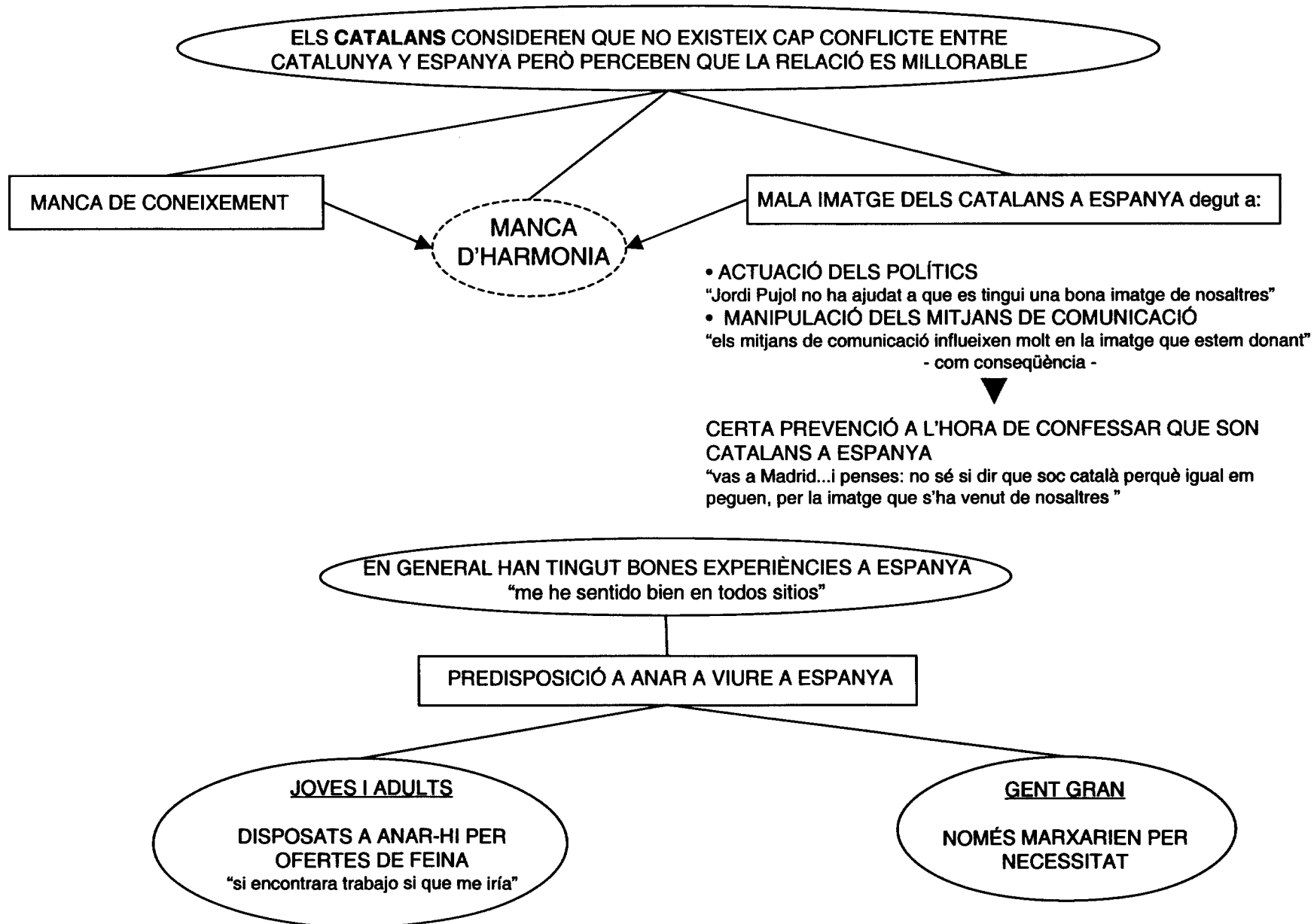
"...A veces vas a fuera y te dicen: Pues que enrollado que eres, si no pareces Catalán..."

"...Si després parles amb algú et diuen: ¿Eres catalan, no? Ostres pues sois majos en el fondo ... es que nos han vendido una historia vuestra que es increíble..."

D'altre banda, un bon nombre de participants a les reunions reconeix que la imatge que tenien dels espanyols ha canviat i millorat quan han tingut ocasió d'entrar en contacte amb ells.

"...Yo tenía la idea de que los madrileños eran antipáticos y cuando estuve allí vi que era gente muy maja, como gente de pueblo. Se ve gente muy campechana..."

10.1 - ACTITUDS, DEMANDES I EXPECTATIVES ENVERS LA RELACIÓ CATALUNYA/ESPANYA

10.1.(b) FÓRMULES D'INTEGRACIÓ

Comunicació

- Amb la intenció de millorar l'actual situació i assolir un major grau d'entesa entre ambdós territoris es proposen diferents fórmules.

A continuació exposarem algunes de les proposades amb caràcter il·lustratiu sense ponderar el pes relatiu de cada una d'elles.

Com hem esmentat en capítols anteriors, es considera que els **mitjans de comunicació**, especialment els estatals difonen informacions que no contribueixen –sinó tot el contrari- a crear una bona imatge de Catalunya.

“...Els mitjans de comunicació espanyols no ens tracten bé...”

Per tal de millorar el clima i afavorir la relació es demanda la col·laboració del mitjans de comunicació, tant per donar a conèixer la situació real de Catalunya –informacions objectives- com per explicar a la resta d'Espanya les coses com són –opinions ben intencionades -.

“...Els mitjans de comunicació han de dir la veritat, mostrar la realitat, una d'aquestes realitats és que no ens volem quedar tot i que aquí, quan anem pel carrer no peguem amb paraigües a la gent que no parla català...”

En algun cas es suggereix la possibilitat de realitzar campanyes de promoció turística que fomentin tant el coneixement de la regió com de les persones que hi viuen.

“...Habría que hacer campañas de publicidad de esas tipo: Venga Ud. a Murcia o a La Rioja y te sacan imágenes...”

Àmbit lingüístic

- Aquest àmbit es reconeix com un dels més sensibles, però en el terreny de les actuacions no es posa un èmfasi especial, ja que la llengua es quelcom considerat propi i irrenunciable i, per tant, no promou l'emergència d'idees que contribueixin per aquesta via a suavitzar la relació actual.

En general, es considera que les persones que vinguin a Catalunya han de intentar integrar-se en la societat i s'han de adaptar al tret diferenciador de la llengua.

"...Si tu has de venir a Catalunya i aprendre català pues bueno, ja procuraré jo intentar integrar-me, has d'adaptar-te, això no és renunciar a tu mateix, es créixer..."

A l'hora existeix la creença de que tota vegada que Catalunya té una imatge de intolerància pel que fa al tema de la llengua, és necessari comunicar i fer entendre que tots aquells que vinguin a Catalunya i parlin en castellà no tindran cap problema per comunicar-se i entendre's amb la gent.

"...Hem de fer entendre i demostrar que si ve una persona de fora de Catalunya i demana qualsevol cosa en castellà, se l'atindrà i se li parlarà en castellà..."

- Entre els no nascuts a Catalunya s'especula amb la possibilitat de que a totes les escoles de l'Estat hi podria haver una assignatura de caràcter voluntari que fos un dels 3 idiomes (Euskera, Català o Gallec) que es parlen a Espanya a més del castellà, per tal que els joves poguessin aprendre la llengua i després viatjar a les Comunitats corresponents. S'entén que d'aquesta forma s'augmentaria el coneixement i el respecte entre les diferents comunitats.

"...Debería haber una asignatura voluntaria optativa en las escuelas que fuera uno de los tres idiomas que hay en España además del castellano, y que los chicos lo aprendieran y que viajaran a las regiones para conocerlas in situ...."

Àmbit econòmic

- Aquest àmbit es percep com potenciador i multiplicador de les diferències entre espanyols i catalans, donada la desinformació i/o mala informació existent entre els espanyols sobre aquests temes.

Per tant, per tal de millorar la relació actual, es considera necessari explicar correctament tot el relatiu a les aportacions de Catalunya i el finançament, tota vegada que es creu que gran part de la incomprensió dels espanyols vers Catalunya té la seva base en una informació esbiaixada o deficient en relació al tema.

“...Fer entendre la financiació...”

“...Explicar bé el tema de la financiació...”

Àmbit polític

- L'àmbit polític és un dels que genera més controvèrsia, ja que s'entén que la majoria dels conflictes tenen el seu origen en la política i els polítics.

“...És un tema de polítics...”

És coincident la creença que els polítics haurien de ser els primers en treballar per assolir uns millors nivells d'harmonia, raó per la que es requereix la col·laboració real dels polítics tot i que en ocasions es considera que semblen interessats en mantenir les diferències.

"...A nivell polític hi ha persones a qui interessa que no ens coneixem, que no ens entenguem bé els uns als altres. Interessa a nivell polític, als centristes..."

"...Todos los políticos, tanto catalanes como españoles, deberían trabajar esa armonía..."

"...Deberían eliminar esas apariencias de que los intereses de unos siempre van en contra de los intereses de otros..."

Àmbit relacions personals

- En les reunions realitzades es va sol·licitar als assistents quines serien les accions que estarien disposats a emprendre a nivell individual per tal de millorar la relació entre catalans i espanyols.

En aquest sentit, i principalment per part del segment d'ascendència catalana, es contempla la necessitat de que cada una de les parts aprofundeixi en el coneixement de l'altre. D'aquesta manera un superior coneixement i una comunicació més fluida, contribuiria decididament a millorar la comprensió i relació.

"...Intentar conèixer-nos millor i entendre'ns..."

El segment d'ascendència no catalana, destaca sobretot –en línia amb el pensament majoritari dels espanyols- la necessitat de flexibilitzar les postures intentant per les dues parts adoptar una actitud més tolerant.

“...Tenir millor considerats els castellans i que ells ens tinguin millor considerats a nosaltres...”

“...L'ideal seria que tots siguessim més tolerants i que cada un pogués ser com és dintre de la mateixa família, perquè en una família tots els membres no son iguals, però poden conviure...”

Entre els no nascuts a Catalunya s'esmenta que viatjar es una bona forma d'aproximació i de coneixement i es considera que si els catalans i espanyols viatgessin al territori dels altres la relació actual milloria considerablement.

“...Yo recomiendo que tanto los de fuera como los de aquí viajen, se conozcan y hablen, y se derribarán muchos topicos y estereotipos...”

“...si los catalanes acérrimos que no ven más allá de lo que tienen viajaran por España se enamorarían de ella y cambiarían las cosas...”

- Paral·lelament apareix la **demanda de respecte mutu** pel que fa a trets diferenciadors com poden ser la cultura o la personalitat.

“...Comprensió envers la nostra cultura...”

“...Que ens respectessin la nostra personalitat...”

“...Una mica més de respecte cap a Espanya i ells cap a nosaltres i mirar d'arreglar-ho...”

També per part dels no nascuts a Catalunya es fa èmfasi en el necessari respecte a les persones i a la seva cultura, en referència directe a l'actitud dels catalans respecte als espanyols d'altres territoris.

“...Saber valorar y respetar lo que les gusta a los demás, su cultura...”

“...no despreciarla, no reirse de ella...”

Predisposició i línies d'actuació

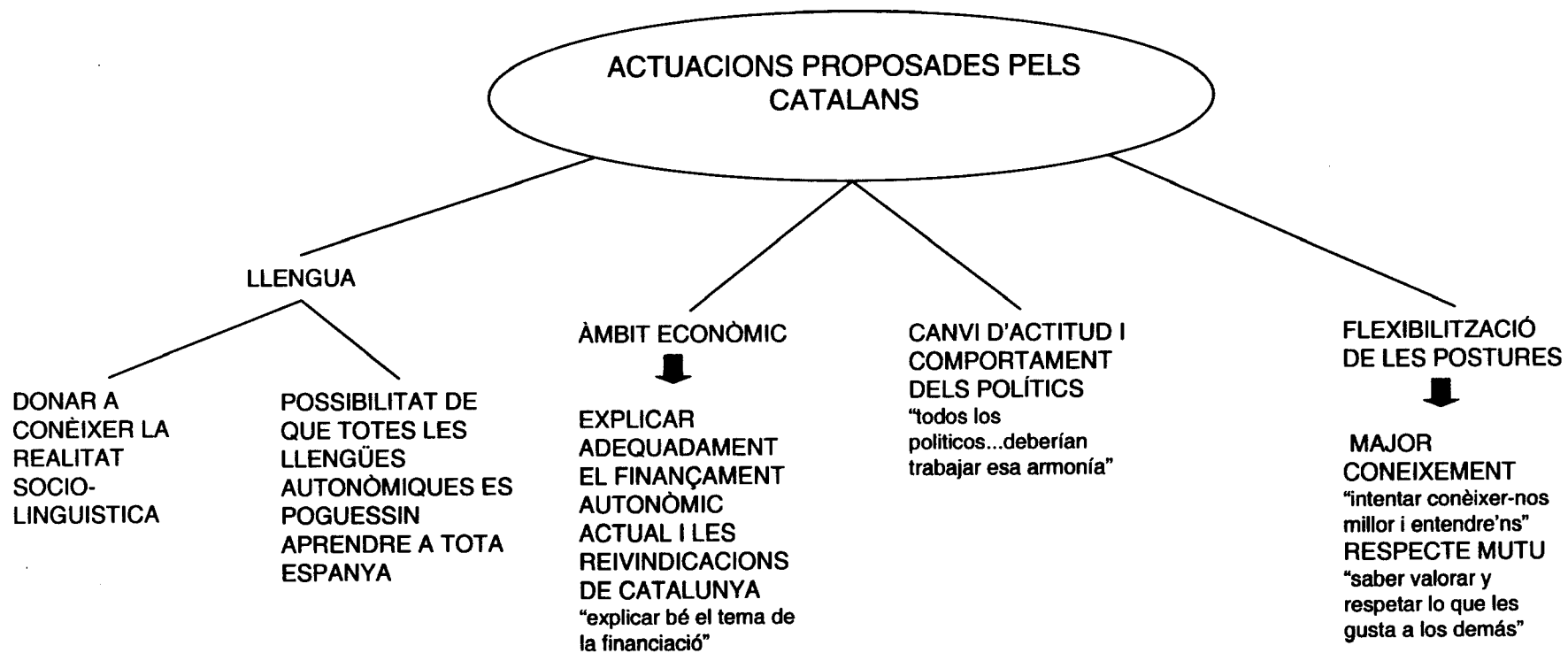
- Tot i que des de les posicions més radicalitzades –minoritàries- s'entén que els catalans no han de portar a terme cap actuació, sinó tot el contrari, en general l'actitud és totalment constructiva i de predisposició a trobar vehicles d'aproximació. Entre altres qüestions es suggereix comunicar la cultura catalana sense imposar-la, intentar posar-se en la pell del altres, analitzar la imatge que s'està projectant des de Catalunya o exportar cultura a la resta d'Espanya.

“...Posar-te una mica en com viu aquella persona i quina imatge li estàs donant...”

“...Intentar exportar la nostra cultura a Madrid, les classes de català tenen molt d'èxit com aquí les de flamenco i ens és completament aliè...”

“...comunicar la cultura sense imposar-la...”

10.1 - FORMULES D'INTEGRACIÓ

10.2. EL MODEL AUTONÒMIC

A la totalitat de les reunions realitzades es va plantejar de forma expressa als participants el tema de l'actual model autonòmic amb l'objectiu de motivar un debat sobre els beneficis i problemes percebuts derivats d'aquest model i conèixer les possibles alternatives respecte del model actual.

Així mateix, per tal d'aprofundir en aquesta qüestió es va suggerir als participants que valoressin possibles modificacions de l'actual model autonòmic tant plantejant la reducció del grau d'autonomia de les diferents comunitats com l'extrem contrari que suposaria la creació d'un Estat Federal.

A més a més, de les opinions sobre 'aquests temes suggerits, cal assenyalar que en el present capítol també es recullen les opinions i apreciacions realitzades espontàniament per part dels participants durant el transcurs de les reunions sobre l'actual model autonòmic.

A) ÀMBIT ESPANYA

En general es detecta un gran **desconeixement**, especialment accentuat al segment de joves, en relació al funcionament del model autonòmic actual.

Malgrat aquest desconeixement, s'observa un **descontent general** respecte del funcionament de l'actual model autonòmic, si bé les causes d'aquest descontent són diverses i diferents segons els grups.

“...la ruina de España ha sido la creación de las autonomías...”

Especialment crítics respecte del model autonòmic es manifesten els individus més grans que afirmen que el sistema d'autonomies és l'origen de molts problemes i ha fomentat les diferències econòmiques entre les diferents CCAA.

Com a **principals crítiques** envers l'actual model s'assenyala que és un model que:

- Accentua les diferències entre CCAA

- Afavoreix a unes comunitats i perjudica a unes altres: concretament es menciona que beneficia a Catalunya en comparació a la resta de comunitats

“...con el modelo actual Catalunya sale favorecida...”

- Comporta molta burocràcia i multiplicació de les despeses de gestió.

“...estamos manteniendo 18 gobiernos y 18 parlamentos, esto es horroroso...”

“...no me gusta, es crear puestos de trabajo y gastos a todo en general...”

- Davant d'aquest descontent generalitzat envers el model actual, la major part dels participants es decanta per assenyalar que lo més adient seria un **model homogeni**. Es considera que un model homogeni **disminuiria les diferències** actuals i **afavoriria la igualtat** econòmica entre totes les Comunitats Autònomes.

“...para todas lo mismo...”

“...todas las comunidades deberían estar igual a nivel económico...”

“...no tiene sentido hoy en dia perpetuar diferencias entre regiones que provienen desde los Reyes Católicos....”

Per assolir aquest model homogeni els participants proposen **dos possibles camins**:

- Augment de l'autonomia de totes les comunitats autònomes

Aquesta postura demanda **equiparar la resta comunitats a la situació actual de Catalunya**, és a dir, que de forma progressiva les altres comunitats vagin adquirint les competències amb les que compta actualment Catalunya.

"...el modelo actual debería modificarse, hay comunidades como Catalunya que tienen un montón de competencias y otros que no tienen, habría que dárselo al resto..."

"...el Gobierno Central lo que tiene que hacer es conceder a todas las comunidades por igual lo que pide Pujol..."

"..como lo tiene Catalunya pues todas las autonomías igual..."

Es detecta que els partidaris de l'augment del grau d'autonomia de totes les comunitats autònomes al mateix nivell són favorables a la **descentralització de l'Estat**.

En aquest cas, **Catalunya es percep com la CCAA a imitar**, donat que es considera que la resta d'autonomies amb les mateixes condicions i transferències que Catalunya té actualment assoliran el mateix nivell de desenvolupament i benestar econòmic.

“...todas igual que Catalunya, mismas competencias...”

“...no puedes decirle a una persona, tú por ser catalan tienes más privilegios que yo que soy de Teruel...”

Cal assenyalar que alguns individus estableixen una relació directa entre les **transferències** cedides a una comunitat i el seu **desenvolupament econòmic** i per tant demanden la cessió d'aquestes.

“...si todas las Comunidades Autónomas tuvieran las mismas competencias, se desarrollarían por igual, estarían en igualdad de condiciones...”

“...todas las comunidades deberían estar igual a nivel económico...”

Per altra banda, alguns dels participants partidaris un model homogeni on totes les comunitats gaudeixin de les mateixes competències que Catalunya, consideren que abans és millor aconseguir la igualació de la situació econòmica de totes les comunitats.

“...primero hay que poner toda España al mismo nivel, antes de pensar en más autonomía...”

- Disminució de l'autonomia de Catalunya

Aquesta postura demanda **igualar a la baixa** les competències transferides a les diferents Comunitats Autònomes. Concretament, es proposa **igualar Catalunya a la resta de comunitats**, ja que es considera que la resta de comunitats no poden posar-se a l'alçada de Catalunya.

Amb aquesta proposta es detecta que pretenen **eliminar les diferències** i ,per altra banda, expressen implícitament que les **competències no són necessàries** ja que es considera que només provoquen una **duplictat de les despeses**.

“...si necesitan más dinero para mantener cosas que otras comunidades no tienen que renuncien hasta que todos estén igual...”

“...hay comunidades autónomas que por desgracia no están capacitadas para asumir todo lo que se ha dado a Catalunya...”

“...adecuación al ritmo de crecimiento del resto...”

Aquest segment està a **favor de la centralització de l'Estat**.

- Respecte al suggeriment de l'**Estat Federal**, s'observa una **tendència general en contra**. En molts casos es detecta que el terme federalisme s'associa amb el nacionalisme, l'independentisme i el separatisme català i aquest fet incrementa el rebuig.

El federalisme es percep com un **primer pas cap a l'independentisme**, ja sigui sols de Catalunya, o bé de cada una de les comunitats per separat, fet que fomentaria el distanciament de les CCAA.

"...sería como vivir en un país mas pequeño, el resto serian como extranjeros..."

Cal assenyalar que des d'un primer moment els espanyols asseguren que Catalunya està a favor del federalisme, i que serà la primera comunitat que compti amb aquest model si s'arriba a aquesta possibilitat.

"...los pioneros serán los catalanes..."

"...es el modelo deseado por Catalunya, quieren más competencias..."

En casos puntuals s'observa que les idees nacionalistes, separatistes i federalistes, s'associen directament amb el poble català i es perceben com a desitjats per part dels catalans.

L'associació d'aquest conceptes provoca una **por envers al federalisme**, donat que es considera imprescindible, per mantenir l'actual benestar del país, la aportació econòmica catalana a les arques de l'Estat.

"...España necesita a Cataluña, si se independizaran el dinero que aporta y se reparte se lo quedarían ellos..."

"...si se van a independizar ellos, el dinero no te lo van a dar..."

▪ **Arguments en contra:**

Els principals arguments en contra del federalisme són:

- Accentua les diferències econòmiques entre les comunitats
- Divideix el territori i per tant disminueix la força del país.

"...si somos pocos tenemos que estar unidos, si nos separamos vamos mal..."

"...son muchas Españas pequeñas en lugar de una grande..."

- Va en contra de la tendència actual d'unió europea

"..sería poner barreras en lugar de quitarlas..."

- Augmenta les despeses.

Amb l'aplicació d'aquest model, predomina la opinió de que només es **beneficiarien les comunitats** que posseeixen més recursos.

Molts dels participants contraris al federalisme perceben que aquest suposa l'**autofinanciació** i l'**autoabastament** de cada una de les comunitats, al mateix temps que l'**eliminació** de tot tipus de **subvencions**, ja siguin del Govern o de la Unió Europea. Davant d'aquesta percepció consideren que només les comunitats més riques podrien suportar aquesta situació.

"...no todas las comunidades podrian soportarlo, pocas se beneficiarian, solo las que disponen de recursos para autofinanciarse..."

"...simplemente seria el dinero de tus propios recursos que dependiendo de donde vivas, pues ya se han terminado..."

"...supone que cada región se autoabastezca..."

En aquest sentit, s'afegeix que les Comunitats Autònomes més pobres no podrien mantenir-se en un Estat Federal.

"...yo no sé si con lo que se crea en Aragón podriamos tirar adelante..."

"...hay comunidades que por desgracia no estan capacitadas para asumir todo lo que se ha dado a Cataluña..."

Puntualment i només per part del segment d'edat més alt (55 a 69 anys) apareix la idea de que seria necessari **alterar la Constitució** per arribar al federalisme. Aquest segment està en contra de qualsevol objectiu que suposi modificar la actual Constitució, ja que de forma subjacent es manifesta una por al canvi i a les possibles conseqüències en l'Estat i la seguretat dels ciutadans, donats els mals records de l'època viscuda en la Guerra Civil.

"...cuanto menos se toque la Constitución mejor, no caigamos en modelos anteriores..."

"...que nos quedemos como estamos....más vale malo conocido que bueno por conocer..."

▪ **Arguments a favor:**

De forma puntual, apareix algun comentari que defensa la possibilitat d'arribar al federalisme, però sempre s'assenyala que abans de posar-se en marxa s'hauria d'arribar a la igualació de les diferències econòmiques que existeixen actualment. Aquesta puntualització respon a la percepció de que no totes les comunitats autònomes estan preparades per assumir aquesta situació.

"...si todos tiene el mismo grado de independencia, todos somos iguales..."

Aquells que defensen l'Estat Federal, el consideren **positiu** donat que permetria una **gestió més propera**.

"...sería bueno porque cada uno podría defender lo suyo..."

"...la gestión cuanto más cercana y más reducida mejor..."

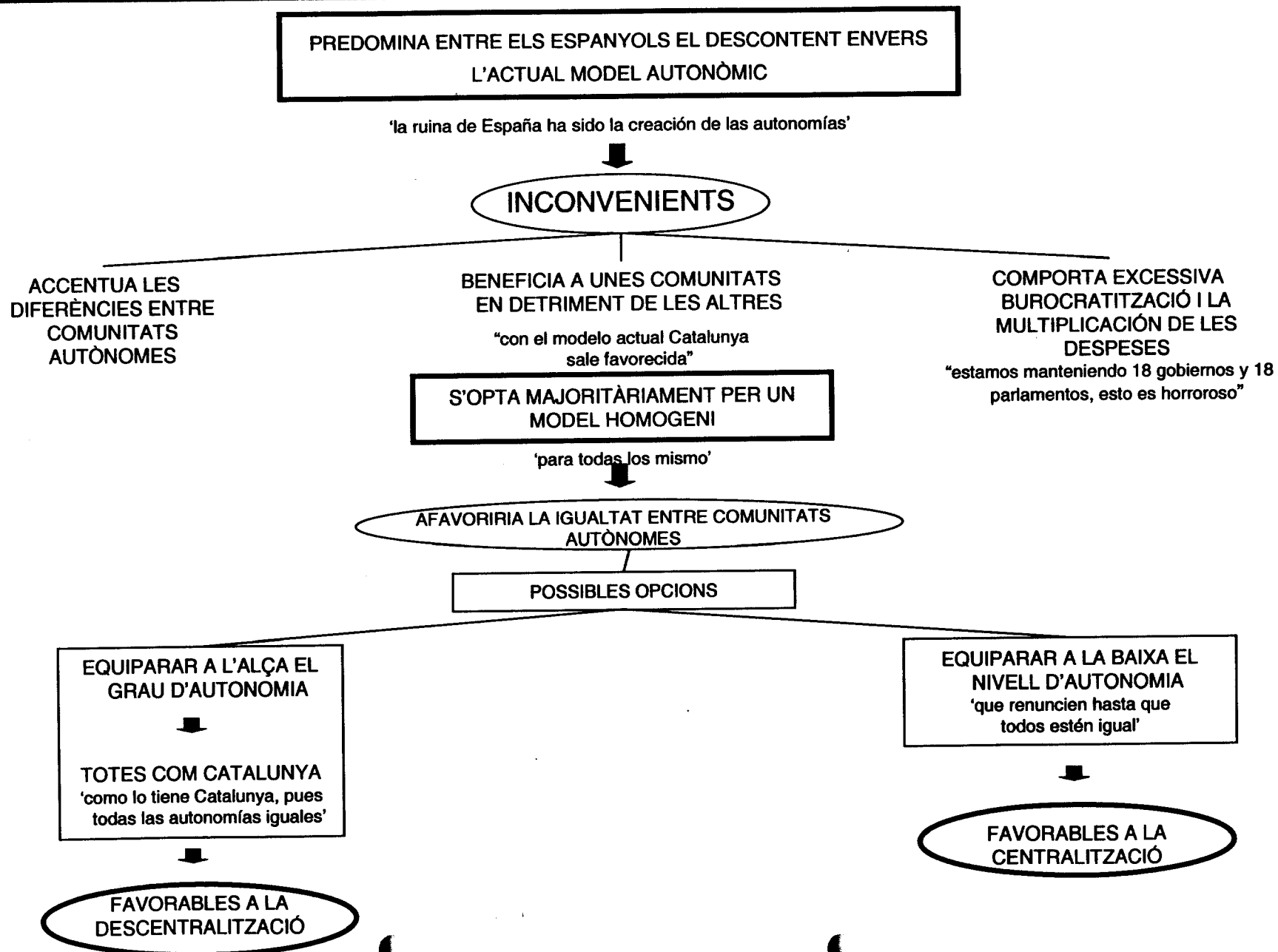
"...obligaría a las comunidades autónomas más atrasadas a ponerse al día..."

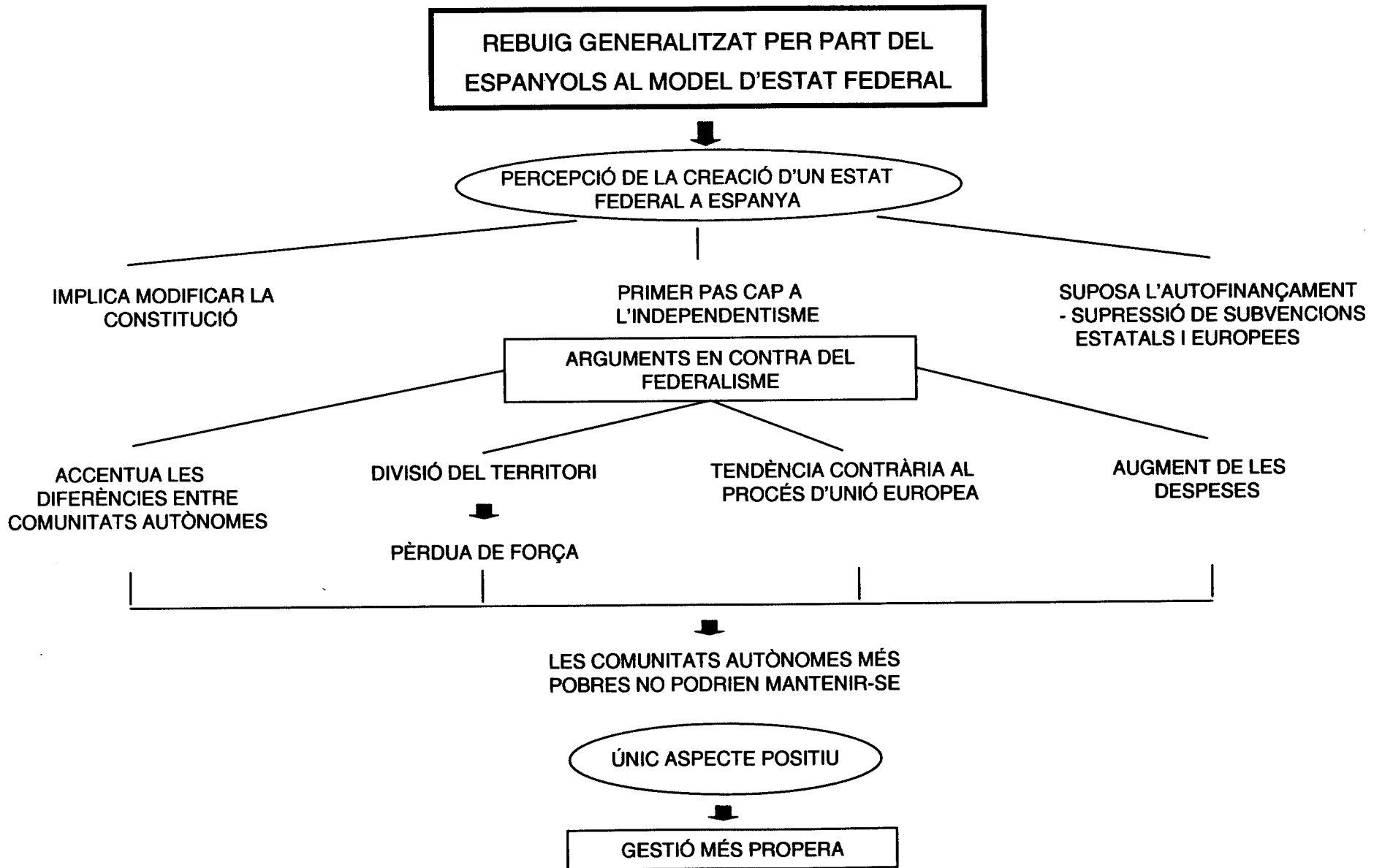
Així mateix, alguns dels que es manifesten a favor del federalisme realitzen alguns comentaris referents a mantenir la unitat del país i del Govern.

“...podria haber una descentralización de la administración pero Gobierno uno, el central...”

10.2 - EL MODEL AUTONÒMIC (1)

10.2- EL MODEL AUTONÒMIC (2)

B) ÀMBIT CATALUNYA

- Pel que respecta a la **valoració del model autonòmic actual** apareixen **diferències** segons l'ascendència i el lloc de residència dels participants:
 - Entre els individus d'ascendència catalana destaca la percepció de que el **model autonòmic actual no és satisfactori**.

"...no tenim ni una autonomia contenta..."

"...no només no és satisfactori per nosaltres sinó que no ho és per ningú..."

Els **motius** per justificar aquesta insatisfacció són:

- El grup de menor edat considera que **no és just per cap Comunitat Autònoma**.
- El grup de mitjana edat fa èmfasis en que proporciona un **tractament econòmic injust per Catalunya**.

Cal mencionar que els residents a Vic i Lleida d'ascendència no catalana es troben, en les seves opinions sobre l'actual model autonòmic, molt més propers als individus d'ascendència catalana que no pas als d'ascendència espanyola que viuen a Barcelona i la seva àrea metropolitana.

Destaquen entre els individus d'ascendència catalana els residents de Lleida i Vic com els que mostren postures més crítiques i radicals envers l'actual model autonòmic.

- Entre els individus d'ascendència no catalana s'observa una **actitud conformista** i, en general, **accepten el model autonòmic actual**.

"...el sistema de les autonomies funciona..."

Només alguns dels participants més grans d'ascendència espanyola assenyalen com a crítica del model actual l'alt cost que perceben suposa el manteniment d'aquest sistema.

"...les autonomies costen molt cares..."

- Predomina la percepció de que **el model autonòmic ideal no pot ser homogeni**, donat que les necessitats de cada una de les Comunitats són diferents.

"...són diferents, hi ha diferències entre elles..."

Per contra, la tendència generalitzada opta per assenyalar que lo més adequat seria **que cada Comunitat Autònoma pogués escollir el seu grau d'autonomia** en funció de les possibilitats, necessitats i els desitjos de cadascuna.

“...s'hauria d'establir un sistema en que cada autonomia tingués el nivell d'autogestió que volgués i necessités...”

“...hi ha autonomies que potser creuen que els hi va millor depenen del Govern central, doncs que segueixin igual, el que necessita més pues que l'Estat li concedeixi més...”

“...que cada autonomia fos capaç de decidir...”

En concret, per **Catalunya** es demanda **més autonomia i més competències**, ja que es percep que té més capacitat autogovern.

Finalment, s'apunta que la resta d'Espanya és contrària a atorgar més competències i grau d'autonomia a les diferents Comunitats Autònomes i per això és considera que aconseguir la instauració de l'Estat Federal a Espanya serà força difícil.

“...però no l'interessa a la resta d'Espanya...”

- Pel que fa al **federalisme** que no hi ha una idea clara envers aquest model, en part degut al desconeixement del seu funcionament.

Com a principal **argument a favor** del federalisme s'assenyala que aquest model **anivellaria les diferències econòmiques** actuals entre les comunitats autònomes i **proporcionaria més identitat a Catalunya**.

“...potser amb el federalisme s'arribaria a anivellar molta cosa...”

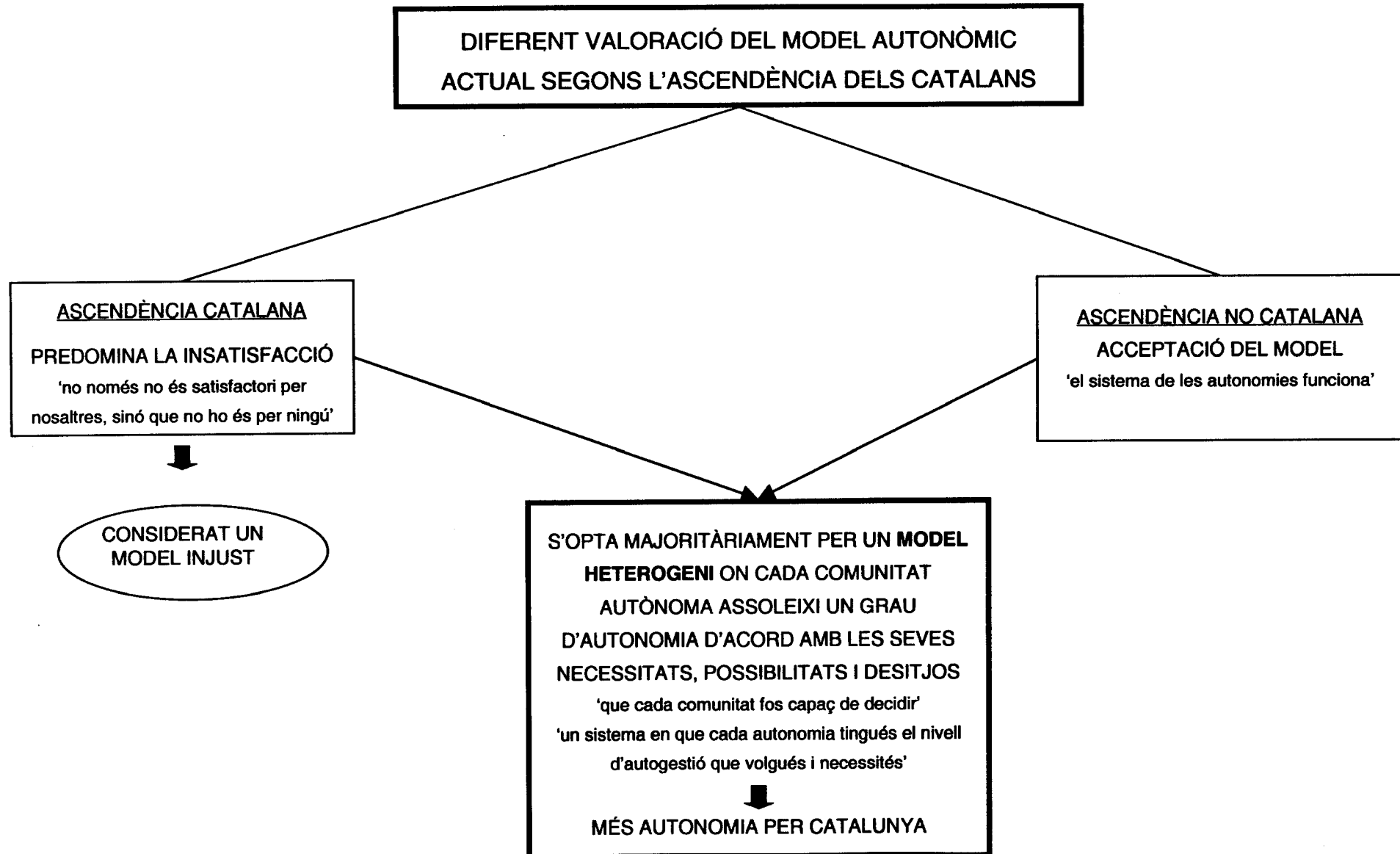
“...encara que cap a la resta d'Europa siguem l'Estat Espanyol, aquí seriem l'Estat català...”

El principal argument per **rebutjar** el federalisme és que **fomenta el distanciament** i que **crea diferències**.

“...en un Estat Federal tendríem a desunir-nos tots i jo crec que hem d'anar en la direcció contrària...”

“...crea diferències entre les CCAA espanyoles...”

10.2- EL MODEL AUTONÒMIC (3)

10.2- EL MODEL AUTONÒMIC (4)

ELEVAT DESCONEIXEMENT ENTRE ELS
CATALANS RESPECTE DEL
FEDERALISME

ESCASSOS COMENTARIS TANT A
FAVOR COM EN CONTRA

- A FAVOR
 - ANIVELLARIA LES
DIFERÈNCIES ECONÒMIQUES
ENTRE COMUNITATS
AUTÒNOMES
- EN CONTRA
 - FOMENTA EL DISTANCIAMENT
 - CREA I POTENCIA LES DIFERÈNCIES

**11- ACTITUDS I VALORACIONS EN RELACIÓ AL PROJECTE
"CATALUNYA ABIERTA"**

11. ACTITUDS I VALORACIÓ EN RELACIÓ AL PROJECTE "CATALUNYA OBERTA"

En aquest darrer punt del informe es recullen les opinions expressades en relació al projecte "Catalunya oberta", davant la informació facilitada al conjunt dels individus participants en les reunions.

Els monitors dels diferents grups plantejaven l'existència d'una iniciativa per donar a conèixer Catalunya a la resta d'Espanya i/o per millorar els nivells de comprensió i harmonia entre ambdues comunitats, des de la voluntat d'assolir una relació Catalunya/ Espanya cordial i propera en la que desapareixin els tòpics i els mals entesos.

L'enunciat per si sol –projecte que com objectiu te aproximar Catalunya a Espanya- ha estat suficient per estimular l'emergència de les valoracions i actituds al voltant d'aquest tema.

11.1. VALORACIÓ, ACTITUDS I OPINIONS PER PART DELS ESPANYOLS

▫ VALORACIÓ DEL PROJECTE

En general, - per la pràctica totalitat de la mostra -, el projecte rep una **valoració positiva**.

La manifestació d'aquesta valoració però reflecteix diferents graus d'entusiasme segons la proximitat dels grups –i el seu discurs anterior- a la permeabilitat a un canvi d'actitud en relació a Catalunya des de l'acceptació més o menys generosa de diferències, drets i idiosincràsia.

Un segment majoritari de la població dona **mostres sinceres d'aprovació i satisfacció** després de conèixer la iniciativa.

“Todo lo que sea un acercamiento lo veo muy bien”

“Todo lo que sea conocernos mejor unos a otros me parece perfecto”

Els eixos entorn als que gira la bondat de la idea son “conocimiento” i “acercamiento”

- En general l'explicitació del projecte genera **SORPRESA**, i determina molt sovint reconeixement i agraïment, fins i tot entre aquells més bel·ligerants amb Catalunya al llarg de la reunió.

Òbviament la reacció davant la proposta de “Catalunya oberta” no podia ser d’oposició. Hagués estat el contrari del que havien defensat.

“Creo que sería muy interesante”

“Me parece bien que tengan en cuenta la opinión de los de fuera de Catalunya”

“Es una buena idea”, “Me parece una idea estupenda”, “Me parece un buen paso”

- Malgrat tot algunes de les reaccions inicials denoten recels, i/o expressen una posició de partida més llunyana o de prevenció.

“Es un principio”

“Es una manera de empezar”

“Estupendo, pero no solo...”

- En la valoració espontània del projecte apareixen tres aspectes a destacar: l’origen de la iniciativa, l’atribució de model exportable a altres comunitats, i el seu caràcter innovador

“Ya es un punto a favor de ellos que son los que tienen la iniciativa”

“Que parta de Catalunya ya es aplaudible”

“Ojalá a los de la otra punta se les encienda también la bombilla”

“Lo deberían hacer todas las comunidades”

“Es una idea que tendrían que aprender los demás”

“...eso me vuelve a demostrar que son pioneras y más avanzadas...”

“Les interesa como emprendedores que son”

INTERPRETACIÓ JUSTIFICACIÓ DEL PROJECTE

L'acostament a Espanya –que incorpora el projecte- s'interpreta en la major part dels casos que es fa per necessitat, independentment del grau de voluntat real de fer-ho i sinceritat atribuïdes.

Les raons que porten als catalans a plantejar aquesta iniciativa al voltant de les problemàtiques existents amb Espanya, la seva imatge i en algun cas concret “per negoci”.

En aquest sentit les lectures que es fan a partir del projecte son:

- Catalunya / els catalans reconeixen que existeix una problemàtica amb la resta d'Espanya.
- Catalunya / els catalans volen modificar el concepte i la imatge que existeix
- Catalunya / els catalans ens volen vendre alguna cosa / volen treure profit

“...se están dando cuenta de que quieren formar parte de España”

“los catalanes son los que tienen el problema...”

“Si se está haciendo es porque es consciente el Gobierno de Catalunya de que existen asperezas”

“...la iniciativa del separatismo ha partido de ellos”

“Quieren que la gente no tenga esa imagen que tiene de ellos”

“...ellos han de buscar una solución para lavar su imagen”

“El proyecto va enfocado a que el resto de España no tenga el concepto que tienen de ellos”

“Se quieren vender para que vaya gente, eso trae dinero”

“Como ya no hay que contar con Pujol para todo, de repente ahora se quieren trabajar a los españoles”

En el primer cas genera satisfacció, en el segon comprensió i per últim recel.

RECELS I DESCONFIANCES

Tot i que, com hem vist, l'enunciat del projecte, sobre el paper, rep una bona acollida inicial, també és destacable en tots els grups de discussió un alt grau **d'escepticisme** que emergeix més o menys immediatament en funció del nivell d'animadversió.

Aquestes actituds i reaccions son simptomàtiques, i posen de nou de relleu el trasfons de la problemàtica existent.

“¿Qué sacan con mejorar su imagen?”

“Yo si soy sincera pensaría... ¿y ahora que quieren?”

“¿A qué están jugando?”

Els recels i desconfiances respecte a la bondat del projecte –aproximació de bona fe a Espanya per millorar la comprensió i l'harmonia entre comunitats mitjançant el coneixement -, giren bàsicament al voltant de dos pensaments:

- No es creïble que Catalunya/els catalans cedeixen terreny davant d'Espanya

"No me fio mucho", "Yo no me lo creo", "Yo quiero ver la letra pequeña"

"Yo no me fio, seguirán haciendo su labor"

"Es agradable pero no me lo acabo de creer"

- El més probable es que darrera d'aquesta iniciativa s'amaguin interessos econòmics.

"Catalunya... bueno ya estamos... de donde están sacando el dinero esta vez"

"Todo el que dé quiere recibir"

"Eso es la justificación para pedir más dinero"

"...es una propuesta política para buscar un beneficio económico"

Aquestes opinions i actituds no són unànimes i uniformes en el conjunt de la mostra però son presents en molts dels grups independentment de la ciutat, i l'edat dels participants, presentant en alguns casos la capacitat per influenciar i modificar lectures inicialment positives.

ATRIBUCIÓN DE LA INICIATIVA

L'opinió majoritària apunta a la Generalitat com entitat impulsora del projecte. En menor grau també s'especula amb que la iniciativa pogués partir del sector privat, i en altres casos aïllats l'atribució s'estén a un conjunt de institucions públiques i privades o s'imputa sense concretar als catalans en general.

El fet de que s'interpreti com una iniciativa política determina una associació molt generalitzada amb la Generalitat de Catalunya.

“Tiene que ser algo público, de una empresa, y el primer interesado sería la Generalitat”
“Eso lo hace la Generalitat, seguro”

L'autoría del projecte ha de respondre a un interès, i per la majoria qui el té més clar es el Govern de la Generalitat

“La Administración de allí son los primeros interesados en deshacer los puntos negros y los malentendidos”

Altres, encara que en una proporció menor, consideren que és possible que el motor d'aquesta acció sigui alguna empresa o grup d'empreses en base a motivacions econòmiques

“...una empresa que haya notado el rechazo de España hacia Catalunya y que quiere abrirse porque le interese económicamente”

“Si la gente quiere conocer Catalunya, los hoteles son los primeros que se van a beneficiar”

A aquesta atribució s'arriba també per exclusió de la Generalitat a la que no veuen cedir en una posició entesa com tancada i poc donada a les concessions.

“Me sorprendería que partiera del gobierno de allá porque ellos lo tienen muy claro, y no tienen problemas. Por eso me imagino que será algo privado que quiere vender al resto de España algo típico de allí”

- Sembla també coherent pensar que el projecte respongui a una acció conjunta de tots els sectors, fins i tot dels catalans en general, i si més no resultaria un escenari desitjable

“...todas las instituciones fuertes de Catalunya, desde la banca a la Generalitat”

“A todo el mundo le interesa”

“Todo el mundo debería sumarse a esta iniciativa”

□ ACTUACIONS

En base a l'exposició del projecte "Catalunya oberta" i els objectius que persegueix, es va demanar als diferents grups de participants que donessin la seva opinió sobre les coses que s'haurien de fer, per part dels promotors, o fins i tot el que estarien disposats a fer ells mateixos per assolir els objectius proposats.

Les demandes, condicions i idees sobre accions concretes conformen un discurs que reflecteix els àmbits de permeabilitat que ofereix el propi projecte

- "Catalunya oberta" rebrà una acceptació superior en la mesura que observi aquests aspectes:
 - Projecti un tarannà que **no** sigui interpretat com prepotent
 - Informi sobre la realitat
 - Doni el màxim protagonisme a les persones
 - Que comporti actituds i gestos que revelin la voluntat d'aproximació

- "Ir con humildad"

Amb aquesta frase sintetitzem una demanda molt estesa en el conjunt de la mostra. La demanda –en ocasions en to condicional- es reproduïx en tots els grups d'edat i a àmbits geogràfics diferents.

Implica un canvi d'actitud respecte a la posició de prepotència que se li atorga a Catalunya. Volen percebre que es projecta una imatge més planera, menys triomfalista i gens creguda.

“Ser más humildes”

“Ha de ser un acercamiento llano... humilde”

Davant el clixé d'una Catalunya superior, rica, i tendint a exaltar els seus aspectes positius i les seves consecucions, l'exigència d'humilitat suposa a l'hora la necessitat de reconèixer i dir que no tot és magnífic a Catalunya, i que la seva realitat també incorpora aspectes negatius, dèficits i problemes que la situarien per sota d'altres comunitats de la resta d'Espanya.

“Ir con humildad... mostrar Catalunya como lo que es... lo bueno y lo malo, y no sólo la primera en todo. No sólo Visca Catalunya... la cara y la cruz”

▪ **Informació de la realitat**

La campanya hauria de contribuir al coneixement de la realitat, sense magnificar res i a l'hora contribuint a combatre els tòpics existents.

La demanda de informació es molt rellevant com font bàsica de coneixement de la realitat.

“Sobre todo informar”, “Conocer un poco todo...”

“Si quieres acercarte al resto de comunidades tampoco puedes decir: BCN es estupenda!!”

“Interesa conocer la realidad”

“Debe de ser una campaña que destruya los tópicos”

- **Protagonisme de les persones**

Per molts, l'acostament de Catalunya a Espanya s'hauria de produir entre les persones. És en aquest pla a on es percep una permeabilitat més alta. La dimensió humana i social modifica les actituds i predisposa molt més positivament.

Les resistències i prevencions davant l'apropament son molt menors, o fins i tot desapareixen quan es plantegen escenaris de coneixement i relació personal.

Gairebé ningú desitja el conflicte amb els ciutadans de Catalunya, i en general es mostra una actitud favorable a l'entesa no tant sols a nivell individual, sinó també col·lectiu.

Això es tradueix en demandes a nivell de campanya que focalitzen la seva atenció en les persones.

“No tendría que ser tanto conocer Catalunya, sino mostrar que la gente es la misma”
“La campaña no debería decir conoce Barcelona, sino conoce la gente”
“Mostrar que la gente de Catalunya no son marcianos”, “...la gente es igual”
“Conocer la cultura de la gente, conocer al pueblo”

Aquesta posició es present de manera molt més significativa entre els segments d'edat més joves.

- **Actituds i gestos**

La iniciativa exigeix per part d'alguns, més radicals o alineats en corrents d'opinió més escèptiques, demostrar amb els comportaments que el que es diu i es pretén es realment cert. La majoria de les demandes que es formulen representen subsanacions de greuges, o reivindicacions des de l'òptica d'una Catalunya més espanyola, menys discriminant i amb una entitat més propera al comú d'Espanya.

En general, les demandes s'orienten a la classe política i les institucions públiques de Catalunya.

“Que empiecen por no recortar las libertades dentro de su propia casa”

“...deberían mostrar Catalunya pero como integrada en España”

“...que allí se puede hablar castellano”

“... y dar a entender que si vamos a vivir allí vamos a encontrar un colegio en castellano, y que en la administración también...es decir que estas barreras que nos molestan al resto de los españoles van a dejar de existir”

“... que veamos que desean compartir”

“Políticas menos agresivas”

“Decir que somos todos españoles”

“En qué grado están dispuestos a colaborar con las demás regiones, empezando por la nuestra.”

A nivell **d'actuacions concretes** la producció és òbviament molt pobre, però del conjunt d'idees i suggeriments hi ha algunes que són expressives d'una sincera voluntat d'encontre i que si més no conviden a aprofundir en la conveniència i viabilitat de les mateixes.

- **Comunicació**

- La **informació mitjançant la premsa** i la TV es configura com l'actuació més necessària i adequada per la majoria de la mostra.
- La **publicitat** s'esmenta quasi per obligació davant l'absència d'altres respostes.

En tot cas cal reproduir el dit respecte al seu enfoc, i al màxim protagonisme de les persones.

- Aïlladament es parla també de RRPP, pel·lícules, etc.

- **Relació**

És destacable el gran nombre d'intervencions relatives a actuacions que afavoreixin la relació interpersonal i el coneixement entre els individus com a fórmula per a millorar la comprensió i harmonia entre comunitats. En tots els casos, el que es proposa són recursos per fer possible el contacte i comunicació entre persones.

Tant els joves –especialment- com la mitjana edat es manifesten partidaris de promoure i facilitar la visita a Catalunya –o intercanvi- sobretot de nens i joves.

*"Que la gente vaya allí y hacer lo que hemos hecho nosotros hablar... intentar limar las diferencias"
(joves)*

"Precios asequibles para que pueda ir la gente... para los estudiantes... a través de las universidades"

"Favorecer los campamentos de verano y los intercambios"

"...con excursiones para que lleven a los niños y los conozcan"

"Becas para estudiantes"

Considerem molt important l'actitud oberta de molts joves, i la no menys destacable posició d'un bon nombre d'adults pensant en els seus fills com nexes de relació amb Catalunya i els catalans.

L'interès per conèixer Catalunya per part d'aquells que encara no l'han visitat és relatiu. Per una banda ningú nega, davant la proposta del monitor de la reunió, que li agradaria conèixer Catalunya, però aquesta afirmació en quasi cap cas vol deixar traslluir un interès excessiu, ni exclusió, ni una distinció, ni reconeixement de jerarquia per damunt de qualsevol altre territori.

"Si, pero no como Catalunya en si, si como otra comunidad"

"Me interesa conocer toda España...es un sitio como otro cualquiera"

"Si, pero no más que otra región de España"

"No tengo ningún interés por Catalunya por encima de las otras comunidades"

"...como no, todos los sitios interesa conocerlos y disfrutar de ellos"

De nou l'edat és una variable determinant pel que fa a l'actitud envers aquest tema. A més jove més interès.

Les qüestions que interessa conèixer de Catalunya giren al voltant de la gent, els seus costums, la seva forma de vida, la cultura, la gastronomia, etc.

REFLEXIONS

El propi curs de la reunió i la presentació del projecte en brut i la seva intencionalitat, facilita la reflexió sobre la pròpia posició de partida: actitud crítica, manca d'empatia i greuges en relació a Catalunya i els catalans.

La iniciativa d'aproximació –entesa com de bona fe- i l'objectiu de millorar la imatge i la relació existent, per tal de reconduir una situació de “conflicte” no desitjada ni desitjable, modifica actituds i afavoreix la reinterpretació sobre tòpics i opinions d'un nombre significatiu d'assistents a les reunions.

Les reflexions s'orienten en tres direccions:

- Reconsideració de les “veritats” sostingudes, a partir de la revisió, qüestionament de les fonts i vehicles mitjançant les que s'ha configurat la seva imatge de Catalunya.
- Reducció de la problemàtica/conflicte a algun tema concret, segregant-lo de la crítica global
- Reafirmació de les posicions de partida

Aquestes tres línies de pensament es corresponen a diferents graus de predisposició i voluntat per establir unes bones relacions amb Catalunya.

- En la primera de les posicions, secundada molt àmpliament per una part significativa dels més joves, i en menor mesura dels adults, s'adopta una actitud positiva davant el projecte, sobretot quan s'apel·la a les relacions personals amb els catalans.

“Acabamos de ver que estamos todos desinformados, nadie nos había hablado” (referit a finançament)

“Nosotros sabemos lo que nos dicen, lo que hemos leído y posiblemente lo que hemos visto”

“Yo creo que todos nosotros hemos estado muy influenciados por los medios de comunicación en general”

“Yo creo que necesitamos hablar con catalanes de tu a tu y que nos dieran su opinión al respecto, y no simplemente porque tengas ahí la visión de la TV”

“Quizás también estamos predispuestos a que si dicen los catalanes algo en catalán para toda España nos siente mal...”

“Si tienen derecho a más es lógico que reclamen más”

“A lo mejor creemos que los catalanes se lo llevan todo y resulta que si te enseñan números salen perdiendo”

“Igual son buenos y todo, y nosotros hemos pensado que no...”

- Entre un bon nombre d'assistents a les reunions, l'oposició a Catalunya i lo català es matitza molt, reduint-t'ho a un aspecte concret que actua com justificació d'un discurs crític anterior molt més extens. Aquesta posició posa de manifest la predisposició a l'acostament sense renunciar del tot a les seves creences.

"El único conflicto con la comunidad valenciana es por el tema lingüístico"

"Yo creo que piensan de la misma manera, que tampoco son distintos... lo que diferencia es qué ventajas tienes tu y que ventajas tengo yo..."

"Si estuviéramos parejos –a nivel económico- todo lo demás nos daría igual"

"Fallan sólo en una cosa... que a los niños allí les enseñan sólo catalán"

Una minoria no modifica el seu discurs, malgrat conèixer la voluntat integradora i d'acostament de comunitats que incorpora el projecte presentat. Es manté una postura intransigent i rígida –carregada de desconfiança i rancúnia- que fa preveure corrents d'opinió desqualificadores i actituds de contestació a la campanya quan aquesta es dugui a terme.

"Si esto nos va a costar dinero al resto de los españoles y los beneficiados van a ser los catalanes que lo paguen ellos... no estoy dispuesta a que parte de mi dinero vaya para mejorar la imagen de los catalanes"

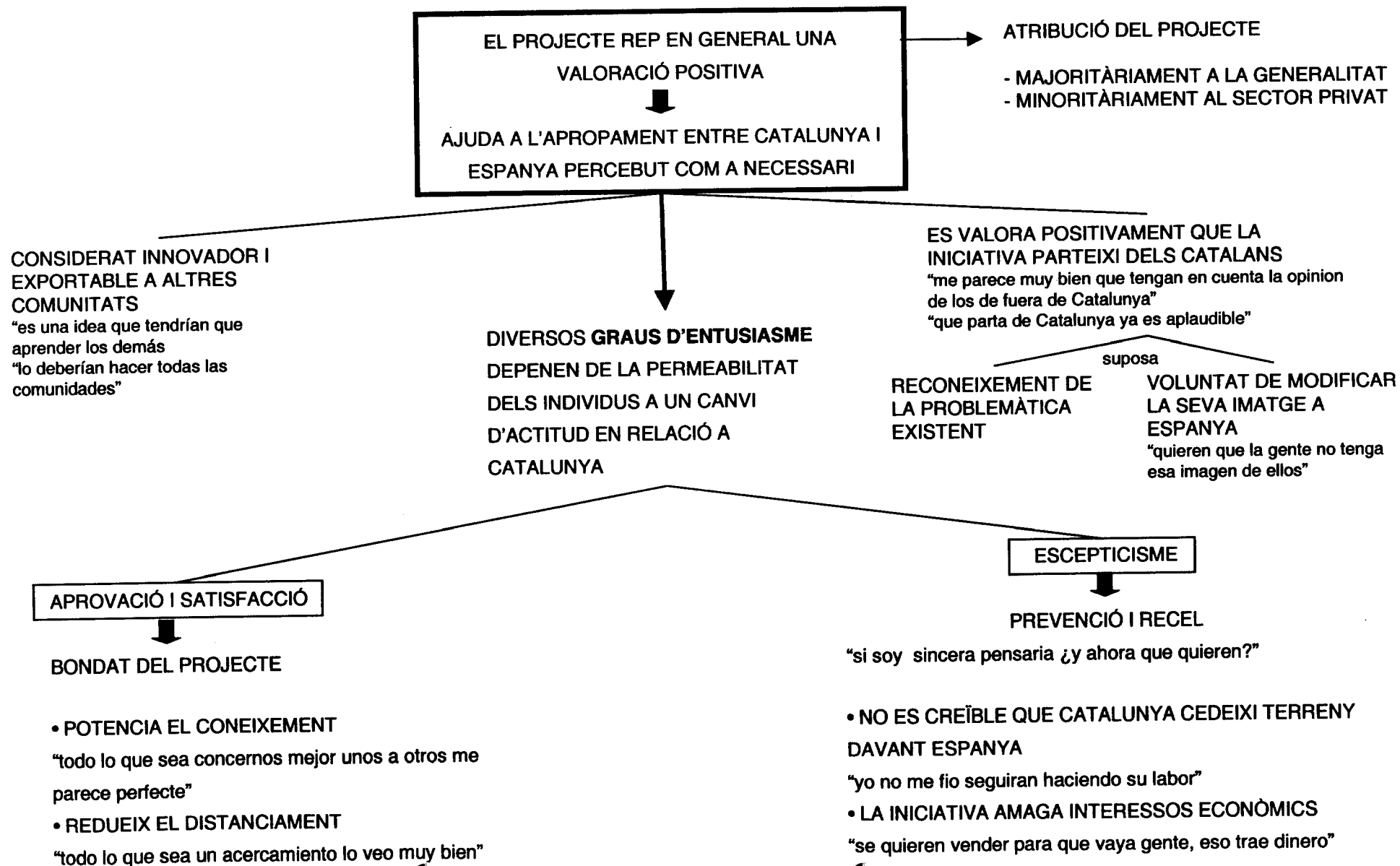
"Ahora mismo lo tienen un poco crudo"

En qualsevol cas, cal afirmar que el coneixement d'una iniciativa per part dels catalans per millorar el clima de la relació amb la resta dels espanyols no només rep una bona acollida, sino que permet revisar les percepcions existents, la justificació de les mateixes i plantejar-se en alguns casos la reciprocitat en les intencions i en l'acció

"Todos debemos cambiar"

"Una cosa es la sana rivalidad y otra el caer mal, por caer mal"

11.1- ACTITUDS I VALORACIÓ EN RELACIÓ AL PROJECTE "CATALUNYA ABIERTA" (1)

11.1- ACTITUDS I VALORACIÓ EN RELACIÓ AL PROJECTE "CATALUNYA ABIERTA" (2)

ELS ESPANYOLS PROPOSEN TOT UN SEQUIT D'ACTUACIONS

PROJECTAR UN TARANNÀ
HUMIL
"ir con humildad"

TRANSMETRE UNA IMATGE
PLANERA I MENYS
TRIOMFALISTA

DIFERENT A LA IMATGE
PREPOTENT ASSOCIADA ALS
CATALANS

COMBATRE
ELS TÒPICS
"una campanya
que destruya
los topicos"

CANVI DE
COMPORTAMENT DELS
POLÍTIQS I LES
INSTITUCIONS
PUBLICUES CATALANES

MOSTRAR UNA
CATALUNYA MÉS
PROPERA A ESPANYA

MÉS ESPANYOLA
"mostrar Catalunya
pero como integrada
en España"
"decir que somos
todos españoles"

MENYS DISCRIMINANT
"dar a entender que si
vamos a vivir allí vamos a
encontrar un colegio en
castellano...que estas
barreras que nos molestan
al rsto de los españoles va
a dejar de existir"

DONAR PROTAGONISME
A LES PERSONES
"no tendria que ser tanto
conocer Catalunya, sino
mostrar que la gente es la
misma"
"conocer la cultura de la gente,
conocer al pueblo"

POTENCIAR LES RELACIONS
INTERPERSONALS

CONEIXEMENT ENTRE INDIVIDUS

INTERCANVIS
JOVES I NENS
"favorecer los
campamentos de
verano y los
intercambios"

VISITES TURÍSTIQUES
"precios asequibles para
que pueda ir la gente"

DOS FINALITATS BÀSIQUES

MOSTRAR LA REALITAT DE CATALUNYA AMB LES
SEVES VIRTUTS I ELS SEUS DEFECTES
"mostrar Catalunya como lo que es...lo bueno y lo malo...la
cara y el cruz"

CONÈIXER ELS CIUTADANS DE CATALUNYA,
COM VIUEN I COM SON
"la campanya no deberia decir conoce Barcelona, sino
conoce la gente"

11.2. VALORACIÓ, ACTITUDS I OPINIONS PER PART DELS CATALANS

VALORACIÓ DEL PROJECTE

- El conjunt de les reunions portades a terme a Catalunya **valora positivament** el projecte “Catalunya oberta”, independentment de l’edat, la ciutat i l’ascendència dels participants.

“...a mi em sembla molt bé...”

“...l’intercanvi d’informació sempre és positiu...”

S’incideix en que és necessari **canviar la situació de desconfiança** actual que existeix entre La majoria dels entrevistats afirma que és **desitjable l’assoliment d’unes bones relacions** entre Catalunya i catalans i espanyols i **arribar a una comprensió i harmonia** entre els uns i els altres.

“...el lògic seria que tot català i tot castellà estigués interessat en conèixer els altres i en conèixer-nos millor...”

Únicament un participant adult de Lleida assegura que per ell no és desitjable un major enteniment i una millora de les relacions entre Catalunya i Espanya.

“...això és una fal·làcia. La comprensió no existeix entre estats quan un depèn de l’altre. Quan et comprenen ja t’han guanyat...”

En general, es remarca que la millor manera d'eliminar les situacions de conflicte i antipatia entre espanyols i catalans és **potenciar un major coneixement** entre els dos territoris, que, com a conseqüència comportarà una **major entesa** entre tots.

“...s’ha de conèixer la gent, la cultura, els diferents caràcters...”

Principalment a les reunions de gent jove és on es fa més incidència en l'**interès per conèixer més** la resta d'Espanya. Es remarca que l'apropament que es pot derivar del projecte proposat és una bona manera **d'eliminar els tòpics existents** d'uns i altres, i que condicionen molt negativament l'actitud que s'adopta entre espanyols i catalans.

“...s’han d’eliminar els tòpics...”

“...és maco que hagin diferències però no tòpics...”

“...aquí a Espanya es pensen que som molt agarrats i tampoc és això...”

En aquest sentit, és necessari assenyalar que a una reunió d'adults d'ascendència catalana de Barcelona es remarca que els catalans tenen un major coneixement d'Espanya, i no al revés. Segons alguns participants, el caràcter viatger dels catalans ha fet que la majoria hagi estat ja a molts punts d'Espanya. La situació contrària no és dona al mateix nivell entre els espanyols.

“...jo crec que Espanya té més desconeixement de Catalunya i nosaltres ens movem molt...”

“...els catalans sempre hem viatjat molt...”

També es fa especial incidència en la influència de la televisió espanyola, que proporciona un major coneixement del que passa a la resta d'Espanya.

“...també hi ha la televisió. Nosaltres tenim molts canals de fora de Catalunya i sabem què passa a fora però ells no tenen cap canal per saber què passa aquí...”

RECELS I DESCONFIANCES

- Malgrat l'entusiasme general mostrat a la majoria de reunions, apareixen en alguns casos **actituds pessimistes i de desconfiança** envers el **possibles resultats** d'aquest intent d'apropament per part de Catalunya cap a la resta d'Espanya.

No obstant la bona voluntat expressada, en algunes reunions es remarca la **dificultat** que suposa portar a terme amb **èxit** el projecte esmentat.

"...ja s'ha fet un projecte d'aquests i no ha servit..."

"...hi ha coses que no ens les traurem mai de sobre..."

En aquest sentit, s'assenyala que l'**eliminació de la imatge negativa** que es té dels catalans a la resta d'Espanya és un **procés llarg i complicat**, impossible de garantir amb un projecte d'aquestes característiques.

"...jo crec que serà molt difícil que la resta d'Espanya canviï la seva opinió sobre Catalunya..."

ATRIBUCIÓ DEL PROJECTE

- A les reunions de joves d'ascendència catalana s'atribueixen el projecte a una **iniciativa de la Generalitat**.

"...això és de la Generalitat, seria lo lògic i positiu..."

Quan el moderador confirma aquest fet, es percep com a **molt positiu i lògic**, ja que es considera que una de les **funcions de la Generalitat és transmetre una imatge real i positiva de Catalunya**.

"...una de les seves funcions és que, en vista de que Catalunya no es comprèn bé a Espanya pues és anar i explicar..."

- En el cas d'una reunió de gent gran d'ascendència no catalana de Lleida es discuteix l'atribució del projecte entre el **sector públic i el sector privat català**.

"...això que és, políticament ?..."

"...jo ho veig més una iniciativa del sector econòmic..."

- Una de les participants va una mica més lluny atribuint el projecte al **Govern Central espanyol**.

"...yo creo que es el Aznar el interesado..."

En qualsevol cas, un altre dels participants argumenta que tant la Generalitat com el Govern Central poden tenir interès en un projecte d'aquestes característiques

"...tant al Pujol com a l'Aznar perquè ara estem a la Unió Europea i qui sap si a la llarga no tindrem un president europeu que serà socialista, i necessiten recolzament mutu..."

ACTUACIONS

- Respecte a les **possibles actuacions** que es poden dur a terme per millorar l'harmonia entre catalans i espanyols, les propostes que s'han fet a les diverses reunions han sigut moltes i **molt variades**. La majoria de les mateixes van dirigides a **fomentar el coneixement entre ambdós territoris**, fent un major èmfasi en mostrar Catalunya a la resta d' Espanya.
- Varis participants creuen que una actuació molt positiva seria la **promoció d'intercanvis entre estudiants** d'ambdós territoris per augmentar el coneixement existent que es té d'un i altre país.

"...habría que proponer intercambios entre los chavales de aquí y los de fuera porque por propia experiencia creo que es una buena forma de eliminar prejuicios..."

"...afavorir intercanvis i cursets d'estiu entre escoles i universitats de tota Espanya..."

En aquest sentit, alguns participants d'ascendència no catalana opinen que és molt important una **major flexibilitat a les universitats catalanes** en quant a la docència en **català**, impedint que aquest fet suposi una barrera per a la vinguda d'estudiants d'altres autonomies del territori espanyol.

"...si a les universitats d'aquí les classes es continuen donant només en català, la gent de fora no podrà venir aquí..."

"...hay que abrir la universidad al resto de España dejando de lado el catalán para que vengan estudiantes de fuera y conozcan Catalunya..."

És per això que consideren bàsic mostrar una Catalunya bilingüe, per evitar el fre que implica l'idioma per l'apropament entre catalans i espanyols.

"...sobre todo que se vea que la gente habla los dos idiomas..."

"...que salgan niños hablando entre ellos en castellano y en catalán..."

- Així mateix es menciona l'**intercanvi d'idees i costums** entre catalans i espanyols per assolir una major comprensió dels mateixos.

"...jo crec que quant més intercanvi hi hagi doncs millor. Perquè les vegades que he anat a Andalusia, com que hi ha molt intercanvi de gent entre Andalusia i Catalunya, parlant amb la gent m'he adonat que Andalusia no està tan retardada com ens pensem i ells s'han adonat que els catalans no som tan cabrons com diuen..."

- També s'incideix en la necessitat de dur a terme **campanyes publicitàries** intenses a la **premsa** i la **televisió** de la resta d'Espanya mostrant les possibilitats que ofereix **Catalunya com a destí turístic**. Es considera que fomentar el turisme català és una acció molt vàlida per facilitar l'apropament entre ambdós territoris.

"...com un anunci d'aquests que fan a la tele d'Andalusia i altres llocs..."

"...habría que hacer campañas de publicidad tipo ¡venga usted a Murcia! Y enseñar imágenes..."

- Altres accions que es proposen de forma puntual són realitzar obres de teatre **d'autors catalans** a la resta d'Espanya i organitzar **conferències** de catalans il·lustres que parlin a la resta del territori espanyol **sobre la realitat catalana**.
- D'altra banda, a algunes reunions es proposen accions relacionades amb un necessari **canvi en l'actuació dels polítics** d'ambdós territoris.
 - Els adults d'ascendència catalana incideixen en la necessitat d'un **canvi de l'actitud** dels polítics tant catalans com espanyols. Es remarca que s'han **d'eliminar els enfrontaments electoralistes** que influeixen molt negativament en el posicionament dels ciutadans d'ambdós.

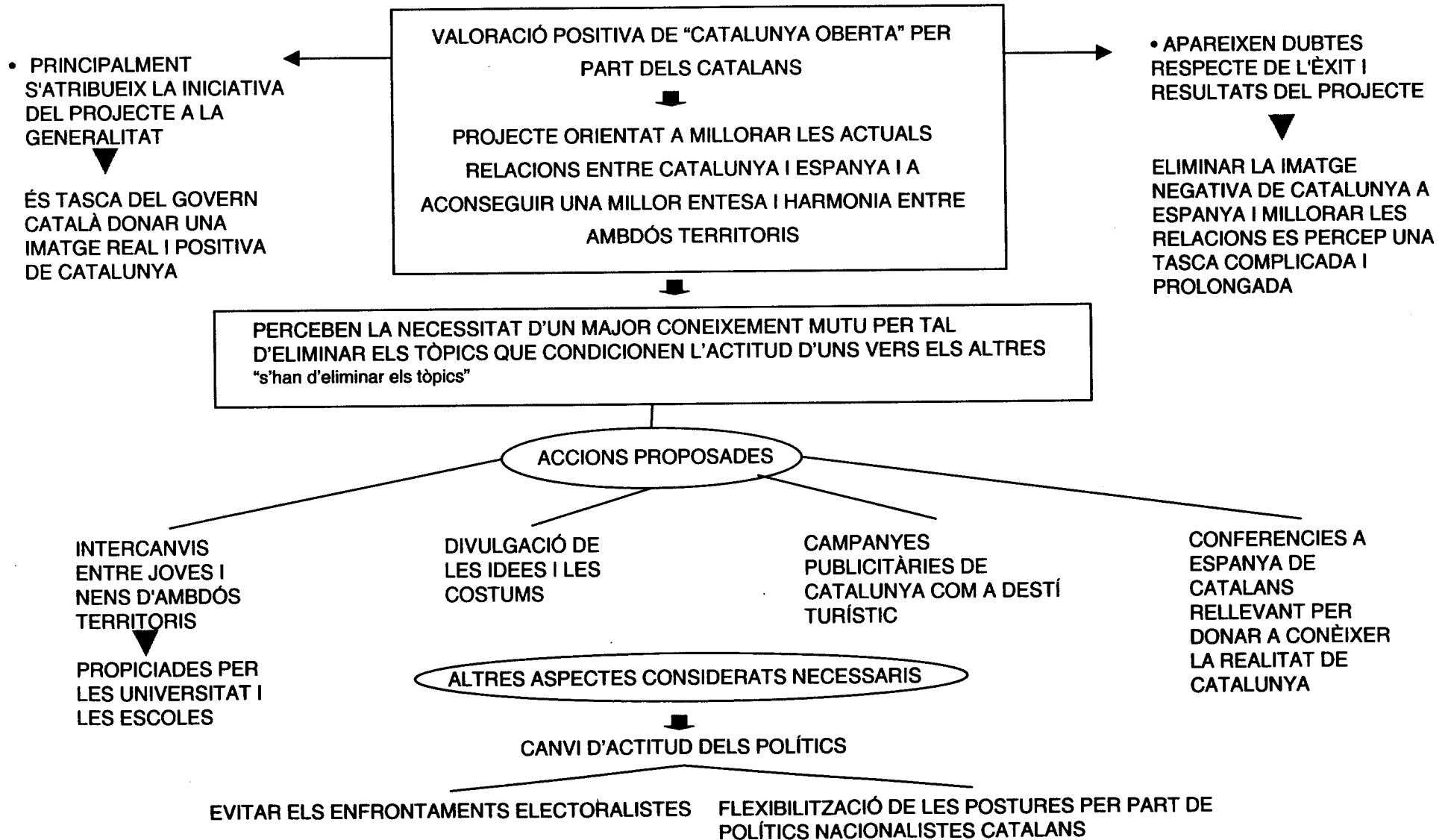
"...hauria de ser més a nivell de pacte polític: no entrar per exemple en coses com l'anticatalanisme. Que els polítics deixin de fer demagògia..."

“...la gente es muy influenciable y puede tener una opinión negativa de Catalunya por lo que dicen los políticos...”

- Els participants d'edat més avançada no catalans insisteixen les implicacions negatives que tenen les postures sectàries i radicals d'alguns polítics nacionalistes catalans, que provoquen una mala imatge de Catalunya a fora d'Espanya. Es proposa un canvi de mentalitat cap a **posicions més flexibles i obertes** per afavorir el missatge d'apropament que implica el projecte “Catalunya oberta”.

“...son los catalanes cerrados y los políticos los que deben cambiar la mentalidad para que haya entendimiento, para que el mensaje de armonía sea escuchado. Pero si se aferran a las 4 ideas fijas que tienen no servirá de nada...”

11.2- ACTITUDS I VALORACIÓ EN RELACIÓ AL PROJECTE "CATALUNYA ABIERTA"

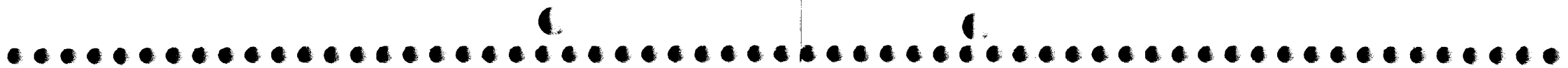
VI. ANNEX: Bateria d'imatges

BATERIA DE PERSONATGES REPRESENTATIUS D'ESPANYA

Handwritten signature or initials, possibly "M. J. ..."

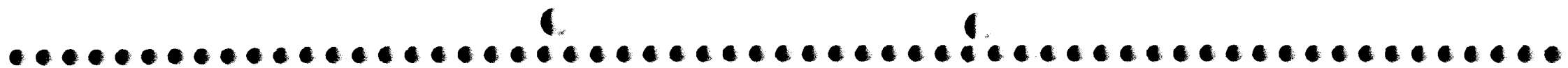
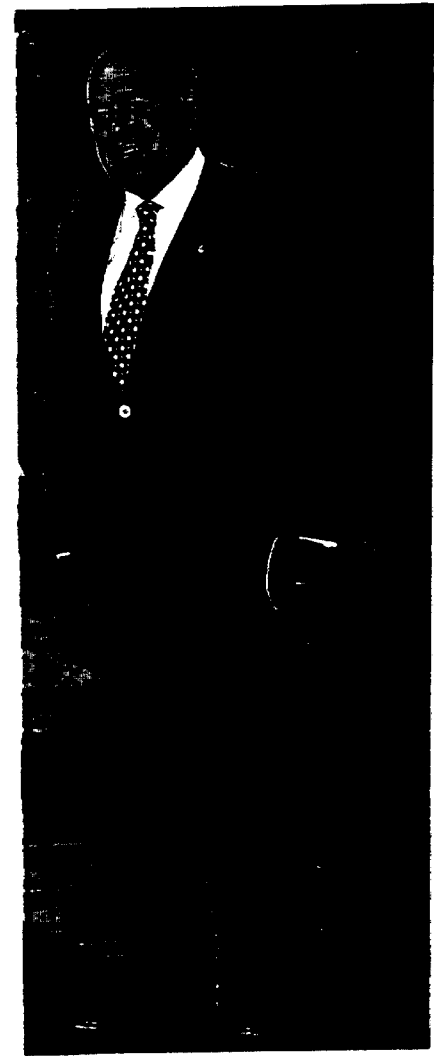

BATERIA DE PERSONATGES REPRESENTATIUS DE CATALUNYA

BATERIA DE SÍMBOLS REPRESENTATIUS D'ESPANYA

